II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2021/2139

2021 m. birželio 4 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 ([1]), ypač į jo 10 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) Reglamentu (ES) 2020/852 sukurta bendra sistema, skirta nustatyti, ar ekonominė veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, ir taip sužinoti, kiek investicijos tvarios aplinkos atžvilgiu. Tas reglamentas taikomas Sąjungos arba valstybių narių priimtoms priemonėms, kuriomis nustatomi finansų rinkos dalyviams ar emitentams skirti reikalavimai, susiję su finansiniais produktais ar įmonių obligacijomis, kurie pristatomi kaip aplinkos atžvilgiu tvarūs, finansų rinkos dalyviams, kurie teikia finansinius produktus, ir įmonėms, kurioms atitinkamai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES ([2]) 19a ar 29a straipsnį taikoma pareiga skelbti nefinansinę ataskaitą ar konsoliduotąją nefinansinę ataskaitą. Ekonominės veiklos vykdytojai arba valdžios institucijos, kuriems Reglamentas (ES) 2020/852 netaikomas, gali jo nuostatas taikyti savanoriškai;

(2) Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad Komisija deleguotaisiais aktais nustatytų techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatomos sąlygos, kuriomis tam tikra ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia atitinkamai prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos, ir nustatytų techninės analizės pagal kiekvieną to reglamento 9 straipsnyje nurodytą aplinkos tikslą kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos vienam ar keliems iš tų aplinkos tikslų;

(3) pagal Reglamento (ES) 2020/852 19 straipsnio 1 dalies h punktą, techninės analizės kriterijai turi būti nustatomi atsižvelgiant į ekonominės veiklos ir sektoriaus, kuriam jie skirti, pobūdį ir mastą ir į tai, ar ta ekonominė veikla yra perėjimo veikla, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje, ar sąlygas sudaranti veikla, kaip nurodyta to reglamento 16 straipsnyje. Kad techninės analizės kriterijai veiksmingai ir subalansuotai atitiktų Reglamento (ES) 2020/852 19 straipsnio reikalavimus, jie turėtų būti nustatomi kaip kiekybinė ribinė vertė arba minimalusis reikalavimas, kaip santykinis pagerinimas, kaip kokybinių veiklos rezultatų reikalavimų rinkinys, kaip procesais ar praktika grįsti reikalavimai arba kaip tikslus pačios ekonominės veiklos pobūdžio aprašymas, jei ta veikla dėl savo pobūdžio gali svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo;

([1]) OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

([2]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

(4) techninės analizės kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonomine veikla svariai prisidedama prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos, turėtų būti užtikrinama, kad ekonominė veikla to klimato tikslo atžvilgiu darytų teigiamą poveikį arba padėtų sumažinti neigiamą poveikį. Todėl tie techninės analizės kriterijai turėtų būti siejami su ribinėmis vertėmis arba veiklos rezultatų lygiais, kurie turėtų būti pasiekti vykdant ekonominę veiklą, kad ją būtų galima laikyti svariai prisidedančia prie vieno iš tų klimato tikslų. Reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad ekonominė veikla nedarytų jokio reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai. Todėl tais techninės analizės kriterijais turėtų būti nustatyti minimalieji reikalavimai, kuriuos ekonominė veikla turėtų atitikti, kad būtų laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria;

(5) techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonomine veikla svariai prisidedama prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar nedaroma reikšminga žala jokiam aplinkos tikslui, turėtų, kai tinkama, būti grindžiami galiojančiais Sąjungos teisės aktais, geriausia patirtimi, standartais ir metodikomis, taip pat nusistovėjusiais tarptautiniu mastu pripažintų viešųjų subjektų parengtais standartais, praktika ir metodikomis. Jei tam tikroje politikos srityje objektyviai nėra jokių tinkamų alternatyvų, techninės analizės kriterijai taip pat galėtų būti grindžiami tarptautiniu mastu pripažintų privačių subjektų parengtais nusistovėjusiais standartais;

(6) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas, pagal kiekvieną klimato srities tikslą vertinamai tų pačių kategorijų ekonominei veiklai turėtų būti taikomi tie patys techninės analizės kriterijai. Todėl būtina, kad techninės analizės kriterijai, kiek įmanoma, atitiktų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 ([3]) nustatytoje ekonominės veiklos rūšių klasifikavimo sistemoje NACE 2 red. pateikiamą ekonominės veiklos rūšių klasifikaciją. Siekiant, kad įmonėms ir finansų rinkos dalyviams būtų lengviau atpažinti, kuriai konkrečiai ekonominei veiklai taikomi nustatytieji techninės analizės kriterijai, apibūdinant tą ekonominę veiklą taip pat turėtų būti pateikiamos su ja siejamų NACE kodų nuorodos. Tos nuorodos turėtų būti suprantamos kaip orientacinės ir neturėtų būti viršesnės už konkrečią veiklos apibrėžtį, pateiktą jos aprašyme;

(7) techninės analizės kriterijuose, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo, turėtų būti atsižvelgta į poreikį išvengti ŠESD išmetimo, mažinti jų kiekį arba didinti pašalinamą ŠESD kiekį ir ilgalaikes anglies dioksido sankaupas. Todėl pirmiausia derėtų sutelkti dėmesį į tą ekonominę veiklą ir sektorius, kuriuose galimybių tuos tikslus pasiekti yra daugiausia. Tos ekonominės veiklos rūšys ir sektoriai turėtų būti pasirenkami atsižvelgiant į tai, kokia dalis viso išmetamo ŠESD kiekio juose išmetama, ir į įrodymus, koks jų potencialas neišmesti ŠESD, sumažinti jų kiekį ar prisidėti prie jų šalinimo, arba sudaryti sąlygas vykdant kitą veiklą jų išvengti, sumažinti jų kiekį, pašalinti arba perkelti į ilgalaikes saugyklas;

(8) per visą gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodika turėtų būti patikima ir tinkama taikyti plačiai, taigi sudaranti galimybes palyginti apskaičiuotą išmestą ŠESD kiekį tiek tame pačiame sektoriuje, tiek tarp sektorių. Todėl derėtų reikalauti, kad visoms veiklos rūšims, kurių išmetamas ŠESD kiekis turi būti apskaičiuotas, būtų taikoma ta pati skaičiavimo metodika, kartu suteikiant pakankamai lankstumo subjektams, taikantiems Reglamentą (ES) 2020/852. Per visą gyvavimo ciklą išmetamam ŠESD kiekiui apskaičiuoti pravartu naudotis Komisijos rekomendacija 2013/179/ES arba kaip alternatyva galėtų būti naudojamas ISO 14067 arba ISO 14064-1 standartas. Jei yra alternatyvių nusistovėjusių priemonių ar standartų, itin tinkamų per visą gyvavimo ciklą išmetamam ŠESD kiekiui tam tikrame sektoriuje apskaičiuoti, ir juos taikant gaunami tikslūs bei palyginami duomenys, pavyzdžiui, tokių kaip hidroenergijos sektoriui skirta priemonė „G-res“ ir informacijos ir ryšių sektoriaus ETSI ES 203 199 standartas, tokią priemonę ar standartą derėtų įtraukti kaip papildomą tam sektoriui tinkamą alternatyvą;

(9) hidroenergijos sektoriaus veiklos per visą gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodika turėtų atspindėti to sektoriaus ypatumus, įskaitant naujas modeliavimo metodikas, mokslo žinias ir visame pasaulyje atliktus empirinius matavimus rezervuaruose. Siekiant sudaryti sąlygas hidroenergijos sektoriui pateikti tikslią informaciją apie grynąjį poveikį ŠESD išmetimui, derėtų leisti naudotis viešai prieinama ir nemokama priemone „G-res“, kurią sukūrė Tarptautinė hidroenergetikos asociacija, bendradarbiaudama su UNESCO visuotinių aplinkos pokyčių katedra (*UNESCO Chair for Global Environmental Change*);

([3]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

(10) informacijos ir ryšių sektoriuje vykdomos veiklos per visą gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodika turėtų atspindėti to sektoriaus ypatumus, visų pirma Europos telekomunikacijų standartų instituto (ETSI) atliktą specializuotą darbą ir pateiktas gaires, kaip atlikti gyvavimo ciklo vertinimus informacijos ir ryšių sektoriuje. Todėl tikslinga leisti naudoti ETSI standartą ES 203 199 kaip metodiką, skirtą tame sektoriuje išmetamam ŠESD kiekiui tiksliai apskaičiuoti;

(11) tam tikros veiklos techninės analizės kriterijai grindžiami itin techniškai sudėtingais elementais ir, norint įvertinti, ar tų kriterijų laikomasi, gali reikėti specialiųjų žinių, kurių investuotojai gali neturėti. Kad veiklos atitiktį tokiems techninės analizės kriterijams įvertinti būtų lengviau, ją turėtų patikrinti nepriklausoma trečioji šalis;

(12) Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti ekonominė veikla pati savaime prie klimato kaitos švelninimo svariai neprisideda. Tokia veikla prie ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo labai prisideda tuo, kad ji tiesiogiai sudaro sąlygas vykdyti kitą veiklą išmetant mažai anglies dioksido. Todėl reikėtų nustatyti techninės analizės kriterijus, taikomus tai ekonominei veiklai, kuri iš esmės prisideda prie to, kad tam tikrą kitą veiklą būtų galima vykdyti išmetant mažai anglies dioksido arba kad ją vykdant būtų sumažintas anglies dioksido kiekis. Tais techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad juos atitinkanti veikla taip pat atitiktų Reglamento (ES) 2020/852 16 straipsnyje nustatytas sąlygas, visų pirma, kad dėl tos veiklos nebūtų sukuriamas turto susaistymas ir ji turėtų svarų teigiamą poveikį aplinkai;

(13) Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla dar negali būti pakeista technologiškai ir ekonomiškai įgyvendinamomis mažo anglies dioksido kiekio alternatyvomis, tačiau ja remiamas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Tokia veikla gali atlikti labai svarbų vaidmenį švelninant klimato kaitą, jei bus sumažintas šiuo metu didelis jos anglies dioksido pėdsakas, kartu padedant laipsniškai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Todėl techninės analizės kriterijus reikėtų nustatyti tokiai ekonominei veiklai, kuriai vykdyti dar nesukurta perspektyvių mažataršių sprendimų arba jie sukurti, bet dar netinkami naudoti dideliu mastu, ir kurios potencialas smarkiai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį yra didžiausias. Tais techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad juos atitinkanti veikla taip pat atitiktų Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje straipsnyje nustatytas sąlygas, visų pirma, kad ją vykdant išmetamas ŠESD kiekis atitiktų geriausius rezultatus atitinkamame sektoriuje ar pramonės šakoje, ji nekliudytų vystyti ir diegti mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų ir ja nebūtų sukuriamas turto, pasižyminčio didele tarša anglies dioksidu, susaistymas;

(14) atsižvelgiant į vykstančias derybas dėl bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) ir siekiant labiau suderinti skirtingas priemones, kuriomis siekiama su aplinka ir klimatu susijusių žaliojo kurso tikslų, techninės analizės kriterijų nustatymas žemės ūkiui turėtų būti atidėtas;

(15) vis didėja miškams daromas neigiamas klimato kaitos poveikis, be to, klimato kaita dar labiau pablogina kitų neigiamų veiksnių, kaip antai kenkėjų, ligų, ekstremalių meteorologinių reiškinių ir miškų gaisrų, daromą poveikį. Miškus neigiamai veikia ir kaimų tuštėjimas, nepakankamas valdymas ir fragmentacija dėl žemės naudojimo keitimo, vis intensyvesnis eksploatavimas dėl išaugusios medienos, miško produktų ir energijos paklausos, infrastruktūros plėtra, urbanizacija ir žemės užėmimas. Kartu miškai atlieka itin svarbų vaidmenį siekiant Sąjungos tikslų – pakeisti biologinės įvairovės nykimo tendenciją, didinti užmojus klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityse, mažinti ir kontroliuoti nelaimių, visų pirma sukeltų potvynių, sausrų ir miškų gaisrų, riziką, taip pat populiarinti žiedinę bioekonomiką. Norint pasiekti poveikio klimatui neutralumą ir turėti sveiką aplinką, būtina ne tik gerinti miškų kokybę, bet ir didinti jų kiekį, nes miškai yra didžiausias anglies dioksido absorbentas žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektoriuje. Su miškais susijusi veikla gali prisidėti prie klimato kaitos švelninimo tuo, kad ją vykdant didinamas grynasis absorbuojamo anglies dioksido kiekis, išsaugomos anglies sankaupos, teikiamos medžiagos ir atsinaujinančioji energija, taip pat teikiama papildoma su prisitaikymu prie klimato kaitos, biologine įvairove, žiedine ekonomika, tausiu vandens ir jūrų išteklių naudojimu ir apsauga, taršos prevencija ir kontrole susijusi nauda. Todėl reikėtų nustatyti miško įveisimo, miškų atkūrimo, geresnės miškotvarkos ir miškų išsaugojimo veiklos techninės analizės kriterijus. Tie techninės analizės kriterijai turėtų visiškai derėti su Sąjungos prisitaikymo prie klimato kaitos, biologinės įvairovės ir žiedinės ekonomikos tikslais;

(16) kad būtų galima išmatuoti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir anglies sankaupų miškų ekosistemose raidą, miškų savininkai turėtų atlikti naudos klimatui analizę. Paisant proporcingumo ir siekiant, kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, ypač smulkiems miškų savininkams, naudos klimatui analizės nereikėtų reikalauti iš mažesnių kaip 13 hektarų miškų valdų savininkų. Siekiant dar labiau sumažinti administracines išlaidas, mažesnių valdų savininkams reikėtų leisti kas dešimt metų atlikti grupinį vertinimą kartu su kitų valdų savininkais, kad jų skaičiavimai būtų patvirtinti. Apskaičiuoti išlaidų mastą ir kuo labiau sumažinti smulkiems miškininkams tenkančias išlaidas bei naštą galima naudojantis tinkamomis nemokamomis priemonėmis, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) parengtomis priemonėmis, grindžiamomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) duomenimis ([4]). Pažymėtina, kad ši priemonė gali būti pritaikyta įvairaus lygio analizei, pavyzdžiui, didelių valdų atveju naudojamos konkrečios vertės ir atliekami išsamūs skaičiavimai, o mažesnių valdų savininkai galės naudotis numatytosiomis vertėmis ir atlikti supaprastintus skaičiavimus;

(17) atsižvelgiant į Komisijos 2019 m. gruodžio 11 d. komunikatą „Europos žaliasis kursas“ ([5]), 2020 m. gegužės 20 d. komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija“ ([6]) ir 2020 m. rugsėjo 17 d. komunikatą „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“ ([7]), vadovaujantis platesniais Sąjungos užmojais biologinės įvairovės ir klimato neutralumo srityse, 2021 m. vasario 24 d. Komisijos komunikatu „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ ([8]) ir naująja miškų strategija, kurią numatoma priimti 2021 m., Reglamento (ES) 2020/852 15 straipsnio 2 dalyje nurodyto deleguotojo akto priėmimo metu miškininkystės veiklos techniniai analizės kriterijai turėtų būti papildyti, peržiūrėti ir prireikus persvarstyti. Minėti techninės analizės kriterijai turėtų būti peržiūrėti, kad juose būtų geriau atsižvelgta į šiuo metu plėtojamą biologinei įvairovei palankią praktiką, pavyzdžiui, gamtiškąją miškininkystę;

(18) turint omenyje šlapynių atkūrimo svarbą išmetamo ŠESD kiekio mažinimui ir sausumos anglies dioksido absorbentų didinimui, ši veikla gali reikšmingai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo. Atkurtos šlapynės taip pat gali padėti prisitaikyti prie klimato kaitos, pavyzdžiui, sušvelninti jos poveikį, pakeisti biologinės įvairovės nykimo tendenciją ir išlaikyti vandens kiekį bei kokybę. Siekiant užtikrinti suderinamumą su Europos žaliuoju kursu, komunikatu „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis“ ir su 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija, į techninės analizės kriterijus turėtų būti įtraukta ir šlapynių atkūrimo veikla;

(19) gamybos sektoriui tenka maždaug 21 proc. Sąjungos tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio ([9]). Jis yra trečias pagal dydį šių dujų išmetimo šaltinis Sąjungoje, todėl švelninant klimato kaitą gali atlikti lemiamą vaidmenį. Kartu gamybos sektorius gali labai prisidėti prie to, kad kituose ekonomikos sektoriuose būtų sudarytos sąlygos neišmesti arba išmesti mažiau ŠESD, nes jame gaminami gaminiai ir technologijos, reikalingi, kad tuose kituose sektoriuose būtų (ir toliau) išmetama mažai anglies dioksido. Todėl gamybos sektoriaus techninės analizės kriterijai turėtų būti nustatyti tiek su didžiausiu ŠESD kiekiu siejamai gamybos veiklai, tiek mažo anglies dioksido kiekio produktų ir technologijų gamybos veiklai;

(20) gamybos veikla, kuriai nėra technologiškai ir ekonomiškai įgyvendinamų mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų, tačiau ja remiamas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, turėtų būti laikoma Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla. Siekiant paskatinti mažinti išmetamą ŠESD kiekį, tos veiklos techninės analizės kriterijais nustatytos ribinės vertės turėtų būti tokio lygio, kurį galėtų pasiekti tik geriausių rezultatų pasiekę kiekvieno sektoriaus subjektai, ir daugeliu atvejų jos turėtų būti grindžiamos išmetamu ŠESD kiekiu produkcijos vienetui;

([4]) Priemonė „EX-Ante Carbon-balance Tool“ (EX-ACT) (2021 m. birželio 4 d. versija: http://www.fao.org/in-action/epic/ex-act-tool/suite-of-tools/ex-act/en/).

([5]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*.

([6]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, COM(2020) 380 *final*.

([7]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“, COM(2020) 562 *final*.

([8]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021) 82 *final*).

([9]) Atskiruose sektoriuose tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio dalis, grindžiama 2018 ir 2019 m. Eurostato duomenimis (NACE 2 lygis), išskyrus statybos sektorių, kuriam konkretaus NACE kodo nepriskirta, todėl jame išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis įtrauktas į įvairius kitus sektorius (2021 m. birželio 4 d. versija: https://ec.europa.eu/info/news/new-rules-greener-and-smarter-buildings-will-increase-quality-life-all-europeans-2019-apr-15_en).

(21) siekiant užtikrinti, kad toliau būtų patikimai mažinama Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodytos gamybos sektoriaus perėjimo veiklos priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir laikantis to reglamento 19 straipsnio 5 dalies nuostatų, tos ekonominės veiklos techninės analizės kriterijai turėtų būti peržiūrimi bent kas trejus metus. Atliekant tą peržiūrą turėtų būti išanalizuota, ar techninės analizės kriterijai yra pagrįsti tinkamiausiais standartais ir ar juose pakankamai atsižvelgta į tos veiklos viso gyvavimo ciklo teršalų išmetimą. Per tą peržiūrą taip pat reikėtų, atsižvelgiant į technologinę plėtrą, įvertinti surinkto anglies dioksido panaudojimo galimybes. Geležies ir plieno gamybos srityje reikėtų toliau svarstyti naujus duomenis ir įrodymus, surinktus vykdant bandomuosius plieno gamybos procesus, kuriuose naudojamas vandenilis ir išmetama mažai anglies dioksido, ir toliau nagrinėti galimybę į techninės analizės kriterijus įtraukti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir kitus galimus santykinius taršos rodiklius;

(22) gamybos veiklos, kuri laikytina Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, techninės analizės kriterijai turėtų būti daugiausia grindžiami gaminių pobūdžiu, prireikus papildomai nustatant kiekybines ribines vertes, kad būtų užtikrinta, jog tokie gaminiai galėtų svariai prisidėti prie ŠESD neišmetimo arba išmetamo jų kiekio mažinimo kituose sektoriuose. Siekiant atspindėti tai, kad pirmenybė teikiama veiklai, galinčiai labiausiai prisidėti prie ŠESD neišmetimo ir išmetamo jų kiekio mažinimo arba didesnio šių dujų absorbavimo ir ilgalaikio kaupimo, sudaranti sąlygas gamybos veikla turėtų būti labiausiai orientuota į gaminių, būtinų tai ekonominei veiklai vykdyti, gamybą;

(23) elektros energijai skirtos elektros įrangos gamyba yra svarbi norint gaminti daugiau atsinaujinančiosios energijos, plačiau ją diegti ir kompensuoti su ja susijusius svyravimus Sąjungos elektros tinkluose, taip pat įkrauti netaršias transporto priemones ir diegti išmaniąsias žaliąsias buitines prietaikas. Kartu elektros energijai skirtos elektros įrangos gamyba gali padėti išplėtoti išmaniojo būsto koncepciją siekiant dar labiau paskatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir tinkamai valdyti namų įrangą. Todėl gali reikėti įvertinti, kokiu mastu elektros įrangos gamyba gali svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, ir papildyti gamybos sektoriaus techninės analizės kriterijus;

(24) gamybos sektoriuje išmetamas ŠESD kiekis gali būti gerokai sumažintas energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis ir kitomis klimato kaitos švelninimo priemonėmis, pavyzdžiui, vietoje įsidiegus atsinaujinančiosios energijos technologijas, taip pat pažangiausiomis prieinamomis technologijomis. Taigi tos priemonės gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant atitinkamų gamybos sektoriaus ekonominės veiklos, kurios techninės analizės kriterijai turėtų būti nustatyti, veiksmingumo standartų ir ribinių verčių, kad ta veikla galėtų būtų laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo;

(25) energetikos sektoriui tenka apie 22 proc. Sąjungoje tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio, o įskaičiuojant kituose sektoriuose suvartojamą energiją, ši dalis siekia apie 75 proc. Taigi jo vaidmuo švelninant klimato kaitą itin svarbus. Potencialas sumažinti energetikos sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį yra didžiulis, o keletas to sektoriaus veiklos rūšių gali padėti šiam sektoriui pereiti prie atsinaujinančiosios ar mažo anglies dioksido kiekio elektros energijos arba šilumos gamybos. Todėl tikslinga nustatyti įvairios su energijos tiekimo grandine susijusios veiklos – nuo elektros energijos ar šilumos gamybos iš skirtingų šaltinių, jos perdavimo ir paskirstymo tinklais iki kaupimo, šilumos siurblių ir biodujų bei biodegalų gamybos – techninės analizės kriterijus;

(26) techninės analizės kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar elektros energijos ar šilumos gamybos veikla, įskaitant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, svariai prisidedama prie klimato kaitos švelninimo, turėtų būti užtikrinta, kad ŠESD būtų išmetama kuo mažiau arba iš viso neišmetama. Išmetamu ŠESD kiekiu grindžiami techninės analizės kriterijai turėtų skatinti mažinti tos veiklos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Sąlygas sudarančios veiklos techninės analizės kriterijai, kurie skatina priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ilguoju laikotarpiu, daugiausia turėtų būti grindžiami veiklos pobūdžiu arba geriausiomis turimomis technologijomis;

(27) Reglamente (ES) 2020/852 pripažįstama neutralaus poveikio klimatui energijos svarba ir reikalaujama, kad Komisija įvertintų visų esamų šios srities technologijų galimą indėlį ir galimybes jas taikyti. Branduolinės energijos vertinimas kol kas tebevyksta, bet, kai tik bus užbaigtas tam skirtas procesas, Komisija, remdamasi jo rezultatais, atitinkamai į tai atsižvelgs šiame reglamente;

(28) Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nustatytos perėjimo veiklai taikomos teisinės ribos apriboja veiklą, kurią vykdant išmetama daug ŠESD ir kuri turi didelį šių išmetamųjų dujų kiekio sumažinimo potencialą. Tokia perėjimo veikla turėtų svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, jei nėra technologiškai ir ekonomiškai įgyvendinamų mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų, ji yra suderinama su ne didesniu kaip 1,5 °C temperatūros kilimu, palyginti su ikipramoniniu lygiu, atspindi geriausius sektoriaus veiklos rezultatus, nekliudo vystyti ir diegti mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų ir ja nesukuriamas turto, pasižyminčio taršos anglies dioksidu intensyvumu, susaistymas. Be to, to paties reglamento 19 straipsnyje reikalaujama, kad techninės analizės kriterijai būtų visų pirma pagrįsti patvirtintais moksliniais įrodymais. Jei gamtinių dujų veikla tokius reikalavimus atitiks, ji bus įtraukta į būsimą deleguotąjį aktą. Tame būsimame deleguotajame akte bus nustatyti šiai veiklai taikomi techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos bus vertinama, ar ji svariai prisideda prie klimato kaitos švelninimo ir ar nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams. Šių reikalavimų neatitinkanti veikla negali būti pripažįstama pagal Reglamentą (ES) 2020/852. Siekdama pripažinti, kad gamtinių dujų naudojimo technologijos atlieka svarbų vaidmenį mažinant išmetamą ŠESD kiekį, Komisija apsvarstys galimybę priimti specialų teisės aktą, kuriuo būtų užtikrinta, kad prie tokio išmetimo mažinimo prisidedančiai veiklai nebūtų užkirstos tinkamo finansavimo galimybės;

(29) turi būti užtikrinta, kad elektros energijos ar šilumos gamybos, taip pat perdavimo ir skirstymo tinklų veiklos techninės analizės kriterijai derėtų su 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatu dėl išmetamo metano kiekio mažinimo ES strategijos ([10]). Todėl tuos techninės analizės kriterijus gali tekti peržiūrėti, papildyti, o prireikus ir persvarstyti, kad juose būtų atsižvelgta į visus tobulinant tą strategiją nustatysimus parametrus ir reikalavimus;

(30) šildymo, vėsinimo ir elektros energijos gamybos iš bioenergijos, taip pat transportui naudojamų biodegalų ir biodujų gamybos techninės analizės kriterijai turėtų būti suderinti su išsamia tiems sektoriams taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 ([11]) nustatyta tvarumo sistema, kurioje pateikti tvarios medienos ruošos, anglies dioksido apskaitos ir išmetamo ŠESD kiekio mažinimo reikalavimai;

(31) atsižvelgiant į veiksmus, kurių imamasi pagal Europos žaliąjį kursą, Europos klimato teisės akto ([12]) pasiūlymą, 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją, ir vadovaujantis Sąjungos užmojais, susijusiais su biologine įvairove ir poveikio klimatui neutralumu, bioenergijos veiklos techninės analizės kriterijai turėtų būti papildyti, peržiūrėti ir prireikus persvarstyti siekiant atsižvelgti į naujausią įrodymų bazę ir politikos raidą tuo metu, kai bus priimamas Reglamento 2020/852 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas deleguotasis aktas, ir į susijusią Sąjungos teisę, įskaitant Direktyvą (ES) 2018/2001 ir būsimas jos peržiūras;

(32) Sąjungoje vandens, kanalizacijos, atliekų ir valymo sektoriuose išmetama palyginti nedaug ŠESD. Tačiau šis sektorius gali labai padėti sumažinti kituose sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį: visų pirma tuo, kad gali pateikti antrinių žaliavų pirminėms žaliavoms pakeisti, jo produktais gali būti pakeisti iškastinio kuro produktai, trąšos ir energija, jis gali prisidėti prie surinkto anglies dioksido transportavimo ir nuolatinio saugojimo. Be to, su anaerobiniu skaidymu ir atskirai surinktų biologinių atliekų kompostavimu susijusi veikla, padedanti išvengti biologinių atliekų šalinimo sąvartynuose, yra ypač svarbi mažinant išmetamo metano kiekį. Todėl atliekų tvarkymo veiklos techninės analizės kriterijais turėtų būti pripažįstama, kad ta veikla, jei vykdoma taikant tam tikrą to sektoriaus geriausią praktiką, svariai prisideda prie klimato kaitos švelninimo. Tais techninės analizės kriterijais taip pat turėtų būti užtikrinta, kad atliekų tvarkymo galimybės atitiktų aukštesniuosius atliekų hierarchijos lygmenis. Veikla, kurią vykdant minimali visiems vienodai nustatyta atskirai surinktų išrūšiuotų nepavojingų atliekų dalis perdirbama į antrines žaliavas, pagal techninės analizės kriterijus turėtų būti pripažįstama svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo. Tačiau šiame etape techninės analizės kriterijais, grindžiamais vienodu atliekų perdirbimo tiksliniu rodikliu, neįmanoma realizuoti viso atskirų medžiagų srautų potencialo švelninti klimato kaitą. Todėl tuos techninės analizės kriterijus gali reikėti toliau vertinti ir peržiūrėti. Visiems nustatytas vienodas tikslinis rodiklis turėtų neturėti jokios įtakos atliekų tvarkymo tikslams, kurie valstybėms narėms nustatyti atliekų srities Sąjungos

([10]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl išmetamo metano kiekio mažinimo ES strategijos (COM(2020)663 *final*).

([11]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

([12]) Pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas), pasiūlymas, COM(2020) 563 *final*.

teisės aktuose. Su vandens rinkimu, valymu ir tiekimu, taip pat su centralizuoto nuotekų valymo sistemomis susijusios veiklos techninės analizės kriterijuose turėtų būti atsižvelgiama į absoliučių ir santykinių veiklos rezultatų gerinimo tikslus, susijusius su energijos suvartojimu ir, kai tinkama, su alternatyviais parametrais, pvz., nuotėkio lygiu vandentiekio sistemose;

(33) transporto operacijoms tenka trečdalis visos Sąjungoje suvartojamos energijos ir maždaug 23 proc. viso joje tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio. Todėl siekiant švelninti klimato kaitą transporto parko ir infrastruktūros priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas gali atlikti itin svarbų vaidmenį. Transporto sektoriaus techninės analizės kriterijais turėtų būti visų pirma siekiama sumažinti iš pagrindinių to sektoriaus išmetimo šaltinių išmetamą ŠESD kiekį, tačiau kartu juose reikėtų atsižvelgti į poreikį žmones ir prekes pradėti vežti mažiau taršių rūšių transporto priemonėmis ir sukurti netaršiam judumui sąlygas sudarančią infrastruktūrą. Todėl transporto sektoriaus techninės analizės kriterijai turėtų būti orientuoti ne tik į konkrečios rūšies transporto veiklos rezultatus, bet ir į jos veiklos rezultatus lyginant su kitomis transporto rūšimis;

(34) atsižvelgiant į potencialą sumažinti jūrų laivybos ir aviacijos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį ir taip prisidėti prie transporto sektoriaus žalinimo, šios transporto rūšys laikomos svarbiomis pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. 2020 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikate „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ ([13]) numatoma, kad iki 2030 m. rinkoje jau galės atsirasti netaršių laivų. Strategijoje taip pat numatyta, kad didelių netaršių orlaivių, kurie skraidys nedideliais atstumais, pasirodymo rinkoje galima tikėtis iki 2035 m., o tolimuosius skrydžius vykdančių orlaivių priklausomybę nuo iškastinio kuro ketinama mažinti degalais iš atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio degalais. Dėl šių sektorių tvaraus finansavimo kriterijų atlikta ir atskirų tyrimų. Todėl jūrų laivyba turėtų būti laikoma Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla. Gabenimas laivais – vienas iš netaršiausių prekių gabenimo būdų. Siekiant užtikrinti, kad laivybai būtų taikomos tos pačios sąlygos kaip kitoms transporto rūšims, reikėtų nustatyti iki 2025 m. pabaigos taikytinus jūrų laivybos veiklos techninės analizės kriterijus. Vis dėlto šią veiklą reikės nagrinėti toliau ir prireikus nustatyti techninės analizės kriterijus, taikytinus jūrų laivybai nuo 2026 m. Aviacijos veiklą taip pat reikės toliau nagrinėti ir prireikus nustatyti atitinkamus techninės analizės kriterijus. Be to, techninės analizės kriterijus reikia nustatyti ir tam tikrų transporto rūšių mažataršėms transporto priemonėms skirtai infrastruktūrai. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad transporto infrastruktūra gali paskatinti nuo vienų transporto rūšių pereiti prie kitų, reikės atlikti vertinimą ir prireikus nustatyti atitinkamus techninės analizės kriterijus visai mažataršėms transporto rūšims, visų pirma vidaus vandenų keliams, svarbiai infrastruktūrai. Priklausomai nuo techninio vertinimo rezultatų, atitinkami techninės analizės kriterijai turėtų būti nustatyti šioje konstatuojamojoje dalyje nurodytai ekonominei veiklai tuo metu, kai bus priimamas Reglamento (ES) 2020/852 12 straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 2 dalyje, 14 straipsnio 2 dalyje ir 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas deleguotasis aktas;

(35) siekiant užtikrinti, kad tvaria laikoma transporto veikla nesudarytų sąlygų naudoti iškastinį kurą, atitinkamos veiklos techninės analizės kriterijai neturėtų būti taikomi iškastiniam kurui transportuoti skirtam turtui, operacijoms ir infrastruktūrai. Taikant šį kriterijų būtina pripažinti įvairią paskirtį, skirtingus savininkus, naudotojų susitarimus ir skirtingų degalų maišymo normas pagal susijusią rinkoje taikomą praktiką. Šio kriterijaus tinkamumą pagal savo įgaliojimus turėtų įvertinti Tvaraus finansavimo platforma;

(36) visų Sąjungos sektorių pastatuose suvartojama 40 proc. energijos ir išmetama 36 proc. viso anglies dioksido kiekio. Tad siekiant švelninti klimato kaitą pastatams taip pat tenka svarbus vaidmuo. Todėl turėtų būti nustatyti naujų pastatų statybai, pastatų renovacijai, įvairios energijos vartojimo efektyvumo įrangos įrengimui, atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai vietoje, energetikos paslaugų teikimui ir pastatų įsigijimui bei savininkams taikomi techninės analizės kriterijai. Tie techninės analizės kriterijai turėtų būti grindžiami potencialiu tos veiklos poveikiu, pastatų energiniu naudingumu ir susijusiu išmetamu ŠESD kiekiu bei anglies dioksido pėdsaku. Naujiems pastatams taikomus techninės analizės kriterijus gali tekti peržiūrėti siekiant užtikrinti, kad jie ir toliau būtų suderinti su Sąjungos klimato ir energetikos tikslais;

(37) turto ar infrastruktūros, neatsiejamų nuo veiklos, kuriai turėtų būti nustatyti techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatomos sąlygos, kuriomis ta veikla laikytina svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo, statyba gali būti svarbi tos ekonominės veiklos vykdymo sąlyga. Todėl tikslinga tokio turto ar infrastruktūros statybą įtraukti kaip dalį veiklos, kuriai ta statyba yra svarbi: tai visų pirma pasakytina apie energetikos, vandens, kanalizacijos, atliekų ir valymo sektorių, taip pat transporto sektoriaus veiklą;

([13]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ (COM/2020/789 *final*).

(38) informacijos ir ryšių sektorius nuolat auga ir jame išmetamo ŠESD kiekio dalis vis didėja. Bet sykiu informacinės ir ryšių technologijos gali prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir išmetamo ŠESD kiekio mažinimo kituose sektoriuose, pavyzdžiui, kai tos technologijos gali padėti priimti sprendimus, dėl kurių bus išmesta mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Todėl turėtų būti nustatyti ne tik duomenų apdorojimo ir prieglobos veiklos, kurią vykdant išmetama daug ŠESD, bet ir duomenimis grindžiamų sprendimų, kurie sudaro sąlygas sumažinti kituose sektoriuose išmetamą šių dujų kiekį, techninės analizės kriterijai. Tokios veiklos techninės analizės kriterijai turėtų būti grindžiami to sektoriaus geriausia praktika ir standartais. Ateityje juos gali tekti peržiūrėti ir atnaujinti siekiant atsižvelgti į išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimo potencialą, siejamą su patvaresne informacinių ir ryšių technologijų aparatine įranga, ir į galimybes išmetamą ŠESD kiekį mažinti padedančias skaitmenines technologijas diegti kiekviename sektoriuje tiesiogiai. Be to, nemažai energijos suvartoja ir elektroninių ryšių tinklų diegimas ir valdymas, bet kartu jie gali smarkiai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį. Todėl šią veiklą gali reikėti įvertinti ir prireikus nustatyti jai taikomus techninės analizės kriterijus;

(39) be to, informacinių ir ryšių technologijų sprendimai, neatsiejami nuo tų ekonominės veiklos rūšių, kurioms, siekiant įvertinti jų pačių veiklos rezultatus, turėtų būti nustatyti svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo techninės analizės kriterijai, taip pat gali labai padėti šiai įvairiai veiklai atitikti pagal tuos kriterijus nustatytus standartus ir ribines vertes;

(40) moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos gali padėti kitiems sektoriams pasiekti jų atitinkamus klimato kaitos švelninimo tikslus. Todėl mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklos techninės analizės kriterijai turėtų būti orientuoti į sprendimų, procesų, technologijų ir kitų produktų potencialą mažinti išmetamą ŠESD kiekį. Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytos sąlygas sudarančios veiklos moksliniai tyrimai taip pat gali labai padėti sudaryti sąlygas iš esmės sumažinti tokios ekonominės veiklos ir jos tikslinės veiklos išmetamo ŠESD kiekį arba pagerinti jų technologines galimybes ir ekonominį pagrįstumą ir taip padėti jas plačiau diegti. Moksliniai tyrimai taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį toliau mažinant Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodytos perėjimo veiklos priklausomybę nuo iškastinio kuro, nes dėl šių mokslinių tyrimų minėtą veiklą galima vykdyti išmetant gerokai mažiau ŠESD nei tos veiklos svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo techninės analizės kriterijais nurodytos ribinės vertės;

(41) be to, moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos, kurie yra neatskiriama dalis tų ekonominės veiklos rūšių, kurioms, siekiant įvertinti jų pačių veiklos rezultatus, turėtų būti nustatyti svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo techninės analizės kriterijai, taip pat gali būti ypač svarbūs padedant šiai įvairiai veiklai pasiekti pagal tuos kriterijus nustatytus standartus ir ribines vertes;

(42) techninės analizės kriterijuose, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos, turėtų būti atsižvelgta į tai, kad klimato kaita veikiausiai paveiks visus ekonomikos sektorius. Taigi prisitaikyti prie dabartinio ir prie numatomo būsimo neigiamo klimato kaitos poveikio reikės visiems sektoriams. Tačiau kartu turi būti užtikrinama, kad ekonominė veikla, svariai prisidedanti prisitaikant prie klimato kaitos, nedarytų reikšmingos žalos jokiems kitiems Reglamento (ES) 2020/852 9 straipsnyje išvardytiems aplinkos tikslams. Todėl tikslinga prisitaikymo prie klimato kaitos techninės analizės kriterijus pirmiausia nustatyti tai veiklai, kuriai jau nustatyti klimato kaitos švelninimo techninės analizės kriterijai, įskaitant susijusį reikšmingos žalos nedarymo aplinkos tikslams kriterijų. Ekonominės veiklos, kuri laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos, apibūdinimai turėtų apimti tik tokią jos dalį, kuriai nustatytas atitinkamas reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Atsižvelgiant į tai, kad reikia didinti visos ekonomikos atsparumą klimato kaitos poveikiui, techninės analizės kriterijai, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo kriterijų, ateityje turėtų būti nustatomi ir kitoms ekonominės veiklos rūšims;

(43) techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad prie dabartinio ir numatomo būsimo neigiamo klimato kaitos poveikio būtų pritaikyta kuo įvairesnė ypatingos svarbos infrastruktūra, įskaitant visų pirma energijos perdavimo ar kaupimo infrastruktūrą, taip pat transporto infrastruktūrą, ir taip būtų išvengta rimtų neigiamų padarinių piliečių sveikatai, saugai, saugumui ar ekonominei gerovei ar veiksmingam valstybių narių vyriausybių funkcionavimui. Vis dėlto tuos techninės analizės kriterijus gali reikėti peržiūrėti siekiant juose geriau atsižvelgti į infrastruktūros, skirtos apsaugoti nuo potvynių, ypatumus;

(44) be to, techninės analizės kriterijus reikėtų nustatyti ir švietimo, žmonių sveikatos, socialinio darbo, meninei, pramoginei ir poilsio organizavimo veiklai. Vykdant tokią veiklą teikiamos pagrindinės paslaugos ir sprendimai, didinantys visos visuomenės kolektyvinį atsparumą, be to, ja gali būti didinamas išprusimas ir informuotumas klimato srityje;

(45) techninės analizės kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos, jei veikla apima Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus prisitaikyti padedančius sprendimus, turėtų būti siekiama didinti ekonominės veiklos atsparumą nustatytai tai veiklai reikšmingai su klimatu susijusiai rizikai. Techninės analizės kriterijais turėtų būti reikalaujama, kad tokios ekonominės veiklos vykdytojai atliktų su klimato kaita susijusios rizikos vertinimą ir įgyvendintų prisitaikymo sprendimus, padedančius sumažinti svarbiausią tame vertinime nustatytą riziką. Techninės analizės kriterijuose taip pat turėtų būti atsižvelgiama į prisitaikymo poreikių ir sprendimų pobūdį, susijusį su veiklos vykdymo vieta ir aplinkybėmis. Be to, techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrintas, aplinkos ir klimato tikslų vientisumas, tačiau kartu neturėtų būti neproporcingai ribojama sprendimų pasirinkimo laisvė. Tuose techninės analizės kriterijuose turėtų būti atsižvelgiama į poreikį išvengti su klimatu ar oro sąlygomis susijusių nelaimių bei valdyti jų riziką ir užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą, kaip numatyta atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose dėl tokių nelaimių rizikos vertinimo ir padarinių švelninimo;

(46) techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos, jei vykdant tą veiklą randami Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti prisitaikymo sprendimai, turėtų būti nustatomi inžinerinei veiklai ir susijusiai techninių prisitaikymo prie klimato kaitos konsultacijų veiklai, mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklai, ne gyvybės draudimo, kurį sudaro su klimatu susijusių pavojų draudimo veikla, ir perdraudimo veiklai. Vykdant tokią veiklą gali būti rasta prisitaikymo sprendimų, kurie labai sumažintų dabartinio ir numatomo būsimo neigiamo klimato kaitos poveikio žmonėms, gamtai ar turtui riziką arba padėtų jos išvengti nedidindami neigiamo poveikio rizikos;

(47) techninės analizės kriterijuose turėtų būti pripažįstama, kad tam tikra ekonominė veikla gali svariai prisidėti prisitaikant prie klimato kaitos, jei ją vykdant randama Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų sprendimų arba jei ji apima to reglamento 11 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus prisitaikyti padedančius sprendimus. Tokia galimybė turėtų būti pripažįstama miškininkystės, šlapynių atkūrimo, programų sudarymo ir transliavimo, taip pat švietimo, kūrybinės, meninės ir pramoginės veiklos techninės analizės kriterijais. Nors minėta veikla pati turi būti pritaikyta prie dabartinio ir numatomo būsimo neigiamo klimato kaitos poveikio, ją vykdant gali būti rasta prisitaikymo sprendimų, svariai prisidedančių, kad to neigiamo poveikio žmonėms, gamtai ar turtui rizika būtų sumažinta arba jos būtų išvengta;

(48) techninės analizės kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla svariai prisideda prisitaikant prie klimato kaitos, turėtų būti užtikrinama, kad ekonominė veikla taptų atspari klimato kaitos poveikiui arba ją vykdant būtų rasti sprendimai, padedantys užtikrinti kitos veiklos atsparumą klimato kaitos poveikiui. Jei ekonominė veikla tampa atspari klimato kaitos poveikiui, fizinių ir nefizinių sprendimų, kurie labai sumažina svarbiausią fizinę su klimatu susijusią tai veiklai reikšmingą riziką, įgyvendinimas laikomas svariu tos veiklos prisidėjimu prisitaikant prie klimato kaitos. Todėl tik tos kapitalo išlaidos, kurios patirtos visais veiklos atsparumo klimato kaitai užtikrinimo etapais, turėtų būti laikomos kapitalo ir veiklos išlaidų dalimi, priskirtina su aplinkos atžvilgiu tvaria ekonomine veikla siejamam turtui ar procesams, o klimato kaitai atsparios ekonominės veiklos apyvarta neturėtų būti laikoma gauta iš produktų ar paslaugų, siejamų su aplinkos atžvilgiu tvaria ekonomine veikla. Tačiau, kai prisitaikyti prie klimato kaitos pagal Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punktą sąlygas sudarančios ekonominės veiklos pagrindinė verslo dalis yra tiekti technologijas, produktus, paslaugas, informaciją ar praktiką, kurių tikslas – padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ar kitos ekonominės veiklos atsparumą fizinei su klimatu susijusiai rizikai, ne tik kapitalo išlaidos, bet ir apyvarta, gauta parduodant su ta ekonomine veikla susijusius produktus ar paslaugas, laikytina apyvartos dalimi, gauta iš produktų ar paslaugų, siejamų su aplinkos atžvilgiu tvaria ekonomine veikla;

(49) techninės analizės kriterijais, pagal kuriuos nustatoma, ar ekonominė veikla, svariai prisidedanti prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos, nedaro reikšmingos žalos jokiam kitam aplinkos tikslui, turėtų būti siekiama užtikrinti, kad vieno aplinkos tikslo nebūtų siekiama kitų aplinkos tikslų sąskaita. Todėl reikšmingos žalos nedarymo kriterijai atlieka esminį vaidmenį užtikrinant aplinkos atžvilgiu tvarios veiklos klasifikavimo aplinkosauginį naudingumą. Jei yra rizika, kad veikla gali padaryti reikšmingos žalos tam tikram aplinkos tikslui, turi būti nustatomi jai taikomi reikšmingos žalos nedarymo tam tikslui kriterijai. Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai turėtų būti nustatyti atsižvelgiant į susijusius reikalavimus pagal galiojančią Sąjungos teisę ir jais grindžiami;

(50) veiklai, kuri gali svariai prisidėti prisitaikant prie klimato kaitos, bet yra rizika, kad ją vykdant bus išmestas didelis ŠESD kiekis, reikėtų nustatyti techninės analizės kriterijus, kuriais būtų užtikrinta, kad labai prisitaikyti prie klimato kaitos padedanti veikla nedarytų reikšmingos žalos klimato kaitos švelninimui;

(51) klimato kaita veikiausiai paveiks visus ekonomikos sektorius. Todėl techninės analizės kriterijai, skirti užtikrinti, kad svariai prie klimato kaitos švelninimo prisidedanti ekonominė veikla nedarytų reikšmingos žalos prisitaikymui prie klimato kaitos, turėtų būti taikomi visų rūšių ekonominei veiklai. Tais kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad esama ir būsima tai veiklai reikšminga rizika būtų nustatyta ir būtų įgyvendinti prisitaikymo sprendimai siekiant išvengti galimų nuostolių ar poveikio veiklos tęstinumui arba juos kuo labiau sumažinti;

(52) visai veiklai, kuri gali kelti riziką tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui bei apsaugai, turi būti nustatyti atitinkami reikšmingos žalos nedarymo kriterijai. Tais kriterijais turėtų būti siekiama, kad veikla nekenktų gerai vandens telkinių, įskaitant paviršinius ir požeminius vandenis, būklei arba geram jų ekologiniam potencialui, arba gerai jūrų vandenų ekologinei būklei, todėl jais turėtų būti reikalaujama, kad aplinkos būklės blogėjimo rizika būtų nustatoma ir pašalinama laikantis vandens naudojimo ir apsaugos valdymo plano;

(53) reikšmingos žalos perėjimui prie žiedinės ekonomikos nedarymo techninės analizės kriterijai turėtų būti pritaikyti konkretiems sektoriams, kad būtų užtikrinta, jog vykdant ekonominę veiklą ištekliai nebūtų naudojami netausiai, kad nebūtų susisaistoma su linijinės gamybos modeliais, kad būtų vengiama atliekų susidarymo arba jų susidarytų kuo mažiau, o kai jų išvengti nepavyksta, jos būtų tvarkomos pagal atliekų hierarchiją. Tais kriterijais taip pat turėtų būti užtikrinama, kad ekonominė veikla netrukdytų siekti tikslo pereiti prie žiedinės ekonomikos;

(54) reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo techninės analizės kriterijai turėtų atspindėti sektoriaus ypatumus ir apimti atitinkamus oro, vandens ar dirvožemio taršos šaltinius bei rūšis, o prireikus juose turi būti daromos nuorodos į išvadas dėl geriausių prieinamų gamybos būdų, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES ([14]);

(55) reikšmingos žalos biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugai bei atkūrimui nedarymo kriterijai turėtų būti nustatyti visai veiklai, galinčiai kelti riziką buveinių, rūšių ar ekosistemų būklei ar padėčiai, ir jais turėtų būti reikalaujama, jei aktualu, atlikti poveikio aplinkai vertinimus ar kitus tinkamus vertinimus bei įgyvendinti tų vertinimų išvadas. Tais kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad net ir tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimo ar kito tinkamo vertinimo atlikti neprivaloma, vykdant veiklą nebūtų trikdomi, gaudomi ar žudomi teisės aktais saugomų rūšių gyvūnai ar bloginama teisės aktais saugomų buveinių būklė;

(56) techninės analizės kriterijai turėtų nedaryti jokio poveikio reikalavimui laikytis su aplinka, sveikata, sauga ar socialiniu tvarumu susijusių Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatų ir, jei taikoma, atitinkamų poveikio švelninimo priemonių priėmimui;

(57) šio reglamento nuostatos yra glaudžiai susijusios, nes jomis reglamentuojama, pagal kokius kriterijus nustatoma, ar ekonominė veikla svariai prisideda prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar tokia ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos vienam ar keliems kitiems Reglamento (ES) 2020/852 9 straipsnyje nustatytiems aplinkos tikslams. Siekiant užtikrinti, kad tos nuostatos, kurios turėtų įsigalioti tuo pačiu metu, būtų tarpusavyje suderintos, kad suinteresuotieji subjektai susidarytų išsamesnį visos teisinės sistemos vaizdą ir jiems būtų lengviau taikyti Reglamentą (ES) 2020/852, tas nuostatas būtina įtraukti į vieną reglamentą;

([14]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

(58) siekiant užtikrinti, kad Reglamento (ES) 2020/852 taikymas neatsiliktų nuo technologijų, rinkos ir politikos aktualijų, šis reglamentas turėtų būti reguliariai peržiūrimas ir prireikus iš dalies keičiamos jo nuostatos dėl veiklos, laikytinos svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos, bei susiję techninės analizės kriterijai;

(59) siekiant laikytis Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 6 dalies ir 11 straipsnio 6 dalies, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2022 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos jokiam kitam Reglamento (ES) 2020/852 9 straipsnyje nustatytam aplinkos tikslui, nustatomi šio reglamento I priede.

2 straipsnis

Techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos jokiam kitam Reglamento (ES) 2020/852 9 straipsnyje nustatytam aplinkos tikslui, nustatomi šio reglamento II priede.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2022 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. birželio 4 d.

Komisijos vardu
Pirmininkės pavedimu
Mairead McGUINNESS
Komisijos narė

I PRIEDAS

Techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams

TURINYS

1. Miškininkystė . . . 16

1.1. Miško įveisimas . . . 16

1.2. Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, įskaitant atsodinimą ir natūralaus miško regeneravimą po ekstremalaus reiškinio . . . 21

1.3. Miškotvarka . . . 27

1.4. Tausojamoji miškininkystė . . . 32

2. Aplinkos apsaugos ir atkūrimo veikla . . . 37

2.1. Šlapynių atkūrimas . . . 37

3. Gamybos pramonė . . . 40

3.1. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamyba . . . 40

3.2. Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba . . . 41

3.3. Mažo anglies dioksido kiekio transporto technologijų gamyba . . . 42

3.4. Baterijų gamyba . . . 45

3.5. Pastatų efektyvaus energijos vartojimo įrangos gamyba . . . 46

3.6. Kitų mažo anglies dioksido kiekio technologijų gamyba . . . 48

3.7. Cemento gamyba . . . 49

3.8. Aliuminio gamyba . . . 50

3.9. Geležies ir plieno gamyba . . . 51

3.10. Vandenilio gamyba . . . 53

3.11. Suodžių gamyba . . . 54

3.12. Natrio karbonato gamyba . . . 55

3.13. Chloro gamyba . . . 56

3.14. Pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamyba . . . 57

3.15. Amoniako gamyba . . . 59

3.16. Azoto rūgšties gamyba . . . 60

3.17. Pirminių plastikų gamyba . . . 61

4. Energetika . . . 62

4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją . . . 62

4.2. Elektros energijos gamyba naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją . . . 63

4.3. Elektros energijos gamyba iš vėjo energijos . . . 63

4.4. Elektros energijos gamyba naudojant vandenynų energijos technologijas . . . 64

4.5. Elektros energijos gamyba iš hidroenergijos . . . 65

4.6. Elektros energijos gamyba iš geoterminės energijos . . . 68

4.7. Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą . . . 69

4.8. Elektros energijos gamyba iš bioenergijos . . . 70

4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas . . . 72

4.10. Elektros energijos kaupimas . . . 75

4.11. Šiluminės energijos kaupimas . . . 76

4.12. Vandenilio kaupimas . . . 77

4.13. Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba . . . 77

4.14. Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai . . . 79

4.15. Centralizuotas šilumos arba vėsumos skirstymas . . . 79

4.16. Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas . . . 80

4.17. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant saulės energiją . . . 81

4.18. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant geoterminę energiją . . . 82

4.19. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą . . . 83

4.20. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant bioenergiją . . . 84

4.21. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant saulės šiluminę energiją . . . 85

4.22. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant geoterminę energiją . . . 86

4.23. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą . . . 87

4.24. Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos . . . 88

4.25. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atliekinę šilumą . . . 89

5. Vandentieka, kanalizacija, atliekų tvarkymas ir valymo veikla 90

5.1. Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas 90

5.2. Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas 91

5.3. Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas 92

5.4. Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų atnaujinimas 93

5.5. Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas 95

5.6. Anaerobinis nuotekų dumblo skaidymas 95

5.7. Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas 96

5.8. Biologinių atliekų kompostavimas 97

5.9. Medžiagų atgavimas iš nepavojingų atliekų 98

5.10. Sąvartyno dujų surinkimas ir naudojimas 99

5.11. CO_2 transportavimas 100

5.12. Požeminis nuolatinis geologinis CO_2 saugojimas 100

6. Transportas 101

6.1. Keleivinis tarpmiestinis geležinkelių transportas 101

6.2. Krovininis geležinkelių transportas 102

6.3. Miesto ir priemiestinis transportas, keleivinis kelių transportas 103

6.4. Mikromobilumo priemonių eksploatavimas, dviračių transporto logistika 104

6.5. Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis 105

6.6. Krovininio kelių transporto paslaugos 107

6.7. Keleivinis vidaus vandenų transportas 108

6.8. Krovininis vidaus vandenų transportas 109

6.9. Keleivinio ir krovininio vidaus vandenų transporto priemonių modifikavimas 110

6.10. Krovininis jūrų ir pakrančių vandens transportas, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai skirti laivai 111

6.11. Keleivinis jūrų ir pakrančių vandens transportas 114

6.12. Krovininio ir keleivinio jūrų ir pakrančių vandens transporto priemonių modifikavimas 116

6.13. Mikromobilumo infrastruktūra, dviračių transporto logistika 117

6.14. Geležinkelių transporto infrastruktūra 119

6.15. Infrastruktūra, sudaranti sąlygas nedidelį anglies dioksido kiekį išskiriančiam kelių transportui ir viešajam transportui . . . 120

6.16. Infrastruktūra, sudaranti sąlygas nedidelį anglies dioksido kiekį išskiriančiam vandens transportui . . . 121

6.17. Nedidelį anglies dioksido kiekį išskirianti oro uostų infrastruktūra . . . 123

7. Statyba ir nekilnojamojo turto veikla . . . 124

7.1. Naujų pastatų statyba . . . 124

7.2. Esamų pastatų renovacija . . . 126

7.3. Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas . . . 128

7.4. Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose (ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose), techninė priežiūra ir remontas . . . 129

7.5. Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas . . . 130

7.6. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas . . . 131

7.7. Pastatų įsigijimas ir nuosavybė . . . 132

8. Informacija ir ryšiai . . . 132

8.1. Duomenų apdorojimas, priegloba ir susijusi veikla . . . 132

8.2. Duomenimis grindžiami išmetamo ŠESD kiekio mažinimo sprendimai . . . 134

9. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla . . . 135

9.1. Rinkos etapui artimi moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos . . . 135

9.2. Su tiesioginiu CO_2 surinkimu iš oro susiję moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos . . . 137

9.3. Su pastatų energiniu naudingumu susijusios profesionalios paslaugos . . . 138

A priedėlis. Bendrieji reikšmingos žalos prisitaikymui prie klimato kaitos nedarymo kriterijai . . . 140

B priedėlis. Bendrieji reikšmingos žalos tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai nedarymo kriterijai 142

C priedėlis. Bendrieji su cheminių medžiagų naudojimu ir buvimu susijusios reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo kriterijai . . . 143

D priedėlis. Bendrieji reikšmingos žalos biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugai ir atkūrimui nedarymo kriterijai 144

E priedėlis. Vandens sistemų techninės specifikacijos . . . 145

1. MIŠKININKYSTĖ

1.1. **Miško įveisimas**

Veiklos aprašymas

Miško įveisimas jį sodinant, tikslingai sėjant sėklas į žemę ar natūralus jo atkūrimas žemėje, kuri iki tol buvo naudojama kitoms reikmėms arba nenaudojama. Miško įveisimas reiškia, kad pagal Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) pateiktą miško įveisimo apibrėžtį ([1]) žemės paskirtis pakeičiama į miško paskirtį, kai miškas – žemė, atitinkanti nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra, atitinka FAO miško apibrėžtį ([2]). Miško įveisimas gali apimti miško įveisimą praeityje, jei jis vyksta laikotarpiu nuo medžių pasodinimo iki to laiko, kai žemė pripažįstama miško paskirties žeme.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. *Miško įveisimo planas ir vėlesnis miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas*

1.1. Plotui, kuriame vykdoma veikla, taikomas bent penkerių metų arba nacionalinėje teisėje nustatyto minimalaus laikotarpio miško įveisimo planas, parengtas iki veiklos pradžios ir nuolat atnaujinamas, kol ši teritorija atitiks nacionalinės teisės aktuose nustatytą miško apibrėžtį arba, jei jos nėra, – FAO miško apibrėžtį.

Miško įveisimo plane yra visi elementai, kurių reikalaujama pagal nacionalinę teisę, susijusią su miško įveisimo poveikio aplinkai vertinimu.

1.2. Nurodoma išsami informacija, pageidautina, pateikiant ją miško įveisimo plane arba, jeigu informacijos nėra, bet kuriame kitame dokumente, apie:

(a) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(b) teritorijos paruošimą ir jo poveikį jau esančioms anglies sankaupoms, įskaitant dirvožemį ir antžeminę biomasę, siekiant apsaugoti žemę, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([3]);

(c) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus;

(d) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

(e) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą;

(f) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(g) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei nustatyti ir išlaikyti;

(h) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

([1]) Ne miško žemės pavertimas mišku – tai miško įveisimas jį sodinant arba tikslingai sėjant sėklas žemėje, kuri iki tol buvo naudojama kita paskirtimi (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([2]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([3]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

(i) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(j) poveikio aprūpinimui maistu vertinimą;

(k) visi su miško įveisimu susiję reikšmingos žalos nedarymo kriterijai.

1.3. Kai žemė tampa mišku, miško įveisimo planas pakeičiamas paskesniu miškotvarkos planu arba lygiaverčiu dokumentu pagal nacionalinę teisę, arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas nėra apibrėžti – kaip nurodyta FAO „miško ploto su ilgalaikiu miškotvarkos planu“ apibrėžtyje (angl. *forest area with long-term forest management plan*) ([4]). Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas.

1.4. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje:

(a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([5]);

(b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą;

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.5. Vykdant veiklą laikomasi geriausios nacionalinėje teisėje nustatytos miško įveisimo praktikos arba, jei tokia geriausia miško įveisimo praktika nacionalinėje teisėje nenustatyta, ši veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) veikla atitinka Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 807/2014 ([6]) nuostatas;

(b) veikla vykdoma vadovaujantis Europos gairėmis dėl miško įveisimo ir atsodinimo, ypatingą dėmesį skiriant UNFCCC nuostatoms ([7]);

1.6. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([8]), būklė neblogėja.

([4]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais nustatytas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas.

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([5]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

([6]) 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL L 227, 2014 7 31, p. 1).

([7]) FOREST EUROPE parengtos Europos gairės dėl miškų įveisimo ir atsodinimo, ypatingą dėmesį skiriant UNFCCC nuostatoms, priimtos 2008 m. lapkričio 12–13 d. įvykusiame MCPFE ekspertų lygio susitikime, o 2008 m. lapkričio 4 d. – PEBLDS tarybos vardu PEBLDS biuro posėdyje ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

([8]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

1.7. Su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 995/2010 ([9]) nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus.

1.8. Miško įveisimo plane ir vėlesniame miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Naudos klimatui analizė*

2.1. Teritorijų, kurios atitinka miško gavybos teritorijos lygmens reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) ilgalaikė nauda klimatui laikoma įrodyta, jei įrodoma, kad laikomasi Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkto nuostatų.

2.2. Vietovėse, kurios neatitinka reikalavimų miško gavybos teritorijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) prognozuojamas veiklos ilgalaikis vidutinis grynasis ŠESD balansas yra mažesnis už 2.2 punkte nurodytą baziniam laikotarpiui prognozuojamą ilgalaikį vidutinį ŠESD balansą, kai „ilgalaikis“ reiškia ilgesnį laikotarpį nuo 100 metų iki viso miško ciklo trukmės.

2.3. Naudos klimatui skaičiavimas atitinka visus šiuos kriterijus:

(a) analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimą ([10]). Naudos klimatui analizė grindžiama skaidria, tikslia, nuoseklia, išsamia ir palyginama informacija, apima visus anglies absorbentus, kuriems ta veikla daro poveikį, įskaitant antžeminę biomasę, požeminę biomasę, negyvą medieną, miško paklotę ir dirvožemį, atliekant jos skaičiavimus remiamasi konservatyviausiomis prielaidomis ir joje tinkamai atsižvelgiama į anglies dioksido sekvestracijos nepastovumo riziką, į riziką, kad bus išmesta daugiau anglies dioksido nei jo bus absorbuota, ir į soties riziką bei nuotėkio riziką;

(b) įprastinė praktika, įskaitant medyno kirtimo praktiką, gali būti viena iš šių:

  i) valdymo praktika, dokumentais pagrįsta naujausios redakcijos miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente, taikyta iki veiklos pradžios, jei tokia buvo;

  ii) naujausia įprastinė praktika, taikyta iki veiklos pradžios;

  iii) praktika, atitinkanti valdymo sistemą, kuria užtikrinama, kad ilguoju laikotarpiu būtų išlaikytas arba padidintas anglies sankaupų ir absorbentų lygis miško teritorijoje, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkte;

(c) analizės nuodugnumas yra proporcingas atitinkamos vietovės teritorijos dydžiui ir yra naudojamos tai atitinkamai vietovei būdingos vertės;

([9]) 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 295, 2010 11 12, p. 23).

([10]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

(d) dėl natūralių trikdžių, pvz., kenkėjų ir ligų, miškų gaisrų, vėjo, audros padarytos žalos, kurie padaro poveikį vietovei ir lemia prastus veiklos rezultatus, išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis nelaikomas Reglamento (ES) 2020/852 kriterijų nesilaikymu, jei naudos klimatui analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimo nuostatas, susijusias su ŠESD kiekiu, išmetamu ir pašalinamu dėl natūralių trikdžių.

2.4. Miško valdos, kurių plotas mažesnis nei 13 ha, neprivalo atlikti naudos klimatui analizės.

3. *Pastovumo garantija*

3.1. Pagal nacionalinę teisę teritorijos, kurioje vykdoma veikla, miško statusas užtikrinamas viena iš šių priemonių:

(a) teritorija priskiriama FAO apibrėžtai nuolatinei miško valdai ([11]);

(b) teritorija klasifikuojama kaip saugoma teritorija;

(c) teritorijai taikoma bet kokia teisinė arba sutartinė garantija, kuria užtikrinama, kad ji liks mišku.

3.2. Veiklos vykdytojas pagal nacionalinę teisę įsipareigoja, kad ateityje atnaujinant miško įveisimo planą ir po jo taikomą miškotvarkos planą arba lygiavertį dokumentą toliau bus siekiama 2 punkte nustatytos naudos klimatui, neapsiribojant finansuojama veikla. Be to, veiklos vykdytojas įsipareigoja bet kokį 2 punkte nustatytos naudos klimatui sumažėjimą kompensuoti lygiaverte nauda klimatui, sukuriama vykdant veiklą, atitinkančią vieną iš šiame reglamente apibrėžtų miškininkystės veiklos rūšių.

4. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu.

Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu.

Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą.

5. *Grupinis vertinimas*

Patikrinti, ar laikomasi svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijų, galima:

(a) miško gavybos teritorijos ([12]), kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 30 punkte, lygmeniu;

(b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([11]) Miško plotas, laikomas mišku ir negali būti paverčiamas kitos paskirties žemės plotu, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([12]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto k papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas mažinamas, o pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/128/EB ([13]) pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojamas mėšlas. Veikla atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1009 ([14]) arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 ([15]) I priedo A dalyje ([16]), Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje ([17]), Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio ([18]), Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų ([19]), ir veikliosios medžiagos, kurioms PSO rekomenduojamoje pesticidų pavojingumo klasifikacijoje ([20]) priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė. Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama.

([13]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71).

([14]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1009, kuriuo nustatomos ES trešiamųjų produktų tiekimo rinkai taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1069/2009 ir (EB) Nr. 1107/2009 bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2003/2003 (OL L 170, 2019 6 25, p. 1).

([15]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([16]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 169, 2011 6 25, p. 45).

([17]) Roterdamo konvencija dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje (OL L 63, 2003 3 6, p. 29).

([18]) Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio (OL L 142, 2017 6 2, p. 6).

([19]) Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 297, 1988 10 31, p. 21).

([20]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

	Išsami informacija, nurodyta 1.2 punkto k papunktyje (Miško įveisimo planas) ir 1.4 punkto i papunktyje (Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas), apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

1.2. **Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, įskaitant atsodinimą ir natūralų miško regeneravimą po ekstremalaus reiškinio**

Veiklos aprašymas

Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje. Jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, rekultivavimo ir atkūrimo sąvoka atitinka apibrėžtį, plačiai naudojamą konkrečioms šalims skirtoje recenzuojamoje mokslinėje literatūroje, arba apibrėžtį, atitinkančią FAO miškų atkūrimo sąvoką ([21]),

([21]) Miškų atkūrimo veikla apima:
— rekultivavimą, t. y. esamai ekosistemai skirtų pageidaujamų rūšių, struktūrų arba procesų atkūrimą;
— atkūrimą, t. y. vietinių augalų atkūrimą žemėje, kuri yra naudojama pagal kitokią paskirtį;
— regeneravimą, t. y. labai prastos būklės žemės, kurioje nėra augmenijos, regeneravimą;
— radikaliausiu atveju pakeitimą, t. y. dėl sparčiai kintančio klimato prastai prie konkrečios vietovės prisitaikiusių ir negalinčių migruoti rūšių pakeitimą į tą vietovę introdukuotomis rūšimis,
Forest restoration module. In Sustainable Forest Management (SFM) Toolbox ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/sustainable forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/).

arba apibrėžtį, atitinkančią vieną iš miškams taikomų ekologinio atkūrimo ([22]) ar miškų rekultivavimo (reanimavimo) ([23]) apibrėžčių pagal Biologinės įvairovės konvenciją ([24]). Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys taip pat apima miškų ūkio veiklos rūšis, atitinkančias FAO apibrėžtą „miško atsodinimą“ ([25]) ir „natūraliai regeneruojantį mišką“ ([26]) po ekstremalaus reiškinio, kurio sąvoka apibrėžta nacionalinėje teisėje arba, jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, atitinka IPCC nustatytą ekstremalaus meteorologinio reiškinio sąvokos apibrėžtį ([27]), arba po gamtos gaisro, kurio sąvoka apibrėžta nacionalinėje teisėje, o jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra – Europos su gamtos ir miškų gaisrais susijusių terminų žodyne ([28]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys nesusijusios su žemės paskirties keitimu – veikla vykdoma nualintoje žemėje, kuri atitinka nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([29]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

([22]) Ekologinis atkūrimas (arba ekosistemos atkūrimas) yra:
— procesas, kai atkuriama iki sutrikdymo buvusi ekosistemos natūrali struktūra ir funkcijos;
— procesas, kai padedama atsikurti nualintai, pažeistai ar sunaikintai ekosistemai;
— procesas, kai sąmoningai keičiama vietovė, siekiant sukurti apibrėžtą vietinę ekosistemą. Šio proceso tikslas – imituoti tam tikros ekosistemos struktūrą, funkcijas, įvairovę ir dinamiką;
— žmogaus įsikišimas, siekiant paspartinti pažeistų buveinių atsikūrimą arba atkurti ekosistemų būklę, kad ji būtų kuo artimesnė jų būklei iki sutrikdymo,

Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration (liet. „Dažniausiai vartojamos su ekosistemų atkūrimu susijusių pagrindinių terminų apibrėžtys arba aprašymai“). 11-oji Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencija. 2012 m. UNEP/CBD/COP/11/INF/19 ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([23]) Miško rekultivavimas – miško pajėgumo vėl teikti gėrybes ir paslaugas atkūrimas, kai rekultivuoto miško būklė nėra identiška tai, kuri buvo iki nualinimo,

Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration (liet. „Dažniausiai vartojamos su ekosistemų atkūrimu susijusių pagrindinių terminų apibrėžtys arba aprašymai“). 11-oji Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencija. 2012 m. UNEP/CBD/COP/11/INF/19 ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([24]) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cbd.int/convention/text/).

([25]) Miško atnaujinimas apsodinant ir (arba) tikslingai sėjant sėklas žemėje, kuri klasifikuojama kaip miškas,

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([26]) Miškas, kurį daugiausia sudaro medžiai, susiformavę natūralaus atsinaujinimo būdu,

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([27]) Ekstremalus meteorologinis reiškinys – konkrečioje vietoje ir konkrečiu metų laiku retas reiškinys. Yra įvairių sąvokos „retas“ apibrėžčių, bet ekstremalus meteorologinis reiškinys paprastai būtų ne dažnesnis nei 10-asis arba 90-asis remiantis stebėjimu nustatytos tikimybės tankio funkcijos procentilis. To, kas vadinama ekstremaliomis meteorologinėmis sąlygomis, charakteristikos absoliučia prasme gali skirtis priklausomai nuo vietos. Kai ekstremalios meteorologinės sąlygos trunka tam tikrą laiką, pvz., sezoną, jos gali būti klasifikuojamos kaip ekstremalus klimato reiškinys, ypač jeigu jo vidutiniai arba bendri rodikliai yra ekstremalūs (pvz., sezoną trunkanti sausra arba liūtys). Žr. IPCC, 2018 m.: *Annex I: Glossary* (liet. I priedas. Terminų žodynas) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/).

([28]) Bet koks nevaldomas augmenijos gaisras, kuriam nuslopinti reikia priimti sprendimą arba imtis veiksmų, 2012 m. Europos su gamtos ir miškų gaisrais susijusių terminų žodynas, parengtas pagal INTERREG IVC programą įgyvendinant Europos miškų gaisrų tinklo (angl. EUFOFINET) projektą ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires).

([29]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas*

1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas nacionalinėje teisėje nustatytas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas neapibrėžtas, remiamasi FAO „miško ploto, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ apibrėžtimi ([30]).

Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas.

1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje:

(a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([31]);

(b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą;

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.3. Miškotvarkos sistemų tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų:

(a) miškotvarka atitinka taikytiną nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį;

(b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([32]) ir yra vykdoma laikantis visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([33]);

([30]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas.

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([31]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

([32]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([33]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) įdiegtos valdymo sistemos atitinka miškų tvarumo kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktą dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtą pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį.

1.4. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([34]), būklė neblogėja.

1.5. Su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus.

1.6. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Naudos klimatui analizė*

2.1. Teritorijų, kurios atitinka miško gavybos teritorijos lygmens reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) ilgalaikė nauda klimatui laikoma įrodyta, jei įrodoma, kad laikomasi Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkto nuostatų.

2.2. Vietovėse, kurios neatitinka reikalavimų miško gavybos teritorijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) prognozuojamas veiklos ilgalaikis vidutinis grynasis ŠESD balansas yra mažesnis už 2.2 punkte nurodytą baziniam laikotarpiui prognozuojamą ilgalaikį vidutinį ŠESD balansą, kai „ilgalaikis“ reiškia ilgesnį laikotarpį nuo 100 metų iki viso miško ciklo trukmės.

2.3. Naudos klimatui skaičiavimas atitinka visus šiuos kriterijus:

(a) analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimą ([35]). Naudos klimatui analizė grindžiama skaidria, tikslia, nuoseklia, išsamia ir palyginama informacija, apima visus anglies absorbentus, kuriems ta veikla daro poveikį, įskaitant antžeminę biomasę, požeminę biomasę, negyvą medieną, miško paklotę ir dirvožemį, atliekant jos skaičiavimus remiamasi konservatyviausiomis prielaidomis ir joje tinkamai atsižvelgiama į anglies dioksido sekvestracijos nepastovumo riziką, į riziką, kad bus išmesta daugiau anglies dioksido nei jo bus absorbuota, ir į soties riziką bei nuotėkio riziką;

(b) Įprastinė praktika, įskaitant medyno kirtimo praktiką, gali būti viena iš šių:

i) valdymo praktika, dokumentais pagrįsta naujausios redakcijos miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente, taikyta iki veiklos pradžios, jei tokia buvo;

([34]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, suprantamos taip, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

([35]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

ii) naujausia įprastinės veiklos praktika, taikyta iki veiklos pradžios;

iii) praktika, atitinkanti valdymo sistemą, kuria užtikrinama, kad ilguoju laikotarpiu būtų išlaikytas arba padidintas anglies sankaupų ir absorbentų lygis miško teritorijoje, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkte;

(c) analizės nuodugnumas yra proporcingas atitinkamos vietovės teritorijos dydžiui ir yra naudojamos tai atitinkamai vietovei būdingos vertės;

(d) dėl natūralių trikdžių, pvz., kenkėjų ir ligų, miškų gaisrų, vėjo, audros padarytos žalos, kurie padaro poveikį vietovei ir lemia prastus veiklos rezultatus, išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis nelaikomas Reglamento (ES) 2020/852 kriterijų nesilaikymu, jei naudos klimatui analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimo nuostatas, susijusias su ŠESD kiekiu, išmetamu ir pašalinamu dėl natūralių trikdžių.

2.4. Miško valdos, kurių plotas mažesnis nei 13 ha, neprivalo atlikti naudos klimatui analizės.

3. *Pastovumo garantija*

3.1. Pagal nacionalinę teisę teritorijos, kurioje vykdoma veikla, miško statusas užtikrinamas viena iš šių priemonių:

(a) teritorija priskiriama FAO apibrėžtai nuolatinei miško valdai ([36]);

(b) teritorija klasifikuojama kaip saugoma teritorija;

(c) teritorijai taikoma bet kokia teisinė arba sutartinė garantija, kuria užtikrinama, kad ji liks mišku.

3.2. Veiklos vykdytojas pagal nacionalinę teisę įsipareigoja, kad ateityje atnaujinant miškotvarkos planą arba lygiavertį dokumentą toliau bus siekiama 2 punkte nustatytos naudos klimatui, neapsiribojant finansuojama veikla. Be to, veiklos vykdytojas įsipareigoja bet kokį 2 punkte nustatytos naudos klimatui sumažėjimą kompensuoti lygiaverte nauda klimatui, sukuriama vykdant veiklą, atitinkančią vieną iš šiame reglamente apibrėžtų miškininkystės veiklos rūšių.

4. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu.

Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu.

Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą.

5. *Grupinis vertinimas*

Patikrinti, ar laikomasi svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijų, galima:

(a) miško gavybos teritorijos ([37]), kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 30 punkte, lygmeniu;

([36]) Miško plotas, laikomas mišku ir negali būti paverčiamas kitos paskirties žemės plotu,
(*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([37]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

(b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas sumažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojamas mėšlas. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos aktyviosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([38]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir aktyviosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė. Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama.

([38]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

	1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

1.3. **Miškotvarka**

Veiklos aprašymas

Miškotvarka, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje. Jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, miškotvarka atitinka bet kokią ekonomikos veiklą, kuri yra miškui taikomos sistemos rezultatas ir kuri daro įtaką miško ekologinėms, ekonominėms ar socialinėms funkcijoms. Vykdant miškotvarkos veiklą joks žemės paskirties pokytis nenumatomas ir veikla vyksta žemėje, atitinkančioje nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([39]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

([39]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas*

1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas nacionalinėje teisėje nustatytas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas neapibrėžtas, remiamasi FAO „miško ploto, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ apibrėžtimi ([40]).

Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas.

1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje:

(a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([41]);

(b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą;

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.3. Miškotvarkos sistemų tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų:

(a) miškotvarka atitinka taikytiną nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį;

(b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([42]) ir yra vykdoma laikantis visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([43]);

([40]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas.

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([41]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

([42]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([43]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) įdiegtos valdymo sistemos rodo atitiktį miškų tvarumo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktui dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtam pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį.

1.4. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([44]), būklė neblogėja.

1.5. Su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus.

1.6. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Naudos klimatui analizė*

2.1. Teritorijų, kurios atitinka miško gavybos teritorijos lygmens reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) ilgalaikė nauda klimatui laikoma įrodyta, jei įrodoma, kad laikomasi Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkto nuostatų.

2.2. Vietovėse, kurios neatitinka reikalavimų miško gavybos teritorijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) prognozuojamas veiklos ilgalaikis vidutinis grynasis ŠESD balansas yra mažesnis už 2.2 punkte nurodytą baziniam laikotarpiui prognozuojamą ilgalaikį vidutinį ŠESD balansą, kai „ilgalaikis“ reiškia ilgesnį laikotarpį nuo 100 metų iki viso miško ciklo trukmės.

2.3. Naudos klimatui skaičiavimas atitinka visus šiuos kriterijus:

(a) analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimą ([45]). Naudos klimatui analizė grindžiama skaidria, tikslia, nuoseklia, išsamia ir palyginama informacija, apima visus anglies absorbentus, kuriems ta veikla daro poveikį, įskaitant antžeminę biomasę, požeminę biomasę, negyvą medieną, miško paklotę ir dirvožemį, atliekant jos skaičiavimus remiamasi konservatyviausiomis prielaidomis ir joje tinkamai atsižvelgiama į anglies dioksido sekvestracijos nepastovumo riziką, į riziką, kad bus išmesta daugiau anglies dioksido nei jo bus absorbuota, ir į soties riziką bei nuotėkio riziką;

(b) Įprastinė praktika, įskaitant medyno kirtimo praktiką, gali būti viena iš šių:

i) valdymo praktika, dokumentais pagrįsta naujausios redakcijos miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente, taikyta iki veiklos pradžios, jei tokia buvo;

ii) naujausia įprastinės veiklos praktika, taikyta iki veiklos pradžios;

iii) praktika, atitinkanti valdymo sistemą, kuria užtikrinama, kad ilguoju laikotarpiu būtų išlaikytas arba padidintas anglies sankaupų ir absorbentų lygis miško teritorijoje, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkte;

(c) analizės nuodugnumas yra proporcingas atitinkamos vietovės teritorijos dydžiui ir yra naudojamos tai atitinkamai vietovei būdingos vertės;

([44]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, suprantamos taip, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

([45]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

(d) dėl natūralių trikdžių, pvz., kenkėjų ir ligų, miškų gaisrų, vėjo, audros padarytos žalos, kurie padaro poveikį vietovei ir lemia prastus veiklos rezultatus, išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis nelaikomas Reglamento (ES) 2020/852 kriterijų nesilaikymu, jei naudos klimatui analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimo nuostatas, susijusias su ŠESD kiekiu, išmetamu ir pašalinamu dėl natūralių trikdžių.

2.4. Miško valdos, kurių plotas mažesnis nei 13 ha, neprivalo atlikti naudos klimatui analizės.

3. *Pastovumo garantija*

3.1. Pagal nacionalinę teisę teritorijos, kurioje vykdoma veikla, miško statusas užtikrinamas viena iš šių priemonių:

(a) teritorija priskiriama FAO apibrėžtai nuolatinei miško valdai ([46]);

(b) teritorija klasifikuojama kaip saugoma teritorija;

(c) teritorijai taikoma bet kokia teisinė arba sutartinė garantija, kuria užtikrinama, kad ji liks mišku.

3.2. Veiklos vykdytojas pagal nacionalinę teisę įsipareigoja, kad ateityje atnaujinant miškotvarkos planą arba lygiavertį dokumentą toliau bus siekiama 2 punkte nustatytos naudos klimatui, neapsiribojant finansuojama veikla. Be to, veiklos vykdytojas įsipareigoja bet kokį 2 punkte nustatytos naudos klimatui sumažėjimą kompensuoti lygiaverte nauda klimatui, sukuriama vykdant veiklą, atitinkančią vieną iš šiame reglamente apibrėžtų miškininkystės veiklos rūšių.

4. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu.

Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu.

Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą.

5. *Grupinis vertinimas*

Patikrinti, ar laikomasi svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijų, galima:

(a) miško gavybos teritorijos ([47]), kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 30 punkte, lygmeniu;

(b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([46]) Miško plotas, laikomas mišku ir negali būti paverčiamas kitos paskirties žemės plotu, (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([47]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas sumažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant šią veiklą sumažinamas trąšų naudojimas ir nenaudojamas mėšlas. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([48]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([49]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą;

([48]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([49]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

	(c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

1.4. **Tausojamoji miškininkystė**

Veiklos aprašymas

Miškotvarkos veikla, kuria siekiama išsaugoti vieną ar daugiau buveinių arba rūšių. Vykdant tausojamosios miškininkystės veiklą joks žemės kategorijos keitimas nenumatomas ir veikla vyksta žemėje, atitinkančioje nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([50]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas*

1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas nenustatytas, kaip nurodyta FAO apibrėžtyje „miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ ([51]).

Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas.

1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje:

(a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus;

(b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

([50]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([51]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą vietinės miško ekosistemos kontekste;

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.3. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente:

(a) nurodomas pagrindinis nustatytas tvarkymo tikslas ([52]), kurį sudaro dirvožemio ir vandens apsauga ([53]), biologinės įvairovės išsaugojimas ([54]) arba socialinės paslaugos ([55]), remiantis FAO apibrėžtimis;

(b) skatinama biologinei įvairovei nekenkianti praktika, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai;

(c) pateikiama analizė, susijusi su:

i) poveikiu / neigiamais veiksniais buveinių išsaugojimui ir susijusių buveinių įvairovei;

ii) sąlyga kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui;

iii) kita veikla, darančia poveikį išsaugojimo tikslams, pavyzdžiui, medžiokle ir žvejyba, žemės ūkio, ganyklinės gyvulininkystės ir miškininkystės veikla, gamybos, kasybos ir komercine veikla.

1.4. Miškotvarkos sistemų tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų:

(a) miškotvarka atitinka nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį, jei tokia yra;

(b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([56]) ir yra vykdoma laikantis visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([57]);

([52]) Valdymo padaliniui priskirtas pagrindinis nustatytas tvarkymo tikslas (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([53]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – dirvožemio ir vandens apsauga. *(FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([54]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – biologinės įvairovės išsaugojimas. Apima saugomas teritorijas, skirtas biologinei įvairovei išsaugoti, bet jomis neapsiriboja. *(FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([55]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – socialinės paslaugos. *(FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf)

([56]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf)

([57]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

(c) įdiegtos valdymo sistemos rodo atitiktį miškų tvarumo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktui dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtam pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį.

1.5. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([58]), būklė neblogėja.

1.6. Su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus.

1.7. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Naudos klimatui analizė*

2.1. Teritorijų, kurios atitinka miško gavybos teritorijos lygmens reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) ilgalaikė nauda klimatui laikoma įrodyta, jei įrodoma, kad laikomasi Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkto nuostatų.

2.2. Vietovėse, kurios neatitinka reikalavimų miško gavybos teritorijos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis miške būtų išlaikytas arba padidintas ilguoju laikotarpiu pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punktą, veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) prognozuojamas veiklos ilgalaikis vidutinis grynasis ŠESD balansas yra mažesnis už 2.2 punkte nurodytą baziniam laikotarpiui prognozuojamą ilgalaikį vidutinį ŠESD balansą, kai „ilgalaikis“ reiškia ilgesnį laikotarpį nuo 100 metų iki viso miško ciklo trukmės.

2.3. Naudos klimatui skaičiavimas atitinka visus šiuos kriterijus:

(a) analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimą ([59]). Naudos klimatui analizė grindžiama skaidria, tikslia, nuoseklia, išsamia ir palyginama informacija, apima visus anglies absorbentus, kuriems ta veikla daro poveikį, įskaitant antžeminę biomasę, požeminę biomasę, negyvą medieną, miško paklotę ir dirvožemį, atliekant jos skaičiavimus remiamasi konservatyviausiomis prielaidomis ir joje tinkamai atsižvelgiama į anglies dioksido sekvestracijos nepastovumo riziką, į riziką, kad bus išmesta daugiau anglies dioksido nei jo bus absorbuota, ir į soties riziką bei nuotėkio riziką;

(b) įprastinė praktika, įskaitant medyno kirtimo praktiką, gali būti viena iš šių:

  i) valdymo praktika, dokumentais pagrįsta naujausios redakcijos miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente, taikyta iki veiklos pradžios, jei tokia buvo;

  ii) naujausia įprastinės veiklos praktika, taikyta iki veiklos pradžios;

  iii) praktika, atitinkanti valdymo sistemą, kuria užtikrinama, kad ilguoju laikotarpiu būtų išlaikytas arba padidintas anglies sankaupų ir absorbentų lygis miško teritorijoje, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 7 dalies b punkte;

([58]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, suprantamos taip, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

([59]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

(c) analizės nuodugnumas yra proporcingas atitinkamos vietovės teritorijos dydžiui ir yra naudojamos tai atitinkamai vietovei būdingos vertės;

(d) dėl natūralių trikdžių, pvz., kenkėjų ir ligų, miškų gaisrų, vėjo, audros padarytos žalos, kurie daro poveikį vietovei ir lemia prastus veiklos rezultatus, išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis nelaikomas Reglamento (ES) 2020/852 kriterijų nesilaikymu, jei naudos klimatui analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimo nuostatas, susijusias su ŠESD kiekiu, išmetamu ir pašalinamu dėl natūralių trikdžių.

2.4. Miško valdos, kurių plotas mažesnis nei 13 ha, neprivalo atlikti naudos klimatui analizės.

3. *Pastovumo garantija*

3.1. Pagal nacionalinę teisę teritorijos, kurioje vykdoma veikla, miško statusas užtikrinamas viena iš šių priemonių:

(a) teritorija priskiriama FAO apibrėžtai nuolatinei miško valdai ([60]);

(b) teritorija klasifikuojama kaip saugoma teritorija;

(c) teritorijai taikoma bet kokia teisinė arba sutartinė garantija, kuria užtikrinama, kad ji liks mišku.

3.2. Veiklos vykdytojas pagal nacionalinę teisę įsipareigoja, kad ateityje atnaujinant miškotvarkos planą arba lygiavertį dokumentą toliau bus siekiama 2 punkte nustatytos naudos klimatui, neapsiribojant finansuojama veikla. Be to, veiklos vykdytojas įsipareigoja bet kokį 2 punkte nustatytos naudos klimatui sumažėjimą kompensuoti lygiaverte nauda klimatui, sukuriama vykdant veiklą, atitinkančią vieną iš šiame reglamente apibrėžtų miškininkystės veiklos rūšių.

4. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu.

Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu.

Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą.

5. *Grupinis vertinimas*

Patikrinti, ar laikomasi svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijų, galima:

(a) miško gavybos teritorijos ([61]), kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 30 punkte, lygmeniu;

(b) miško valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([60]) Miško plotas, laikomas mišku ir negali būti paverčiamas kitos paskirties žemės plotu, (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([61]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Vykdant šią veiklą pesticidai ar trąšos nenaudojami. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([62]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([63]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. 1.2 skirsnio i punkte nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą;

([62]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([63]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

	(e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

2. APLINKOS APSAUGOS IR ATKŪRIMO VEIKLA

2.1. **Šlapynių atkūrimas**

Veiklos aprašymas

Šlapynių atkūrimas – ekonominė veikla, kuria skatinamas šlapynių grąžinimas į pirminę būklę, ir ekonominė veikla, kuria gerinamos šlapynių funkcijos, nebūtinai skatinant būklės iki sutrikdymo atkūrimą, kai šlapynės reiškia žemę, atitinkančią tarptautinę šlapynės ([64]) arba durpyno apibrėžtį ([65]), nustatytą Konvencijoje dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių (Ramsaro konvencija) ([66]). Atitinkama teritorija atitinka Sąjungos šlapynių apibrėžtį, pateiktą Komisijos komunikate dėl išmintingo šlapžemių naudojimo ir išsaugojimo ([67]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims nepriskirtas joks specialus NACE kodas pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, tačiau jos yra susijusios su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 691/2011 ([68]) nustatyto aplinkos apsaugos veiklos rūšių statistinio klasifikatoriaus (CEPA) 6 klase.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. *Atkūrimo planas*

1.1. Šiai teritorijai taikomas atkūrimo planas, atitinkantis Ramsaro konvencijos šalių konferencijos priimtus šlapynių atkūrimo principus ir gaires ([69]), kol ši teritorija bus klasifikuojama kaip šlapynė (šlapžemė) ir jai bus taikomas šlapynių valdymo planas, atitinkantis Ramsaro konvencijos šalių konferencijos Ramsaro teritorijų ir kitų šlapynių valdymo planavimo gaires ([70]). Durpynų atkūrimo plane vadovaujamasi rekomendacijomis, pateiktomis atitinkamose pagal Ramsaro konvenciją priimtose rezoliucijose, įskaitant Rezoliuciją XIII/13.

([64]) *Šlapžemės apima labai įvairias vidaus buveines, pavyzdžiui, pelkes, drėgnas pievas ir durpynus, salpas, upes ir ežerus, taip pat pakrančių teritorijas, tokias kaip druskingos žemapelkės, mangrovės, jūros užliejamos dumblėtos seklumos ir jūrų žolių sąžalynai, koraliniai rifai ir kitos jūrų teritorijos, ne gilesnės kaip šeši metrai atoslūgio metu, taip pat žmogaus sukurtas šlapžemes, pvz., užtvankas, tvenkinius, ryžių laukus ir nuotekų valymo tvenkinius bei baseinus*. Ramsaro konvencijos dėl šlapžemių įvadas, 7-asis leidimas (ankstesnis Ramsaro konvencijos vadovas). Ramsaro konvencijos sekretoriatas, Glandas, Šveicarija.

([65]) Durpynai – ekosistemos su durpinga dirva. Durpes sudaro ne mažiau kaip 30 proc. iš dalies suirusių augalų liekanų, susikaupusių vietoje esant vandens pertekliui ir dažnai rūgščiai terpei. Rezoliucija XIII.12 *Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria* (liet. „Rekomendacijos dėl durpynų pripažinimo tarptautinės reikšmės šlapžemėmis (Ramsaro teritorijomis) pasaulio klimato kaitos reguliavimo tikslais, kaip esamus Ramsaro kriterijus papildančio argumento“) pagal Ramsaro konvenciją, priimta 2018 m. spalio 21–29 d.

([66]) Konvencija dėl tarptautinės svarbos šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

([67]) 1995 m. gegužės 29 d. Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl išmintingo šlapžemių naudojimo ir išsaugojimo, KOM(95) 189 galutinis.

([68]) 2011 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 691/2011 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų (OL L 192, 2011 7 22, p. 1).

([69]) Ramsaro konvencijos šalių konferencijos šlapynių atkūrimo principai ir gairės (2002 m.). Priimta Ramsaro konvencijos šalių konferencijos VIII.16 rezoliucija (2002 m.) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/guide/guide-restoration.pdf).

([70]) Ramsaro konvencijos šalių konferencijos VIII.14 rezoliucija (2002 m.) „Naujos Ramsaro ir kitų šlapynių valdymo planavimo gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/res/key_res_viii_14_e.pdf).

1.2. Atkūrimo plane išsamiai atsižvelgiama į vietos hidrologines ir pedologines sąlygas, įskaitant dirvožemio soties dinamiką ir aerobinių bei anaerobinių sąlygų pokyčius.

1.3. Visi su šlapynių tvarkymu susiję reikšmingos žalos nedarymo kriterijai yra nustatyti atkūrimo plane.

1.4. Atkūrimo plane numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Naudos klimatui analizė*

2.1. Veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) naudos klimatui analizė rodo, kad grynasis ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo vykdant veiklą per 30 metų nuo veiklos pradžios, balansas yra mažesnis už bazinį lygį, atitinkantį per 30 metų nuo veiklos pradžios išmesto ir pašalinto ŠESD kiekio balansą, susijusį su įprasta praktika, kuri būtų buvusi vykdoma susijusioje vietovėje, jei veikla nebūtų vykdoma;

(b) prognozuojamas su veikla susijęs ilgalaikis vidutinis grynasis ŠESD balansas yra mažesnis už 2.2 punkte nurodytą baziniam laikotarpiui prognozuojamą ilgalaikį vidutinį ŠESD balansą, kai „ilgalaikis“ reiškia 100 metų.

2.2. Naudos klimatui skaičiavimas atitinka visus šiuos kriterijus:

(a) analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimą ([71]). Visų pirma, jei toje analizėje naudojama šlapynių apibrėžtis skiriasi nuo nacionalinėje ŠESD apskaitoje naudojamos šlapynių apibrėžties, analizėje nurodomi susijusioje teritorijoje esantys įvairios kategorijos žemės plotai. Naudos klimatui analizė grindžiama skaidria, tikslia, nuoseklia, išsamia ir palyginama informacija, apima visus anglies absorbentus, kuriems ta veikla daro poveikį, įskaitant antžeminę biomasę, požeminę biomasę, negyvą medieną, miško paklotę ir dirvožemį, atliekant jos skaičiavimus remiamasi konservatyviausiomis prielaidomis ir joje tinkamai atsižvelgiama į anglies dioksido sekvestracijos nepastovumo riziką, į riziką, kad bus išmesta daugiau anglies dioksido nei jo bus absorbuota, ir į soties riziką bei nuotėkio riziką; Pakrančių šlapynių atveju klimato kaitos poveikio analizėje atsižvelgiama į prognozuojamą santykinį jūros lygio kilimą ir šlapynių migracijos potencialą;

(b) Įprastinė praktika, įskaitant medyno kirtimo praktiką, gali būti viena iš šių:

i) dokumentais pagrįsta valdymo praktika, taikyta iki veiklos pradžios, jei tokia buvo;

ii) naujausia įprastinės veiklos praktika iki veiklos pradžios.

(c) analizės nuodugnumas yra proporcingas atitinkamos vietovės teritorijos dydžiui ir yra naudojamos tai atitinkamai vietovei būdingos vertės;

(d) dėl natūralių trikdžių, pvz., kenkėjų ir ligų, gaisrų, vėjo, audros padarytos žalos, kurie daro poveikį vietovei ir lemia prastus veiklos rezultatus, išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis nelaikomas Reglamento (ES) 2020/852 kriterijų nesilaikymu, jei naudos klimatui analizė atitinka IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimo nuostatas, susijusias su ŠESD kiekiu, išmetamu ir pašalinamu dėl natūralių trikdžių.

4. *Pastovumo garantija*

4.1. Pagal nacionalinę teisę teritorijos, kurioje vykdoma veikla, šlapynės statusas užtikrinamas viena iš šių priemonių:

(a) teritorija laikoma šlapyne ir negali būti paverčiama kitos paskirties žemės plotu;

(b) teritorija klasifikuojama kaip saugoma teritorija;

(c) teritorijai taikoma bet kokia teisinė arba sutartinė garantija, kuria užtikrinama, kad ji liks šlapyne.

([71]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

4.2. Veiklos vykdytojas pagal nacionalinę teisę įsipareigoja, kad ateityje atnaujinant atkūrimo planą toliau bus siekiama 2 punkte nustatytos naudos klimatui, neapsiribojant finansuojama veikla. Be to, veiklos vykdytojas įsipareigoja bet kokį 2 punkte nustatytos naudos klimatui sumažėjimą kompensuoti lygiaverte nauda klimatui, sukuriama vykdant veiklą, atitinkančią vieną iš šiame reglamente apibrėžtų miškininkystės veiklos rūšių.

5. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu.

Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu.

Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą.

6. *Grupinis vertinimas*

Atitiktį svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Sumažinama durpių gavyba.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas mažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojamas mėšlas. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.

([71]) IPCC 2006 m. Nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairių 2019 m. patikslinimas, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

	Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([72]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([73]). Veikla atitinka atitinkamus nacionalinius įgyvendinimo teisės aktus dėl veikliųjų sudedamųjų dalių. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. Į šio skirsnio 1 punkte nurodytą planą (atkūrimo planas) įtrauktos nuostatos dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines rūšis pašalinimą.

3. GAMYBOS PRAMONĖ

3.1. **Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte, technologijų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant šią veiklą gaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos.
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([72]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([73]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą gaminio gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.2. **Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba**

Veiklos aprašymas

Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant šią ekonominę veiklą gaminama šio priedo 3.10 skirsnyje nurodytus techninės analizės kriterijus atitinkanti vandenilio gamybos įranga ir vandenilio naudojimo įranga.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([72]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.3. **Mažo anglies dioksido kiekio transporto technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Nedidelį anglies dioksido kiekį išmetančių transporto priemonių, riedmenų ir laivų gamyba, remontas, techninė priežiūra, modifikavimas, paskirties keitimas ir modernizavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ir C33.17, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant šią ekonominę veiklą gaminamos, remontuojamos, techniškai prižiūrimos, modifikuojamos ([74]), modernizuojamos toliau išvardytos transporto priemonės arba keičiama jų paskirtis:

(a) traukiniai, keleiviniai ir prekiniai vagonai, tiesiogiai (iš variklio) neišmetantys CO_2;

(b) traukiniai, keleiviniai ir prekiniai vagonai, tiesiogiai (iš variklio) neišmetantys CO_2, kai yra eksploatuojami geležinkelyje su būtina infrastruktūra, o jei tokios infrastruktūros nėra, naudoja įprastinį variklį (dvejopas režimas);

(c) miesto, priemiestinio ir keleivinio kelių transporto įrenginiai, tiesiogiai (iš variklio) neišmetantys CO_2;

([74]) j–m punktų atveju su modifikavimu susiję kriterijai aptariami šio priedo 6.9 ir 6.12 skirsniuose.

(d) iki 2025 m. gruodžio 31 d. M2 ir M3 kategorijoms ([75]) priskiriamų transporto priemonių, kurių kėbulo tipas žymimas kodu CA (vienaukštė transporto priemonė), CB (dviaukštė transporto priemonė), CC (vienaukštė sujungtoji transporto priemonė) arba CD (dviaukštė sujungtoji transporto priemonė) ([76]) ir kurios atitinka naujausią Euro 6 standartą, t. y. tiek Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 595/2009 ([77]) reikalavimus, o nuo to reglamento dalinių pakeitimų įsigaliojimo dienos – tų iš dalies reglamentą keičiančių teisės aktų reikalavimus dar net iki jų taikymo pradžios dienos, tiek naujausio Euro 6 standarto etapo reikalavimus, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 582/2011 ([78]) I priedo 9 priedėlio 1 lentelėje, kai nuostatos, kuriomis tas etapas reglamentuojamas, jau yra įsigaliojusius, bet dar nėra taikomos to tipo transporto priemonėms ([79]). Jei tokio standarto nėra, transporto priemonės tiesiogiai neišmeta nė kiek CO_2;

(e) mikromobilumo priemonės, varomos naudotojo fiziniu aktyvumu, netaršiu varikliu arba netaršaus variklio ir fizinio aktyvumo deriniu;

(f) M1 ir N1 kategorijų transporto priemonės, priskiriamos lengvosioms transporto priemonėms ([80]), kurių:

i) iki 2025 m. gruodžio 31 d.: savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/631 ([81]) 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra mažesnis nei 50 g CO_2/km (mažataršės ir netaršios lengvosios transporto priemonės);

ii) nuo 2026 m. sausio 1 d.: savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra lygus nuliui;

(g) L kategorijos transporto priemonių ([82]) atveju variklio išmetamo CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 168/2013 ([83]) nustatytą teršalų išmetimo bandymo procedūrą, lygus 0 g CO_2e/km;

(h) sunkiosioms transporto priemonėms priskiriamos N2 ir N3 bei N1 kategorijų transporto priemonės, neskirtos iškastiniam kurui vežti, kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė neviršija 7,5 tonų ir kurios yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1242 ([84]) 3 straipsnio 11 punkte apibrėžtos netaršios sunkiosios transporto priemonės;

(i) N2 ir N3 kategorijų transporto priemonės, neskirtos iškastiniam kurui vežti, kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė yra didesnė nei 7,5 tonos ir kurios yra Reglamento (ES) 2019/1242 3 straipsnio 11 punkte apibrėžtos netaršios sunkiosios transporto priemonės arba to reglamento 3 straipsnio 12 punkte apibrėžtos mažataršės sunkiosios transporto priemonės;

([75]) Kaip nurodyta 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2007 ir (EB) Nr. 595/2009 bei panaikinama Direktyva 2007/46/EB, 4 straipsnio 1 dalies a punkte (OL L 151, 2018 6 14, p. 1).

([76]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 I priedo C dalies 3 punkte.

([77]) 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 595/2009 dėl motorinių transporto priemonių ir variklių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekį (Euro 6), iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 ir Direktyvą 2007/46/EB, bei panaikinantis direktyvas 80/1269/EEB, 2005/55/EB ir 2005/78/EB (OL L 188, 2009 7 18, p. 1).

([78]) 2011 m. gegužės 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 582/2011, kuriuo įgyvendinamos ir iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 595/2009 nuostatos, susijusios su sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekiu (Euro 6), bei iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/46/EB I ir III priedai (OL L 167, 2011 6 25, p. 1).

([79]) Iki 2022 m. gruodžio 31 d. – Euro 6, E etapas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 595/2009.

([80]) Kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose.

([81]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/631, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO_2 normos, ir kuriuo panaikinami reglamentai (EB) Nr. 443/2009 ir (ES) Nr. 510/2011 (OL L 111, 2019 4 25, p. 13).

([82]) Kaip apibrėžta 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 52) 4 straipsnyje.

([83]) 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 52).

([84]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1242, kuriuo nustatomi naujų sunkiųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekio standartai ir iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 595/2009 ir (ES) 2018/956 bei Tarybos direktyva 96/53/EB (OL L 198, 2019 7 25, p. 202).

(j) keleiviniai vidaus vandenų laivai, kurie:

i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra hibridiniai ir dviejų rūšių degalus naudojantys laivai, kuriuos normaliai eksploatuojant bent 50 proc. energijos suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

(k) krovininiai vidaus vandenų laivai, neskirti iškastiniam kurui gabenti, kurie:

i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. tiesiogiai (iš variklio) išmeta CO_2 kiekį tonkilometriui (g CO_2/tkm), apskaičiuotą (arba įvertintą naujų laivų atveju) pagal energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklį ([85]), kuris yra 50 proc. mažesnis už vidutinę išmetamo CO_2 kiekio pamatinę vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5- LH pogrupis) pagal Reglamento (ES) 2019/1242 11 straipsnį;

(l) krovininiai jūrų ir pakrančių vandens transporto laivai, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai atlikti naudojami laivai, neskirti iškastiniam kurui gabenti, kurie:

i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra hibridiniai ir dviejų rūšių degalus naudojantys laivai, kuriuos normaliai eksploatuojant jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

iii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. ir tik tais atvejais, kai galima įrodyti, kad laivai naudojami tik pakrančių ir trumpųjų nuotolių laivybos paslaugoms, kuriomis sudaromos sąlygos pereiti prie kitų transporto rūšių ir šiuo metu sausuma gabenamus krovinius gabenti jūra, teikti, laivai, kurių tiesiogiai (iš variklio) išmetamas CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR) ([86]), yra 50 proc. mažesnis už vidutinę pamatinę išmetamo CO_2 kiekio vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5-LH pogrupis) pagal Reglamento (ES) 2019/1242 11 straipsnį;

iv) iki 2025 m. gruodžio 31 d. laivai yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai ([87]), jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama CO_2, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([88]);

(m) keleiviniai jūrų ir pakrančių vandens transporto laivai, neskirti iškastiniam kurui gabenti, kurie:

i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. užtikrinama, kad normaliai hibridinių ir dviejų rūšių degalus naudojančių laivų eksploatacijai jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos būtų suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

iii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. laivai yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai, jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama CO_2, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([89]).

([85]) Energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklis apibrėžiamas kaip transporto darbo vienetui tenkančio išmetamo CO_2 kiekio masės santykinis dydis. Tai yra reprezentatyvusis laivo eksploatavimo energijos vartojimo efektyvumo per nepertraukiamą laikotarpį dydis, kuris atitinka bendrą laivo naudojimo veiklos pobūdį. Šio rodiklio apskaičiavimo gairės pateiktos IMO dokumente MEPC.1/Circ. 684.

([86]) Energijos vartojimo efektyvumo projektinis rodiklis ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([87]) Energijos vartojimo efektyvumo projektinio rodiklio reikalavimai, taikytini nuo 2022 m. balandžio 1 d., dėl kurių per savo septyniasdešimt ketvirtąją sesiją susitarė Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komitetas.

([88]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

([89]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai taikytina, laivuose nėra švino, gyvsidabrio, šešiavalenčio chromo ir kadmio, kaip reikalaujama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/53/EB ([90]).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.4. **Baterijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Naudoti transporte, stacionariam ir nuo tinklo nepriklausomam energijos kaupimui skirtų ir kitos pramoninės paskirties įkraunamųjų baterijų, baterijų blokų ir akumuliatorių gamyba. Atitinkamų komponentų (baterijose esančių aktyviųjų medžiagų, baterijos elementų, korpusų ir elektroninių komponentų) gamyba.

Gyvavimo ciklą baigusių baterijų perdirbimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais C27.2 ir E38.32 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant šią ekonomikos veiklą gaminamos įkraunamosios baterijos, baterijų blokai ir akumuliatoriai (ir atitinkami jų komponentai), be kita ko, iš perdirbtų žaliavų, kuriuos naudojant transporte, stacionariose ir nuo tinklo nepriklausomose energijos kaupimo priemonėse ir pagal kitokią pramoninę paskirtį gerokai sumažėja išmetamų ŠESD kiekis.

([90]) 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL L 269, 2000 10 21, p. 34)

Vykdant šią ekonominę veiklą perdirbamos gyvavimą ciklą baigusios baterijos.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant naujų baterijų, komponentų ir medžiagų gamybos veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą. Perdirbimo procesai atitinka sąlygas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/66/EB ([91]) 12 straipsnyje ir tos direktyvos III priedo B dalyje, įskaitant atitinkamų naujausių geriausių prieinamų gamybos būdų taikymą, švino rūgštinėms baterijoms, nikelio ir kadmio baterijoms ir kitoms cheminėms medžiagoms taikomo perdirbimo veiksmingumo pasiekimą. Šiais procesais užtikrinama, kad metalo būtų perdirbama kiek tik techniškai įmanoma nepatiriant pernelyg didelių išlaidų. Kai taikytina, įrenginiai, kuriuose vykdomi perdirbimo procesai, atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES ([92]) nustatytus reikalavimus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Baterijos atitinka taikomas baterijų pateikimo Sąjungos rinkai tvarumo taisykles, įskaitant pavojingųjų medžiagų naudojimo baterijose apribojimus, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 ([93]) ir Direktyvą 2006/66/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.5. **Pastatų efektyvaus energijos vartojimo įrangos gamyba**

Veiklos aprašymas

Pastatų efektyvaus energijos vartojimo įrangos gamyba.

([91]) 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL L 266, 2006 9 26, p. 1).

([92]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

([93]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13, C28.14, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant ekonominę veiklą gaminamas vienas ar keli toliau nurodyti energijos vartojimo efektyvumo įrenginiai ir jų pagrindiniai komponentai ([94]):

(a) langai, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 1,0 W/m^2K;

(b) durys, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 1,2 W/m^2K;

(c) išorės sienų sistemos, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 0,5 W/m^2K;

(d) stogo dengimo sistemos, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 0,3 W/m^2K;

(e) izoliaciniai produktai, kurių lambda vertė yra ne didesnė kaip 0,06 W/m^2K;

(f) buitiniai prietaisai, kurie pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ([95]) ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriami prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(g) šviesos šaltiniai, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriami prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(h) patalpų šildymo ir buitinio karšto vandens sistemos, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriamos prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(i) vėsinimo ir ventiliacijos sistemos, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriamos prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(j) apšvietimo sistemoms skirti judesio ir šviesos jutikliai;

(k) šilumos siurbliai, kurie atitinka šio priedo 4.16 skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus;

(l) fasado ir stogo dengimo elementai, turintys saulės šviesos laidumo sistemą arba saulės energijos reguliavimo funkciją, įskaitant elementus, kurie palaiko augmenijos augimą;

(m) gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems pastatams skirtos efektyviai energiją naudojančių pastatų automatizavimo ir valdymo sistemos;

(n) zoniniai termostatai ir prietaisai, skirti gyvenamųjų pastatų pagrindinėms elektros arba šilumos apkrovoms išmaniai stebėti, ir jutiklių įranga;

(o) gaminiai, skirti apskaityti šilumą ir kontroliuoti temperatūrą individualiuose būstuose, prijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemų, ir atskiruose butuose, prijungtuose prie centralizuotos visam pastatui šilumą tiekiančios sistemos, taip pat skirti centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms;

(p) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumokaičiai ir pastotės, atitinkantys centralizuoto šilumos arba vėsumos skirstymo veiklą, nurodytą šio priedo 4.15 skirsnyje;

(q) gaminiai, skirti šildymo sistemoms išmaniai stebėti ir reguliuoti, ir jutiklių įranga.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([94]) Kai tinka, U vertė apskaičiuojama pagal taikytinus standartus, pvz., EN ISO 10077-1:2017 (langai ir durys), EN ISO 12631:2017 (pertvaros) ir EN ISO 6946:2017 (kiti pastato komponentai ir elementai).

([95]) 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.6. **Kitų mažo anglies dioksido kiekio technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Technologijų, kuriomis siekiama gerokai sumažinti kituose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį ir kurios nėra įtrauktos į šio priedo 3.1–3.5 skirsnius, gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais C22, C25, C26, C27 ir C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant šią ekonominę veiklą gaminamos technologijos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir kurias taikant per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis sumažėja gerokai daugiau, palyginti su rinkoje esančiomis geriausiomis alternatyviomis technologijomis, produktais arba sprendimais. Išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas per gyvavimo ciklą apskaičiuojamas pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES ([96]) arba pagal ISO 14067:2018 ([97]) arba ISO 14064-1:2018 ([98]) standartą. Nustatytą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimą per visą gyvavimo ciklą tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

([96]) 2013 m. balandžio 9 d. Komisijos rekomendacija 2013/179/ES dėl produktų ir organizacijų gyvavimo ciklo aplinkosauginio veiksmingumo matavimo ir pranešimo apie jį bendrų metodų taikymo (OL L 124, 2013 5 4, p. 1).

([97]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([98]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.7. **Cemento gamyba**

Veiklos aprašymas

Cemento klinkerio, cemento arba alternatyvaus rišiklio gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C23.51 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant veiklą gaminama viena iš šių medžiagų:

(a) pilkasis cemento klinkeris, kai jį gaminant išmetamas savitasis išmetamas ŠESD kiekis ([99]) yra mažesnis nei 0,722 ([100]) tCO_2 vienai pilkojo cemento klinkerio tonai;

([99]) Apskaičiuojamas pagal 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 59, 2019 2 27, p. 8).

([100]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą 2021 m. kovo 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 2 dalį nustatomos patikslintos santykinių taršos rodiklių vertės, taikomos 2021–2025 m. laikotarpiu suteikiant nemokamus apyvartinius taršos leidimus (OL L 87, 2021 3 15, p. 29), priede.

(b) cementas, pagamintas iš pilkojo klinkerio, arba alternatyvus hidraulinis rišiklis, kai savitasis ŠESD kiekis ([101]), išmetamas gaminant klinkerį ir cementą arba alternatyvų rišiklį, yra mažesnis nei 0,469 ([102]) tCO_2e vienai pagaminto cemento arba alternatyvaus rišiklio tonai.

Jei vykdant gamybos procesą CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant cemento, kalkių ir magnio oksido gamybos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas ([103]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra ([104]). Cemento gamybai, kurioje pavojingosios atliekos naudojamos kaip alternatyvus kuras, taikomos saugaus atliekų tvarkymo užtikrinimo priemonės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.8. **Aliuminio gamyba**

Veiklos aprašymas

Aliuminio gamyba taikant pirminio aliuminio oksido (boksito) procesą arba antrinis aliuminio perdirbimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais C24.42, C24.53 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

([101]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([102]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. pilkajam cemento klinkeriui taikomą vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede, padaugintą iš 0,65 klinkerio ir cemento santykio.

([103]) 2013 m. kovo 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2013/163, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos cemento, kalkių ir magnio oksido gamybos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados (OL L 100, 2013 4 9, p. 1).

([104]) Žr. geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas) „Ekonominiai klausimai ir poveikis aplinkos terpėms“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama viena iš šių medžiagų: (a) pirminis aliuminis, kai ekonominė veikla atitinka du iš toliau nurodytų kriterijų iki 2025 m. ir visus toliau nurodytus kriterijus ([105]) po 2025 m.: i) išmetamas ŠESD kiekis ([106]) neviršija 1,484 ([107]) tCO_2e vienai pagaminto aliuminio tonai ([108]): ii) netiesioginio ŠESD išmetimo vidutinis taršos anglies dioksidu intensyvumas ([109]) neviršija 100g CO_2e/kWh; iii) vykstant gamybos procesui suvartojamos elektros energijos kiekis neviršija 15,5 MWh/t Al; (b) antrinis aliuminis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant spalvotųjų metalų pramonės šakų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas ([110]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.9. **Geležies ir plieno gamyba**

Veiklos aprašymas

Geležies ir plieno gamyba.

([105]) Sujungti į vieną ribinę vertę, kurios rezultatas yra: 1) tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio suma, atitinkanti 10 proc. veiksmingiausių įrenginių vidutinę vertę, apskaičiuotą remiantis duomenimis, surinktais nustatant 2021–2026 m. ES ATLPS pramonės santykinius taršos rodiklius pagal Direktyvoje 2003/87/EB nustatytą santykinių rodiklių nustatymo metodą, ir 2) svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus, taikomas elektros gamybai (100g CO_2e/kWh), padaugintas iš vidutinės aliuminio gamybos energijos vartojimo efektyvumo vertės (15,5 MWh/t Al).

([106]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([107]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([108]) Pagamintas aliuminis yra neapdorotas skystas nelegiruotas aliuminis, pagamintas elektrolizės būdu.

([109]) Netiesiogiai išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tai šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, per visą gyvavimo ciklą išmetamas gaminant elektros energiją, naudojamą pirminiam aliuminiui gaminti.

([110]) 2016 m. birželio 13 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1032, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES nustatomos spalvotųjų metalų pramonės šakų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados (OL L 174, 2016 6 30, p. 32).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ir C24.52, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant veiklą gaminamas vienas iš šių dalykų:

(a) geležis ir plienas, kai išmetamas ŠESD kiekis ([111]), iš jo atėmus išmetamųjų teršalų kiekį, priskiriamą išmetamųjų dujų gamybai pagal Reglamento (ES) 2019/331 VII priedo 10.1.5 punkto a papunktį, neviršija šių skirtingiems gamybos proceso etapams taikomų verčių:

i) išlydytas metalas = 1,331 ([112]) tCO_2e/t produkto;

ii) sukepintoji rūda = 0,163 ([113]) tCO_2e/t produkto;

iii) koksas (išskyrus lignito koksą) = 0,144 ([114]) tCO_2e/t produkto;

iv) ketaus liejinys = 0,299 ([115]) tCO_2e/t produkto;

v) elektrinio lanko krosnies (ELK) gausiai legiruotas plienas = 0,266 ([116]) tCO_2e/t produkto;

vi) elektrinio lanko krosnies (ELK) nelegiruotasis plienas = 0,209 ([117]) tCO_2e/t produkto;

(b) plienas elektrinio lanko krosnyse (ELK), kuriose gaminamas ELK nelegiruotasis plienas arba ELK gausiai legiruotas plienas, kaip apibrėžta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/331, kai plieno laužo sąnaudos, palyginti su produkto išeiga, nėra mažesnės nei:

i) 70 proc. gausiai legiruoto plieno gamybos atveju;

ii) 90 proc. nelegiruotojo plieno gamybos atveju.

Jei vykdant gamybos procesą CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([111]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([112]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([113]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([114]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([115]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([116]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([117]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl geležies ir plieno gamybos ([118]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.10. **Vandenilio gamyba**

Veiklos aprašymas

Vandenilio ir vandenilinių sintetinių degalų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka reikalavimą, kad per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas vandenilio atveju būtų 73,4 proc. [t. y. viso gyvavimo ciklo išmetimas būtų mažesnis kaip 3 $tCO_2e/tH2$], o vandenilinių sintetinių degalų atveju – 70 proc., palyginti su lyginamąja 94g CO_2e/MJ iškastinio kuro verte, pagal analogiją su Direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnio 2 dalyje ir V priede nurodytu metodu.

Per gyvavimo ciklą sumažėjęs išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 28 straipsnio 5 dalyje nurodytą metodiką arba pagal ISO 14067:2018 ([119]) arba ISO 14064-1:2018 ([120]) standartą.

Nustatytas per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas tikrinamas, kai taikoma, pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnį arba jį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Jei vykdant gamybos procesą CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([118]) 2012 m. vasario 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2012/135/ES, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl geležies ir plieno gamybos (OL L 70, 2012 3 8, p. 63).

([119]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([120]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl chloro ir šarmų gamybos ([121]) ir geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([122]); (b) išvadas dėl naftos ir dujų perdirbimo geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) ([123]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.11. **Suodžių gamyba**

Veiklos aprašymas

Suodžių gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	
Vykstant suodžių gamybos procesui išmetamas ŠESD kiekis ([124]) yra mažesnis nei 1,141 ([125]) t CO_2e vienai produkto tonai.	
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([121]) 2013 m. gruodžio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2013/732/ES, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl chloro ir šarmų gamybos (OL L 332, 2013 12 11, p. 34).

([122]) 2016 m. gegužės 30 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje (OL L 152, 2016 6 9, p. 23).

([123]) 2014 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/738/ES, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos išvados dėl naftos ir dujų perdirbimo geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) (OL L 307, 2014 10 28, p. 38).

([124]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([125]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei ([126]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([127]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.12. **Natrio karbonato gamyba**

Veiklos aprašymas

Natrio karbonato (kalcinuotosios sodos, anglies rūgšties, dinatrio druskos) gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	
Vykstant natrio karbonato gamybos procesui išmetamas ŠESD kiekis ([128]) yra mažesnis nei 0,789 ([129]) t CO_2e vienai produkto tonai.	
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.

([126]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

([127]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([128]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([129]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei ([130]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([131]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.13. **Chloro gamyba**

Veiklos aprašymas

Chloro gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Elektros energijos suvartojimas elektrolizės ir chloro apdorojimo tikslais yra ne didesnis kaip 2,45 MWh vienai chloro tonai. Gaminant chloro gamybai naudojamą elektros energiją per visą gyvavimo ciklą išmetamas vidutinis ŠESD kiekis yra ne didesnis kaip 100 g CO_2e/kWh. Per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([132]) arba ISO 14064-1:2018 ([133]) standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([130]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

([131]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([132]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([133]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl chloro ir šarmų gamybos ([134]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([135]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.14. **Pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamyba**

Veiklos aprašymas

Šių medžiagų gamyba:

a) didelės vertės cheminių medžiagų (DVChM):

i) acetileno;

ii) etileno;

iii) propileno;

iv) butadieno;

b) aromatinių angliavandenilių:

i) alkilbenzenų mišinių, alkilnaftalenų mišinių, išskyrus priskiriamus suderintosios klasifikacijos (HS)2707 arba 2902 pozicijoms;

ii) cikloheksano;

iii) benzeno

iv) tolueno;

v) o-ksileno;

vi) p-ksileno;

vii) m-ksileno ir ksileno izomerų mišinių;

viii) etilbenzeno;

ix) kumeno;

x) bifenilo, terfenilų, viniltoluenų, kitų ciklinių angliavandenilių, išskyrus ciklanus, ciklenus, cikloterpenus, benzeną, tolueną, ksilenus, stireną, etilbenzeną, kumeną, naftaleną, antraceną;

xi) benzolo (benzeno), toluolo (tolueno) ir ksilolo (ksilenų);

xii) naftaleno ir kitų aromatinių angliavandenilių mišinių (išskyrus benzolą, toluolą, ksilolą);

c) vinilchlorido;

d) stireno;

([134]) Įgyvendinimo sprendimas 2013/732/ES.
([135]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

e) etileno oksido;

f) monoetilenglikolio;

g) adipo rūgšties.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.14 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Per pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamybos procesus išmetamas ŠESD kiekis ([136]) yra mažesnis nei: (a) dideliais kiekiais gaminamų cheminių medžiagų atveju: 0,693 ([137]) tCO_2e/t DVChM; (b) aromatinių angliavandenilių atveju: 0,0072 ([138]) tCO_2e sudėtinės svertinės išeigos vertės; (c) vinilchlorido atveju: 0,171 ([139]) tCO_2e/t vinilchlorido; (d) stireno atveju: 0,419 ([140]) tCO_2e/t stireno; (e) etileno oksido arba etileno glikolių atveju: 0,314 ([141]) tCO_2e/t etileno oksido arba etileno glikolio; (f) adipo rūgšties atveju: 0,32 ([142]) tCO_2e/t adipo rūgšties. Jei į taikymo sritį patenkančios organinės cheminės medžiagos visiškai arba iš dalies gaminamos iš atsinaujinančiųjų žaliavų, su tokiomis visiškai arba iš dalies iš atsinaujinančiųjų žaliavų pagamintomis cheminėmis medžiagomis siejamas per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei iš iškastinio kuro žaliavų pagamintų lygiaverčių cheminių medžiagų. Per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([143]) arba ISO 14064-1:2018 ([144]) standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis. Vykdant pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamybos veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamybos veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([136]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([137]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([138]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([139]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([140]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([141]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([142]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

([143]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([144]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl organinių cheminių medžiagų gamybos dideliais kiekiais ([145]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([146]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.15. **Amoniako gamyba**

Veiklos aprašymas

Amoniako gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.15 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų: (a) amoniakas yra pagamintas iš vandenilio, atitinkančio šio priedo 3.10 skirsnyje (Vandenilio gamyba) nurodytus techninės analizės kriterijus; (b) amoniakas atgaunamas iš nuotekų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([145]) 2017 m. lapkričio 21 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/2117, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl organinių cheminių medžiagų gamybos dideliais kiekiais (OL L 323, 2017 12 7, p. 1).

([146]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente ([147]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([148]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.16. **Azoto rūgšties gamyba**

Veiklos aprašymas

Azoto rūgšties gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.15 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Gaminant azoto rūgštį išmetamas ŠESD kiekis ([149]) yra mažesnis nei 0,038 ([150]) t CO_2e vienai azoto rūgšties tonai.
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.

([147]) Dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informacinis dokumentas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

([148]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([149]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([150]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente ([151]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([152]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.17. **Pirminių plastikų gamyba**

Veiklos aprašymas

Dervų, plastikų medžiagų, nevulkanizuojamų termoplastinių elastomerų gamyba, maišymas ir dervos mišinių ruošimas pagal užsakymą, taip pat ne pagal užsakymą gaminamų sintetinių dervų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.16 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) pirminis plastikas gaminamas vien tik mechaniškai perdirbant plastiko atliekas;

(b) kai mechaninis perdirbimas nėra techniškai įmanomas ar ekonomiškai perspektyvus, pirminis plastikas gaminamas vien tik chemiškai perdirbant plastiko atliekas, o per pagaminto plastiko gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis, atskaičiavus visą naudą iš pagaminto kuro, yra mažesnis už ŠESD kiekį, išmetamą per lygiaverčio pirminio plastiko, pagaminto iš iškastinio kuro žaliavų, gyvavimo ciklą. Per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([153]) arba ISO 14064-1:2018 ([154]) standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

(c) plastikas, visiškai arba iš dalies pagamintas iš atsinaujinančiųjų žaliavų ([155]) ir per visą jo gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei ŠESD kiekis, kuris per visą gyvavimo ciklą išmetamas gaminant lygiavertį pirminį plastiką iš iškastinio kuro žaliavų. Per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 arba ISO 14064-1:2018 standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

([151]) Dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informacinis dokumentas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

([152]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([153]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([154]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([155]) Atsinaujinančiosios žaliavos – tai biomasė, pramoninės biologinės atliekos arba komunalinės biologinės atliekos.

Vykdant pirminių plastikų gamybos veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant pirminių plastikų gamybos veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą polimerų gamybai ([156]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([157]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4. ENERGETIKA

4.1. **Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, gaminančių elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, statyba arba eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama elektra naudojant fotovoltinės saulės energijos technologiją.
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

([156]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas polimerų gamybai ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

([157]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.2. **Elektros energijos gamyba naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama elektra naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.3. **Elektros energijos gamyba iš vėjo energijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš vėjo energijos, statyba arba eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama elektra iš vėjo energijos.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Jūros vėjo elektrinės statybos atveju veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/56/EB ([158]), pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 11 deskriptoriumi (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Komisijos sprendime (ES) 2017/848 ([159]) nustatytų tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([160]). Jūros vėjo elektrinės atveju veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė) ir Nr. 6 (jūros dugno vientisumas) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

4.4. **Elektros energijos gamyba naudojant vandenynų energijos technologijas**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš vandenynų energijos, statyba arba eksploatavimas.

([158]) 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

([159]) 2017 m. gegužės 17 d. Komisijos sprendimas (ES) 2017/848, kuriuo nustatomi geros jūrų vandenų aplinkos būklės kriterijai ir metodiniai standartai, stebėsenos ir vertinimo specifikacijos ir standartizuoti metodai ir panaikinamas Sprendimas 2010/477/ES (OL L 125, 2017 5 18, p. 43).

([160]) Šio kriterijaus įgyvendinimo praktinės gairės pateiktos Europos Komisijos pranešime C(2020) 7730 *final* „Rekomendacinis dokumentas dėl vėjo energetikos plėtros ir ES gamtos apsaugos teisės aktų“, ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_lt.pdf).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama elektra iš vandenynų energijos.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 11 deskriptoriumi (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti nuo užsiteršimo apsaugančių (neapaugančiųjų) dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 528/2012 ([161]), kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kas būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 1 deskriptoriumi (biologinė įvairovė) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

4.5. **Elektros energijos gamyba iš hidroenergijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš hidroenergijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([161]) 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL L 167, 2012 6 27, p. 1).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų: (a) elektros gamybos įrenginys yra natūraliojo nuotėkio elektrinė, neturinti dirbtinio rezervuaro; (b) elektros energijos gamybos įrenginio galios tankis yra didesnis nei 5 W/m^2; (c) ŠESD kiekis, per visą gyvavimo ciklą išmetamas gaminant elektros energiją iš hidroenergijos, yra mažesnis nei 100 g CO_2e/kWh. Per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([162]), ISO 14064-1:2018 ([163]) standartą arba naudojantis G-res priemone ([164]). Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	1. Veikla atitinka Direktyvos 2000/60/EB nuostatas, visų pirma tos direktyvos 4 straipsnyje nustatytus reikalavimus. 2. Esamų hidroelektrinių eksploatavimo, įskaitant atnaujinimo veiklą, kuria siekiama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba energijos kaupimo potencialą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus: 2.1. pagal Direktyvą 2000/60/EB, visų pirma tos direktyvos 4 ir 11 straipsnius, siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandeniui, taip pat saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims, įgyvendintos visos techniškai įmanomos ir ekologiniu atžvilgiu svarbios poveikio švelninimo priemonės; 2.2. atitinkamais atvejais, priklausomai nuo natūraliai paveiktuose vandens telkiniuose esančių ekosistemų, priemonės apima: (a) priemones, kuriomis užtikrinama žuvų migracija pasroviui ir prieš srovę (pvz., žuvims nekenkiančios turbinos, žuvų nukreipimo konstrukcijos, šiuolaikinės visiškai funkcionalios žuvų pralaidos, priemonės, kurias taikant žuvų migracijos arba neršto laikotarpiu sustabdomas turbinų naudojimas ir vandens išleidimas arba sumažinamas jų mastas); (b) priemones, kuriomis užtikrinamas minimalus ekologinis srautas (įskaitant greitų trumpalaikių srauto svyravimų arba operacijų hidroelektrinės pikinės apkrovos metu mažinimą) ir nuosėdų srautas; (c) buveinių apsaugos arba gerinimo priemones;

([162]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([163]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([164]) Viešai prieinama internetinė priemonė, kurią sukūrė Tarptautinė hidroenergetikos asociacija (angl. IHA), bendradarbiaudama su UNESCO Pasaulinės aplinkos kaitos katedra ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.hydropower.org/gres).

2.3. Šių priemonių veiksmingumo stebėsena siejama su leidimo, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti gerą paveikto vandens telkinio būklę arba potencialą, išdavimu;

3. Naujų hidroelektrinių statybos atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

3.1. pagal Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnį, visų pirma jo 7 dalį, prieš pradedant statybą atliekamas projekto poveikio vertinimas, kuriuo siekiama įvertinti visą jo galimą poveikį tame pačiame upės baseino rajone esančių vandens telkinių būklei ir galimą poveikį saugomoms buveinėms bei tiesiogiai nuo vandens priklausančioms rūšims, atsižvelgiant į konkrečius migracijos koridorius, laisvai tekančias upes ar ekosistemas arti netrikdomų gamtinių sąlygų.

Vertinimas grindžiamas naujausiais, išsamiais ir tiksliais duomenimis, įskaitant stebėsenos duomenis, susijusius su biologinės kokybės elementais, kurie yra ypač jautrūs hidromorfologiniams pokyčiams, ir numatoma vandens telkinio būkle dėl naujos veiklos, palyginti su dabartine.

Visų pirma įvertinamas šio naujo projekto ir kitos upės baseino rajone esančios arba planuojamos infrastruktūros sudėtinis poveikis;

3.2. Remiantis tuo poveikio vertinimu nustatyta, kad elektrinės projektas parengtas taip, kad jos techninė koncepcija, vietos parinkimu ir poveikio švelninimo priemonėmis užtikrinta elektrinės atitiktis vienam iš šių reikalavimų:

(a) elektrinė nei pablogina su ja susijusio vandens telkinio geros būklės arba potencialo, nei trukdo pasiekti jo gerą būklę arba potencialą;

(b) jei kyla rizika, kad elektrinė gali pabloginti konkretaus su ja susijusio vandens telkinio gerą būklę arba potencialą arba sutrukdyti pasiekti jo gerą būklę arba potencialą, toks pablogėjimas nėra reikšmingas ir yra pagrįstas išsamia sąnaudų ir naudos analize, įrodančia abu iš toliau nurodytų dalykų:

i) tai, kad yra svarbių viešojo intereso priežasčių arba tai, kad nauda, kurią tikimasi gauti iš planuojamos hidroelektrinės, yra didesnė už žalą, kurią patiria aplinka ir visuomenė dėl prastėjančios vandens telkinio būklės;

ii) tai, kad dėl techninių galimybių ar neproporcingų išlaidų svarbaus viešojo intereso arba naudos, kurią tikimasi gauti iš elektrinės, negalima užtikrinti alternatyviomis priemonėmis, kurios padėtų pasiekti geresnį aplinkosauginį rezultatą (pvz., esamų hidroelektrinių atnaujinimas ar upės tęstinumo netrikdančių technologijų naudojimas);

(162) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

	3.3. siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandens telkiniui, taip pat saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims, įgyvendintos visos techniškai įmanomos ir ekologiniu požiūriu tinkamos poveikio švelninimo priemonės. Atitinkamais atvejais, priklausomai nuo natūraliai paveiktuose vandens telkiniuose esančių ekosistemų, poveikio švelninimo priemonės apima: (a) priemones, kuriomis užtikrinama žuvų migracija pasroviui ir prieš srovę (pvz., žuvims nekenkiančios turbinos, žuvų nukreipimo konstrukcijos, šiuolaikinės visiškai funkcionalios žuvų pralaidos, priemonės, kurias taikant žuvų migracijos arba neršto laikotarpiu sustabdomas turbinų naudojimas ir vandens išleidimas arba sumažinamas jų mastas); (b) priemones, kuriomis užtikrinamas minimalus ekologinis srautas (įskaitant greitų trumpalaikių srauto svyravimų arba operacijų hidroelektrinės pikinės apkrovos metu mažinimą) ir nuosėdų srautas; (c) buveinių apsaugos arba gerinimo priemones; Šių priemonių veiksmingumo stebėsena siejama su leidimo, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti gerą paveikto vandens telkinio būklę arba potencialą, išdavimu; 3.4. įrenginys nėra nuolatinė kliūtis pasiekti kurio nors tame pačiame upės baseino rajone esančio vandens telkinio gerą būklę ir (arba) potencialą; 3.5. be pirmiau nurodytų poveikio švelninimo priemonių, kai tinkama, taip pat įgyvendinamos kompensacinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad dėl projekto tame pačiame upės baseino rajone esantys vandens telkiniai nebūtų dar labiau suskaidyti. Tai pasiekiama atkuriant tęstinumą tame pačiame upės baseino rajone taip, kad būtų kompensuotas tęstinumo sutrikimas, kurį gali sukelti planuojama hidroelektrinė. Kompensavimas pradedamas prieš įgyvendinant projektą.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([165]).

4.6. **Elektros energijos gamyba iš geoterminės energijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš geoterminės energijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([165]) Praktinės gairės pateiktos Komisijos pranešime C/2018/2619 „Rekomendacinis dokumentas dėl hidroenergetikos reikalavimų, susijusių su ES gamtos apsaugos teisės aktais“ (OL C 213, 2018 6 18, p. 1).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Gaminant elektros energiją iš geoterminės energijos per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 100 g CO_2e/kWh. Išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas per gyvavimo ciklą apskaičiuojamas pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 arba ISO 14064- 1:2018 standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribines oro kokybės vertes, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/107/EB ([166]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/50/EB ([167]).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.7. **Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima elektros gamybos, vykdomos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.8 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. ŠESD kiekis, per gyvavimo ciklą išmetamas vykstant elektros energijos gamybos, kuriai naudojamas atsinaujinantysis dujinis ir skystasis kuras, procesui, yra mažesnis nei 100 g CO_2e/kWh. Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis konkretaus projekto duomenimis, jei jų turima, pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([168]) arba ISO 14064-1:2018 ([169]) standartą. Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

([166]) 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenilių aplinkos ore (OL L 23, 2005 1 26, p. 3).

([167]) 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

([168]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([169]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

2. Jei įrenginiuose kokia nors forma mažinama tarša (įskaitant anglies dioksido surinkimą arba dekarbonizuoto kuro naudojimą), ta taršos mažinimo veikla, kai taikoma, atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamame šio priedo skirsnyje.

Jei gaminant elektros energiją CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

3. Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) statybos metu įrengta matavimo įranga, skirta fiziniam teršalų išmetimui, pvz., metano nuotėkiui, stebėti arba įdiegta nuotėkio aptikimo ir remonto programa;

(b) eksploatavimo metu pranešama apie fizinį išmesto metano kiekio matavimą ir pašalinamas nuotėkis.

4. Jei vykdant veiklą atsinaujinančiųjų išteklių dujinis arba skystasis kuras derinamas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais, biodujų arba skystųjų bioproduktų gamybai naudojama žemės ūkio išteklių biomasė atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus, o miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([170]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2193 ([171]) II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.8. **Elektros energijos gamyba iš bioenergijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama tik iš biomasės, biodujų arba skystųjų bioproduktų, neįskaitant elektros energijos gamybos, kurią vykdant atsinaujinančių išteklių kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.7 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

([170]) 2017 m. liepos 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl didelių kurą deginančių įrenginių (OL L 212, 2017 8 17, p. 1).

([171]) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2193 dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL L 313, 2015 11 28, p. 1).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Vykdant veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

2. Naudojant biomasę išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažinimas bent 80 proc., palyginti su Direktyvos (ES) 2018/2001 VI priede nustatyta išmetamo ŠESD kiekio mažinimo metodika ir santykine lyginamąja iškastinio kuro verte.

3. Jei įrenginiai grindžiami organinių medžiagų anaerobiniu skaidymu, degazuotojo substrato gamyba vyksta laikantis atitinkamai šio priedo 5.6 skirsnio kriterijų ir 5.7 skirsnio 1 ir 2 kriterijų.

4. 1 ir 2 punktai netaikomi elektros energijos gamybos įrenginiams, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra mažesnė kaip 2 MW ir kuriuose naudojamas dujinis biomasės kuras.

5. Elektros energijos gamybos įrenginių, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra 50–100 MW, atveju vykdant veiklą taikoma didelio naudingumo kogeneracijos technologija arba, tik elektros energijos gamybos įrenginių atveju, veikla atitinka energijos vartojimo efektyvumo lygį, siejamą su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nurodytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([172]).

6. Elektros energijos gamybos įrenginių, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra didesnė kaip 100 MW, atveju veikla atitinka vieną ar kelis iš šių kriterijų:

(a) pasiektas ne mažesnis kaip 36 proc. elektrinio naudingumo rodiklis;

(b) taikoma labai efektyvi kogeneracijos (bendros šilumos ir elektros energijos gamybos) technologija, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/27/ES ([173]);

(c) taikoma anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologija. Jei gaminant energiją CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([172]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([173]) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES ([174]), išmetamų teršalų kiekis neviršija lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([175]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes. Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, taikomos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį, atsižvelgiant į keitimosi informacija rezultatus ([176]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([177]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.9. **Elektros energijos perdavimas ir skirstymas**

Veiklos aprašymas

Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.

Skirstymo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama aukštos, vidutinės ir žemos įtampos skirstymo sistemomis, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.12 ir D35.13, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([174]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

([175]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([176]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir atsirandančias technologijas, bei susijusias išlaidas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([177]) 2018 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl atliekų apdorojimo (OL L 208, 2018 8 17, p. 38).

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

1. perdavimo ir skirstymo infrastruktūra arba įranga yra elektros energijos sistemoje, kuri atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

(a) sistema yra sujungta Europos sistema, t. y. sujungtos valstybių narių, Norvegijos, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės kontrolės sritys, ir jai pavaldžios sistemos;

(b) daugiau kaip 67 proc. naujai prijungtų gamybos pajėgumų sistemoje išmetamas CO_2 kiekis, išmatuotas per nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį pagal elektros energijos gamybos kriterijus taikant gyvavimo ciklo metodą, nesiekia 100 g CO_2e/kWh gamybos ribinės vertės;

(c) vidutinis sistemos tinklo taršos koeficientas, apskaičiuojamas bendrą metinį prie sistemos prijungtų elektros energijos gamybos įrenginių išmetamą teršalų kiekį padalijus iš bendros metinės grynosios elektros energijos gamybos toje sistemoje, yra mažesnis už 100 g CO_2e/kWh ribinę vertę, išmatuotą per nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį pagal elektros energijos gamybos kriterijus taikant gyvavimo ciklo metodą;

Infrastruktūra, skirta tam, kad būtų sukurta tiesioginė jungtis arba išplėsta esama tiesioginė jungtis tarp pastotės arba tinklo ir elektrinės, kurioje per visą gyvavimo ciklą išmetama daugiau CO_2 nei 100 g CO_2e/kWh, reikalavimų neatitinka.

Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 straipsnyje nustatytų pažangiųjų matavimo sistemų reikalavimų, įrengimas reikalavimų neatitinka.

2. Veikla yra viena iš šių:

(a) mažai anglies dioksido išskiriančios elektros energijos gamybos, neviršijančios 100 g CO_2e/kWh ribinės vertės, matuojant pagal gyvavimo ciklo metodą, tiesioginės jungties su pastote arba tinklu statyba ir eksploatavimas arba esamos tiesioginės jungties išplėtimas;

(b) elektrinių transporto priemonių įkrovimo stotelių ir transporto elektrifikavimui skirtos elektros tiekimo infrastruktūros statyba ir eksploatavimas, jei veikla atitinka šio priedo skirsnyje „Transportas“ nustatytus techninės analizės kriterijus;

(c) perdavimo ir skirstymo transformatorių, kurie atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 548/2014 ([178]) I priede nustatytus 2 pakopos reikalavimus (2021 m. liepos 1 d.), ir vidutinės galios transformatorių, kurių didžiausia įtampa neviršija 36 kV ir kurie atitinka standarte EN 50588-1 ([179]) nustatytus AAA0 lygio reikalavimus dėl nuostolių be apkrovos, įrengimas;

(d) įrangos ir infrastruktūros statyba ir (arba) įrengimas ir eksploatavimas, kai pagrindinis tikslas yra didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą arba naudojimą;

(e) įrangos įrengimas siekiant padidinti elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes ir sudaryti sąlygas plėtoti ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įskaitant:

(i) jutiklius ir matavimo priemones (įskaitant meteorologinius jutiklius, skirtus atsinaujinančios produkcijos prognozavimui);

(ii) ryšių ir valdymo įrangą (įskaitant pažangiąją programinę įrangą ir valdymo patalpas, pastočių ar maitinimo įrenginių automatizavimą ir įtampos reguliavimo pajėgumus, kad būtų galima prisitaikyti prie labiau decentralizuotų atsinaujinančiosios energijos šaltinių);

([178]) 2014 m. gegužės 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 548/2014 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB nuostatų, susijusių su mažos, vidutinės ir didelės galios transformatoriais, įgyvendinimo (OL L 152, 2014 5 22, p. 1).

([179]) CEI EN 50588- 1 50 Hz dažnio vidutinės galios transformatoriai, skirti įrangai, kurios aukščiausia įtampa neviršija 36 kV.

(f) įrangos, įskaitant, pvz., ateities pažangiąsias matavimo sistemas arba sistemas, pakeičiančias pažangiąsias matavimo sistemas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 ([180]) 19 straipsnio 6 dalį, kurios atitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 straipsnio reikalavimus, geba nuotoliniu būdu perduoti informaciją apie vartojimą vartotojams, įskaitant klientų duomenų centrus, bet jomis neapsiribojant, įrengimas;

(g) įrangos, suteikiančios vartotojams galimybę keistis atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, statyba arba įrengimas;

(h) perdavimo sistemų jungiamosios linijos statyba ir eksploatavimas, jei viena iš sistemų atitinka reikalavimus;

šiame skirsnyje taikomos šios specifikacijos:

(a) nenutrūkstamas penkerių metų laikotarpis, taikomas nustatant, ar laikomasi ribinių verčių, yra pagrįstas istoriniais penkerių iš eilės einančių metų duomenimis, įskaitant tuos metus, kurių turimi naujausi duomenys;

(b) sistema – perdavimo arba skirstomojo tinklo galios valdymo vieta, kurioje įrengta infrastruktūra arba įranga;

(c) perdavimo sistemos gali apimti gamybos pajėgumus, prijungtus prie subordinuotųjų skirstymo sistemų;

(d) skirstymo sistemos, pajungtos (subordinuotos) perdavimo sistemai, kuri laikoma pasiekusia visiško priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo trajektoriją, taip pat gali būti laikomos esančiomis visiško priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo trajektorijoje;

(e) nustatant atitiktį reikalavimams galima svarstyti galimybę taikyti sistemą, apimančią kelis tarpusavyje sujungtus valdymo rajonus, kurie tarpusavyje aktyviai keičiasi energija; tokiu atveju taikomas svertinis vidutinis visų įtrauktų valdymo rajonų taršos koeficientas, o atskiros toje sistemoje esančios subordinuotosios perdavimo ar skirstymo sistemos atitiktį reikalavimams neprivaloma atskirai įrodyti;

(f) anksčiau reikalavimus atitikusi sistema gali reikalavimų nebeatitikti. Jei sistema nebeatitinka reikalavimų, nuo to momento jokia nauja perdavimo ir skirstymo veikla neatitinka reikalavimų tol, kol sistema vėl atitiks ribines vertes (išskyrus tas veiklos rūšis, kurios visada atitinka reikalavimus, žr. pirmiau). Veikla subordinuotosiose sistemose vis tiek gali atitikti reikalavimus, jei tos subordinuotosios sistemos atitinka šio skirsnio kriterijus;

(g) tiesioginės jungties su elektrinėmis sukūrimas arba esamos tiesioginės jungties išplėtimas apima infrastruktūrą, kuri yra būtina susijusiai elektros energijai iš elektros energijos gamybos objekto tiekti į pastotę ar tinklą.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje pagal atliekų hierarchiją, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.

([180]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158/125, 2019 6 14).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Antžeminės aukštos įtampos linijos: (a) statybvietėse vykdomai veiklai taikomi TFK bendrųjų aplinkos, sveikatos ir saugos gairių principai ([181]); (b) veikla atitinka taikomas normas ir taisykles, kuriomis siekiama apriboti elektromagnetinės spinduliuotės poveikį žmonių sveikatai, įskaitant Sąjungoje vykdomai veiklai taikomą Tarybos rekomendaciją dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 Ghz) poveikio žmonėms apribojimo ([182]) ir trečiosiose šalyse vykdomai veiklai taikomas 1998 m. Tarptautinės apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės komisijos (ICNIRP) gaires ([183]). Vykdant veiklą polichlorintieji bifenilai (PCB) nenaudojami.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([184]).

4.10. **Elektros energijos kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	
Ši veikla – tai elektros energijos kaupimo sistemos, įskaitant hidroakumuliacinę sistemą, statyba ir eksploatavimas. Jei veikla apima cheminį energijos kaupimą, kaupimo terpė (pvz., vandenilis arba amoniakas) atitinka atitinkamo produkto gamybai taikomus kriterijus, nurodytus šio priedo 3.7–3.17 skirsniuose. Kai elektrai kaupti naudojamas vandenilis, atitinkantis šio priedo 3.10 skirsnyje nurodytus techninės analizės kriterijus, pakartotinis vandenilio elektrizavimas taip pat laikomas šios veiklos dalimi.	
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([181]) 2007 m. balandžio 30 d. Aplinkos, sveikatos ir saugos gairės: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p).

([182]) 1999 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 GHz) poveikio žmonėms apribojimo (1999/519/EB) (OL L 199, 1999 7 30, p. 59).

([183]) 1998 m. ICNIRP gairės dėl laike kintančių elektrinių, magnetinių ir elektromagnetinių laukų (iki 300 ghz) poveikio apribojimo ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf).

([184]) Šio kriterijaus įgyvendinimo praktinės gairės pateiktos Europos Komisijos pranešime C(2018)2620 „Energijos perdavimo infrastruktūra ir ES gamtos teisės aktai“ (OL C 213, 2018 6 18, p. 62).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Tuo atveju, kai hidroakumuliacinė kaupimo sistema nėra sujungta su vandens telkiniu (upe), veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Tuo atveju, kai hidroakumuliacinė kaupimo sistema yra sujungta su vandens telkiniu (upe), veikla atitinka 4.5 skirsnyje („Elektros gamyba iš hidroenergijos“) nurodytus kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar nedaroma reikšminga žala tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje pagal atliekų hierarchiją, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.11. **Šiluminės energijos kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluminė energija saugoma ir vėliau grąžinama kaip šiluminė energija arba kiti energijos vektoriai, statyba ir eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	
Veikla apima šiluminės energijos kaupimą, įskaitant požeminį šiluminės energijos kaupimą arba šiluminės energijos kaupimą vandeningajame sluoksnyje.	
Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Šiluminės energijos kaupimo vandeningajame sluoksnyje atveju veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.

([181]) 2007 m. balandžio 30 d. Aplinkos, sveikatos ir saugos gairės: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.12. **Vandenilio kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose vandenilis saugomas ir vėliau grąžinamas, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas, nurodomas statistiniame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, nustatytame Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Veikla yra viena iš šių: (a) vandenilio kaupyklų statyba; (b) esamų požeminių dujų saugyklų pavertimas vandeniliui laikyti skirtomis kaupyklomis; (c) vandenilio kaupyklų statyba ir eksploatavimas, jei kaupykloje laikomas vandenilis atitinka šio reglamento I priedo 3.10 skirsnyje nustatytus kriterijus, taikomus vandenilio gamybai.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Tuo atveju, kai laikoma daugiau kaip penkios tonos, veikla atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/18/ES ([185]).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.13. **Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba**

Veiklos aprašymas

Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba.

([185]) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (OL L 197, 2012 7 24, p. 1).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.21 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Vykdant naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų gamybą ir skystųjų bioproduktų gamybą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų gamybą ir skystųjų bioproduktų gamybą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus. Gaminant biodegalus, skirtus naudoti transporte, ir skystuosius bioproduktus maistinės ir pašarinės kultūros nenaudojamos.
2. Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas gaminant transporto sektoriuje naudoti skirtus biodegalus ir biodujas, taip pat skystuosius bioproduktus yra bent 65 proc., palyginti su Direktyvos (ES) 2018/2001 V priede nustatyta išmetamo ŠESD kiekio mažinimo metodika ir santykine lyginamąja iškastinio kuro verte.
3. Kai biodujų gamyba grindžiama organinių medžiagų anaerobiniu skaidymu, degazuotojo substrato gamyba atitinka šio priedo 5.6 skirsnio kriterijus ir 5.7 skirsnio 1 bei 2 kriterijus, jei taikoma.
4. Saugojimo po žeme tikslais surenkamas CO_2, kuris kitaip būtų išmestas vykstant gamybos procesui, vežamas ir saugomas po žeme pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Biodujų gamybos atveju degazuotojo substrato saugykla uždengiama dujoms nepralaidžia dangčiu. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([186]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), taikomose degazuotajam substratui, arba atitinkamai 3 SMK, taikomoje kompostui, arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([186]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

4.14. **Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai**

Veiklos aprašymas

Dujų tinklų pertvarkymas, jų paskirties keitimas arba modifikavimas atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tikslais.

Vandenilio ar kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui skirtų perdavimo ir skirstymo vamzdynų tiesimas arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.22, F42.21 ir H49.50, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Tai yra viena iš šių veiklos rūšių:

(a) vandenilio ar kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui skirtų perdavimo ir skirstymo tinklų statyba arba eksploatavimas;

(b) esamų gamtinių dujų tinklų ir (arba) jų paskirties keitimas į 100 proc. vandenilio tinklus;

(c) dujų perdavimo ir skirstymo tinklų modifikavimas, kai pagrindinis tikslas yra integruoti vandenilį ir kitas mažo anglies dioksido pėdsako dujas, įskaitant bet kokią dujų perdavimo ar skirstymo tinklo veiklą, kuri suteikia galimybę tinklui padidinti vandenilio arba kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų derinį dujų sistemoje.

2. Ši veikla apima esamų dujotiekių ir kitų tinklo elementų nuotėkio aptikimą ir remontą, siekiant sumažinti metano nuotėkį.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Ventiliatoriai, kompresoriai, siurbliai ir kita naudojama įranga, kuriai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB ([187]), atitinkamais atvejais atitinka energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus ir toje direktyvoje nustatytas įgyvendinimo taisykles ir yra laikoma geriausia turima technologija.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.15. **Centralizuotas šildymas ir (arba) vėsinimas**

Veiklos aprašymas

Vamzdynų ir susijusios šildymo ir vėsinimo paskirstymo infrastruktūros tiesimas, rekonstravimas ir eksploatavimas, baigiant prie pastotės arba šilumokaičio.

([187]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) vamzdynų ir susijusios šilumos ir vėsumos paskirstymo infrastruktūros statybai ir eksploatavimui skirta sistema atitinka Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte pateiktą efektyvių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų apibrėžtį;

(b) siekiant atnaujinti vamzdynus ir susijusią šilumos ir vėsumos paskirstymo infrastruktūrą, investicijos, dėl kurių sistema atitiktų Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte pateiktą efektyvaus centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo apibrėžtį, pradedamos per trejus metus, remiantis sutartiniu įsipareigojimu arba lygiaverčiu reikalavimu, jei operatoriai yra atsakingi ir už elektros energijos gamybą, ir tinklą;

(c) ši veikla – tai:

i) žemesnės temperatūros režimų pakeitimas;

ii) pažangios bandomosios sistemos (kontrolės ir energijos valdymo sistemos, daiktų internetas).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Ventiliatoriai, kompresoriai, siurbliai ir kita naudojama įranga, kuriai taikoma Direktyva 2009/125/EB, atitinkamais atvejais atitinka energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus, kitais atžvilgiais atitinka toje direktyvoje nustatytas įgyvendinimo taisykles ir yra laikoma geriausia turima technologija.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.16. **Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas.

Kai ekonominė veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.30 ir F43.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Elektrinių šilumos tinklų įrengimas ir eksploatavimas atitinka šiuos abu kriterijus: (a) aušalo slenkstis: visuotinio atšilimo potencialas neviršija 675; (b) laikomasi pagal Direktyvą 2009/125/EB priimtuose įgyvendinimo reglamentuose ([188]) nustatytų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami. Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Šilumos siurblių „oras–oras“, kurių nominalioji galia yra 12 kW arba mažesnė, patalpų ir lauko garso galios lygiai yra mažesni už Komisijos reglamente (ES) Nr. 206/2012 ([189]) nustatytą ribinę vertę.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

4.17. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant saulės energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, bendrai gaminančių elektros energiją ir šilumą arba vėsumą iš saulės energijos, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

([188]) 2012 m. kovo 6 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 206/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi oro kondicionierių ir patogumo ventiliatorių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 72, 2012 3 10, p. 7), 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 239, 2013 9 6, p. 136), ir 2016 m. lapkričio 30 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/2281, kuriuo, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB, nustatančią ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą, nustatomi oro šildymo gaminių, vėsinimo gaminių ir aukštatemperatūrių technologinių aušintuvų ir ventiliatorinių konvektorių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 346, 2016 12 20, p. 1).

([189]) 2012 m. kovo 6 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 206/2012, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi oro kondicionierių ir patogumo ventiliatorių ekologinio projektavimo reikalavimai (OL L 72, 2012 3 10, p. 7).

Šią veiklą sudaro elektros energijos ir šilumos arba vėsumos kogeneracija ([190]) naudojant saulės energiją.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.18. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant geoterminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, bendrai gaminančių šilumą arba vėsumą ir elektros energiją iš geoterminės energijos, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
ŠESD kiekis, per gyvavimo ciklą išmetamas bendrai gaminant šilumą arba vėsumą ir elektros energiją ([191]) iš geoterminės energijos, yra mažesnis nei 100 g CO_2e vienai bendrai pagamintos energijos kilovatvalandei.
Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis konkretaus projekto duomenimis, jei jų turima, pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 arba ISO 14064- 1:2018 standartą.
Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([190]) Kogeneracijos sąvoka apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 30 punkte.
([191]) Kogeneracijos sąvoka apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 30 punkte.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribinės oro kokybės vertes, nustatytas Direktyvose 2004/107/EB ir 2008/50/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.19. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Šilumos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma ir elektros energija bendrai gaminamos naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima bendros šilumos arba vėsumos ir elektros gamybos, vykdomos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.20 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. ŠESD kiekis, per gyvavimo ciklą išmetamas bendrai gaminant šilumą arba vėsumą ir elektros energiją ([192]) iš atsinaujinančiųjų išteklių dujinio ir skystojo kuro yra mažesnis nei 100 g CO_2e vienai bendrai pagamintos energijos kilovatvalandei.

Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis konkretaus projekto duomenimis, jei jų turima, pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([193]) arba ISO 14064-1:2018 ([194]) standartą.

Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

2. Jei įrenginiuose kokia nors forma mažinama tarša (įskaitant anglies dioksido surinkimą arba dekarbonizuoto kuro naudojimą), ta taršos mažinimo veikla, kai taikoma, atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamame šio priedo skirsnyje.

Jei vykdant kogeneracijos procesą CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

3. Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) statybos metu įrengta matavimo įranga, skirta fiziniam teršalų išmetimui, pvz., metano nuotėkiui, stebėti arba įdiegta nuotėkio aptikimo ir remonto programa;

(b) eksploatavimo metu pranešama apie fizinį išmesto metano kiekio matavimą ir pašalinamas nuotėkis.

4. Jei vykdant veiklą atsinaujinančiųjų išteklių dujinis arba skystasis kuras derinamas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais, biodujų arba skystųjų bioproduktų gamybai naudojama žemės ūkio išteklių biomasė atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus, o miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([192]) Kogeneracijos sąvoka apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 30 punkte.

([193]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([194]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([195]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.20. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant bioenergiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose bendrai gaminama šiluma arba vėsuma ir elektros energija naudojant tik biomasę, biodujas arba skystuosius bioproduktus, neįskaitant kogeneracijos, kurią vykdant atsinaujinančiųjų išteklių kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.19 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Vykdant veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.
2. Naudojant biomasę kogeneracijos įrenginiuose išmetama bent 80 proc. mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, palyginti su Direktyvos (ES) 2018/2001 VI priede nustatyta išmetamo ŠESD kiekio mažinimo metodika ir lyginamąja iškastinio kuro verte.
3. Kai kogeneracijos įrenginiai grindžiami organinės medžiagos anaerobiniu skaidymu, degazuotojo substrato gamyba atitinka šio priedo 5.6 skirsnyje nustatytus kriterijus ir 5.7 skirsnyje nustatytus 1 ir 2 kriterijus.
4. 1 ir 2 punktai netaikomi kogeneracijos įrenginiams, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra mažesnė kaip 2 MW ir kuriuose naudojamas dujinis biomasės kuras.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([195]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, išmetamų teršalų kiekis neviršija teršalų išmetimo lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([196]), kartu užtikrinant, kad nebūtų reikšmingo poveikio aplinkos terpėms. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes. Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, atsižvelgiama į keitimosi informacija rezultatus ([197]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([198]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.21. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant saulės šiluminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant saulės šiluminės energijos technologiją, statyba ir eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([196]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([197]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir atsirandančias technologijas, bei susijusias išlaidas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([198]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Vykdant veiklą gaminama šiluma ir (arba) vėsuma naudojant saulės šiluminę energiją.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.22. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant geoterminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, gaminančių šilumą arba vėsumą iš geoterminės energijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
ŠESD kiekis, per visą gyvavimo ciklą išmetamas gaminant šilumą arba vėsumą iš geoterminės energijos, yra mažesnis nei 100 g CO_2e/kWh.
Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis konkretaus projekto duomenimis, jei jų turima, pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 arba ISO 14064- 1:2018 standartą.
Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([196]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribines oro kokybės vertes, nustatytas Direktyvose 2004/107/EB ir 2008/50/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.23. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Šilumos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima šilumos arba vėsumos gamybos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.24 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. ŠESD kiekis, per gyvavimo ciklą išmetamas vykdant šilumos arba vėsumos gamybą, kuriai naudojamas atsinaujinantysis dujinis ir skystasis kuras, yra mažesnis nei 100 g CO_2e/kWh.

Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis konkretaus projekto duomenimis, jei jų turima, pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([199]) arba ISO 14064-1:2018 ([200]) standartą.

Apskaičiuotą per visą gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

2. Jei įrenginiuose kokia nors forma mažinama tarša (įskaitant anglies dioksido surinkimą arba dekarbonizuoto kuro naudojimą), ta taršos mažinimo veikla, kai taikoma, atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamame šio priedo skirsnyje.

Jei gaminant elektros energiją CO_2 ne išmetamas į atmosferą, o surenkamas siekiant jį saugoti po žeme, jis transportuojamas ir suleidžiamas į požemines saugyklas atitinkamai pagal šio priedo 5.11 ir 5.12 skirsniuose nustatytus techninės analizės kriterijus.

3. Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) statybos metu įrengta matavimo įranga, skirta fiziniam teršalų išmetimui, pvz., metano nuotėkiui, stebėti arba įdiegta nuotėkio aptikimo ir remonto programa;

(b) eksploatavimo metu pranešama apie fizinį išmesto metano kiekio matavimą ir pašalinamas nuotėkis.

4. Jei vykdant veiklą atsinaujinančiųjų išteklių dujinis arba skystasis kuras derinamas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais, biodujų arba skystųjų bioproduktų gamybai naudojama žemės ūkio išteklių biomasė atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus, o miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([199]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([200]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([201]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.24. **Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose gaminama šiluma arba vėsuma naudojant tik biomasę, biodujas arba skystuosius bioproduktus, neįskaitant šilumos arba vėsumos gamybos, kurią vykdant atsinaujinančiųjų išteklių kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.23 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Vykdant šilumos arba vėsumos gamybos veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.

2. Naudojant biomasę išmetama bent 80 proc. mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, palyginti su išmetamo ŠESD kiekio mažinimo metodika ir santykine lyginamąja iškastinio kuro verte, nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 VI priede.

3. Jei įrenginiai grindžiami organinių medžiagų anaerobiniu skaidymu, degazuotojo substrato gamyba vyksta laikantis atitinkamai šio priedo 5.6 skirsnio kriterijų ir 5.7 skirsnio 1 ir 2 kriterijų.

4. 1 ir 2 punktai netaikomi šilumos gamybos įrenginiams, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra mažesnė kaip 2 MW ir kuriuose naudojamas dujinis biomasės kuras.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([201]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, išmetamų teršalų kiekis neviršija teršalų išmetimo lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([202]), kartu užtikrinant, kad nebūtų reikšmingo poveikio aplinkos terpėms. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes. Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, atsižvelgiama į keitimosi informacija rezultatus ([203]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([204]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.25. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atliekinę šilumą**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atliekinę šilumą, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([202]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([203]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir atsirandančias technologijas, bei susijusias išlaidas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([204]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant veiklą gaminama šiluma ir (arba) vėsa naudojant atliekinę šilumą.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Siurbliai ir naudojama įranga, kuriai taikomas ekologinis projektavimas ir energijos vartojimo efektyvumo ženklinimas, atitinkamais atvejais atitinka Reglamente (ES) 2017/1369 nustatytus energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus ir įgyvendinimo reglamentus pagal Direktyvą 2009/125/EB ir yra laikoma geriausia turima technologija.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5. VANDENTIEKA, KANALIZACIJA, ATLIEKŲ TVARKYMAS IR VALYMO VEIKLA

5.1. **Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, plėtra ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E36.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vandens tiekimo sistema atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) vidutinis gavybai ir valymui suvartojamos energijos kiekis neviršija 0,5 kWh vienam pagaminto tiekiamo vandens kubiniam metrui. Nustatant bendrą suvartojamos energijos kiekį gali būti atsižvelgiama į energijos vartojimą mažinančias priemones, tokias kaip šaltinio valdymas (teršalų apkrovos šaltiniai) ir atitinkamais atvejais energijos (pvz., hidraulinės, saulės ir vėjo) gamyba;

(b) nuotėkio lygis apskaičiuojamas taikant infrastruktūros nuotėkio rodiklio (INR) ([205]) vertinimo metodą, o ribinė vertė yra ne didesnė kaip 1,5, arba jis apskaičiuojamas taikant kitą tinkamą metodą, o ribinė vertė nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184 ([206]) 4 straipsnį. Tas skaičiavimas turi būti taikomas visai vandens tiekimo (skirstymo) tinklo daliai, kurioje vykdomi darbai, t. y. vandens tiekimo zonos lygmeniu, rajoninėje (-ėse) vartojimo matavimo zonoje (-ose) arba reguliuojamo slėgio zonoje (-ose).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.2. **Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas**

Veiklos aprašymas

Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas, įskaitant vandens surinkimo, valymo ir skirstymo infrastruktūros atnaujinimą namų ūkių ir pramonės reikmėms. Vykdant veiklą renkamo, valomo arba tiekiamo vandens srauto dydis iš esmės nepakinta.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E36.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Atnaujinus vandens tiekimo sistemą, energijos vartojimo efektyvumas padidinamas vienu iš šių būdų:

(a) bent 20 proc. sumažinant vidutinį sistemos suvartojamos energijos kiekį, palyginti su pradiniu trejų metų veiklos rezultatų vidurkiu, įskaitant vandens gavybą ir valymą, matuojant kWh vienam kubiniam metrui pagaminto tiekiamo vandens;

([205]) Infrastruktūros nuotėkio rodiklis (INR) apskaičiuojamas kaip esami faktiniai metiniai nuostoliai arba neišvengiami faktiniai metiniai nuostoliai. Esami faktiniai metiniai nuostoliai – faktinis iš skirstymo tinklo dingęs (t. y. galutiniams vartotojams nepatiektas) vandens kiekis. Nustatant neišvengiamus faktinius metinius nuostolius atsižvelgiama į tai, kad iš vandens skirstymo tinklo visada nuteka tam tikras vandens kiekis. Neišvengiami faktiniai metiniai nuostoliai apskaičiuojami pagal tokius parametrus kaip tinklo ilgis, tiekimo jungčių skaičius ir vandens slėgis tinkle.

([206]) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

(b) bent 20 proc. sumažinant skirtumą tarp esamo vidutinio trejų metų vandens tiekimo tinklo nuotėkio lygio, apskaičiuoto taikant infrastruktūros nuotėkio rodiklio (INR) vertinimo metodą (pradinis trejų metų veiklos rezultatų vidurkis) ir 1,5 INR ([207]), arba tarp esamo vidutinio trejų metų vandens tiekimo tinklo nuotėkio lygio, apskaičiuoto taikant kitą tinkamą metodą, ir ribinės vertės, nustatytos pagal Direktyvos (ES) 2020/2184 4 straipsnį. Esamo nuotėkio lygio trejų metų vidurkis skaičiuojamas visoje vandens tiekimo (skirstymo) tinklo dalyje, kurioje vykdomi darbai, t. y. atnaujinto vandens tiekimo (skirstymo) tinklo atveju rajoninėje (-ėse) vartojimo matavimo zonoje (-ose) arba reguliuojamo slėgio zonoje (-ose).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.3. **Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Centralizuotų nuotekų sistemų, įskaitant surinkimą (kanalizacijos tinklas) ir valymą, statyba, išplėtimas ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E37.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Bendras nuotekų valymo įrenginio suvartojamos energijos kiekis neviršija:

(a) 35 kWh ekvivalentiniam gyventojų skaičiui (EGS) per metus mažesnio nei 10 000 EGS galingumo valymo įrenginio atveju;

(b) 25 kWh ekvivalentiniam gyventojų skaičiui (EGS) per metus 10 000–100 000 EGS galingumo valymo įrenginio atveju;

(c) 20 kWh ekvivalentiniam gyventojų skaičiui (EGS) per metus didesnio nei 100 000 EGS galingumo valymo įrenginio atveju.

Nustatant bendrą eksploatuojant nuotekų valymo įrenginį suvartojamos energijos kiekį gali būti atsižvelgta į priemones, kuriomis mažinamas energijos suvartojimas, susijęs su šaltinio valdymu (lietaus vandens ar teršalų apkrovos šaltinių mažinimas) ir atitinkamais atvejais energijos (pvz., hidroenergijos, saulės, šiluminės ir vėjo energijos) gamyba sistemoje.

([207]) Infrastruktūros nuotėkio rodiklis (INR) apskaičiuojamas kaip esami faktiniai metiniai nuostoliai arba neišvengiami faktiniai metiniai nuostoliai. Esami faktiniai metiniai nuostoliai – faktinis iš skirstymo tinklo dingęs (t. y. galutiniams vartotojams nepatiektas) vandens kiekis. Nustatant neišvengiamus faktinius metinius nuostolius atsižvelgiama į tai, kad iš vandens skirstymo tinklo visada nuteka tam tikras vandens kiekis. Neišvengiami faktiniai metiniai nuostoliai apskaičiuojami pagal tokius parametrus kaip tinklo ilgis, tiekimo jungčių skaičius ir vandens slėgis tinkle.

2. Intensyviau aplinką ŠESD teršiančias valymo sistemas (pvz., septikus, anaerobinius baseinus) pakeičiančio nuotekų valymo įrenginio arba surinkimo sistemą turinčio nuotekų valymo įrenginio statybos ir išplėtimo atveju atliktas tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio vertinimas ([208]). Pareikalavus rezultatai atskleidžiami investuotojams ir klientams.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai nuotekos valomos tiek, kad jas būtų galima pakartotinai panaudoti drėkinimui žemės ūkyje, apibrėžti ir įgyvendinti būtini rizikos valdymo veiksmai, siekiant išvengti neigiamo poveikio aplinkai ([209]).
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Nuotekų išleidimas į priimančiuosius vandenis atitinka Tarybos direktyvoje 91/271/EEB ([210]) nustatytus reikalavimus arba nacionalines nuostatas, kuriomis nustatomi didžiausi leidžiami su nuotekomis į priimančiuosius vandenis išleidžiamų teršalų kiekiai. Įgyvendintos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama išvengti pernelyg didelio paviršinių nuotekų nutekėjimo iš nuotekų surinkimo sistemos ir jį sumažinti ir kurios gali apimti gamtos procesais pagrįstus sprendimus, atskiras paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, sulaikymo rezervuarus ir pirmojo nuplaunamojo vandens valymą. Nuotekų dumblas naudojamas laikantis Tarybos direktyvos 86/278/EEB ([211]) arba taip, kaip reikalaujama nacionalinėje teisėje, susijusioje su dumblo paskleidimu dirvos paviršiuje ar kitokiu naudojimu ant dirvožemio arba dirvožemyje.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.4. **Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų atnaujinimas**

Veiklos aprašymas

Centralizuotų nuotekų sistemų, įskaitant surinkimą (kanalizacijos tinklas) ir valymą, atnaujinimas. Vykdant veiklą nuotekų sistemoje renkamo ar valomo vandens srauto ar apkrovos dydis iš esmės nepakinta.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais E37.00 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([208]) Pavyzdžiui, pagal IPCC nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gaires, taikomas nuotekų valymo veiklai ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

([209]) Kaip nustatyta 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32) II priede.

([210]) 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotėkų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

([211]) 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 86/278/EEB dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotėkų dumblą (OL L 181, 1986 7 4, p. 6).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Atnaujinus nuotekų surinkimo sistemą, padidėja energijos vartojimo efektyvumas: vidutinis suvartojamos energijos kiekis sumažėja bent 20 proc., palyginti su pradiniu trejų metų veiklos rezultatų vidurkiu, kuris įrodomas kasmet. Energijos suvartojimo sumažėjimas gali būti apskaičiuotas projekto (pvz., surinkimo sistemos atnaujinimo) lygmeniu arba visoje galutinėje nuotekų aglomeracijos grandyje (t. y. grandyje, apimančioje galutinę surinkimo sistemą, valymo įrenginį arba nuotekų išleidimą).
2. Atnaujinus nuotekų valymo įrenginį, padidėja energijos vartojimo efektyvumas: vidutinis sistemos suvartojamos energijos kiekis sumažėja bent 20 proc., palyginti su pradiniu trejų metų veiklos rezultatų vidurkiu, kuris įrodomas kasmet.
3. 1 ir 2 punktų tikslais grynasis sistemos suvartojamos energijos kiekis apskaičiuojamas kWh per metus surinktų arba išvalytų nuotekų ekvivalentiniam gyventojui skaičiui, atsižvelgiant į priemones, kuriomis mažinamas energijos suvartojimas, susijęs su šaltinio valdymu (lietaus vandens ar teršalų apkrovos šaltinių mažinimu) ir atitinkamais atvejais energijos (pvz., hidroenergijos, saulės, šiluminės ir vėjo energijos) gamyba sistemoje.
4. 1 ir 2 punktų tikslais ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad nėra jokių esminių pokyčių, susijusių su išorės sąlygomis, įskaitant leidimo (-ų) išleisti nuotekas dalinius pakeitimus ar aglomeracijos apkrovos pokyčius, dėl kurių suvartojamos energijos kiekis sumažėtų nepriklausomai nuo įgyvendinamų efektyvumo priemonių.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai nuotekos valomos tiek, kad jas būtų galima pakartotinai panaudoti drėkinimui žemės ūkyje, apibrėžti ir įgyvendinti būtini rizikos valdymo veiksmai, siekiant išvengti neigiamo poveikio aplinkai ([212]).
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Nuotekų išleidimas į priimančiuosius vandenis atitinka Direktyvoje 91/271/EEB nustatytus reikalavimus, arba nacionalines nuostatas, kuriomis nustatomi didžiausi leidžiami su nuotekomis į priimančiuosius vandenis išleidžiamų teršalų kiekiai. Įgyvendintos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama išvengti pernelyg didelio paviršinių nuotekų nutekėjimo iš nuotekų surinkimo sistemos ir jį sumažinti ir kurios gali apimti gamtos procesais pagrįstus sprendimus, atskiras paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, sulaikymo rezervuarus ir pirmojo nuplaunamojo vandens valymą. Nuotekų dumblas naudojamas laikantis Direktyvos 86/278/EEB arba taip, kaip reikalaujama nacionalinėje teisėje, susijusioje su dumblo paskleidimu dirvos paviršiuje ar kitokiu naudojimu ant dirvožemio arba dirvožemyje.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([212]) Kaip nurodyta 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32) II priede.

5.5. **Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas**

Veiklos aprašymas

Atskiras vienos rūšies arba į bendrą grupę sujungtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas ([213]) siekiant paruošti jas pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E38.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Visos atskirai surinktos ir gabenamos nepavojingos atliekos, atskirtos jų susidarymo vietoje, siunčiamos ruošti pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Atskirai surinktos atliekų frakcijos atliekų saugojimo ir perdavimo įrenginiuose nemaišomos su kitomis atliekomis ar skirtingas savybes turinčiomis medžiagomis.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

5.6. **Anaerobinis nuotekų dumblo skaidymas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, skirtų nuotekų dumblui valyti anaerobinio skaidymo būdu, atitinkamai gaminant ir naudojant biodujas ar chemines medžiagas, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E37.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Parengtas stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, siekiant kuo labiau sumažinti metano nuotėkį įrenginyje.

2. Pagamintos biodujos tiesiogiai naudojamos elektros energijai ar šilumai gaminti arba patobulinamos iki biometano, skirto įleisti į gamtinių dujų tinklą, arba naudojamos kaip transporto priemonių degalai arba kaip žaliava chemijos pramonėje.

([213]) Sąjungoje veikla atitinka 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3) 10 straipsnio 3 dalį ir nacionalinius teisės aktus bei atliekų tvarkymo planus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su anaerobiniam atliekų apdorojimui taikomais geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([214]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kai gautąjį degazuotąjį substratą ketinama naudoti kaip trąšas arba dirvožemį gerinančias medžiagas, apie azoto kiekį jame (su ± 25 proc. paklaida) pranešama pirkėjui arba už degazuotojo substrato pašalinimą atsakingam subjektui.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.7. **Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas**

Veiklos aprašymas

Specialių įrenginių, skirtų atskirai surenkamoms biologinėms atliekoms apdoroti anaerobinio skaidymo būdu ([215]), atitinkamai gaminant ir naudojant biodujas ir degazuotąjį substratą ir (arba) chemines medžiagas, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E38.21 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Parengtas stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, siekiant kuo labiau sumažinti metano nuotėkį įrenginyje.
2. Pagamintos biodujos tiesiogiai naudojamos elektros energijai ar šilumai gaminti arba patobulinamos iki biometano, skirto įleisti į gamtinių dujų tinklą, arba naudojamos kaip transporto priemonių degalai arba kaip žaliava chemijos pramonėje.
3. Anaerobiniam skaidymui naudojamos biologinės atliekos yra atskiriamos jų susidarymo šaltinyje ir surenkamos atskirai.
4. Pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo.
5. Specialiuosiuose biologinių atliekų apdorojimo įrenginiuose maistinių ir pašarinių augalų ([216]), naudojamų kaip pradinė žaliava, dalis, išmatuota svorio vienetais kaip metinis vidurkis, sudaro ne daugiau kaip 10 proc. pradinės žaliavos.

([214]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.
([215]) Kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte.
([216]) Kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 40 punkte.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([217]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Pagamintas degazuotasis substratas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus atitinkamai Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), taikomose degazuotajam substratui, arba 3 SMK, taikomoje kompostui, arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Apie azoto kiekį (su ± 25 proc. paklaida) degazuotajame substrate, kuris yra naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga, pranešama pirkėjui arba už degazuotojo substrato pašalinimą atsakingam subjektui.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.8. **Biologinių atliekų kompostavimas**

Veiklos aprašymas

Specialių įrenginių, skirtų atskirai surenkamoms biologinėms atliekoms apdoroti kompostuojant (aerobinis skaidymas), taip gaminant ir naudojant kompostą, statyba ir eksploatavimas ([218]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E38.21 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Kompostuojamos biologinės atliekos yra atskiriamos jų susidarymo šaltinyje ir surenkamos atskirai.
2. Pagamintas kompostas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga ir atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo sudedamųjų medžiagų 3 kategorijoje (SMK), arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([217]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([218]) Kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kompostavimo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 75 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su anaerobiniam atliekų apdorojimui taikomais geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([219]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Statybvietėje įdiegta sistema, neleidžianti filtratui patekti į požeminį vandenį. Pagamintas kompostas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo sudedamųjų medžiagų 3 kategorijoje (SMK), arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų arba dirvožemį gerinančių medžiagų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.9. **Medžiagų atgavimas iš nepavojingų atliekų**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, skirtų atskirai surinktų nepavojingų atliekų srautų rūšiavimui ir perdirbimui į antrines žaliavas, susijusiam su mechaniniu pakartotiniu apdorojimu, bet ne užpildymo tikslais, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais E38.32 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Vykdant veiklą ne mažiau kaip 50 proc. atskirai surinktų nepavojingų atliekų pagal svorį paverčiama antrinėmis žaliavomis, kurios yra tinkamos pakeisti gamybos procese naudojamas pirmines medžiagas.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma

([219]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.10. **Sąvartyno dujų surinkimas ir naudojimas**

Veiklos aprašymas

Sąvartyno dujų surinkimo ir panaudojimo infrastruktūros ([220]) įrengimas ir eksploatavimas stacionariai uždaruose sąvartynuose ar sąvartyno sekcijose, naudojant naujus arba papildomus specialius techninius įrenginius ir įrangą, sumontuotus vykstant arba pasibaigus sąvartyno sekcijos uždarymui.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E38.21 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Sąvartynas nebuvo atidarytas po 2020 m. liepos 8 d.

2. Sąvartynas (arba sąvartyno sekcija), kuriame dujų surinkimo sistema yra naujai įrengta, išplėsta arba modifikuota, yra visam laikui uždarytas ir į jį daugiau nepatenka biologiškai skaidžių atliekų ([221]).

3. Pagamintos sąvartyno dujos naudojamos kaip biodujos ([222]) elektros energijai arba šilumai gaminti arba patobulinamos iki biometano, skirto įleisti į gamtinių dujų tinklą, arba naudojamos kaip transporto priemonių degalai arba kaip žaliava chemijos pramonėje.

4. Iš sąvartyno išmetamam metanui ir iš sąvartyno dujų surinkimo ir naudojimo įrenginių nutekamoms dujoms taikomos Tarybos direktyvos 1999/31/EB III priede nustatytos kontrolės ir stebėsenos procedūros ([223]).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Seni sąvartynai, kuriuose įrengta sąvartyno dujų surinkimo sistema, visam laikui uždaromi, valomi ir vėliau prižiūrimi laikantis šių taisyklių: (a) Direktyvos 1999/31/EB I priede nustatytų bendrųjų reikalavimų; (b) tos direktyvos III priede nustatytų kontrolės ir stebėsenos procedūrų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([220]) Sąvartyno sąvoka apibrėžta 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1) 2 straipsnio g punkte.
([221]) Kaip nustatyta Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnio 3 dalyje.
([222]) Biodujų sąvoka apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 28 punkte.
([223]) 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

5.11. **CO_2 transportavimas**

Veiklos aprašymas

CO_2 transportavimas naudojant visų rūšių transportą.

CO_2 vamzdynų tiesimas ir eksploatavimas ir dujų tinklų modifikavimas, kai pagrindinis šios veiklos tikslas – surinkto CO_2 integravimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42.21 ir H49.50, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Transportuojant CO_2 iš įrenginio, kuriame jis surenkamas, į įpurškimo vietą nėra didesnio kaip 0,5 proc. transportuojamo CO_2 masės CO_2 nutekėjimo. 2. CO_2 pristatomas į nuolatinę CO_2 saugyklą, atitinkančią CO_2 požeminiam geologiniam saugojimui taikomus kriterijus, nustatytus šio priedo 5.12 skirsnyje, arba kitais transportavimo būdais, kuriais CO_2 pristatomas į tuos kriterijus atitinkančią nuolatinę CO_2 saugyklą. 3. Naudojamos tinkamos nutekėjimo aptikimo sistemos ir parengtas stebėsenos planas, o ataskaitą tikrina nepriklausoma trečioji šalis. 4. Veikla gali apimti turto, kuriuo padidinamas esamo tinklo lankstumas ir pagerinamas jo valdymas, įrengimą.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.12. **Požeminis nuolatinis geologinis CO_2 saugojimas**

Veiklos aprašymas

Nuolatinis surinkto CO_2 saugojimas atitinkamose požeminėse geologinėse formacijose.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E39.00 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Siekiant nustatyti, ar geologinę formaciją tinka naudoti kaip CO_2 saugyklą, galimos saugyklos kompleksas ir aplinkinė teritorija yra apibūdinti ir įvertinti arba yra atliktas jų žvalgymas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/31/EB ([224]) 3 straipsnio 8 punkte.

2. Požeminių geologinių CO_2 saugyklų eksploatacijos, įskaitant uždarymo ir laikotarpio po uždarymo įpareigojimus, atveju:

(a) įdiegtos tinkamos nuotėkio aptikimo sistemos, siekiant užkirsti kelią išmetimui į aplinką eksploatacijos metu;

(b) parengtas suleidimo įrenginių, saugyklų komplekso ir, tam tikrais atvejais, aplinkinės aplinkos stebėsenos planas, o kompetentingos nacionalinės institucijos reguliariai tikrina ataskaitas.

3. Vietų saugykloms žvalgymo ir saugyklų eksploatavimo Sąjungoje atveju veikla atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB. Trečiosiose šalyse esančių saugojimo vietų žvalgymo ir saugyklų eksploatavimo veikla atitinka CO_2 geologinio saugojimo standartą ISO 27914:2017 ([225]).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka Direktyvą 2009/31/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6. TRANSPORTAS

6.1. **Keleivinis tarpmiestinis geležinkelių transportas**

Veiklos aprašymas

Keleivinio transporto priemonių, naudojančių geležinkelio riedmenis didelę geografinę teritoriją apimančiuose magistraliniuose tinkluose, pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas, keleivių vežimas tarpmiestinio susisiekimo geležinkeliais ir miegamųjų vagonų arba restorano restoranų eksploatavimas kaip integruota geležinkelio įmonės veikla.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H49.10, N77.39, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

([224]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

([225]) ISO standartas 27914:2017, *Carbon dioxide capture, transportation and geological storage — Geological storage* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/64148.html).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų: (a) traukiniai ir keleiviniai vagonai tiesiogiai (pro išmetimo vamzdį) neišmeta CO_2; (b) traukiniai ir keleiviniai vagonai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, kai yra eksploatuojami geležinkelyje su būtina infrastruktūra, o jei tokios infrastruktūros nėra, naudoja įprastinį variklį (dvejopas režimas).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją, visų pirma techninės priežiūros metu.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Geležinkelių lokomotyvams varyti skirti varikliai ir varikliniams vagonams varyti skirti varikliai atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1628 ([226]) II priede nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.2. **Krovininis geležinkelių transportas**

Veiklos aprašymas

Krovininio transporto, naudojamo magistralinių geležinkelių tinkluose, taip pat trumpųjų linijų krovininių gabenimui skirtuose geležinkeliuose, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H49.20 ir N77.39, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Veikla atitinka vieną arba abu toliau nurodytus kriterijus: (a) traukiniai ir vagonai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2; (b) traukiniai ir vagonai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, kai yra eksploatuojami geležinkelyje su būtina infrastruktūra, o jei tokios infrastruktūros nėra, naudoja įprastinį variklį (dvejopas režimas). 2. Traukiniai ir vagonai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.

([226]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1628 dėl reikalavimų, susijusių su ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų ribinėmis vertėmis ir tipo patvirtinimu, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1024/2012 ir (ES) Nr. 167/2013 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva 97/68/EB (OL L 252, 2016 9 16, p. 53).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją, visų pirma techninės priežiūros metu.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Geležinkelių lokomotyvams varyti skirti varikliai ir varikliniams vagonams varyti skirti varikliai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.3. **Miesto ir priemiestinis transportas, keleivinis kelių transportas**

Veiklos aprašymas

Keleivinio miesto ir priemiestinio transporto priemonių ir keleivinių kelių transporto priemonių pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Motorinių transporto priemonių atveju – M2 arba M3 kategorijos transporto priemonių eksploatavimas pagal Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalį keleivių vežimo tikslu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys gali apimti vežimą įvairių rūšių sausumos transportu, pvz., autobusu, tramvajumi, troleibusu, metro ir estakadiniais geležinkeliais. Ši veikla taip pat apima iš miesto į oro uostą arba į stotį vedančias linijas, taip pat funikulieriaus geležinkelių bei pakabinamųjų lynų kelių eksploatavimą, kai jie yra miesto ar priemiestinio tranzito sistemų dalis.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims taip pat priskiriamos reguliarios vežimo tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos, užsakomieji reisai, ekskursijos ir kitos nemaršrutinio vežimo tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos, oro uosto švytuoklinio maršruto autobusų, mokyklinių autobusų ir darbuotojams vežti skirtų autobusų eksploatavimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H49.31, H49.3.9, N77.39 ir N77.11, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) vykdant veiklą teikiamos keleivinio miesto ir priemiestinio transporto paslaugos tiesiogiai (iš variklio) neišmetant CO_2 ([227]);

([227]) Vykdant veiklą naudojamos transporto priemonės, kurių kėbulo tipas žymimas kodu CE (žemagrindė vienaukštė transporto priemonė), CF (žemagrindė dviaukštė transporto priemonė), CG (žemagrindė vienaukštė sujungtoji transporto priemonė), CH (žemagrindė dviaukštė sujungtoji transporto priemonė), CI (bestogė vienaukštė transporto priemonė) arba CJ (bestogė dviaukštė transporto priemonė), kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 I priedo C dalies 3 punkte.

(b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. vykdant veiklą teikiamos tarpmiestinio keleivių vežimo keliais paslaugos naudojant M2 ir M3 kategorijoms priskiriamas transporto priemones, ([228]) kurių kėbulo tipas žymimas kodu CA (vienaukštė transporto priemonė), CB (dviaukštė transporto priemonė), CC (vienaukštė sujungtoji transporto priemonė) arba CD (dviaukštė sujungtoji transporto priemonė) ([229]) ir kurios atitinka naujausią Euro 6 standartą, t. y. tiek Reglamento (EB) Nr. 595/2009 reikalavimus, o nuo to reglamento dalinių pakeitimų įsigaliojimo dienos – tų iš dalies reglamentą keičiančių teisės aktų reikalavimus dar net iki jų taikymo pradžios dienos, tiek naujausio Euro 6 standarto etapo reikalavimus, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 582/2011 I priedo 9 priedėlio 1 lentelėje, kai nuostatos, kuriomis tas etapas reglamentuojamas, jau yra įsigaliojusius, bet dar nėra taikomos to tipo transporto priemonėms ([230]). Jei tokio standarto nėra, transporto priemonės tiesiogiai neišmeta CO_2.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	M kategorijos kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką energijos vartojimo efektyvumui), nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/740 ([231]), kurį taip pat galima patikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL). Kai taikytina, transporto priemonės atitinka naujausio taikomo sunkiųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus, nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 595/2009.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.4. **Mikromobilumo priemonių eksploatavimas, dviračių transporto logistika**

Veiklos aprašymas

Mikromobilumo priemonių ar transporto įrenginių, varomų naudotojo fiziniu aktyvumu, netaršiu varikliu arba netaršaus variklio ir fizinio aktyvumo deriniu, pardavimas, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas. Ši veikla apima krovinių vežimo krovininiais dviračiais paslaugų teikimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais N77.11 ir N77.21, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([228]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a punkte.
([229]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 I priedo C dalies 3 punkte.
([230]) Iki 2021 m. gruodžio 31 d. – Euro 6 E etapas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 595/2009.
([231]) 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/740 dėl padangų ženklinimo pagal degalų naudojimo efektyvumą ir kitus parametrus, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1369 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1222/2009 (OL L 177, 2020 6 5, p. 1).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Mikromobilumo priemonės varomos naudotojo fiziniu aktyvumu, netaršiu varikliu arba netaršaus variklio ir fizinio aktyvumo deriniu.

2. Mikromobilumo priemones leidžiama eksploatuoti toje pačioje viešojoje infrastruktūroje, kuria naudojasi dviratininkai ar pėstieji.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.5. **Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis**

Veiklos aprašymas

M1 ([232]), N1 ([233]) kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2007 ([234]), arba L kategorijos transporto priemonių (dviratės ir triratės transporto priemonės ir keturračiai) ([235]) pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H49.32, H49.39 ir N77.11, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkto ii papunktyje ir b punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

([232]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje.
([233]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje.
([234]) 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (Euro 5 ir Euro 6) (OL L 171, 2007 6 29, p. 1).
([235]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalyje.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka šiuos kriterijus:

(a) M1 ir N1 kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007, atveju:

i) iki 2025 m. gruodžio 31 d. savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra mažesnis nei 50 g CO_2/km (mažataršės ir netaršios lengvosios transporto priemonės);

ii) nuo 2026 m. sausio 1 d. savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, lygus nuliui;

(b) L kategorijos transporto priemonių atveju variklio išmetamo CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Reglamente (ES) Nr. 168/2013 nustatytą teršalų išmetimo bandymo procedūrą, lygus 0 g CO_2e/km.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	M1 ir N1 kategorijų transporto priemonės pagamintos taip, kad: (a) mažiausiai 85 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba perdirbti; (b) mažiausiai 95 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba atgauti (atnaujinti ([236])). Taikomos priemonės, skirtos tvarkyti atliekas pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Transporto priemonės atitinka naujausio taikomo lengvųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus ([237]), nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007. Transporto priemonės atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/33/EB ([238]) priedo 2 lentelėje nustatytas netaršių lengvųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekio ribines vertes. M ir N kategorijų kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką energijos vartojimo efektyvumui), nustatytą Reglamente (ES) 2020/740, kurį taip pat galima patikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL).

([236]) Kaip nustatyta 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/64/EB dėl motorinių transporto priemonių tipų patvirtinimo, atsižvelgiant į galimybę jas pakartotinai naudoti, perdirbti ir atnaujinti, bei iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 70/156/EEB (OL L 310, 2005 11 25, p. 10) I priede.

([237]) 2018 m. lapkričio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/1832, kuriuo, siekiant patobulinti tipo patvirtinimo atsižvelgiant į lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų kiekį bandymus ir procedūras, įskaitant skirtus eksploatuojamų transporto priemonių atitikčiai patikrinti ir realiomis važiavimo sąlygomis išmetamų teršalų kiekiui nustatyti, ir nustatyti degalų ir elektros energijos sąnaudų stebėsenos įtaisus, iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, Komisijos reglamentas (EB) Nr. 692/2008 ir Komisijos reglamentas (ES) 2017/1151 (OL L 301, 2018 11 27, p. 1).

([238]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias kelių transporto priemones ir taip remti mažataršį judumą (OL L 120, 2009 5 15, p. 5).

	Transporto priemonės atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 540/2014 ([239]).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.6. **Krovininio kelių transporto paslaugos**

Veiklos aprašymas

N1, N2 ([240]) arba N3 ([241]) kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomi EURO 6 ([242]) E etapo arba vėlesnio etapo reikalavimai, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas krovininio kelių transporto paslaugų teikimo tikslu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H49.4.1, H53.10, H53.20 ir N77.12, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio 1 dalies a ir b punktuose ir c punkto i papunktyje nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka likusius šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) N1 kategorijos transporto priemonės tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

(b) N2 ir N3 kategorijų transporto priemonės, kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė neviršija 7,5 tonų, yra netaršios sunkiosios transporto priemonės, apibrėžtos Reglamento (ES) 2019/1242 3 straipsnio 11 punkte.

(c) N2 ir N3 kategorijų transporto priemonės, kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė yra didesnė nei 7,5 tonos, yra:

i) netaršios sunkiosios transporto priemonės, apibrėžtos Reglamento (ES) 2019/1242 3 straipsnio 11 punkte,

ii) arba mažataršės sunkiosios transporto priemonės, apibrėžtos to reglamento 3 straipsnio 12 punkte, kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis i papunktyje nustatyto kriterijaus.

2. Transporto priemonės nėra skirtos iškastiniam kurui gabenti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma

([239]) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 540/2014 dėl variklinių transporto priemonių ir keičiamųjų triukšmo slopinimo sistemų garso lygio, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2007/46/EB bei panaikinama Direktyva 70/157/EEB (OL L 158, 2014 5 27, p. 131).

([240]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje.

([241]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje.

([242]) Kaip nustatyta Reglamente (EB) 595/2009.

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	N1, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonės pagamintos taip, kad: (a) mažiausiai 85 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba perdirbti; (b) mažiausiai 95 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba atgauti (atnaujinti ([243])). Taikomos priemonės, skirtos tvarkyti atliekas pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	M ir N kategorijų kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką energijos vartojimo efektyvumui), nustatytą Reglamente (ES) 2020/740, kurį taip pat galima patikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL). Transporto priemonės atitinka naujausio taikomo sunkiųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus ([244]), nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 595/2009. Transporto priemonės atitinka Reglamentą (ES) Nr. 540/2014.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.7. **Keleivinis vidaus vandenų transportas**

Veiklos aprašymas

Keleiviams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu H50.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) laivai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

(b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. užtikrinama, kad normaliai hibridinių ir dviejų rūšių degalus naudojančių laivų eksploatacijai bent 50 proc. energijos būtų suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([243]) Kaip nustatyta Direktyvos 2005/64/EB I priede.

([244]) 2011 m. gegužės 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 582/2011, kuriuo įgyvendinamos ir iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 595/2009 nuostatos, susijusios su sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekiu (Euro 6), bei iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/46/EB I ir III priedai (OL L 167, 2011 6 25, p. 1).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivuose esantys varikliai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.8. **Krovininis vidaus vandenų transportas**

Veiklos aprašymas

Kroviniams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais H50.4 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną arba abu toliau nurodytus kriterijus:

(a) laivai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

(b) kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis a punktu nurodyto kriterijaus, iki 2025 m. gruodžio 31 d. laivai tiesiogiai (iš variklio) išmeta CO_2 kiekį tonkilometriui (g CO_2/tkm), apskaičiuotą (arba įvertintą naujų laivų atveju) pagal energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklį ([245]), kuris yra 50 proc. mažesnis už vidutinę išmetamo CO_2 kiekio pamatinę vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5-LH pogrupis) pagal Reglamento 2019/1242 11 straipsnį.

2. Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([245]) Energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklis apibrėžiamas kaip transporto darbo vienetui tenkančio išmetamo CO_2 kiekio masės santykinis dydis. Tai yra reprezentatyvusis laivo eksploatavimo energijos vartojimo efektyvumo per nepertraukiamą laikotarpį dydis, kuris atitinka bendrą laivo naudojimo veiklos pobūdį. Šio rodiklio apskaičiavimo gairės pateiktos IMO dokumente MEPC.1/Circ. 684.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.9. **Vidaus vandenų keleivinio ir krovininio transporto priemonių modifikavimas**

Veiklos aprašymas

Kroviniams arba keleiviams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, modifikavimas ir modernizavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H50.4, H50.30 ir C33.15, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. modifikavimo veikla padeda sumažinti laivo kuro sąnaudas bent 10 proc., išreiškiant degalų litrais vienam tonkilometriui, kaip matyti iš palyginamojo skaičiavimo pagal tipines navigacijos zonas (įskaitant tipinius apkrovos profilius), kuriose laivas veiks, arba remiantis modeliavimo arba imitavimo rezultatais.

2. Modifikuoti arba modernizuoti laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([245]) Energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklis apibrėžiamas kaip transporto darbo vienetui tenkančio išmetamo CO_2 kiekio masės santykinis dydis. Tai yra reprezentatyvusis laivo eksploatavimo energijos vartojimo efektyvumo per nepertraukiamą laikotarpį dydis, kuris atitinka bendrą laivo naudojimo veiklos pobūdį. Šio rodiklio apskaičiavimo gairės pateiktos IMO dokumente MEPC.1/Circ. 684.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.10. **Krovininis jūrų ir pakrančių vandens transportas, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai skirti laivai**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų kroviniams arba bendrai kroviniams ir keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse reguliariais ir nereguliariais reisais, pirkimas, finansavimas, frachtavimas (su įgula arba be jos) ir eksploatavimas. Uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai vykdyti reikalingų laivų, pvz., vilkikų, švartavimosi, locmanų, gelbėjimo laivų ir ledlaužių, pirkimas, finansavimas, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H50.2, H52.22 ir N77.34, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio 1 dalies a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka visus kitus šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:

(a) laivai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

(b) iki 2025 m. gruodžio 31 d. užtikrinama, kad normaliai hibridinių ir dviejų rūšių degalus naudojančių laivų eksploatacijai jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos būtų suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

(c) kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis a punkte nurodyto kriterijaus, iki 2025 m. gruodžio 31 d. ir tik tais atvejais, kai galima įrodyti, kad laivai naudojami tik pakrančių ir trumpųjų nuotolių laivybos paslaugoms, kuriomis sudaromos sąlygos pereiti prie kitų transporto rūšių ir šiuo metu sausuma gabenamus krovinius gabenti jūra, teikti, laivų tiesiogiai (iš variklio) išmetamas CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR) ([246]), yra 50 proc. mažesnis už vidutinę pamatinę išmetamo CO_2 kiekio vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5-LH pogrupis) pagal Reglamento (ES) 2019/1242 11 straipsnį;

([246]) Energijos vartojimo efektyvumo projektinis rodiklis ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

(d) kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis a punkte nurodyto kriterijaus, iki 2025 m. gruodžio 31 d. laivai yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai ([247]), jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama CO_2, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([248]).

2. Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1257/2013 ([249]) reikalavimus, susijusius su pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Komisijos sprendimu 2016/2323 ([250]). Veikla atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/883 ([251]) nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis 1973 m. lapkričio 2 d. Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos (IMO MARPOL konvencija) V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.

([247]) EVEPR reikalavimai, dėl kurių per savo septyniasdešimt penktąją sesiją susitarė Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komitetas. Laivai, priskiriami laivų tipams, nurodytiems MARPOL konvencijos VI priedo 2 taisyklėje, bet pagal tą taisyklę nelaikomi naujais laivais, gali pateikti pasiektą EVEPR vertę, apskaičiuotą savanoriškai pagal MARPOL konvencijos VI priedo 4 skyrių, o tie apskaičiavimai yra patikrinti pagal MARPOL konvencijos VI priedo 2 skyrių.

([248]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

([249]) 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 ir Direktyva 2009/16/EB (OL L 330, 2013 12 10, p. 1).

([250]) Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2016/2323, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1257/2013 dėl laivų perdirbimo sudaromas Laivų perdirbimo kompleksų europinis sąrašas (OL L 345, 2016 12 20, p. 119).

([251]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/883 dėl uosto priėmimo įrenginių, į kuriuos pristatomos laivų atliekos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/65/ES ir panaikinama Direktyva 2000/59/EB (OL L 151, 2019 6 7, p. 116).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/802 ([252]) ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės ([253]). Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([254]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės ([255]). II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([256]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti nuo užsiteršimo apsaugančių (neapaugančiųjų) dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės ([257]).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([258]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([259]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Komisijos sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

([252]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/802 dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse (OL L 132, 2016 5 21, p. 58).

([253]) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SO_x)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx).

([254]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([255]) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-(NO_x)-–-Regulation-13.aspx).

([256]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

([257]) 2001 m. spalio 5 d. Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.

([258]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([259]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

6.11. **Keleivinis jūrų ir pakrančių vandens transportas**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse reguliariais ir nereguliariais reisais, pirkimas, finansavimas, frachtavimas (su įgula arba be jos) ir eksploatavimas. Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims taip pat priskiriamas keltų eksploatavimas, vandens taksi paslaugų teikimas ir ekskursijų rengimas, kruizinių laivų bei laivų, kuriais rengiamos pažintinės kelionės, eksploatavimas.

Ši veikla galėtų būti siejama su keletu NACE kodų, visų pirma kodais H50.10, N77.21 ir N77.34, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Kai šios kategorijos ekonominė veikla neatitinka šio skirsnio a punkte nurodyto svaraus prisidėjimo kriterijaus, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:
(a) laivai tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;
(b) kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis a punkte nurodyto kriterijaus, iki 2025 m. gruodžio 31 d. hibridinių ir dviejų rūšių degalus naudojančių laivų normaliai eksploatacijai jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos būtų suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;
(c) kai technologiškai ir ekonomiškai neįmanoma laikytis a punktu nurodyto kriterijaus, iki 2025 m. gruodžio 31 d. laivai yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR) ([260]), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai ([261]), jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama teršalų, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([262]).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 reikalavimus, susijusius su pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Įgyvendinimo sprendimu 2016/2323.

([260]) Energijos vartojimo efektyvumo projektinis rodiklis ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([261]) EVEPR reikalavimai, dėl kurių per savo septyniasdešimt penktąją sesiją susitarė Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komitetas. Laivai, priskiriami laivų tipams, nurodytiems MARPOL konvencijos VI priedo 2 taisyklėje, bet pagal tą taisyklę nelaikomi naujais, gali pateikti pasiektą EVEPR vertę, apskaičiuotą savanoriškai pagal MARPOL konvencijos VI priedo 4 skyrių, o tie apskaičiavimai yra patikrinti pagal MARPOL konvencijos VI priedo 2 skyrių.

([262]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

	Veikla atitinka Direktyvos (ES) 2019/883 nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis IMO MARPOL konvencijos V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Direktyvos (ES) 2016/802 ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės. Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([263]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės. II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([264]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti nuo užsiteršimo apsaugančių (neapaugančiųjų) dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([265]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([266]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

([263]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([264]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

([265]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([266]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

6.12. **Krovininio ir keleivinio jūrų ir pakrančių vandens transporto priemonių modifikavimas**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų kroviniams arba keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse, ir uostų operacijoms bei pagalbinei veiklai atlikti reikalingų laivų, pvz., vilkikų, švartavimosi, locmanų, gelbėjimo laivų ir ledlaužių, modifikavimas ir modernizavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ir N.77.34 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. modifikavimo veikla padeda sumažinti laivo kuro sąnaudas bent 10 proc., išreiškiant degalų gramais vienai dedveito tonai vienai jūrmylei, kaip matyti iš apskaičiuotosios skysčių dinamikos, bako bandymų arba panašių inžinerinių skaičiavimų.

2. Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 reikalavimus, susijusius su pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Komisijos sprendimu 2016/2323. Veikla atitinka Direktyvos (ES) 2019/883 nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis IMO MARPOL konvencijos V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.

([263]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Direktyvos (ES) 2016/802 ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės. Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([267]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės. II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([268]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti nuo užsiteršimo apsaugančių (neapaugančiųjų) dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([269]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([270]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

6.13. **Mikromobilumo infrastruktūra, dviračių transporto logistika**

Veiklos aprašymas

Mikromobilumo priemonių infrastruktūros statyba, modernizavimas, techninė priežiūra ir eksploatavimas, įskaitant kelių, greitkelių tiltų ir tunelių bei kitos infrastruktūros, skirtos pėstiesiems ir dviratininkams judėti su elektrine pagalba arba be jos, statyba.

([267]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([268]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

([269]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([270]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais F42.11, F42.12, F43.21, F71.1 ir F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Statoma ir eksploatuojama infrastruktūra skirta mikromobilumui arba dviračių transporto logistikai: šaligatviai, dviračių takai ir pėsčiųjų zonos, elektros įkrovimo ir vandenilio papildymo įrenginiai, skirti mikromobilumo priemonėms.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Komisijos sprendimu 2000/532/EB ([271]) nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([272]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą su statyba ir griovimu susijusiuose procesuose vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([271]) 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimas 2000/532/EB, keičiantis Sprendimą 94/3/EB, nustatantį atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a punktą, ir Tarybos sprendimą 94/904/EB, nustatantį pavojingų atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų medžiagų 1 straipsnio 4 dalį (OL L 226, 2000 9 6, p. 3).

([272]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

6.14. **Geležinkelių transporto infrastruktūra**

Veiklos aprašymas

Geležinkelių ir požeminių kelių, taip pat tiltų ir tunelių, stočių, terminalų, geležinkelių infrastruktūros objektų ([273]), saugos ir eismo valdymo sistemų statyba, modernizavimas, eksploatavimas ir techninė priežiūra, įskaitant architektūrinių, inžinerijos, projektavimo, pastatų tikrinimo ir apžiūros, stebėjimo ir kartografavimo bei kitų paslaugų teikimą, taip pat visų rūšių medžiagų ir produktų fizinių, cheminių ir kitų analitinių bandymų atlikimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21 ir H52.21, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) infrastruktūra (kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/797 ([274]) II priedo 2 punkte) yra:

i) elektrifikuota geležinkelio kelio infrastruktūra ir susiję posistemiai: infrastruktūros, energijos, riedmens kontrolės, valdymo ir signalizacijos, taip pat kelio kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemiai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2016/797 II priedo 2 punkte;

ii) nauja ir esama geležinkelio kelio infrastruktūra ir susiję posistemiai, jei yra planuojama elektrifikuoti pagrindinius geležinkelio kelius ir, tiek, kiek tai būtina eksploatuojant elektrinius traukinius, manevravimo kelius arba jei per 10 metų nuo veiklos pradžios infrastruktūra bus pritaikyta naudoti traukinius, iš variklio neišmetančius CO_2: infrastruktūros, energijos, riedmens kontrolės, valdymo ir signalizacijos, taip pat kelio kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemiai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2016/797 II priedo 2 punkte;

iii) iki 2030 m. esama geležinkelio kelio infrastruktūra ir susiję posistemiai, kurie nėra įtraukti nei į TEN-T tinklą ([275]) ir numatomą jo išplėtimą į trečiąsias šalis, nei į jokį nacionaliniu, viršnacionaliniu ar tarptautiniu lygmenimis apibrėžtą pagrindinių geležinkelio linijų tinklą: infrastruktūros, energijos, riedmens kontrolės, valdymo ir signalizacijos, taip pat kelio kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemiai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2016/797 II priedo 2 punkte;

(b) infrastruktūra ir įrenginiai skirti kroviniams perkrauti iš vienos rūšies transporto į kitą: krovinių pakrovimo, iškrovimo ir perkrovimo terminalų infrastruktūra ir aukštutinės konstrukcijos;

(c) infrastruktūra ir įrenginiai skirti keleivių perėjimui iš kitų transporto rūšių į geležinkelius.

2. Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti ar kaupti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([273]) Pagal 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 34/2012/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL L 343, 2012 12 14, p. 32), 3 straipsnio 11 punktą.

([274]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje (OL L 138, 2016 5 26, p. 44).

([275]) Pagal 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES (OL L 348, 2013 12 20, p. 1).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([276]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Tam tikrais atvejais, atsižvelgiant į paveiktos teritorijos jautrumą, visų pirma atsižvelgiant į gyventojų, kuriems daromas poveikis, skaičių, naudojant infrastruktūrą sukeliamas triukšmas ir vibracija švelninami atvirais grioviais, sienos užtvaromis ar kitomis priemonėmis ir jie atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/49/EB ([277]). Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6.15. **Infrastruktūra, sudaranti sąlygas nedidelį anglies dioksido kiekį išskiriančiam kelių transportui ir viešajam transportui**

Veiklos aprašymas

Infrastruktūros, reikalingos iš variklio CO_2 neišmetančioms kelių transporto priemonėms eksploatuoti, taip pat perkrovimui skirtos infrastruktūros bei miesto transporto priemonėms eksploatuoti reikalingos infrastruktūros statyba, modernizavimas, techninė priežiūra ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42.11, F42.13, F71.1 ir F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:

(a) infrastruktūra skirta iš variklio CO_2 neišmetančioms transporto priemonėms eksploatuoti: elektros įkrovimo prieigos, modernizuotos elektros tinklo jungtys, vandenilio papildymo stotys arba elektrinių kelių sistemos;

([276]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([277]) 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo (OL L 189, 2002 7 18, p. 12).

(b) infrastruktūra ir įrenginiai skirti kroviniams perkrauti iš vienos rūšies transporto į kitą: krovinių pakrovimo, iškrovimo ir perkrovimo terminalų infrastruktūra ir aukštutinės konstrukcijos;

(c) infrastruktūra ir įrenginiai skirti viešajam keleiviniam miesto ir priemiestiniam transportui, įskaitant susijusias signalizacijos sistemas, skirtas metro, tramvajų ir geležinkelio sistemoms.

2. Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti ar kaupti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([278]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Atitinkamais atvejais triukšmas ir vibracija, susiję su infrastruktūros naudojimu, mažinami įrengiant atvirus griovius, sienų užtvaras ar kitas priemones ir atitinka Direktyvą 2002/49/EB. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Atitinkamais atvejais prižiūrint augmeniją prie kelių transporto infrastruktūros užtikrinama, kad neišplistų invazinės rūšys. Siekiant išvengti susidūrimų su laukiniais gyvūnais, įgyvendintos poveikio švelninimo priemonės.

6.16. **Infrastruktūra, sudaranti sąlygas nedidelį anglies dioksido kiekį išskiriančiam vandens transportui**

Veiklos aprašymas

Infrastruktūros, reikalingos iš variklio CO_2 neišmetantiems laivams eksploatuoti arba netaršiai paties uosto veiklai, taip pat perkrovimui skirtos infrastruktūros statyba, modernizavimas, eksploatavimas ir techninė priežiūra.

([278]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42.91, F71.1 ar F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:

(a) infrastruktūra skirta laivams, iš variklio neišmetantiems CO_2, eksploatuoti: elektros įkrovimas, vandenilio degalų papildymas;

(b) infrastruktūra skirta tiekti elektros energiją krante prišvartuotiems laivams;

(c) infrastruktūra skirta paties uosto operacijoms atlikti tiesiogiai (iš variklio) neišmetant CO_2;

(d) infrastruktūra ir įrenginiai skirti kroviniams perkrauti iš vienos rūšies transporto į kitą: krovinių pakrovimo, iškrovimo ir perkrovimo terminalų infrastruktūra ir aukštutinės konstrukcijos.

2. Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti ar kaupti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([279]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas triukšmas, vibracija, dulkių ir teršalų kiekis atliekant tvarkomuosius statybos darbus.

([279]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6.17. **Nedidelį anglies dioksido kiekį išskirianti oro uostų infrastruktūra**

Veiklos aprašymas

Infrastruktūros, reikalingos iš variklio CO_2 neišmetantiems orlaiviams eksploatuoti arba netaršiai paties oro uosto veiklai, taip pat infrastruktūros, reikalingos elektros energijai iš stacionarių antžeminių šaltinių ir kondicionuotam orui stovintiems orlaiviams tiekti, statyba, modernizavimas, techninė priežiūra ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F41.20 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:
(a) infrastruktūra skirta iš variklio CO_2 neišmetantiems orlaiviams eksploatuoti: elektros energijos įkrovimas ir vandenilio degalų papildymas;
(b) infrastruktūra skirta tiekti stovintiems orlaiviams stacionarių antžeminių šaltinių elektros energiją ir kondicionuotą orą;
(c) infrastruktūra skirta paties oro uosto veiklai tiesiogiai neišmetant teršalų: elektros įkrovimo prieigos, modernizuotos elektros tinklo jungtys, vandenilio papildymo stotys.
2. Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti ar kaupti.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([280]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.

([280]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas (https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas triukšmas, vibracija, dulkių ir teršalų kiekis atliekant tvarkomuosius statybos darbus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

7. STATYBA IR NEKILNOJAMOJO TURTO VEIKLA

7.1. **Naujų pastatų statyba**

Veiklos aprašymas

Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statybų plėtra sutelkiant finansines, technines ir fizines priemones vėliau parduoti skirtų pastatų projektams įgyvendinti, taip pat išbaigtų gyvenamųjų arba negyvenamųjų pastatų statyba savo sąskaita siekiant juos parduoti arba jų statyba už atlygį ar pagal sutartį.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais, visų pirma kodais F41.1 ir F41.2, įskaitant ir veiklos rūšis, kurioms priskirtas kodas F43, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Naujų pastatų statyba, kai:

1. naujo pastato pirminės energijos poreikis ([281]), pagal kurį nustatomas pastato energinis naudingumas po statybos, yra bent 10 proc. mažesnis už energijos beveik nevartojančiam pastatui taikomą reikalavimų ribą, nustatytą nacionalinėse priemonėse, kuriomis įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES ([282]); Energinis naudingumas sertifikuojamas naudojant pastato, kaip jis faktiškai pastatytas, energinio naudingumo sertifikatą;

2. didesnių kaip 5 000 m^2 pastatų ([283]) atveju pabaigus statybą atliekamas pastato sandarumo ir šiluminio vientisumo patikrinimo bandymas ([284]), o bet koks projektuojant nustatytų eksploatacinių savybių lygių nuokrypis ar pastato apvalkalo defektai atskleidžiami investuotojams ir klientams, arba, jeigu yra įdiegti statybos laikotarpiu vykdomi patikimi ir atsekami kokybės kontrolės procesai, tai laikoma priimtina šiluminio vientisumo patikrinimo bandymo alternatyva;

3. didesnių kaip 5 000 m^2 pastatų ([285]) atveju pastato gyvavimo ciklo visuotinio atšilimo potencialas (GWP) ([286]) po statybos apskaičiuotas kiekvienam gyvavimo ciklo etapui ir pareikalavus atskleidžiamas investuotojams ir klientams.

([281]) Apskaičiuotas energijos kiekis, reikalingas su įprastu pastato naudojimu susijusiam energijos poreikiui patenkinti, išreikštas bendro pirminės energijos suvartojimo skaitiniu rodikliu (kWh/m^2 per metus), pagrįstas atitinkama nacionaline skaičiavimo metodika ir nurodytas energinio naudingumo sertifikate.

([282]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

([283]) Gyvenamųjų pastatų atveju tikrinami tipinių rūšių gyvenamieji būstai ir (arba) butai.

([284]) Bandymai atliekami pagal EN 13187 („Šiluminės pastatų charakteristikos. Pastatų atitvarų šiluminio nevienalytiškumo aptikimas. Infraraudonosios spinduliuotės metodas“) ir EN 13829 („Šiluminės statinių charakteristikos. Pastatų pralaidumo orui nustatymas. Slėgių skirtumo metodas“) arba lygiaverčius standartus, kuriuos pripažįsta atitinkama statybos inspekcija, veikianti teritorijoje, kurioje yra pastatas.

([285]) Gyvenamųjų pastatų atveju apskaičiuojamas ir atskleidžiamas tipinių namų ir (arba) butų GWP.

([286]) GWP nurodomas kaip kiekvieno gyvavimo ciklo etapo skaitinis rodiklis, išreikštas kg CO_2e/m^2 (naudingo vidaus grindų ploto), kurio vidurkis nustatomas vieniems 50 metų tiriamojo laikotarpio metams. Duomenų atranka, scenarijų nustatymas ir skaičiavimai atliekami pagal EN 15978 standartą (BS EN 15978:2011. „Statybų tvarumas. Pastatų aplinkosauginio veiksmingumo vertinimas. Skaičiavimo metodas“). Pastato elementų ir techninės įrangos apimtis nustatoma pagal 1.2 rodikliui taikomą bendrą ES lygmens (ų) sistemą. Jei yra nacionalinė skaičiavimo priemonė arba ji reikalinga atskleidžiant informaciją arba norint gauti statybos leidimus, atitinkama priemonė gali būti naudojama reikalaujamai informacijai atskleisti. Gali būti naudojamos kitos skaičiavimo priemonės, jei jos atitinka būtiniausius kriterijus, nustatytus bendroje ES lygmens (-ų) sistemoje ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/412/documents), žr. 1.2 rodiklio taikymo vadovą.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Pagal šio priedo E priedėlyje nustatytas technines specifikacijas Sąjungos gaminių duomenų lapuose, pastatų sertifikatuose arba esamų gaminių etiketėse patvirtinamas nurodytas toliau išvardytų vandens sistemų, jei jos įrengtos, išskyrus įrenginius gyvenamųjų pastatų vienetuose, vandens suvartojimas: (a) rankoms plauti skirtų čiaupų ir virtuvės čiaupų didžiausias vandens srautas yra 6 litrai/min.; (b) dušų didžiausias vandens srautas yra 8 litrai/min.; (c) klozetų, įskaitant komplektus, dubenis ir nuplaunamojo vandens bakus, didžiausias nuplaunamojo vandens tūris yra 6 litrai, o didžiausias vidutinis nuplaunamojo vandens tūris – 3,5 litro; (d) pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 2 litrai vienam dubeniui per valandą. Nuplaunamuosiuose pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 1 litras nuplaunamojo vandens. Kad būtų išvengta statybos aikštelės poveikio, veikla vykdoma laikantis šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([287]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas. Pastatų projektavimas ir statybos metodai padeda užtikrinti žiediškumą ir, remiantis ISO 20887 standartu ([288]) arba kitais pastatų ardymo ar pritaikomumo vertinimo standartais, parodyti, kaip jie suprojektuoti taip, kad pastatai efektyviau naudotų išteklius, būtų pritaikomi, lankstūs ir išmontuojami, kad juos būtų galima pakartotinai panaudoti ir perdirbti.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.

([287]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([288]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

	Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos, su kuriais pastate esantys žmonės gali liestis ([289]), išskiria mažiau kaip 0,06 mg formaldehido vienam medžiagos ar elemento m^3, atliekant bandymą Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede nurodytomis sąlygomis, ir mažiau kaip 0,001 mg kitų 1A ir 1B kategorijų kancerogeninių lakiųjų organinių junginių, atliekant bandymą pagal CEN/EN 16516 ([290]) arba ISO 16000-3:2011 standartą ([291]) arba taikant kitas lygiavertes standartizuotas bandymo sąlygas ir nustatymo metodus ([292]). Jeigu nauja statyba vyksta galimai užterštame sklype (urbanistinėje dykroje), buvo atliktas tyrimas, pvz., taikant ISO 18400 standartą ([293]), siekiant nustatyti, ar jame nėra teršalų. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Nauja statyba nėra vykdoma kurioje nors iš šių vietų: (a) ariamojoje ir pasėlių žemėje, pasižyminčioje vidutiniu arba dideliu dirvožemio derlingumo lygiu ir po žeme esančia biologine įvairove, kaip nurodyta ES LUCAS tyrime ([294]); (b) pripažintos didelės biologinės įvairovės vertės plyno lauko žemėje ir žemėje, kuri yra nykstančių rūšių (floros ir faunos), įtrauktų į Europos raudonąją knygą ([295]) arba IUCN raudonąją knygą ([296]), buveinė; (c) žemė atitinka nacionaliniame šiltnamio efektą sukeliančių dujų inventoriuje naudojamą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([297]).

7.2. **Esamų pastatų renovacija**

Veiklos aprašymas

Statybos ir civilinės inžinerijos darbai arba pasiruošimas jiems.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F41 ir F43, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

([289]) Taikoma dažams ir lakams, lubų plytelėms, grindų dangoms, įskaitant susijusius klijus ir sandariklius, vidaus izoliacijai ir vidaus paviršių apdorojimui, pvz., apsaugai nuo drėgmės ir pelėsio, skirtoms medžiagoms.

([290]) CEN/TS 16516: 2013 m., „Statybos produktai. Pavojingų medžiagų išleidimo vertinimas. Išsiskyrimo į patalpų orą nustatymas."

([291]) ISO 16000-3:2011, *Indoor air – Part 3: Determination of formaldehyde and other carbonyl compounds in indoor air and test chamber air — Active sampling method* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/51812.html).

([292]) Išmetamo kancerogeninių lakiųjų organinių junginių kiekio ribinės vertės susijusios su 28 dienų bandymo laikotarpiui.

([293]) ISO 18400 serija, skirta dirvožemio kokybei (*Soil quality – Sampling*).

([294]) JRC ESDCA, LUCAS: *Land Use and Coverage Area frame Survey* (liet. žemės dangos ir žemės naudojimo statistinis tyrimas) ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas

([295]) IUCN, *IUCN Europos raudonoji nykstančių rūšių knyga ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija):* https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species).

([296]) IUCN, *IUCN raudonoji nykstančių rūšių knyga ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija):* https://www.iucnredlist.org).

([297]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Pastatų renovacija atitinka kapitalinei renovacijai taikomus reikalavimus ([298]).

Kitu atveju pirminės energijos poreikis sumažėja bent 30 proc. ([299])

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Pagal šio priedo E priedėlyje nustatytas technines specifikacijas Sąjungos gaminių duomenų lapuose, pastatų sertifikatuose arba esamų gaminių etiketėse patvirtinamas nurodytas toliau išvardytų vandens sistemų, jei jos įrengtos atliekant renovacijos darbus, išskyrus gyvenamojo pastato vieneto renovacijos darbus, vandens suvartojimas: (a) rankoms plauti skirtų čiaupų ir virtuvės čiaupų didžiausias vandens srautas yra 6 litrai/min.; (b) dušų didžiausias vandens srautas yra 8 litrai/min.; (c) klozetų, įskaitant komplektus, dubenis ir nuplaunamojo vandens bakus, didžiausias nuplaunamojo vandens tūris yra 6 litrai, o didžiausias vidutinis nuplaunamojo vandens tūris – 3,5 litro; (d) pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 2 litrai vienam dubeniui per valandą. Nuplaunamuosiuose pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 1 litras nuplaunamojo vandens.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje apibrėžtas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([300]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.

([298]) Kaip nustatyta taikytinuose kapitalinei renovacijai skirtuose nacionaliniuose ir regioniniuose statybos reglamentuose, kuriais įgyvendinama Direktyva 2010/31/ES. Pastato arba atnaujintos jo dalies energinis naudingumas atitinka sąnaudų atžvilgiu optimalius minimalius energinio naudingumo reikalavimus pagal atitinkamą direktyvą.

([299]) Pradinis pirminės energijos poreikis ir numatomas pagerėjimas grindžiami išsamia pastatų apžiūra, energijos vartojimo auditu, kurį atliko akredituotas nepriklausomas ekspertas, arba bet kuriuo kitu skaidriu ir proporcingu metodu, ir patvirtinti energinio naudingumo sertifikatu. 30 proc. pagerėjimą lemia faktinis pirminės energijos paklausos sumažėjimas (kai neatsižvelgiama į grynosios pirminės energijos poreikio sumažėjimą naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius) ir jį galima pasiekti ne vėliau kaip per trejus metus taikant kelias priemones.

([300]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

	Pastatų projektavimas ir statybos metodai padeda užtikrinti žiediškumą ir, remiantis ISO 20887 standartu ([301]) arba kitais pastatų ardymo ar pritaikomumo vertinimo standartais, parodyti, kaip jie suprojektuoti taip, kad pastatai efektyviau naudotų išteklius, būtų pritaikomi, lankstūs ir išmontuojami, kad juos būtų galima pakartotinai panaudoti ir perdirbti.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Atliekant pastato renovaciją naudojami statybos elementai ir medžiagos, su kuriais pastate esantys žmonės gali liestis ([302]), išskiria mažiau kaip 0,06 mg formaldehido vienam medžiagos ar elemento m^3, atliekant bandymą Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede nurodytomis sąlygomis, ir mažiau kaip 0,001 mg categories1A ir 1B kategorijų kancerogeninių lakiųjų organinių junginių, atliekant bandymą pagal CEN/EN 16516 arba ISO 16000-3:2011 standartą ([303]) arba taikant kitas lygiavertes standartizuotas bandymo sąlygas ir nustatymo metodus ([304]). Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.3. **Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Individualios renovacijos priemonės, apimančios efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimą, techninę priežiūrą arba remontą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22, C33.12, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veiklą sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos atitinka minimalius reikalavimus, nustatytus atskiriems komponentams ir sistemoms taikomose nacionalinėse priemonėse, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/31/ES, ir, kai taikoma, pasiekia bent dvi aukščiausias dažniausiai naudojamas energijos vartojimo efektyvumo klases pagal Reglamentą (ES) 2017/1369 ir deleguotuosius aktus, priimtus pagal tą reglamentą:

(a) esamų apvalkalo komponentų, pvz., išorinių sienų (įskaitant žaliąsias sienas), stogų (įskaitant žaliuosius stogus), pastolių, rūsių ir žemutinių grindų, izoliacijos įdėjimas (įskaitant sandarumo užtikrinimo priemones, priemones šiluminių tiltų ir pastolių poveikiui mažinti) ir pastato apvalkalo izoliacijai įdėti skirti produktai (įskaitant mechanines tvirtinimo detales ir klijus);

([301]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

([302]) Taikoma dažams ir lakams, lubų plokštėms, grindų dangoms (įskaitant susijusius klijus ir sandariklius), vidaus izoliacijai ir vidaus paviršių apdorojimui, pvz., apsaugai nuo drėgmės ir pelėsio, skirtoms medžiagoms.

([303]) ISO 16000-3:2011, *Indoor air – Part 3: Determination of formaldehyde and other carbonyl compounds in indoor air and test chamber air — Active sampling method* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/51812.html).

([304]) Išmetamo kancerogeninių lakiųjų organinių junginių kiekio ribinės vertės susijusios su 28 dienų bandymo laikotarpiui.

(b) esamų langų pakeitimas naujais didesnio energinio naudingumo langais;

(c) esamų išorinių durų pakeitimas naujomis didesnio energinio naudingumo durimis;

(d) energiją taupančių šviesos šaltinių įrengimas ir pakeitimas naujais;

(e) šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo bei vandens šildymo sistemų, įskaitant su centralizuoto šilumos tiekimo paslaugomis susijusią įrangą, įrengimas, pakeitimas naujomis, techninė priežiūra ir remontas naudojant itin našias technologijas;

(f) mažai vandens ir energijos naudojančios virtuvės ir sanitarinių mazgų vandens tiekimo įrangos, atitinkančios šio priedo E priedėlyje nustatytas technines specifikacijas, įrengimas, o dušo sprendimų atveju dušo maišytuvų, išleidimo angų ir čiaupų didžiausias vandens srautas yra ne didesnis kaip 6 l/min. ir tai liudija Sąjungos rinkoje naudojama etiketė.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Jei į esamą pastato apvalkalą įdedama šiluminė izoliacija, pagal nacionalinę teisę statinio apžiūrą atlieka kompetentingas specialistas, mokantis atlikti asbesto nustatymo tyrimą. Bet kokį apkalos sluoksnio, kuriame yra arba gali būti asbesto, išardymą, sulaužymą arba mechaninį gręžimą ar veržimą arba izoliacinių plokščių, plytelių ir kitų asbesto turinčių medžiagų pašalinimą pagal nacionalinę teisę atlieka tinkamai parengti darbuotojai, kurių sveikata stebima prieš darbus, jų atlikimo laikotarpiu ir po jų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.4. **Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose (ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose), techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose, techninė priežiūra ir remontas

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 arba C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinių ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

([301]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.5. **Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42, F43, M71 ir C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veikla yra viena iš šių atskirų priemonių:

(a) zoninių termostatų, pažangiųjų termostatų sistemų ir jutiklių įrangos, įskaitant judesio ir dienos šviesos reguliavimą, įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(b) pastato automatizavimo ir kontrolės sistemų, pastatų energijos valdymo sistemų, apšvietimo kontrolės sistemų ir energijos valdymo sistemų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(c) pažangiųjų dujų, šilumos, vėsumos ir elektros energijos skaitiklių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(d) fasado ir stogo elementų su saulės šviesos laidumo arba saulės energijos reguliavimo funkcija, įskaitant elementus, kurie palaiko augmenijos augimą, įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([301]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.6. **Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas vietoje.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 arba C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

Veiklą sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos:

(a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(b) saulės kolektorių karštam vandeniui ruošti ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(c) šilumos siurblių, kuriais prisidedama prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos šilumos ir vėsumos srityje tikslų įgyvendinimo pagal Direktyvą (ES) 2018/2001, ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra, remontas ir modernizavimas;

(d) vėjo jėgainių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(e) pratakių saulės energijos kolektorių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(f) šiluminės arba elektros energijos kaupimo įrenginių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(g) didelio naudingumo labai mažų kogeneracinių (šilumos ir elektros energijos gamybos) jėgainių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(h) šilumokaičių ir (arba) regeneravimo sistemų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma

([301]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.7. **Pastatų įsigijimas ir nuosavybė**

Veiklos aprašymas

Nekilnojamojo turto pirkimas ir naudojimasis tuo nekilnojamuoju turtu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu L68 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų atveju pastatas turi bent A klasės energinio naudingumo sertifikatą. Kaip alternatyva, pastatas priklauso 15 proc. nacionalinio arba regioninio pastatų fondo, kurio funkcinės pirminės energijos poreikio rodiklis yra geriausias, ir tai pagrįsta tinkamais įrodymais, kai atitinkamo turto energinis naudingumas bent jau palyginamas su nacionalinio arba regioninio iki 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų fondo energiniu naudingumu ir bent jau atskiriami gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai.

2. Po 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų atveju pastatas atitinka šio priedo 7.1 skirsnyje nustatytus kriterijus, kurie yra aktualūs įsigijimo metu.

3. Kai pastatas yra didelis negyvenamasis pastatas (kurio šildymo sistemų, bendro patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų, oro kondicionavimo sistemų arba bendro oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų vardinė išėjimo galia yra didesnė kaip 290 kW), jis efektyviai eksploatuojamas vykdant energinio naudingumo stebėseną ir vertinimą ([305]).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

8. INFORMACIJA IR RYŠIAI

8.1. **Duomenų apdorojimas, priegloba ir susijusi veikla**

Veiklos aprašymas

Duomenų saugojimas, manipuliavimas jais, duomenų valdymas, judėjimas, kontrolė, rodymas ekrane, komutavimas, keitimasis duomenimis, perdavimas ar apdorojimas duomenų centruose ([306]), įskaitant tinklo paribio kompiuteriją.

([305]) Tai galima įrodyti tuo, kad, pavyzdžiui, yra sudaryta energinio naudingumo sutartis arba įdiegta pastato automatizavimo ir kontrolės sistema pagal Direktyvos 2010/31/ES 14 straipsnio 4 dalį ir 15 straipsnio 4 dalį.

([306]) Duomenų centrai apima šią įrangą: IRT įrangą ir paslaugas; vėsinimo įrangą; duomenų centro energijos tiekimo įrangą; duomenų centro energijos skirstymo įrangą; duomenų centro pastatą; stebėsenos sistemas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu J63.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nurodyta perėjimo veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Vykdant šią veiklą įdiegta atitinkama praktika, kuri paskutinėje Europos duomenų centro energijos vartojimo efektyvumo elgesio kodekso redakcijoje ([307]) arba CEN-CENELEC dokumente CLC TR50600-99-1 „Duomenų centro įranga ir infrastruktūra. 99-1 dalis. Rekomenduojama energijos valdymo praktika“ ([308]) nurodoma kaip „numatyta praktika“ (angl. *expected practices*).

Šios praktikos įgyvendinimą tikrina nepriklausoma trečioji šalis, o auditas atliekamas ne rečiau kaip kas trejus metus.

2. Kai numatyta praktika dėl fizinių, logistinių, planavimo ar kitų suvaržymų nelaikoma tinkama, pateikiamas paaiškinimas, kodėl numatyta praktika netaikytina arba nenaudinga. Europos energijos vartojimo efektyvumo duomenų centro elgesio kodekse arba kituose lygiaverčiuose šaltiniuose nustatyta alternatyvi geriausia praktika gali būti laikoma tiesioginiu pakaitalu, jei dėl to sutaupoma tiek pat energijos.

3. Duomenų centro aušinimo sistemoje naudojamų aušalų visuotinio atšilimo potencialas (GWP) neviršija 675.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Naudojama įranga atitinka serveriams ir duomenų saugojimo produktams taikomus Direktyvos 2009/125/EB reikalavimus. Naudojamoje įrangoje nėra Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES ([309]) II priede išvardytų ribojamų medžiagų, išskyrus atvejus, kai homogeninių medžiagų koncentracijos vertės pagal masę neviršija tame priede išvardytų didžiausių verčių. Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus elektros ir elektroninės įrangos perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su perdirbimo partneriais, į tai atsižvelgiant finansinėse prognozėse ar oficialiuose projekto dokumentuose.

([307]) Naujausios redakcijos Europos duomenų centro energijos vartojimo efektyvumo elgesio kodeksas yra naujausios redakcijos kodeksas, paskelbtas Jungtinio tyrimų centro Europos energijos vartojimo efektyvumo platformos (E3P) svetainėje, https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct, kuriam nustatytas šešių mėnesių pereinamasis laikotarpis, prasidedantis kodekso paskelbimo dieną (2021 m. redakcijos kodeksą galima rasti šiuo adresu: https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency).

([308]) Dokumentą 2019 m. liepos 1 d. paskelbė Europos standartizacijos komitetas (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (CENELEC), ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:110:508227404055501::::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

([309]) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (OL L 174, 2011 7 1, p. 88).

	Pasibaigus įrangos naudojimo laikui, ji parengiama pakartotiniam naudojimui, atliekų naudojimui ar perdirbimui arba tinkamai apdorojama, įskaitant visų skysčių pašalinimą ir atrankinį apdorojimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/19/ES ([310]) VII priedą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

8.2. **Duomenimis grindžiami išmetamo ŠESD kiekio mažinimo sprendimai**

Veiklos aprašymas

IRT sprendimų, kuriais siekiama rinkti, perduoti, saugoti duomenis ir juos modeliuoti bei naudoti, kūrimas arba naudojimas, kai šia veikla daugiausia siekiama teikti duomenis ir analizę, suteikiančius galimybę mažinti išmetamą ŠESD kiekį. Tokie IRT sprendimai, be kita ko, gali būti decentralizuotų technologijų (t. y. paskirstytojo registro technologijos), daiktų interneto, 5G ir dirbtinio intelekto naudojimas. Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais J61, J62 ir J63.11, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. IRT sprendimai daugiausia naudojami siekiant teikti duomenis ir analizę, suteikiančius galimybę mažinti išmetamą ŠESD kiekį. 2. Kai rinkai jau yra pateiktas alternatyvus sprendimas arba technologija, taikant IRT sprendimą per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis sumažėja gerokai daugiau, palyginti su rinkoje esančiu geriausiu alternatyviu sprendimu arba technologija. Per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis ir grynasis ŠESD kiekis apskaičiuojami pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ETSI ES 203 199 ([311]), ISO 14067:2018 ([312]) arba ISO 14064-2:2019 ([313]) standartą. Nustatytą per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimą patikrina nepriklausoma trečioji šalis, kuri skaidriai įvertina, kaip buvo laikomasi standartinių kriterijų, įskaitant kriterijus, kurių atžvilgiu taikomas kritinis tikrinimas, nustatant vertę.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.

([310]) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38).

([311]) ETSI ES 203 199, Environmental Engineering (EE); *Methodology for environmental Life Cycle Assessment (LCA) of Information and Communication Technology (ICT) goods, networks and services* ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: h://www.etsi.org/deliver/etsi_es/203100_203199/203199/01.03.00_50/es_203199v010300m.pdf). The ETSI standartas ETSI ES 203 199 atitinka ITU standartą ITU–T L.1410.

([312]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([313]) ISO standartas 14064-2:2019, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 2 dalis. Projektuojant taikomi techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo arba šalinimo gerinimo kiekybinio įvertinimo, stebėjimo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66454.html).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Naudojama įranga atitinka serveriams ir duomenų saugojimo gaminiams taikomus reikalavimus, nustatytus pagal Direktyvą 2009/125/EB. Naudojamoje įrangoje nėra Direktyvos 2011/65/ES II priede išvardytų ribojamų medžiagų, išskyrus atvejus, kai homogeninių medžiagų koncentracijos vertės pagal masę neviršija tame priede nurodytų verčių. Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus elektros ir elektroninės įrangos perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su perdirbimo partneriais, į tai atsižvelgiant finansinėse prognozėse ar oficialiuose projekto dokumentuose. Pasibaigus įrangos naudojimo laikui, ji parengiama pakartotiniam naudojimui, atliekų naudojimui ar perdirbimui arba tinkamai apdorojama, įskaitant visų skysčių pašalinimą ir atrankinį apdorojimą pagal Direktyvos 2012/19/ES VII priedą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

9. PROFESINĖ, MOKSLINĖ IR TECHNINĖ VEIKLA

9.1. **Rinkos etapui artimi moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos**

Veiklos aprašymas

Sprendimų, procesų, technologijų, veiklos modelių ir kitų produktų, skirtų sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, išvengti ŠESD išmetimo arba pašalinti išmetamą ŠESD kiekį, kurių gebėjimas padėti sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, išvengti ŠESD išmetimo arba pašalinti išmetamą ŠESD kiekį tikslinės ekonominės veiklos srityje yra įrodytas bent atitinkamoje aplinkoje, atitinkančioje bent 6 technologinės parengties lygį ([314]), mokslinių tyrimų, taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikla.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais M71.1.2 ir M72.1, o mokslinių tyrimų veikla, kuri yra sudėtinė ekonominės veiklos, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, dalis – NACE kodais, nurodytais kituose šio priedo skirsniuose pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Vykdant šią veiklą tiriamos, plėtojamos arba naujinamos technologijos, produktai ar kiti sprendimai, skirti vienos ar kelių rūšių ekonominei veiklai, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai.

([314]) Atitinka 2016–2017 m. programos „Horizontas 2020“ darbo programos bendrųjų priedų G priedą, p. 29 ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016-2017/annexes/h2020-wp1617-annex-ga_en.pdf).

2. Mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklos rezultatai sudaro sąlygas tai vienos ar kelių rūšių ekonomikos veiklai atitikti atitinkamus svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus, kartu laikantis atitinkamų reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams nedarymo kriterijų.

3. Ekonominės veiklos tikslas – pateikti rinkai sprendimą, kurio dar nėra rinkoje ir kurio rezultatai, susiję su per gyvavimo ciklą išmetamu ŠESD kiekiu, remiantis vieša arba rinkos informacija, turėtų būti geresni nei geriausių rinkoje prieinamų technologijų rezultatai. Įdiegus tiriamas technologijas, produktus ar kitus sprendimus, sumažėja bendras grynasis per jų gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis.

4. Tais atvejais, kai tiriama, plėtojama arba naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas jau sudaro sąlygas šiame priede nurodytai vienos ar kelių rūšių veiklai atitikti jai taikomame šio priedo skirsnyje nurodytus techninės analizės kriterijus arba kai ta technologija, tas produktas ar kitas sprendimas sąlygas sudarančia arba perėjimo veikla laikomai vienos ar kelių rūšių veiklai jau sudaro sąlygas atitikti reikalavimus, nurodytus atitinkamai 5 ir 6 punktuose, vykdant mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklą daugiausiai dėmesio skiriama tiek mažataršių, tiek mažiau taršių technologijų, produktų ar kitų sprendimų, turinčių naujų reikšmingų pranašumų, pvz., pasižyminčių mažesnėmis sąnaudomis, kūrimui.

5. Kai mokslinių tyrimų veikla skirta vienos ar kelių rūšių ekonominei veiklai, pagal Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punktą laikomai sąlygas sudarančia veikla, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, mokslinių tyrimų veiklos rezultatas yra novatoriškos technologijos, procesai ar produktai, leidžiantys vykdyti tą sąlygas sudarančią veiklą ir veiklą, kurią vykdant jie padeda galiausiai išmesti gerokai mažiau ŠESD arba gerokai pagerinti jos technologines ir ekonomines galimybes, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos didinti tos veiklos mastą.

6. Kai mokslinių tyrimų veikla skirta vienos ar kelių rūšių ekonominei veiklai, pagal Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalį laikomai perėjimo veikla, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, tiriamos technologijos, produktai ar kiti sprendimai sudaro sąlygas vykdyti tikslinę veiklą išmetant gerokai mažesnį numatomą teršalų kiekį, palyginti su šiame priede nustatytais svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo techninės analizės kriterijais.

Kai mokslinių tyrimų veikla skirta vienos ar kelių rūšių ekonominei veiklai, nurodytai šio priedo 3.7, 3.8, 3.9, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14 ir 3.16 skirsniuose, technologijos, produktai ar kiti sprendimai sudaro sąlygas vykdyti tikslinę veiklą išmetant gerokai mažesnį ŠESD kiekį, siekiant 30 proc. sumažinimo, palyginti su ES ATLPS santykiniu taršos rodikliu ar rodikliais ([315]), arba yra skirti šiuose sektoriuose taikomoms atitinkamoms plačiu mastu pripažintoms mažo anglies dioksido kiekio technologijoms ar procesams, t. y. elektrifikacijai, visų pirma šildymo ir vėsinimo sistemų, vandeniliui kaip kurui ar žaliavai, CCS, CCU ir biomasei kaip kurui ar žaliavai, kai biomasė atitinka šio priedo 4.8, 4.20, 4.24 skirsniuose nustatytus atitinkamus reikalavimus.

7. Kai tiriama, kuriama ar naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas yra 6 arba 7 technologinės parengties lygio, per gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį supaprastintoje formoje vertina mokslinius tyrimus vykdantis subjektas. Kai taikytina, tas subjektas įrodo, kad turi:

(a) ne senesnį nei 10 metų patentą, susijusį su technologija, produktu ar kitu sprendimu, jei buvo pateikta informacija apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo potencialą,

(b) arba iš kompetentingos institucijos gautą leidimą naudoti parodomąją aikštelę, susijusią su novatoriška technologija, produktu ar kitu sprendimu, parodomojo projekto trukmės laikotarpiu, jei buvo pateikta informacija apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo potencialą.

([315]) Atspindi 10 proc. veiksmingiausių įrenginių 2016 ir 2017 m. vidutinę vertę (t CO_2 ekvivalento/t), nustatytą Įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/447 priede.

Kai tiriama, kuriama ar naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas yra 8 ar aukštesnio technologinės parengties lygio, per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([316]) arba ISO 14064-1:2018 ([317]) standartą, o jį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai vandens telkinių, įskaitant paviršinį ir požeminį vandenį, būklei arba geram ekologiniam jų potencialui arba gerai jūrų vandenų aplinkos būklei.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti žiedinės ekonomikos tikslams, atsižvelgiant į galimos reikšmingos žalos rūšis, nurodytas Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnio 1 dalies d punkte.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kad labai padidės į orą, vandenį arba žemę išmetamas teršalų kiekis, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai ekosistemų būklei ar jų atsparumui arba buveinių ir rūšių, įskaitant Sąjungos svarbos buveines ir rūšis, išsaugojimo būklei.

9.2. **Su tiesioginiu CO_2 surinkimu iš oro susiję moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos**

Veiklos aprašymas

Į atmosferą išmetamam CO_2 tiesiogiai rinkti iš oro skirtų sprendimų, procesų, technologijų, veiklos modelių ir kitų produktų tyrimai, taikomieji tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keletu NACE kodų, visų pirma kodais M71.1.2 ir M72.1, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
1. Vykdant šią veiklą tiriamos, plėtojamos arba naujinamos technologijos, produktai ar kiti sprendimai, skirti CO_2 rinkti tiesiogiai iš atmosferos.

([316]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([317]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html.)

2. Įdiegus ir komercializavus tiriamas technologijas, produktus ar kitus sprendimus, skirtus CO_2 rinkti tiesiogiai iš atmosferos, gali būti sumažintas bendras grynasis išmetamas ŠESD kiekis.

3. Kai tiriama, kuriama ar naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas yra 1–7 technologinės parengties lygių, per gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį supaprastintai vertina mokslinius tyrimus vykdantis subjektas. Kai taikytina, tas subjektas įrodo, kad turi:

(a) ne senesnį nei 10 metų patentą, susijusį su technologija, produktu ar kitu sprendimu, jei buvo pateikta informacija apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo potencialą,

(b) arba iš kompetentingos institucijos gautą leidimą naudoti parodomąją aikštelę, susijusią su novatoriška technologija, produktu ar kitu sprendimu, parodomojo projekto trukmės laikotarpiu, jei buvo pateikta informacija apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo potencialą.

Kai tiriama, kuriama ar naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas yra 8 ar aukštesnio technologinės parengties lygio, per visą gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([318]) arba ISO 14064-1:2018 ([319]) standartą, o jį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai vandens telkinių, įskaitant paviršinį ir požeminį vandenį, būklei arba geram ekologiniam jų potencialui arba gerai jūrų vandenų aplinkos būklei.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti žiedinės ekonomikos tikslams, atsižvelgiant į galimos reikšmingos žalos rūšis, nurodytas Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnio 1 dalies d punkte.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kad labai padidės į orą, vandenį arba žemę išmetamas teršalų kiekis, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai ekosistemų būklei ar jų atsparumui arba buveinių ir rūšių, įskaitant Sąjungos svarbos buveines ir rūšis, išsaugojimo būklei.

9.3. **Su pastatų energiniu naudingumu susijusios profesionalios paslaugos**

Veiklos aprašymas

Profesionalios paslaugos, susijusios su pastatų energiniu naudingumu.

([318]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([319]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu M71 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo
Tai yra viena iš šių veiklos rūšių: (a) techninės konsultacijos (konsultacijos energetikos klausimais, energijos modeliavimas, projektų valdymas, energinio naudingumo sutarčių rengimas, specialus mokymas), susijusios su pastatų energinio naudingumo didinimu; (b) akredituoti energijos vartojimo auditai ir pastatų energinio naudingumo vertinimai; (c) energijos valdymo paslaugos; (d) sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo; (e) energetinių paslaugų bendrovių teikiamos energetinės paslaugos.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

A priedėlis

BENDRIEJI REIKŠMINGOS ŽALOS PRISITAIKYMUI PRIE KLIMATO KAITOS NEDARYMO KRITERIJAI

I. **Kriterijai**

Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio A priedėlio II skirsnyje išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio A priedėlio II skirsnyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([1]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([2]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([3]) ar mokėjimo modeliais.

Esamos veiklos ir naujos veiklos, kurią vykdant naudojamas esamas fizinis turtas, atveju ekonominės veiklos vykdytojas per laikotarpį, trunkantį iki penkerių metų, įdiegia fizinius ir nefizinius sprendimus (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai. Atitinkamai parengiamas tų sprendimų įgyvendinimui skirtas prisitaikymo planas.

Naujos veiklos ir esamos veiklos, kurią vykdant naudojamas naujai sukurtas fizinis turtas, atveju ekonominės veiklos vykdytojas projektavimo ir statybos etapu integruoja prisitaikymo sprendimus, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai, ir yra juos įdiegęs iki veiklos pradžios.

Įdiegti prisitaikymo sprendimai nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui, dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionalinėmis prisitaikymo prie klimato kaitos strategijomis ir planais ir jų atveju numatoma galimybė diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([4]) arba yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji ar žalioji infrastruktūra ([5]).

([1]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([2]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([3]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([4]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų, įgyvendinant prie vietos sąlygų pritaikytas, išteklius tausiai naudojančias ir sistemines intervencijos priemones. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/). (2021 m. birželio 4 d. redakcija: https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs).

([5]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

II. **Su klimatu susijusios rizikos klasifikavimas** ([6])

	Susijusi su temperatūra	Susijusi su vėju	Susijusi su vandeniu	Susijusi su kietąja mase
Nuolatinė	Kintanti temperatūra (oro, gėlo vandens, jūros vandens)	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pobūdžio ir rūšių (lietaus, krušos, sniego/ledo) pokyčiai	Pakrančių erozija
	Šiluminis stresas		Krituliai arba hidrologinis kintamumas	Dirvožemio degradacija
	Temperatūros nepastovumas		Vandenynų rūgštėjimas	Dirvožemio erozija
	Daugiamečio įšalo sluoksnio tirpimas		Sūraus vandens intruzija	Soliflukcija
			Jūros lygio kilimas	
			Vandens stygius	
Ūmi	Karščio banga	Ciklonas, uraganas, taifūnas	Sausra	Lavina
	Šalčio banga/šalna	Audra (įskaitant pūgas, dulkių ir smėlio audras)	Gausūs krituliai (lietus, kruša, sniegas/ledas)	Nuošliauža
	Gamtos gaisras	Tornadas	Potvynis (pakrančių, upių, lietaus, gruntinio vandens)	Smegduobė
			Prieledyninio ežero prasiveržimas	

([6]) Šioje lentelėje pateiktas su klimatu susijusios rizikos rūšių sąrašas yra nebaigtinis – jis yra tik orientacinis plačiausiai paplitusių rizikos rūšių, bent į kurias turi būti atsižvelgiama atliekant su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, sąrašas.

B priedėlis

BENDRIEJI REIKŠMINGOS ŽALOS TAUSIAM VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMUI IR APSAUGAI NEDARYMO KRITERIJAI

Siekiant pasiekti gerą vandens išteklių būklę ir gerą ekologinį potencialą, apibrėžtus Reglamento (ES) 2020/852 2 straipsnio 22 ir 23 punktuose, nustatyta ir pašalinta aplinkos būklės blogėjimo rizika, susijusi su vandens kokybės išsaugojimu ir vandens stygiaus vengimu, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB ([1]) ir galimai paveiktam vandens telkiniui ar telkiniams skirto vandens išteklių naudojimo ir apsaugos valdymo plano, parengto pagal tą direktyvą, konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Kai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES ([2]) atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, apimantis poveikio vandens ištekliams vertinimą pagal Direktyvą 2000/60/EB, papildomo poveikio vandens ištekliams vertinimo atlikti nereikia, jeigu nustatyta rizika buvo pašalinta.

([1]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).
Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, kuriais siekiama lygiaverčių tikslų užtikrinti gerą vandens išteklių būklę ir gerą ekologinį potencialą, taikant lygiavertes procedūrines ir esmines taisykles, t. y. pagal vandens išteklių naudojimo ir apsaugos valdymo planą, parengtą konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kuriuo užtikrinama, kad 1) būtų įvertintas veiklos poveikis nustatytai galimai paveikto vandens telkinio ar telkinių būklei arba ekologiniam potencialui ir 2) būtų išvengta geros būklės ir (arba) ekologinio potencialo prastėjimo arba jam būtų užkirstas kelias, o kai tai neįmanoma, 3) jis būtų pagrįstas tuo, kad nėra geresnių aplinkosauginių alternatyvų, kurios nebūtų neproporcingai brangios arba techniškai neįgyvendinamos, ir kad yra imtasi visų praktiškai įgyvendinamų priemonių, kuriomis siekiama sušvelninti neigiamą poveikį vandens telkinio būklei.

([2]) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

C priedėlis

BENDRIEJI SU CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ NAUDOJIMU IR BUVIMU SUSIJUSIOS REIKŠMINGOS ŽALOS TARŠOS PREVENCIJAI IR KONTROLEI NEDARYMO KRITERIJAI

Vykdant veiklą nėra gaminamos, pateikiamos rinkai ar naudojamos:

a) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1021 ([1]) I arba II priede, išskyrus atvejus, kai medžiagos yra kaip netyčia susidaręs teršalų kiekis;

b) gyvsidabris ir gyvsidabrio junginiai, jų mišiniai ir produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/852 ([2]) 2 straipsnyje;

c) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 1005/2009 ([3]) I arba II priede;

d) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/65/ES ([4]) II priede, išskyrus atvejus, kai yra visapusiškai laikomasi tos direktyvos 4 straipsnio 1 dalies;

e) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 1907/2006 ([5]) XVII priede, išskyrus atvejus, kai yra visapusiškai laikomasi tame priede nurodytų sąlygų;

f) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, atitinkančios kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) 1907/2006 57 straipsnyje, ir nustatytos pagal to reglamento 59 straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai yra įrodyta, kad jų naudojimas būtinas visuomenei;

g) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių, atitinkančios kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) 1907/2006 57 straipsnyje, išskyrus atvejus, kai yra įrodyta, kad jų naudojimas būtinas visuomenei.

([1]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 169, 2019 6 25, p. 45).

([2]) 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1102/2008 (OL L 137, 2017 5 24, p. 1).

([3]) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (OL L 286, 2009 10 31, p. 1).

([4]) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo, (OL L 174, 2011 7 1, p. 88).

([5]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB. (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

D priedėlis

BENDRIEJI REIKŠMINGOS ŽALOS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IR EKOSISTEMŲ APSAUGAI IR ATKŪRIMUI NEDARYMO KRITERIJAI

Pagal Direktyvą 2011/92/ES ([1]) atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė ([2]).

Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.

Pažeidžiamos biologinės įvairovės vietovėse arba šalia jų (įskaitant „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklą, UNESCO pasaulio paveldo objektus ir pagrindines biologinės įvairovės teritorijas, taip pat kitas saugomas teritorijas) esančių vietovių ir (arba) vykdomų operacijų atveju atitinkamais atvejais buvo atliktas atitinkamas vertinimas ([3]) ir, remiantis jo išvadomis, įgyvendintos būtinos poveikio švelninimo priemonės ([4]).

([1]) Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, pagal kuriuos reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą arba analizę, pvz., pagal TFK veiklos standartą Nr. 1 „Aplinkos ir socialinės rizikos vertinimas ir valdymas“.

([2]) Procedūra, pagal kurią kompetentinga institucija nustato, ar turi būti atliekamas Direktyvos 2011/92/ES II priede išvardytų projektų poveikio aplinkai vertinimas (kaip nurodyta tos direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje).

([3]) Pagal direktyvas 2009/147/EB ir 92/43/EEB. Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, kuriais siekiama apsaugoti natūralias buveines, laukinę fauną ir florą ir pagal kuriuos reikalaujama atlikti 1) analizės procedūrą, siekiant nustatyti, ar konkrečios veiklos atveju reikia atlikti jos galimo poveikio saugomoms buveinėms ir rūšims vertinimą; 2) tokį tinkamą vertinimą, kai atlikus analizę nustatoma, kad jį reikia atlikti, pvz., TFK veiklos standartą Nr. 6 „Biologinės įvairovės apsauga ir tvarus gyvųjų gamtos išteklių valdymas“.

([4]) Tos priemonės nustatytos siekiant užtikrinti, kad projektas, planas arba veikla neturėtų reikšmingo poveikio saugomos teritorijos apsaugos tikslams.

E priedėlis

VANDENS SISTEMŲ TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS [1]

1. Srautas registruojamas esant standartiniam etaloniniam 3 – 0/+ 0,2 baro slėgiui arba 0,1 – 0/+ 0,02 produktų, tinkamų naudoti tik žemo slėgio sistemose, atveju.
2. Srautas esant mažesniam, 1,5 – 0/+ 0,2 baro, slėgiui yra ≥ 60 proc. didžiausio galimo srauto.
3. Dušo maišytuvų atveju etaloninė temperatūra yra 38 ± 1 °C.
4. Jeigu srautas turi būti mažesnis nei 6 l/min., jis atitinka 2 punkte nustatytą taisyklę.
5. Čiaupams taikoma EN 200 standarto 10.2.3 punkte aprašyta procedūra, išskyrus šias išimtis:
   a) čiaupams, kurie naudojami ne tik žemo slėgio sistemose: tiek karšto, tiek šalto vandens įleidimo angoms taikomas 3 – 0/+ 0,2 baro slėgis;
   b) čiaupams, naudojamiems tik žemo slėgio sistemose: tiek karšto, tiek šalto vandens įleidimo angoms taikomas 0,4 – 0/+ 0,02 baro slėgis ir visiškai atidaromas srauto valdymo įtaisas.

[1] Nuoroda į ES standartus pateikiama ES lygmeniu, kad būtų galima įvertinti produktų technines specifikacijas: EN 200 „Santechnikos įtaisai. 1-ojo ir 2-ojo tipo vandens tiekimo sistemų paprastieji ir maišymo čiaupai. Bendrieji techniniai reikalavimai“; EN 816 „Santechnikos įtaisai. Užsidarantieji čiaupai (PN 10)“; EN 817 „Santechnikos įtaisai. Mechaniniai maišomieji čiaupai (PN 10). Bendrieji techniniai reikalavimai“; EN 1111 „Santechnikos įtaisai. Termostatiniai maišomieji čiaupai (PN 10). Bendrieji techniniai reikalavimai“; EN 1112 „Santechnikos įtaisai. 1-ojo ir 2-ojo tipo vandens tiekimo sistemų santechnikos įtaisų dušų čiaupai. Bendrieji techniniai reikalavimai“; EN 1113 „1-ojo ir 2-ojo tipo vandens tiekimo sistemų santechnikos įtaisų dušų žarnos. Bendrieji techniniai reikalavimai“, įskaitant žarnos atsparumo lankstymui bandymo metodą; EN 1287 „Santechnikos įtaisai. Mažaslėgiai termostatiniai maišomieji čiaupai. Bendrieji techniniai reikalavimai“, EN 15091 „Santechnikos įtaisai. Elektroniniu būdu atidaromi ir uždaromi santechnikos įtaisai“.

II PRIEDAS

Techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prisitaikant prie klimato kaitos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams

1. Miškininkystė . . . 151

1.1. Miško įveisimas . . . 151

1.2. Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, įskaitant atsodinimą ir natūralaus miško regeneravimą po ekstremalaus reiškinio . . . 156

1.3. Miškotvarka . . . 163

1.4. Tausojamoji miškininkystė . . . 168

2. Aplinkos apsaugos ir atkūrimo veikla . . . 173

2.1. Šlapynių atkūrimas . . . 173

3. Gamybos pramonė . . . 176

3.1. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamyba . . . 176

3.2. Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba . . . 178

3.3. Mažo anglies dioksido kiekio transporto technologijų gamyba . . . 180

3.4. Baterijų gamyba . . . 183

3.5. Pastatų efektyvaus energijos vartojimo įrangos gamyba . . . 185

3.6. Kitų mažo anglies dioksido kiekio technologijų gamyba . . . 188

3.7. Cemento gamyba . . . 190

3.8. Aliuminio gamyba . . . 191

3.9. Geležies ir plieno gamyba . . . 193

3.10. Vandenilio gamyba . . . 196

3.11. Suodžių gamyba . . . 198

3.12. Natrio karbonato gamyba . . . 200

3.13. Chloro gamyba . . . 202

3.14. Pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamyba 204

3.15. Amoniako gamyba 207

3.16. Azoto rūgšties gamyba 209

3.17. Pirminių plastikų gamyba 211

4. Energetika 213

4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją 213

4.2. Elektros energijos gamyba naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją 215

4.3. Elektros energijos gamyba iš vėjo energijos 216

4.4. Elektros energijos gamyba naudojant vandenynų energijos technologijas 218

4.5. Elektros energijos gamyba iš hidroenergijos 220

4.6. Elektros energijos gamyba iš geoterminės energijos 223

4.7. Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą 225

4.8. Elektros energijos gamyba iš bioenergijos 227

4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas 229

4.10. Elektros energijos kaupimas 231

4.11. Šiluminės energijos kaupimas 233

4.12. Vandenilio kaupimas 235

4.13. Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba 236

4.14. Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai 238

4.15. Centralizuotas šilumos arba vėsumos skirstymas 240

4.16. Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas 241

4.17. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant saulės energiją 243

4.18. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant geoterminę energiją 244

4.19. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą 246

4.20. Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant bioenergiją 248

4.21. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant saulės šiluminę energiją 250

4.22. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant geoterminę energiją 251

4.23. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą 253

4.24. Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos 255

4.25. Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atliekinę šilumą 257

5. Vandentieka, kanalizacija, atliekų tvarkymas, valymo veikla 259

5.1. Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas 259

5.2. Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas 260

5.3. Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas 262

5.4. Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų atnaujinimas 263

5.5. Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas 265

5.6. Anaerobinis nuotekų dumblo skaidymas 267

5.7. Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas 268

5.8. Biologinių atliekų kompostavimas 270

5.9. Medžiagų atgavimas iš nepavojingų atliekų 272

5.10. Sąvartyno dujų surinkimas ir naudojimas 273

5.11. CO_2 transportavimas 275

5.12. Požeminis nuolatinis geologinis CO_2 saugojimas 277

6. Transportas 278

6.1. Keleivinis tarpmiestinis geležinkelių transportas 278

6.2. Krovininis geležinkelių transportas 279

6.3. Miesto ir priemiestinis transportas, keleivinis kelių transportas 281

6.4. Mikromobilumo priemonių eksploatavimas, dviračių transporto logistika 283

6.5. Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis 284

6.6. Krovininio kelių transporto paslaugos 287

6.7. Keleivinis vidaus vandenų transportas 289

6.8. Krovininis vidaus vandenų transportas 290

6.9. Keleivinio ir krovininio vidaus vandenų transporto priemonių modifikavimas 292

6.10. Krovininis jūrų ir pakrančių vandens transportas, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai skirti laivai 293

6.11. Keleivinis jūrų ir pakrančių vandens transportas 296

6.12. Krovininio ir keleivinio jūrų ir pakrančių vandens transporto priemonių modifikavimas 298

6.13. Mikromobilumo infrastruktūra, dviračių transporto logistika 300

6.14. Geležinkelių transporto infrastruktūra 302

6.15. Infrastruktūra, sudaranti sąlygas kelių transportui ir viešajam transportui 304

6.16. Vandenų transporto infrastruktūra 306

6.17. Oro uostų infrastruktūra 309

7. Statyba ir nekilnojamasis turtas 311

7.1. Naujų pastatų statyba 311

7.2. Esamų pastatų renovacija 314

7.3. Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas 316

7.4. Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose (ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose), techninė priežiūra ir remontas 319

7.5. Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas 320

7.6. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas 321

7.7. Pastatų įsigijimas ir nuosavybė 323

8. Informacija ir ryšiai 325

8.1. Duomenų apdorojimas, priegloba ir susijusi veikla 325

8.2. Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla 327

8.3. Programų rengimo ir transliavimo veikla 328

9. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla 330

9.1. Inžinerijos veikla ir su ja susijusios techninės konsultacijos prisitaikymo prie klimato kaitos klausimais 330

9.2. Rinkos etapui artimi moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos 331

10. Finansinė ir draudimo veikla 333

10.1. Ne gyvybės draudimas: su klimatu susijusios rizikos draudimas 333

10.2. Perdraudimas 335

11. Švietimas 337

12. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas 338

12.1. Kita stacionarinė globos veikla 338

13. Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla 340

13.1. Kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla 340

13.2. Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla 341

13.3. Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba, garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veikla 343

A priedėlis. Su klimatu susijusių pavojų klasifikavimas 346

B priedėlis. Bendrieji reikšmingos žalos tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai nedarymo kriterijai 347

C priedėlis. Bendrieji su cheminių medžiagų naudojimu ir buvimu susijusios reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo kriterijai 348

D priedėlis. Bendrieji reikšmingos žalos biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugai ir atkūrimui nedarymo kriterijai 349

1. MIŠKININKYSTĖ

1.1. **Miško įveisimas**

Veiklos aprašymas

Miško įveisimas jį sodinant, tikslingai sėjant sėklas į žemę ar natūralus jo atkūrimas žemėje, kuri iki tol buvo naudojama kitoms reikmėms arba nenaudojama. Miško įveisimas reiškia, kad pagal Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) pateiktą miško įveisimo apibrėžtį [1] žemės paskirtis pakeičiama į miško paskirtį, kai miškas – žemė, atitinkanti nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra, atitinka FAO miško apibrėžtį [2]. Miško įveisimas gali apimti miško įveisimą praeityje, jei jis vyksta laikotarpiu nuo medžių pasodinimo iki to laiko, kai žemė pripažįstama miško paskirties žeme.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30 (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus [3], atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

[1] Ne miško žemės pavertimas mišku – tai miško įveisimas jį sodinant arba tikslingai sėjant sėklas žemėje, kuri iki tol buvo naudojama kita paskirtimi (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

[2] Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

[3] Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([4]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([5]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([6]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([7]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. *Miško įveisimo planas ir vėlesnis miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas* 1.1. Plotui, kuriame vykdoma veikla, taikomas bent penkerių metų arba nacionalinėje teisėje nustatyto minimalaus laikotarpio miško įveisimo planas, parengtas iki veiklos pradžios ir nuolat atnaujinamas, kol ši teritorija atitiks nacionalinės teisės aktuose nustatytą miško apibrėžtį arba, jei jos nėra, – FAO miško apibrėžtį. Miško įveisimo plane yra visi elementai, kurių reikalaujama pagal nacionalinę teisę, susijusią su miško įveisimo poveikio aplinkai vertinimu.

([4]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([5]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([6]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([7]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

	1.2. Nurodoma išsami informacija, pageidautina, pateikiant ją miško įveisimo plane arba, jeigu informacijos nėra, bet kuriame kitame dokumente, apie: (a) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją; (b) teritorijos paruošimą ir jo poveikį jau esančioms anglies sankaupoms, įskaitant dirvožemį ir antžeminę biomasę, siekiant apsaugoti žemę, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([8]); (c) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus; (d) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą; (e) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą; (f) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai; (g) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei nustatyti ir išlaikyti; (h) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas); (i) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos; (j) poveikio aprūpinimui maistu vertinimą; (k) visi su miško įveisimu susiję reikšmingos žalos nedarymo kriterijai. 1.3. Kai žemė tampa mišku, miško įveisimo planas pakeičiamas paskesniu miškotvarkos planu arba lygiaverčiu dokumentu pagal nacionalinę teisę, arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas nėra apibrėžti – kaip nurodyta FAO „miško ploto su ilgalaikiu miškotvarkos planu“ apibrėžtyje (angl. *forest area with long-term forest management plan*) ([9]). Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas. 1.4. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje: (a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([10]); (b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

([8]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

([9]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([10]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą;

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.5. Vykdant veiklą laikomasi geriausios nacionalinėje teisėje nustatytos miško įveisimo praktikos arba, jei tokia geriausia miško įveisimo praktika nacionalinėje teisėje nenustatyta, ši veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) veikla atitinka Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 807/2014 nuostatas;

(b) veikla vykdoma vadovaujantis Europos gairėmis dėl miško įveisimo ir atsodinimo, ypatingą dėmesį skiriant UNFCCC nuostatoms ([11]).

1.6. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([12]), būklė neblogėja.

1.7. Taikomos su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus.

1.8. Miško įveisimo plane ir vėlesniame miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

2. *Auditas*

Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka:

(a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba

([11]) FOREST EUROPE parengtos Europos gairės dėl miškų įveisimo ir atsodinimo, ypatingą dėmesį skiriant UNFCCC nuostatoms (angl. *Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation with a special focus on the provisions of the UNFCCC*), priimtos 2008 m. lapkričio 12–13 d. įvykusiame MCPFE ekspertų lygio susitikime, o 2008 m. lapkričio 4 d. – PEBLDS tarybos vardu PEBLDS biuro posėdyje (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

([12]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

		(b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu. Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu. Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą. 3. *Grupinis vertinimas* Atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti: (a) miško gavybos teritorijos ([13]), kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001, lygmeniu; (b) miško valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.
3)	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4)	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas sumažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojama mėšlo. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([14]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([15]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.

([13]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

([14]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([15]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. Išsami informacija, nurodyta 1.2 punkto k papunktyje (Miško įveisimo planas) ir 1.4 punkto i papunktyje (Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas), apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

1.2. **Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, įskaitant atsodinimą ir natūralų miško regeneravimą po ekstremalaus reiškinio**

Veiklos aprašymas

Miškų rekultivavimas ir atkūrimas, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje. Jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, rekultivavimo ir atkūrimo sąvoka atitinka apibrėžtį, plačiai naudojamą konkrečioms šalims skirtoje recenzuojamoje mokslinėje literatūroje, arba apibrėžtį, atitinkančią FAO miškų atkūrimo sąvoką ([16]), arba apibrėžtį,

([16]) Miškų atkūrimo veikla apima:
— rekultivavimą, t. y. esamai ekosistemai skirtų pageidaujamų rūšių, struktūrų arba procesų atkūrimą;
— atkūrimą, t. y. vietinių augalų atkūrimą žemėje, kuri yra naudojama pagal kitokią paskirtį;
— regeneravimą, t. y. labai prastos būklės žemės, kurioje nėra augmenijos, regeneravimą;
— radikaliausiu atveju pakeitimą, t. y. dėl sparčiai kintančio klimato prastai prie konkrečios vietovės prisitaikiusių ir negalinčių migruoti rūšių pakeitimą į tą vietovę introdukuotomis rūšimis,
Forest restoration module. In Sustainable Forest Management (SFM) Toolbox (version of 4.6.2021: http://www.fao.org/sustainable-forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/).

atitinkančią vieną iš miškams taikomų ekologinio atkūrimo ([17]) ar miškų rekultivavimo (reanimavimo) ([18]) apibrėžčių pagal Biologinės įvairovės konvenciją. Ši ekonominė veikla taip pat apima miškų ūkio veiklos rūšis, atitinkančias FAO apibrėžtą miško atsodinimą ([19]) ir natūraliai regeneruojantį mišką ([20]) po ekstremalaus reiškinio, kurio sąvoka apibrėžta nacionalinėje teisėje arba, jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, atitinka IPCC nustatytą ekstremalaus meteorologinio reiškinio sąvokos apibrėžtį ([21]), arba po gamtos gaisro, kurio sąvoka apibrėžta nacionalinėje teisėje, o jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra – Europos su gamtos ir miškų gaisrais susijusių terminų žodyne ([22]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys nesusijusios su žemės paskirties keitimu – veikla vykdoma nualintoje žemėje, kuri atitinka nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([23]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30 (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

([17]) Ekologinis atkūrimas (arba ekosistemos atkūrimas) yra:
— procesas, kai atkuriama iki sutrikdymo buvusi ekosistemos natūrali struktūra ir funkcijos;
— procesas, kai padedama atsikurti nualintai, pažeistai ar sunaikintai ekosistemai;
— procesas, kai sąmoningai keičiama vietovė, siekiant sukurti apibrėžtą vietinę ekosistemą. Šio proceso tikslas – imituoti tam tikros ekosistemos struktūrą, funkcijas, įvairovę ir dinamiką;
— žmogaus įsikišimas, siekiant paspartinti pažeistų buveinių atsikūrimą arba atkurti ekosistemų būklę, kad ji būtų kuo artimesnė jų būklei iki sutrikdymo,

Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration (liet. „Dažniausiai vartojamos su ekosistemų atkūrimu susijusių pagrindinių terminų apibrėžtys arba aprašymai“). 11-oji Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencija. 2012 m. UNEP/CBD/COP/11/INF/19 (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([18]) Miško rekultivavimas – miško pajėgumo vėl teikti gėrybes ir paslaugas atkūrimas, kai rekultivuoto miško būklė nėra identiška tai, kuri buvo iki nualinimo,

Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration (liet. „Dažniausiai vartojamos su ekosistemų atkūrimu susijusių pagrindinių terminų apibrėžtys arba aprašymai“). 11-oji Biologinės įvairovės konvencijos šalių konferencija. 2012 m. UNEP/CBD/COP/11/INF/19 (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([19]) Miško atnaujinimas apsodinant ir (arba) tikslingai sėjant sėklas žemėje, kuri klasifikuojama kaip miškas,

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([20]) Miškas, kurį daugiausia sudaro medžiai, susiformavę natūralaus atsinaujinimo būdu,

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([21]) Ekstremalus meteorologinis reiškinys – konkrečioje vietoje ir konkrečiu metų laiku retas reiškinys. Yra įvairių sąvokos „retas“ apibrėžčių, bet ekstremalus meteorologinis reiškinys paprastai būtų ne dažnesnis nei 10-asis arba 90-asis remiantis stebėjimu nustatytos tikimybės tankio funkcijos procentilis. To, kas vadinama ekstremaliomis meteorologinėmis sąlygomis, charakteristikos absoliučia prasme gali skirtis priklausomai nuo vietos. Kai ekstremalios meteorologinės sąlygos trunka tam tikrą laiką, pvz., sezoną, jos gali būti klasifikuojamos kaip ekstremalus klimato reiškinys, ypač jeigu jo vidutiniai arba bendri rodikliai yra ekstremalūs (pvz., sezoną trunkanti sausra arba liūtys). Žr. IPCC, 2018 m.: *Annex I: Glossary* (liet. I priedas. Terminų žodynas) (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/).

([22]) Bet koks nevaldomas augmenijos gaisras, kuriam nuslopinti reikia priimti sprendimą arba imtis veiksmų, 2012 m. Europos su gamtos ir miškų gaisrais susijusių terminų žodynas, parengtas pagal INTERREG IVC programą įgyvendinant Europos miškų gaisrų tinklo (angl. EUFOFINET) projektą (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([24]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([25]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([26]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([23]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([24]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([25]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([26]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([27]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([28]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas* 1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas nacionalinėje teisėje nustatytas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas neapibrėžtas, remiamasi FAO „miško ploto, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ apibrėžtimi ([29]). Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas. 1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje: (a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([30]); (b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

([27]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([28]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([29]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas.

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([30]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

	(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą; (d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją; (e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai; (f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti; (g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas); (h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos; (i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. 1.3. Miškotvarkos sistemų tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų: (a) miškotvarka atitinka taikytiną nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį; (b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([31]) ir yra vykdoma laikantis Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([32]); (c) įdiegtos valdymo sistemos atitinka miškų tvarumo kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktą dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtą pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį. 1.4. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([33]), būklė neblogėja. 1.5. Taikomos su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus. 1.6. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

([31]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.
Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf.

([32]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

([33]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

		2. *Auditas* Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka: (a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba (b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu. Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu. Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą. 3. *Grupinis vertinimas* Atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti: (a) miško gavybos teritorijos ([34]), kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001, lygmeniu; (b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.
3)	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4)	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas sumažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojama mėšlo. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.

([34]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

	Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos aktyviosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([35]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir aktyviosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė. Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

([35]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

1.3. **Miškotvarka**

Veiklos aprašymas

Miškotvarka, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje. Jei nacionalinėje teisėje tokios apibrėžties nėra, miškotvarkos sąvoka reiškia bet kokią ekonomikos veiklą, kuri yra miškui taikomos sistemos rezultatas ir kuri daro įtaką miško ekologinėms, ekonominėms ar socialinėms funkcijoms. Vykdant miškotvarkos veiklą joks žemės paskirties pokytis nenumatomas ir veikla vyksta žemėje, atitinkančioje nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([36]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([37]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([38]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([39]) ar mokėjimo modeliais.

([36]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([37]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([38]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([39]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([40]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([41]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas* 1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas nacionalinėje teisėje nustatytas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas neapibrėžtas, remiamasi FAO „miško ploto, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ apibrėžtimi ([42]). Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas. 1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje: (a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus ([43]); (b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą;

([40]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([41]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([42]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas.

FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([43]) Įskaitant i) ilgalaikio medienos išteklių tvarumo ir ii) poveikio / neigiamų veiksnių buveinių išsaugojimui ir susijusiai buveinių įvairovei, taip pat sąlygos kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui analizę.

	(c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą; (d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją; (e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai; (f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei nustatyti ir išlaikyti; (g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas); (h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos; (i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. 1.3. Miškotvarkos sistemos tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų: (a) miškotvarka atitinka taikytiną nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį; (b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([44]) ir yra vykdoma laikantis Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([45]); (c) įdiegtos valdymo sistemos rodo atitiktį miškų tvarumo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktui dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtam pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį. 1.4. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([46]), būklė neblogėja. 1.5. Taikomos su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus. 1.6. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.

([44]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([45]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

([46]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

		2. *Auditas* Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka: (a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba (b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu. Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu. Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą. 3. *Grupinis vertinimas* Atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti: (a) miško gavybos teritorijos ([47]), kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001, lygmeniu; (b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.
3)	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.
4)	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas sumažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines pesticidų alternatyvas, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant šią veiklą sumažinamas trąšų naudojimas ir nenaudojamas mėšlas. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.

([47]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

	Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([48]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([49]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. 1.2 skirsnio i punkte nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą; (e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

([48]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([49]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

1.4. **Tausojamoji miškininkystė**

Veiklos aprašymas

Miškotvarkos veikla, kuria siekiama išsaugoti vieną ar daugiau buveinių arba rūšių. Vykdant tausojamosios miškininkystės veiklą joks žemės kategorijos keitimas nenumatomas ir veikla vyksta žemėje, atitinkančioje nacionalinėje teisėje nustatytą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([50]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu A2 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Šios kategorijos ekonominė veikla apsiriboja NACE II kodais 02.10 (miškininkystė ir kita miškininkystės veikla), 02.20 (medienos ruoša), 02.30, (laukinių augančių ne medienos produktų rinkimas) ir 02.40 (paramos miškininkystei paslaugos).

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([51]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([52]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([53]) ar mokėjimo modeliais.

([50]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([51]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([52]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([53]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([54]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([55]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį; arba

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. *Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas* 1.1. Veikla vykdoma žemės plote, kuriam taikomas nacionalinėje teisėje nustatytas miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas arba, jei nacionalinėje teisėje miškotvarkos planas ar lygiavertis dokumentas neapibrėžtas, remiamasi FAO „miško ploto, kuriam taikomas ilgalaikis miškotvarkos planas“ apibrėžtimi ([56]). Miškotvarkos planas arba lygiavertis dokumentas apima 10 metų ar ilgesnį laikotarpį ir yra nuolat atnaujinamas. 1.2. Pateikiama informacija apie toliau nurodytus dalykus, kurie dar nėra patvirtinti dokumentais miškotvarkos plane arba lygiavertėje sistemoje: (a) valdymo tikslus, įskaitant didelius suvaržymus; (b) bendras strategijas ir veiklą, suplanuotą valdymo tikslams pasiekti, įskaitant numatomus veiksmus per visą miško ciklą; (c) miško buveinių aplinkos apibūdinimą, įskaitant informaciją apie pagrindines esamas ir numatomas miško medžių rūšis, jų mastą ir paplitimą vietinės miško ekosistemos kontekste;

([54]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([55]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([56]) Miško plotas, kuriam taikomas ilgalaikis (dešimties metų ar ilgesnio laikotarpio) dokumentais pagrįstas miškotvarkos planas, kuriuo siekiama nustatytų miško tvarkymo tikslų ir kuris yra periodiškai peržiūrimas, *FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

(d) vietovės apibūdinimą pagal žemės kadastre pateiktą klasifikaciją;

(e) komponentus, kelius, teisę važiuoti per žemę ir kitas viešos prieigos teises, fizines savybes, įskaitant vandens kelius, teritorijas, kurioms taikomi teisiniai ir kiti apribojimai;

(f) priemones, taikomas gerai miškų ekosistemų būklei išlaikyti;

(g) socialinius klausimus (įskaitant kraštovaizdžio išsaugojimą, konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas sąlygas);

(h) su miškais susijusios rizikos, įskaitant miškų gaisrus ir kenkėjų bei ligų protrūkius, vertinimą, siekiant užkirsti kelią tai rizikai, ją sumažinti ir kontroliuoti, taip pat priemones, taikomas siekiant užtikrinti apsaugą nuo liekamosios rizikos ir prisitaikymą prie jos;

(i) visus su miškotvarka susijusius reikšmingos žalos nedarymo kriterijus.

1.3. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente:

(a) nurodomas pagrindinis nustatytas tvarkymo tikslas ([57]), kurį sudaro dirvožemio ir vandens apsauga ([58]), biologinės įvairovės išsaugojimas ([59]) arba socialinės paslaugos ([60]), remiantis FAO apibrėžtimis;

(b) skatinama biologinei įvairovei nekenkianti praktika, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai;

(c) pateikiama analizė, susijusi su:

i) poveikiu / neigiamais veiksniais buveinių išsaugojimui ir susijusių buveinių įvairovei;

ii) sąlyga kirsti medžius kuo labiau sumažinant poveikį dirvožemiui;

iii) kita veikla, darančia poveikį išsaugojimo tikslams, pavyzdžiui, medžiokle ir žvejyba, žemės ūkio, ganyklinės gyvulininkystės ir miškininkystės veikla, gamybos, kasybos ir komercine veikla.

1.4. Miškotvarkos sistemos tvarumas, dokumentais patvirtintas 1.1 punkte minėtame plane, užtikrinamas pasirenkant vieną iš šių principų, kuriuo siekiama plačiausio užmojo tikslų:

(a) miškotvarka atitinka nacionalinę tvarios miškotvarkos apibrėžtį, jei tokia yra;

(b) miškotvarkos veikla atitinka FOREST EUROPE tvarios miškotvarkos apibrėžtį ([61]) ir yra vykdoma laikantis visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairių ([62]);

([57]) Valdymo padaliniui priskirtas pagrindinis nustatytas tvarkymo tikslas (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([58]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – dirvožemio ir vandens apsauga. (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([59]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – biologinės įvairovės išsaugojimas. Apima saugomas teritorijas, skirtas biologinei įvairovei išsaugoti, bet jomis neapsiriboja. (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([60]) Miškas, kurio tvarkymo tikslas – socialinės paslaugos. (*FAO Global Resources Assessment 2020. Terms and definitions* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([61]) Miškų ir miško žemių valdymas ir naudojimas tokiu būdu ir mastu, kad būtų išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas ir galimybė dabar ir ateityje atlikti svarbias ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietos, nacionaliniu ir pasaulio lygmenimis, nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Rezoliucija H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe (liet. „Bendrosios gairės dėl tvarios miškotvarkos Europoje“), Antroji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE), 1993 m. birželio 16–17 d., Helsinkis, Suomija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([62]) Rezoliucijos L2 2 priedas. Visos Europos veiklos lygmens tvarios miškotvarkos gairės. Trečioji ministrų konferencija dėl Europos miškų apsaugos, 1998 m. birželio 2–4 d., Lisabona, Portugalija (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

	(c) įdiegtos valdymo sistemos rodo atitiktį miškų tvarumo kriterijams, nustatytiems Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 6 dalyje, o nuo jų taikymo pradžios dienos – įgyvendinimo aktui dėl praktinių gairių, susijusių su energija iš miško biomasės, priimtam pagal tos direktyvos 29 straipsnio 8 dalį. 1.5. Vykdant veiklą, žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų ([63]), būklė neblogėja. 1.6. Taikomos su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas.
	1.6. Taikomos su vykdoma veikla susijusios valdymo sistemos atitinka Reglamente (ES) Nr. 995/2010 nustatytą išsamaus patikrinimo pareigą ir teisėtumo reikalavimus. Miškotvarkos plane arba lygiaverčiame dokumente numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas. 2. *Auditas* Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka: (a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba (b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu. Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu. Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą. 3. *Grupinis vertinimas* Atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti: (a) miško gavybos teritorijos ([64]), kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/2001, lygmeniu; (b) valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. 1.2 punkto i papunktyje nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų laikymosi.

([63]) Žemė, kurioje yra didelių anglies sankaupų – šlapžemės, įskaitant durpynus, ir ištisai mišku apaugusios vietovės, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose.

([64]) Gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse.

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Dėl miškininkystės pokyčių, kuriuos lemia veikla, teritorijoje, kurioje veikla vykdoma, tvarus ilgalaikio žiediškumo potencialą turinčių medienos gaminių gamybai tinkamos pirminės miško biomasės tiekimas veikiausiai labai nesumažės. Atitiktis šiam kriterijui gali būti įrodyta atliekant 2 punkte minimą naudos klimatui analizę.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Vykdant šią veiklą pesticidai ar trąšos nenaudojami. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([65]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([66]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. 1.2 skirsnio i punkte nurodyta išsami informacija apima nuostatas dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines svetimas rūšis pašalinimą; (c) galimybės naudoti nevietines rūšis pašalinimą, nebent galima įrodyti, kad: i) naudojant miško dauginamąją medžiagą susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos (pvz., klimatas, dirvožemio kriterijai ir augmenijos zona, atsparumas miškų gaisrams); ii) šiuo metu teritorijoje esančios vietinės rūšys nebėra prisitaikiusios prie numatomų klimato ir pedologinių bei hidrologinių sąlygų; (d) dirvožemio fizinės, cheminės ir biologinės kokybės išlaikymą ir gerinimą;

([65]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([66]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

	(e) biologinei įvairovei nekenkiančios praktikos, kuria puoselėjami natūralūs miško procesai, skatinimą; (f) galimybės pertvarkyti didelės biologinės įvairovės ekosistemas į mažesnės biologinės įvairovės ekosistemas pašalinimą; (g) su mišku susijusių buveinių ir rūšių įvairovės užtikrinimą; (h) medyno struktūrų įvairovės užtikrinimą ir brandžių medynų bei negyvos medienos priežiūrą ir puoselėjimą.

2. APLINKOS APSAUGOS IR ATKŪRIMO VEIKLA

2.1. **Šlapynių atkūrimas**

Veiklos aprašymas

Šlapynių atkūrimas – ekonominė veikla, kuria skatinamas šlapynių grąžinimas į pirminę būklę, ir ekonominė veikla, kuria gerinamos šlapynių funkcijos, nebūtinai skatinant būklės iki sutrikdymo atkūrimą, kai šlapynės reiškia žemę, atitinkančią tarptautinę šlapynės ([67]) arba durpyno apibrėžtį ([68]), nustatytą Konvencijoje dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių (Ramsaro konvencija) ([69]). Atitinkama teritorija atitinka Sąjungos šlapynių apibrėžtį, pateiktą Komisijos komunikate dėl išmintingo šlapžemių naudojimo ir išsaugojimo ([70]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims nepriskirtas joks specialus NACE kodas, nurodytas Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytame statistiniame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, tačiau jos yra susijusios su Reglamentu (ES) Nr. 691/2011 nustatyto aplinkos apsaugos veiklos rūšių statistinio klasifikatoriaus (CEPA) 6 klase.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką. 2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie: (a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu; (b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga; (c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([67]) *Šlapžemės apima labai įvairias vidaus buveines, pavyzdžiui, pelkes, drėgnas pievas ir durpynus, salpas, upes ir ežerus, taip pat pakrančių teritorijas, tokias kaip druskingos žemapelkės, mangrovės, jūros užliejamos dumblėtos seklumos ir jūrų žolių sąžalynai, koraliniai rifai ir kitos jūrų teritorijos, ne gilesnės kaip šeši metrai atoslūgio metu, taip pat žmogaus sukurtas šlapžemes, pvz., užtvankas, tvenkinius, ryžių laukus ir nuotekų valymo tvenkinius bei baseinus*. Ramsaro konvencijos dėl šlapžemių įvadas, 7-asis leidimas (ankstesnis Ramsaro konvencijos vadovas). Ramsaro konvencijos sekretoriatas, Glandas, Šveicarija.

([68]) Durpynai – ekosistemos su durpinga dirva. Durpes sudaro ne mažiau kaip 30 proc. iš dalies suirusių augalų liekanų, susikaupusių vietoje esant vandens pertekliui ir dažnai rūgščiai terpei. Rezoliucija XIII.12 *Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria* (liet. „Rekomendacijos dėl durpynų pripažinimo tarptautinės reikšmės šlapžemėmis (Ramsaro teritorijomis) pasaulio klimato kaitos reguliavimo tikslais, kaip esamus Ramsaro kriterijus papildančio argumento“) pagal Ramsaro konvenciją, priimta 2018 m. spalio 21–29 d.

([69]) Konvencija dėl tarptautinės svarbos šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

([70]) 1995 m. gegužės 29 d. Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl išmintingo šlapžemių naudojimo ir išsaugojimo, KOM(95) 189 galutinis.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([71]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([72]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([73]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([74]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([75]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

([71]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([72]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([73]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([74]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([75]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. *Atkūrimo planas* 1.1. Šiai teritorijai taikomas atkūrimo planas, atitinkantis Ramsaro konvencijos principus ir gaires dėl šlapžemių atkūrimo, kol ši teritorija bus klasifikuojama kaip šlapynė (šlapžemė) ir jai bus taikomas šlapynių valdymo planas, atitinkantis Ramsaro konvencijos Ramsaro ir kitų šlapynių valdymo planavimo gaires. Durpynų atkūrimo plane vadovaujamasi rekomendacijomis, pateiktomis atitinkamose pagal Ramsaro konvenciją priimtose rezoliucijose, įskaitant Rezoliuciją XIII/13. 1.2. Atkūrimo plane išsamiai atsižvelgiama į vietos hidrologines ir pedologines sąlygas, įskaitant dirvožemio soties dinamiką ir aerobinių bei anaerobinių sąlygų pokyčius. 1.3. Visi su šlapynių tvarkymu susiję reikšmingos žalos nedarymo kriterijai yra nustatyti atkūrimo plane. 1.4. Atkūrimo plane numatyta stebėsena, kuria užtikrinamas plane pateiktos informacijos, visų pirma susijusios teritorijos duomenų, teisingumas. 2. *Auditas* Per dvejus metus nuo veiklos pradžios ir vėliau kas 10 metų tikrinama, ar veikla atitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijus. Auditą atlieka: (a) atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos arba (b) nepriklausoma trečiosios šalies sertifikavimo įstaiga nacionalinių valdžios institucijų arba veiklos vykdytojo prašymu. Siekiant sumažinti išlaidas, auditus galima atlikti kartu su miško sertifikavimu, su klimatu susijusiu sertifikavimu ar kitu auditu. Nepriklausomas trečiosios šalies sertifikuotojas negali turėti jokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju ir negali dalyvauti plėtojant ar vykdant veiklą. *Grupinis vertinimas* Atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijams galima patikrinti valdų, kurios yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti miško veiklos tvarumo riziką, grupės lygmeniu, su sąlyga, kad visos šios valdos palaiko ilgalaikius tarpusavio santykius ir dalyvauja veikloje, o valdų grupė išlieka tokia pati atliekant visus vėlesnius auditus.

3)	Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4)	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Sumažinama durpių gavyba.
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Pesticidų naudojimas mažinamas, o pagal Direktyvą 2009/128/EB pirmenybė teikiama alternatyviems metodams ar priemonėms, kurie gali apimti nechemines alternatyvas pesticidams, išskyrus atvejus, kai pesticidus reikia naudoti kenkėjų ir ligų protrūkiams kontroliuoti. Vykdant veiklą naudojama kuo mažiau trąšų ir nenaudojama mėšlo. Veikla atitinka Reglamentą (ES) 2019/1009 arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Imamasi dokumentais tinkamai pagrįstų ir patikrinamų priemonių, kad nebūtų naudojamos veikliosios medžiagos, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 ([76]) I priedo A dalyje, Roterdamo konvencijoje dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, Minamatos konvencijoje dėl gyvsidabrio, Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ir veikliosios medžiagos, kurioms pagal PSO rekomenduojamą pesticidų pavojingumo klasifikaciją priskirta Ia (ypač pavojingi) arba Ib (labai pavojingi) klasė ([77]). Veikla vykdoma laikantis atitinkamų nacionalinės teisės aktų dėl aktyviųjų sudedamųjų medžiagų. Užkertamas kelias vandens ir dirvožemio taršai, o taršos atveju imamasi valymo priemonių.
6)	Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Nacionalinės kompetentingos institucijos nustatytose apsaugos teritorijose arba saugomose buveinėse veikla atitinka tų teritorijų apsaugos tikslus. Buveinių, kurioms itin būdinga biologinės įvairovės nykimo rizika arba kurių išsaugojimo vertė didelė, arba teritorijų, skirtų tokioms buveinėms atkurti pagal nacionalinę teisę, paskirtis negali būti keičiama. Į šio skirsnio 1 punkte nurodytą planą (atkūrimo planas) įtrauktos nuostatos dėl biologinės įvairovės išsaugojimo ir galimo jos didinimo pagal nacionalines ir vietos nuostatas, įskaitant: (a) geros buveinių ir rūšių apsaugos būklės užtikrinimą, tipiškų buveinių rūšių išsaugojimą; (b) galimybės naudoti arba išleisti invazines rūšis pašalinimą.

3. GAMYBOS PRAMONĖ

3.1. **Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte, technologijų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([76]) Reglamentu Sąjungoje įgyvendinama Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (OL L 209, 2006 7 31, p. 3).

([77]) PSO rekomenduojama pesticidų klasifikacija pagal pavojų (2019 m. redakcija), (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([78]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([79]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([80]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([81]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([82]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([78]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([79]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([80]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([81]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([82]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.2. **Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba**

Veiklos aprašymas

Vandenilio gamybos ir naudojimo įrangos gamyba, kai vandenilis, kuriam gaminti įranga yra skirta, atitinka reikalavimą, kad per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas vandenilio atveju būtų 73,4 proc. [t. y. viso gyvavimo ciklo išmetimas būtų mažesnis kaip 3 $tCO_2e/tH2$], o vandenilinių sintetinių degalų atveju – 70 proc., palyginti su lyginamąja 94g CO_2e/MJ iškastinio kuro verte, pagal analogiją su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnio 2 dalyje ir V priede nurodytu metodu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([83]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([84]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([85]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([86]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([87]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose;

([83]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([84]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([85]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([86]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([87]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

		(b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6)	Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.3. **Mažo anglies dioksido kiekio transporto technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Mažo anglies dioksido kiekio toliau išvardytų technologijų transporto priemonių, riedmenų ir laivų gamyba, remontas, techninė priežiūra, modifikavimas ([88]), paskirties keitimas ir modernizavimas:

a) traukinių, keleivinių ir prekinių vagonų, tiesiogiai (iš variklio) neišmetančių CO_2;

b) traukinių, keleivinių ir prekinių vagonų, tiesiogiai (iš variklio) neišmetančių CO_2, kai yra eksploatuojami geležinkelyje su būtina infrastruktūra, o jei tokios infrastruktūros nėra, naudoja įprastinį variklį (dvejopas režimas);

c) miesto, priemiestinio ir keleivinio kelių transporto įrenginių, tiesiogiai (iš variklio) neišmetančių CO_2;

d) iki 2025 m. gruodžio 31 d. M2 ir M3 kategorijoms priskiriamų transporto priemonių, ([89]) kurių kėbulo tipas žymimas kodu CA (vienaukštė transporto priemonė), CB (dviaukštė transporto priemonė), CC (vienaukštė sujungtoji transporto priemonė) arba CD (dviaukštė sujungtoji transporto priemonė) ([90]) ir kurios atitinka naujausią Euro 6 standartą, t. y. tiek Reglamento (EB) Nr. 595/2009 reikalavimus, o nuo to reglamento dalinių pakeitimų įsigaliojimo dienos – tų iš dalies reglamentą keičiančių teisės aktų reikalavimus dar net iki jų taikymo pradžios dienos, tiek naujausio Euro 6 standarto etapo reikalavimus, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 582/2011 I priedo 9 priedėlio 1 lentelėje, kai nuostatos, kuriomis tas etapas reglamentuojamas, jau yra įsigaliojusius, bet dar nėra taikomos to tipo transporto priemonėms ([91]). Jei tokio standarto nėra, transporto priemonės tiesiogiai neišmeta nė kiek CO_2;

e) mikromobilumo priemonių, kurios varomos naudotojo fiziniu aktyvumu, netaršiu varikliu arba netaršaus variklio ir fizinio aktyvumo deriniu;

f) lengvosioms transporto priemonėms ([92]) priskiriamų M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių, kurių:

   i) iki 2025 m. gruodžio 31 d.: savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra mažesnis nei 50 g CO_2/km (mažataršės ir netaršios lengvosios transporto priemonės);

   ii) nuo 2026 m. sausio 1 d.: savitasis išmetamo CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra lygus nuliui;

g) L kategorijos ([93]) transporto priemonių, kurių variklio išmetamas CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Reglamente (ES) Nr. 168/2013 nustatytą teršalų išmetimo bandymo procedūrą, lygus 0 g CO_2e/km;

([88]) j–m punktų atveju su modifikavimu susiję kriterijai aptariami šio priedo 6.9 ir 6.12 skirsniuose.
([89]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a punkte.
([90]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 I priedo C dalies 3 punkte.
([91]) Iki 2022 m. gruodžio 31 d. – Euro 6, E etapas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 595/2009.
([92]) Kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose.
([93]) Apibrėžtos Reglamento (ES) Nr. 168/2013 4 straipsnyje.

h) sunkiosioms transporto priemonėms priskiriamos N2 ir N3 bei N1 kategorijų transporto priemonės, neskirtos iškastiniam kurui vežti, kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė yra ne didesnė nei 7,5 tonos ir kurios yra netaršios sunkiosios transporto priemonės, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2019/1242;

i) N2 ir N3 kategorijų transporto priemonių, kurios neskirtos iškastiniam kurui vežti ir kurių didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė yra didesnė nei 7,5 tonos ir kurios yra Reglamento (ES) 2019/1242 3 straipsnio 11 punkte apibrėžtos netaršios sunkiosios transporto priemonės arba to reglamento 3 straipsnio 12 punkte apibrėžtos mažataršės sunkiosios transporto priemonės;

j) keleivinių vidaus vandenų laivų, kurie:

   i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

   ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra hibridiniai ar dviejų rūšių degalus naudojantys laivai, kuriuos normaliai eksploatuojant bent 50 proc. energijos suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

k) krovininių vidaus vandenų laivų, kurie neskirti iškastiniam kurui gabenti ir kurie:

   i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

   ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. tiesiogiai (iš variklio) išmeta tokį pagal energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklį ([94]) apskaičiuotą (arba įvertintą naujų laivų atveju) CO_2 kiekį tonkilometriui (g CO_2/tkm), kuris yra 50 proc. mažesnis už vidutinę išmetamo CO_2 kiekio pamatinę vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5–LH pogrupis) pagal Reglamento (ES) 2019/1242 11 straipsnį;

l) krovininiai jūrų ir pakrančių vandens transporto laivai, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai atlikti naudojami laivai, neskirti iškastiniam kurui gabenti, kurie:

   i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

   ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra hibridiniai ir dviejų rūšių degalus naudojantys laivai, kuriuos normaliai eksploatuojant jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

   iii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. ir tik tais atvejais, kai galima įrodyti, kad laivai naudojami tik pakrančių ir trumpųjų nuotolių laivybos paslaugoms, kuriomis sudaromos sąlygos pereiti prie kitų transporto rūšių ir šiuo metu sausuma gabenamus krovinius gabenti jūra, teikti, yra laivai, kurių tiesiogiai (iš variklio) išmetamas CO_2 kiekis, apskaičiuotas pagal Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR) ([95]), yra 50 proc. mažesnis už vidutinę pamatinę išmetamo CO_2 kiekio vertę, nustatytą sunkiosioms transporto priemonėms (5–LH pogrupis) pagal Reglamento (ES) 2019/1242 11 straipsnį;

   iv) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai ([96]), jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama CO_2, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([97]);

m) keleiviniai jūrų ir pakrančių vandens transporto laivai, neskirti iškastiniam kurui gabenti, kurie:

   i) tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2;

   ii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. užtikrinama, kad normaliai hibridinių ir dviejų rūšių degalus naudojančių laivų eksploatacijai jūroje ir uostuose bent 25 proc. energijos būtų suvartojama iš degalų, kuriais varomas laivas tiesiogiai (iš variklio) neišmeta CO_2, arba iš elektros energijos;

([94]) Energijos vartojimo efektyvumo eksploatacijos rodiklis apibrėžiamas kaip transporto darbo vienetui tenkančio išmetamo CO_2 kiekio masės santykinis dydis. Tai yra reprezentatyvusis laivo eksploatavimo energijos vartojimo efektyvumo per nepertraukiamą laikotarpį dydis, kuris atitinka bendrą laivo naudojimo veiklos pobūdį. Šio rodiklio apskaičiavimo gairės pateiktos IMO dokumente MEPC.1/Circ. 684.

([95]) Energijos vartojimo efektyvumo projektinis rodiklis (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([96]) Reikalavimai, dėl kurių per savo septyniasdešimt ketvirtąją sesiją susitarė Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komitetas.

([97]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

iii) iki 2025 m. gruodžio 31 d. yra pasiekę energijos vartojimo efektyvumo projektinį rodiklį (EVEPR), kurio vertė yra 10 proc. mažesnė nei nuo 2022 m. balandžio 1 d. taikytini EVEPR reikalavimai, jeigu laivai gali būti varomi degalais, kuriuos naudojant tiesiogiai (iš variklio) neišmetama CO_2, arba degalais, pagamintais iš atsinaujinančiųjų išteklių ([98]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ir C33.17, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([99]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([100]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([101]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([98]) Degalai, atitinkantys šio priedo 3.10 ir 4.13 skirsniuose nurodytus techninės analizės kriterijus.

([99]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([100]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([101]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([102]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([103]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai taikytina, transporto priemonėse nėra švino, gyvsidabrio, šešiavalenčio chromo ir kadmio, kaip reikalaujama Direktyvoje 2000/53/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.4. **Baterijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Naudoti transporte, stacionariam ir nuo tinklo nepriklausomam energijos kaupimui skirtų ir kitos pramoninės paskirties įkraunamųjų baterijų, baterijų blokų ir akumuliatorių, taip pat atitinkamų jų komponentų (baterijose esančių aktyviųjų medžiagų, baterijos elementų, korpusų ir elektroninių komponentų), kuriuos naudojant transporte, stacionariose ir nuo tinklo nepriklausomose energijos kaupimo priemonėse ir pagal kitokią pramoninę paskirtį gerokai sumažėja išmetamų ŠESD kiekis, gamyba.

Gyvavimo ciklą baigusių baterijų perdirbimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais C27.2 ir E38.3.2 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([102]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([103]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([104]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([105]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([106]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([107]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([108]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([104]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([105]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([106]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([107]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([108]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant naujų baterijų, komponentų ir medžiagų gamybos veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą. Perdirbimo procesai atitinka sąlygas, nustatytas Direktyvos 2006/66/EB 12 straipsnyje ir tos direktyvos III priedo B dalyje, įskaitant atitinkamų naujausių geriausių prieinamų gamybos būdų taikymą, švino rūgštinėms baterijoms, nikelio ir kadmio baterijoms ir kitoms cheminėms medžiagoms nurodytų našumo rodiklių pasiekimą. Šiais procesais užtikrinama, kad metalo būtų perdirbama kiek tik techniškai įmanoma nepatiriant pernelyg didelių išlaidų. Kai taikytina, įrenginiai, kuriuose vyksta perdirbimo procesai, atitinka reikalavimus, nustatytus Direktyvoje 2010/75/ES.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Baterijos atitinka taikytinas tvarumo taisykles dėl baterijų pateikimo Sąjungos rinkai, įskaitant pavojingų medžiagų naudojimo baterijose apribojimus, taip pat Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 ir Direktyvą 2006/66/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.5. **Pastatų efektyvaus energijos vartojimo įrangos gamyba**

Veiklos aprašymas

Vykdant veiklą gaminamas vienas ar keli toliau nurodyti pastatuose naudoti skirti energijos vartojimo efektyvumo įrangos gaminiai ir jų pagrindiniai komponentai ([109]):

(a) langai, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 1,0 W/m^2K;

(b) durys, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 1,2 W/m^2K;

(c) išorės sienų sistemos, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 0,5 W/m^2K;

(d) stogo dengimo sistemos, kurių U vertė yra ne didesnė kaip 0,3 W/m^2K;

(e) izoliaciniai produktai, kurių lambda vertė yra ne didesnė kaip 0,06 W/m^2K;

(f) buitiniai prietaisai, pagal Reglamentą (ES) 2017/1369 ir deleguotuosius aktus, priimtus pagal tą reglamentą, priskiriami prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

([109]) Kai tinka, U vertė apskaičiuojama pagal taikytinus standartus, pvz., EN ISO 10077-1:2017 (langai ir durys), EN ISO 12631:2017 (pertvaros) ir EN ISO 6946:2017 (kiti pastato komponentai ir elementai).

(g) šviesos šaltiniai, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriami prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(h) patalpų šildymo ir buitinio karšto vandens sistemos, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriamos prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(i) vėsinimo ir ventiliacijos sistemos, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ir pagal tą reglamentą priimtus deleguotuosius aktus priskiriamos prie dviejų aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo klasių;

(j) apšvietimo sistemoms skirti judesio ir šviesos jutikliai;

(k) šilumos siurbliai, kurie atitinka šio priedo 4.16 skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus;

(l) fasado ir stogo dengimo elementai, turintys saulės šviesos laidumo sistemą arba saulės energijos reguliavimo funkciją, įskaitant elementus, kurie palaiko augmenijos augimą;

(m) gyvenamiesiems ir negyvenamiesiems pastatams skirtos efektyviai energiją naudojančių pastatų automatizavimo ir valdymo sistemos;

(n) zoniniai termostatai ir prietaisai, skirti gyvenamųjų pastatų pagrindinėms elektros arba šilumos apkrovoms išmaniai stebėti, ir jutiklių įranga;

(o) gaminiai, skirti apskaityti šilumą ir kontroliuoti temperatūrą individualiuose būstuose, prijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemų, ir atskiruose butuose, prijungtuose prie centralizuotos visam pastatui šilumą tiekiančios sistemos, taip pat skirti centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms;

(p) centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumokaičiai ir pastotės, atitinkantys centralizuoto šilumos arba vėsumos skirstymo veiklą, nurodytą šio priedo 4.15 skirsnyje;

(q) gaminiai, skirti šildymo sistemoms išmaniai stebėti ir reguliuoti, ir jutiklių įranga.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13, C28.14, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([110]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([111]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([112]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([113]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([114]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.

([110]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([111]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([112]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([113]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([114]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.6. **Kitų mažo anglies dioksido kiekio technologijų gamyba**

Veiklos aprašymas

Technologijų, kuriomis siekiama gerokai sumažinti kituose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį, gamyba, jei tos technologijos nėra įtrauktos į šio priedo 3.1–3.5 skirsnius, jei taikant jas matomas didelis per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas, palyginti su geriausia rinkoje turima alternatyvia technologija, produktu arba sprendimu, apskaičiuojamas pagal Komisijos rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([115]) arba ISO 14064-1:2018 ([116]) standartą, ir jei nustatytą per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimą tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C22, C25, C26, C27 ir C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([117]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([115]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ (https://www.iso.org/standard/71206.html).

([116]) ISO standartas 14064-1:2018, Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([117]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([118]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([119]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([120]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([121]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant veiklą įvertinama, ar yra, ir, kai įmanoma, taikomi metodai, kuriais remiamas: (a) antrinių žaliavų ir naudotų komponentų naudojimas ir pakartotinis naudojimas gaminiuose; (b) projektavimas, kuriuo užtikrinama, kad gaminiai būtų labai patvarūs, perdirbami, lengvai išardomi ir pritaikomi; (c) atliekų tvarkymas, pagal kurį gamybos procese pirmenybė teikiama perdirbimui, o ne šalinimui; (d) informavimas apie susirūpinimą keliančias medžiagas ir jų atsekamumas visą pagaminto produkto gyvavimo ciklą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([118]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([119]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([120]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([121]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

3.7. **Cemento gamyba**

Veiklos aprašymas

Cemento klinkerio, cemento arba alternatyvaus rišiklio gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C23.51 pagal Reglamente (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([122]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([123]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruosiuosiuosiu

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant cemento gamybos procesus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ([127]): (a) pilkojo cemento klinkerio atveju yra mažesnis nei 0,816 ([128]) t CO_2e vieno pilkojo cemento klinkerio tonai; (b) iš pilkojo klinkerio pagaminto cemento arba alternatyvaus hidraulinio rišiklio atveju yra mažesnis nei 0,530 ([129]) t CO_2e vienai pagaminto cemento arba alternatyvaus rišiklio tonai.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant cemento, kalkių ir magnio oksido gamybos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas ([130]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra ([131]). Cemento gamybai, kurioje pavojingosios atliekos naudojamos kaip alternatyvus kuras, taikomos saugaus atliekų tvarkymo užtikrinimo priemonės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.8. **Aliuminio gamyba**

Veiklos aprašymas

Aliuminio gamyba taikant pirminio aliuminio oksido (boksito) procesą arba antrinis aliuminio perdirbimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais C24.42, C24.53 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([127]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([128]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([129]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų, susijusių su pilkojo cemento klinkeriu, medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., padaugintą iš klinkerio ir cemento santykio (0,65), nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([130]) 2013 m. kovo 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2013/163, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos cemento, kalkių ir magnio oksido gamybos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados (OL L 100, 2013 4 9, p. 1).

([131]) Žr. geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas) „Ekonominiai klausimai ir poveikis aplinkos terpėms“(2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([132]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([133]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([134]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([135]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([136]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([132]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([133]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([134]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([135]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/-.

([136]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą gaminamas vienas iš šių dalykų: (a) pirminis aliuminis, kai ekonominė veikla atitinka du iš toliau nurodytų kriterijų iki 2025 m. ir visus toliau nurodytus kriterijus ([137]) po 2025 m.: i) išmetamas ŠESD kiekis neviršija 1,604 ([138]) tCO_2e vienai pagaminto aliuminio tonai ([139]): ii) netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra ne didesnis nei 270g CO_2e/kWh; iii) vykstant gamybos procesui suvartojamos elektros energijos kiekis neviršija 15,5 MWh/t Al; (b) antrinis aliuminis.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant spalvotųjų metalų pramonės šakų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas ([140]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.9. **Geležies ir plieno gamyba**

Veiklos aprašymas

Geležies ir plieno gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ir C24.52, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinių ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([137]) Sujungti į vieną ribą, kurios rezultatas yra tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio suma, apskaičiuota kaip duomenų, surinktų nustatant 2021–2026 m. ES ATLPS pramonės santykinius taršos rodiklius, medianinė vertė ir taikant santykinių rodiklių nustatymo metodą, išdėstytą Direktyvoje 2003/87/EB, bei svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo kriterijus, taikomas elektros gamybai (270gCO2e/kWh), padaugintas iš vidutinės aliuminio gamybos energijos vartojimo efektyvumo vertės (15,5 MWh/t Al).

([138]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([139]) Pagamintas aliuminis yra neapdorotas skystas nelegiruotas aliuminis, pagamintas elektrolizės būdu.

([140]) 2016 m. birželio 13 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1032, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES nustatomos spalvotųjų metalų pramonės šakų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados (OL L 174, 2016 6 30, p. 32).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([141]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([142]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([143]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([144]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([145]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([141]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([142]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([143]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([144]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([145]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	

1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą gaminamas vienas iš šių dalykų:
	
	(a) geležis ir plienas, kai išmetamas ŠESD kiekis ([146]), iš jo atėmus išmetamųjų teršalų kiekį, priskiriamą išmetamųjų dujų gamybai pagal Reglamento (ES) 2019/331 VII priedo 10.1.5 punkto a papunktį, neviršija šių skirtingiems gamybos proceso etapams taikomų verčių:
	
	i) išlydytas metalas = 1,443 ([147]) tCO_2e/t produkto;
	
	ii) sukepintoji rūda = 0,242 ([148]) tCO_2e/t produkto;
	
	iii) koksas (išskyrus lignito koksą) = 0,237 ([149]) tCO_2e/t produkto;
	
	iv) ketaus liejinys = 0,390 ([150]) tCO_2e/t produkto;
	
	v) elektrinio lanko krosnies (ELK) gausiai legiruotas plienas = 0,360 ([151]) tCO_2e/t produkto;
	
	vi) elektrinio lanko krosnies (ELK) nelegiruotasis plienas = 0,276 ([152]) tCO_2e/t produkto;
	
	(b) plienas elektrinio lanko krosnyse (ELK), kuriose gaminamas ELK nelegiruotasis plienas arba ELK gausiai legiruotas plienas, kaip apibrėžta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/331, kai plieno laužo sąnaudos, palyginti su produkto išeiga, sudaro:
	
	i) bent 70 proc. gausiai legiruoto plieno gamybos atveju;
	
	ii) bent 90 proc. nelegiruotojo plieno gamybos atveju.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([146]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([147]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([148]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([149]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([150]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([151]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([152]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl geležies ir plieno gamybos ([153]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.10. **Vandenilio gamyba**

Veiklos aprašymas

Vandenilio ir vandenilinių sintetinių degalų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([154]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([153]) 2012 m. vasario 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2012/135/ES, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl geležies ir plieno gamybos (OL L 70, 2012 3 8, p. 63).

([154]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([155]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([156]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([157]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([158]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka reikalavimą, kad per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas būtų 70 proc., palyginti su santykine 94g CO_2e/MJ lyginamojo iškastinio kuro verte, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 ([159]) 25 straipsnio 2 dalyje ir V priede. Per gyvavimo ciklą sumažėjęs išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 28 straipsnio 5 dalyje nurodytą metodiką arba pagal ISO 14067:2018 ([160]) arba ISO 140641:2018 ([161]) standartą. Nustatytas per gyvavimo ciklą išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas tikrinamas, kai taikoma, pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnį arba jį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([155]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([156]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([157]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([158]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([159]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

([160]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([161]) ISO standartas 14064-1:2018, Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/66453.html).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl chloro ir šarmų gamybos ([162]) ir geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([163]); (b) išvadas dėl naftos ir dujų perdirbimo geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) ([164]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.11. **Suodžių gamyba**

Veiklos aprašymas

Suodžių gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

([162]) Įgyvendinimo sprendimas 2013/732/ES.
([163]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.
([164]) Įgyvendinimo sprendimas 2014/738/ES.

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([165]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([166]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([167]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([168]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([169]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Vykstant suodžių gamybos procesui išmetamas ŠESD kiekis ([170]) yra mažesnis nei 1,615 ([171]) t CO_2 produkto tonai.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([165]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([166]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([167]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([168]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([169]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([170]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([171]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei ([172]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([173]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.12. **Natrio karbonato gamyba**

Veiklos aprašymas

Natrio karbonato (kalcinuotosios sodos, anglies rūgšties, dinatrio druskos) gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([174]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([172]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei, (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

([173]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([174]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([175]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([176]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([177]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([178]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant natrio karbonato gamybos procesus išmetamas ŠESD kiekis ([179]) yra mažesnis nei 0,866 ([180]) t CO_2 produkto tonai.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei ([181]);

([175]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([176]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([177]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([178]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([179]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([180]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([181]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas kietų ir kt. neorganinių medžiagų gamybos dideliais kiekiais pramonei, (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

	(b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([182]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.13. **Chloro gamyba**

Veiklos aprašymas

Chloro gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.13 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([183]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([184]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([185]) ar mokėjimo modeliais.

([182]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([183]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([184]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([185]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([186]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([187]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Elektros energijos suvartojimas elektrolizės ir chloro apdorojimo tikslais yra ne didesnis kaip 2,45 MWh vienai chloro tonai. Gaminant chloro gamybai naudojamą elektros energiją vidutinis per gyvavimo ciklą tiesiogiai išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra ne didesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl chloro ir šarmų gamybos ([188]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([189]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus.

([186]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([187]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([188]) Įgyvendinimo sprendimas 2013/732/ES.

([189]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

3.14. **Pagrindinių organinių cheminių medžiagų gamyba**

Veiklos aprašymas

Šių medžiagų gamyba:

a) didelės vertės cheminių medžiagų (DVChM):

i) acetileno;

ii) etileno;

iii) propileno;

iv) butadieno;

b) aromatinių angliavandenilių:

i) alkilbenzenų mišinių, alkilnaftalenų mišinių, išskyrus priskiriamus suderintosios klasifikacijos (HS) 2707 arba 2902 pozicijoms;

ii) cikloheksano;

iii) benzeno

iv) tolueno;

v) o-ksileno;

vi) p-ksileno;

vii) m-ksileno ir ksileno izomerų mišinių;

viii) etilbenzeno;

ix) kumeno;

x) bifenilo, terfenilų, viniltoluenų, kitų ciklinių angliavandenilių, išskyrus ciklanus, ciklenus, cikloterpenus, benzeną, tolueną, ksilenus, stireną, etilbenzeną, kumeną, naftaleną, antraceną;

xi) benzolo (benzeno), toluolo (tolueno) ir ksilolo (ksilenų);

xii) naftaleno ir kitų aromatinių angliavandenilių mišinių (išskyrus benzolą, toluolą, ksilolą);

c) vinilchlorido;

d) stireno;

e) etileno oksido;

f) monoetilenglikolio;

g) adipo rūgšties.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.14 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([190]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([191]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([192]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([193]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([194]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([190]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([191]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([192]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([193]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([194]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykstant organinių cheminių medžiagų gamybos procesams išmetamas ŠESD kiekis ([195]) yra mažesnis nei: (a) dideliais kiekiais gaminamų cheminių medžiagų atveju: [0,851 ([196])] tCO_2e/t DVCM; (b) aromatinių angliavandenilių atveju: 0,0300 ([197]) tCO_2e tonai sudėtinės svertinės išeigos; (c) vinilchlorido atveju: 0,268 ([198]) tCO_2e/t vinilchlorido; (d) stireno atveju: 0,564 ([199]) tCO_2e/t stireno; (e) etileno oksido arba etileno glikolių atveju: 0,489 ([200]) tCO_2e/t etileno oksido arba etileno glikolio; (f) adipo rūgšties atveju: 0,76 ([201]) tCO_2e/t adipo rūgšties. Jei į taikymo sritį patenkančios organinės cheminės medžiagos visiškai arba iš dalies gaminamos iš atsinaujinančiųjų žaliavų, per gyvavimo ciklą visiškai arba iš dalies iš atsinaujinančiųjų žaliavų pagamintų cheminių medžiagų išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei ŠESD kiekis, kurį per gyvavimo ciklą išmeta iš iškastinio kuro žaliavų pagaminta lygiavertė cheminė medžiaga. Gaminant pagrindines chemines medžiagas naudojama pirminės formos biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka kriterijus, nustatytus Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse. Gaminant pagrindines organines chemines medžiagas naudojama miško biomasė atitinka kriterijus, nustatytus tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl organinių cheminių medžiagų gamybos dideliais kiekiais ([202]);

([195]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([196]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([197]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([198]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([199]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([200]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([201]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([202]) 2017 m. lapkričio 21 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/2117, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl organinių cheminių medžiagų gamybos dideliais kiekiais (OL L 323, 2017 12 7, p. 1).

	(b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([203]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.15. **Amoniako gamyba**

Veiklos aprašymas

Amoniako gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.15 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([204]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([203]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([204]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([205]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([206]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([207]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([208]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka vieną iš šių kriterijų: (a) gaminant amoniaką išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ([209]) yra mažesnis nei 1,948 ([210]) t CO_2e amoniako tonai; (b) amoniakas atgaunamas iš nuotekų.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente ([211]);

([205]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([206]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([207]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([208]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([209]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([210]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([211]) Dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informacinis dokumentas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

	(b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([212]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.16. **Azoto rūgšties gamyba**

Veiklos aprašymas

Azoto rūgšties gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.15 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([213]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([212]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([213]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([214]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([215]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([216]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([217]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Gaminant azoto rūgštį išmetamas ŠESD kiekis ([218]) yra mažesnis nei 0,184 ([219]) t CO_2e azoto rūgšties tonai.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniame dokumente ([220]);

([214]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([215]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([216]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([217]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([218]) Apskaičiuojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/331.

([219]) Atspindi priimant Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/447 surinktų įrenginių duomenų medianinę vertę (t CO_2 ekvivalentų vienai tonai) 2016 ir 2017 m., nustatytą remiantis pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį pateikta patikrinta informacija apie įrenginių efektyvumą, susijusį su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

([220]) Dideliais kiekiais gaminamų neorganinių medžiagų – amoniako, rūgščių ir trąšų – geriausių prieinamų gamybos būdų informacinis dokumentas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

	(b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([221]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

3.17. **Pirminių plastikų gamyba**

Veiklos aprašymas

Dervų, plastikų medžiagų, nevulkanizuojamų termoplastinių elastomerų gamyba, maišymas ir dervos mišinių ruošimas pagal užsakymą, taip pat ne pagal užsakymą gaminamų sintetinių dervų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu C20.16 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([222]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([223]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([224]) ar mokėjimo modeliais.

([221]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

([222]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([223]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([224]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([225]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([226]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Pirminis plastikas yra vienas iš šių plastikų: (a) plastikas, pagamintas vien tik mechaniškai perdirbant plastiko atliekas; (b) kai mechaninis perdirbimas nėra įmanomas, plastikas, pagamintas vien tik chemiškai perdirbant plastiko atliekas, kai per pagaminto plastiko gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išskyrus apskaičiuotą naudą iš kuro gamybos, yra mažesnis už šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą per lygiaverčio pirminio plastiko, pagaminto iš iškastinio kuro žaliavų, gyvavimo ciklą. Per gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 ([227]) arba ISO 14064-1:2018 ([228]) standartą. Nustatytą per gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis. (c) plastikas, pagamintas vien tik arba iš dalies iš atsinaujinančiųjų žaliavų ([229]), jei vien tik arba iš dalies iš atsinaujinančiųjų žaliavų pagaminto pirminio plastiko per gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažesnis nei šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kurį per visą gyvavimo ciklą išmeta lygiavertis pirminis plastikas, pagamintas iš iškastinio kuro žaliavų. Per gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas pagal Rekomendaciją 2013/179/ES arba pagal ISO 14067:2018 arba ISO 14064-1:2018 standartą. Nustatytą per gyvavimo ciklą išmetamą ŠESD kiekį tikrina nepriklausoma trečioji šalis.

([225]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([226]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([227]) ISO standartas 14067:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Produktų anglies pėdsakas. Kiekybinio nustatymo reikalavimai ir gairės“ (https://www.iso.org/standard/71206.html).

([228]) ISO standartas 14064-1:2018, „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis. Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo“ (https://www.iso.org/standard/66453.html).

([229]) Atsinaujinančiosios žaliavos – tai biomasė, pramoninės biologinės atliekos arba komunalinės biologinės atliekos.

	Vykdant pirminių plastikų gamybos veiklą naudojama biomasė iš žemės ūkio išteklių atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus kriterijus. Vykdant pirminių plastikų gamybos veiklą naudojama miško biomasė atitinka tos direktyvos 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant: (a) geriausių prieinamų gamybos būdų informacinį dokumentą (GPGB informacinis dokumentas), skirtą polimerų gamybai ([230]); (b) geriausių prieinamų gamybos būdų GPGB išvadas dėl bendro nuotekų ir išmetamųjų dujų valymo ir (arba) tvarkymo sistemų chemijos pramonėje ([231]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4. ENERGETIKA

4.1. **Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, gaminančių elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, statyba arba eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

([230]) Geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) informacinis dokumentas, skirtas polimerų gamybai (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

([231]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/902.

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([232]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([233]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([234]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([235]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([236]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma

([232]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([233]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([234]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([235]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([236]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.2. **Elektros energijos gamyba naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama naudojant saulės energijos koncentravimo technologiją, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([237]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([238]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([239]) ar mokėjimo modeliais.

([237]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([238]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([239]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([240]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([241]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.3. **Elektros energijos gamyba iš vėjo energijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš vėjo energijos, statyba arba eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([240]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([241]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([242]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([243]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([244]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([245]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([246]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([242]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([243]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([244]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([245]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([246]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Jūros vėjo elektrinės statybos veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 11 deskriptoriumi (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, ir kaip nustatyta Sprendime (ES) 2017/848 tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų atžvilgiu.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([247]). Jūros vėjo elektrinės atveju veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė) ir Nr. 6 (jūros dugno vientisumas) susijusiam poveikiui arba tą poveikį sušvelninti, ir kaip nustatyta Sprendime (ES) 2017/848 tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų atžvilgiu.

4.4. **Elektros energijos gamyba naudojant vandenynų energijos technologijas**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš vandenynų energijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([247]) Šio kriterijaus įgyvendinimo praktinės gairės pateiktos Europos Komisijos pranešime C(2020) 7730 *final* „Rekomendacinis dokumentas dėl vėjo energetikos plėtros ir ES gamtos apsaugos teisės aktų“(2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_lt.pdf).

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([248]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([249]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([250]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([251]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([252]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 11 deskriptoriumi (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tam deskriptoriui taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

([248]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([249]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([250]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([251]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([252]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti neapaugančiųjų dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kas būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytu 1 deskriptoriumi (biologinė įvairovė) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

4.5. **Elektros energijos gamyba iš hidroenergijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš hidroenergijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([253]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([253]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([254]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([255]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([256]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([257]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	1. Veikla atitinka Direktyvos 2000/60/EB nuostatas, visų pirma tos direktyvos 4 straipsnyje nustatytus reikalavimus. 2. Esamų hidroelektrinių eksploatavimo, įskaitant atnaujinimo veiklą, kuria siekiama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba energijos kaupimo potencialą, atveju veikla atitinka šiuos kriterijus: 2.1. pagal Direktyvą 2000/60/EB, visų pirma tos direktyvos 4 ir 11 straipsnius, siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandeniui, taip pat saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims, įgyvendintos visos techniškai įmanomos ir ekologiniu atžvilgiu svarbios poveikio švelninimo priemonės; 2.2. atitinkamais atvejais, priklausomai nuo natūraliai paveiktuose vandens telkiniuose esančių ekosistemų, priemonės apima: (a) priemones, kuriomis užtikrinama žuvų migracija pasroviui ir prieš srovę (pvz., žuvims nekenkiančios turbinos, žuvų nukreipimo konstrukcijos, šiuolaikinės visiškai funkcionalios žuvų pralaidos, priemonės, kurias taikant žuvų migracijos arba neršto laikotarpiu sustabdomas turbinų naudojimas ir vandens išleidimas arba sumažinamas jų mastas);

([254]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([255]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([256]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([257]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(b) priemones, kuriomis užtikrinamas minimalus ekologinis srautas (įskaitant greitų trumpalaikių srauto svyravimų arba operacijų hidroelektrinės pikinės apkrovos metu mažinimą) ir nuosėdų srautas;

(c) buveinių apsaugos arba gerinimo priemones;

2.3. Šių priemonių veiksmingumo stebėsena siejama su leidimo, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti gerą paveikto vandens telkinio būklę arba potencialą, išdavimu.

3. Naujų hidroelektrinių statybos atveju veikla atitinka šiuos kriterijus:

3.1. pagal Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnį, visų pirma jo 7 dalį, prieš pradedant statybą atliekamas projekto poveikio vertinimas, kuriuo siekiama įvertinti visą jo galimą poveikį tame pačiame upės baseino rajone esančių vandens telkinių būklei ir galimą poveikį saugomoms buveinėms bei tiesiogiai nuo vandens priklausančioms rūšims, atsižvelgiant į konkrečius migracijos koridorius, laisvai tekančias upes ar ekosistemas arti netrikdomų gamtinių sąlygų.

Vertinimas grindžiamas naujausiais, išsamiais ir tiksliais duomenimis, įskaitant stebėsenos duomenis, susijusius su biologinės kokybės elementais, kurie yra ypač jautrūs hidromorfologiniams pokyčiams, ir numatoma vandens telkinio būkle dėl naujos veiklos, palyginti su dabartine.

Visų pirma įvertinamas šio naujo projekto ir kitos upės baseino rajone esančios arba planuojamos infrastruktūros sudėtinis poveikis;

3.2. remiantis tuo poveikio vertinimu nustatyta, kad elektrinės projektas parengtas taip, kad jos technine koncepcija, vietos parinkimu ir poveikio švelninimo priemonėmis užtikrinta jos atitiktis vienam iš šių reikalavimų:

a) elektrinė nei pablogina su ja susijusio vandens telkinio geros būklės arba potencialo, nei trukdo pasiekti jo gerą būklę arba potencialą;

b) jei kyla rizika, kad elektrinė gali pabloginti konkretaus su ja susijusio vandens telkinio gerą būklę arba potencialą arba sutrukdyti pasiekti jo gerą būklę arba potencialą, toks pablogėjimas nėra reikšmingas ir yra pagrįstas išsamia sąnaudų ir naudos analize, įrodančia abu iš toliau nurodytų dalykų:

   i) tai, kad yra svarbių viešojo intereso priežasčių arba tai, kad nauda, kurią tikimasi gauti iš planuojamos hidroelektrinės, yra didesnė už žalą, kurią patiria aplinka ir visuomenė dėl prastėjančios vandens telkinio būklės;

   ii) tai, kad dėl techninių galimybių ar neproporcingų išlaidų svarbaus viešojo intereso arba naudos, kurią tikimasi gauti iš elektrinės, negalima užtikrinti alternatyviomis priemonėmis, kurios padėtų pasiekti geresnį aplinkosauginį rezultatą (pvz., esamų hidroelektrinių atnaujinimas ar upės tęstinumo netrikdančių technologijų naudojimas);

		3.3. siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandens telkiniui, taip pat saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims, įgyvendintos visos techniškai įmanomos ir ekologiniu atžvilgiu svarbios poveikio švelninimo priemonės. Atitinkamais atvejais, priklausomai nuo natūraliai paveiktuose vandens telkiniuose esančių ekosistemų, poveikio švelninimo priemonės apima: (a) priemones, kuriomis užtikrinama žuvų migracija pasroviui ir prieš srovę (pvz., žuvims nekenkiančios turbinos, žuvų nukreipimo konstrukcijos, šiuolaikinės visiškai funkcionalios žuvų pralaidos, priemonės, kurias taikant žuvų migracijos arba neršto laikotarpiu sustabdomas turbinų naudojimas ir vandens išleidimas arba sumažinamas jų mastas); (b) priemones, kuriomis užtikrinamas minimalus ekologinis srautas (įskaitant greitų trumpalaikių srauto svyravimų arba operacijų hidroelektrinės pikinės apkrovos metu mažinimą) ir nuosėdų srautas; (c) buveinių apsaugos arba gerinimo priemones; Šių priemonių veiksmingumo stebėsena siejama su leidimo, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti gerą paveikto vandens telkinio būklę arba potencialą, išdavimu. 3.4. Įrenginys nėra nuolatinė kliūtis pasiekti kurio nors tame pačiame upės baseino rajone esančio vandens telkinio gerą būklę ir (arba) potencialą. 3.5. be pirmiau nurodytų poveikio švelninimo priemonių, kai tinkama, taip pat įgyvendinamos kompensacinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad dėl projekto tame pačiame upės baseino rajone esantys vandens telkiniai nebūtų dar labiau suskaidyti. Tai pasiekiama atkuriant tęstinumą tame pačiame upės baseino rajone taip, kad būtų kompensuotas tęstinumo sutrikimas, kurį gali sukelti planuojama hidroelektrinė. Kompensavimas pradedamas prieš įgyvendinant projektą.
4)	Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5)	Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6)	Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([258]).

4.6. **Elektros energijos gamyba iš geoterminės energijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama iš geoterminės energijos, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([258]) Praktinės gairės pateiktos Komisijos pranešime C/2018/2619 „Rekomendacinis dokumentas dėl hidroenergetikos reikalavimų, susijusių su ES gamtos apsaugos teisės aktais“ (OL C 213, 2018 6 18, p. 1).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([259]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([260]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([261]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([262]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([263]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

([259]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([260]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([261]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([262]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([263]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribines oro kokybės vertes, nustatytas Direktyvoje 2004/107/EB ir Direktyvoje 2008/50/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.7. **Elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima elektros gamybos, vykdomos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.8 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir F42.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([264]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([265]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([266]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([267]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([268]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([264]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([265]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([266]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([267]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([268]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([269]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė nei GPGB išvadose nustatytos ribinės vertės, taikomos dideliems kurą deginantiems įrenginiams, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.8. **Elektros energijos gamyba iš bioenergijos**

Veiklos aprašymas

Elektros energijos gamybos įrenginių, kuriuose elektros energija gaminama tik iš biomasės, biodujų arba skystųjų bioproduktų, neįskaitant elektros energijos gamybos, kurią vykdant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.7 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([270]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([269]) 2017 m. liepos 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl didelių kurą deginančių įrenginių (OL L 212, 2017 8 17, p. 1).

([270]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([271]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([272]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([273]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([274]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka su tvarumu, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu ir efektyvumu susijusius reikalavimus, nustatytus Direktyvos 2018/2001 29 straipsnyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES ([275]), išmetamų teršalų kiekis neviršija lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([276]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.

([271]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([272]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([273]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([274]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([275]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

([276]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

	Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė nei GPGB išvadose nustatytos ribinės vertės, taikomos dideliems kurą deginantiems įrenginiams, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, taikomos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį, atsižvelgiant į keitimosi informacija rezultatus ([277]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([278]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.9. **Elektros energijos perdavimas ir skirstymas**

Veiklos aprašymas

Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.

Skirstymo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama aukštos, vidutinės ir žemos įtampos skirstymo sistemomis, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.12 ir D35.13, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([277]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir besiformuojančias technologijas, bei susijusias išlaidas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([278]) 2018 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl atliekų apdorojimo (OL L 208, 2018 8 17, p. 38).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([279]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([280]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([281]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([282]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([283]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([279]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([280]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([281]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([282]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([283]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Infrastruktūra nėra skirta tam, kad būtų sukurta tiesioginė jungtis arba išplėsta esama tiesioginė jungtis su elektrine, kurioje tiesiogiai išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra didesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje pagal atliekų hierarchiją, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Antžeminės aukštos įtampos linijos: (a) statybvietėse veikla vykdoma laikantis Tarptautinės finansų korporacijos (TFK) bendrųjų aplinkos, sveikatos ir saugos gairių principų ([284]). (b) veikla atitinka taikomas normas ir taisykles, kuriomis siekiama apriboti elektromagnetinės spinduliuotės poveikį žmonių sveikatai, įskaitant Sąjungoje vykdomai veiklai taikomą Tarybos rekomendaciją dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 Ghz) poveikio žmonėms apribojimo ([285]) ir trečiosiose šalyse vykdomai veiklai taikomas 1998 m. Tarptautinės apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės komisijos (ICNIRP) gaires ([286]). Vykdant veiklą polichlorintieji bifenilai (PCB) nenaudojami.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus ([287]).

4.10. **Elektros energijos kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([284]) 2007 m. balandžio 30 d. Aplinkos, sveikatos ir saugos gairės (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p).

([285]) 1999 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 GHz) poveikio žmonėms apribojimo (1999/519/EB) (OL L 199, 1999 7 30, p.59).

([286]) 1998 m. ICNIRP gairės dėl laike kintančių elektrinių, magnetinių ir elektromagnetinių laukų (iki 300 ghz) poveikio apribojimo (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf).

([287]) Šio kriterijaus įgyvendinimo praktinės gairės pateiktos Europos Komisijos pranešime C(2018)2620 „Energijos perdavimo infrastruktūra ir ES gamtos teisės aktai“ (OL C 213, 2018 6 18, p. 62).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([288]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([289]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([290]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([291]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([292]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([288]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([289]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([290]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([291]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([292]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Su vandens telkiniu (upe) nesujungtos hidroakumuliacinės kaupimo sistemos atveju veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Su vandens telkiniu (upe) sujungtos hidroakumuliacinės kaupimo sistemos atveju veikla atitinka 4.5 skirsnyje („Elektros gamyba iš hidroenergijos“) nurodytus reikšmingos žalos tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai nedarymo kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje pagal atliekų hierarchiją, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.11. **Šiluminės energijos kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluminė energija saugoma ir vėliau grąžinama kaip šiluminė energija arba kiti energijos vektoriai, statyba ir eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

(288) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([293]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([294]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([295]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([296]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([297]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Šiluminės energijos kaupimo vandeningajame sluoksnyje atveju veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma

([293]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([294]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([295]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([296]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([297]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.12. **Vandenilio kaupimas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose vandenilis saugomas ir vėliau grąžinamas, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas, nurodomas statistiniame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, nustatytame Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([298]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([299]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([300]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([298]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([299]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([300]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([301]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([302]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Tuo atveju, kai kaupiama daugiau kaip penkios tonos, veikla atitinka Direktyvą 2012/18/ES.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.13. **Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba**

Veiklos aprašymas

Naudoti transporte skirtų biodujų ir biodegalų bei skystųjų bioproduktų gamyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.21 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

([301]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([302]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([303]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([304]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([305]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([306]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([307]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka su tvarumu, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu ir efektyvumu susijusius reikalavimus, nustatytus Direktyvos 2018/2001 29 straipsnyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([303]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([304]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([305]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([306]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([307]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Biodujų gamybos atveju degazuotojo substrato saugykla uždengiama dujoms nepralaidžia dangčiu. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([308]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), taikomose degazuotajam substratui, arba atitinkamai 3 SMK, taikomoje kompostui, arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.14. **Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai**

Veiklos aprašymas

Dujų tinklų pertvarkymas, jų paskirties keitimas arba modifikavimas iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tikslais.

Vandenilio ir kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui skirtų perdavimo ir skirstymo vamzdynų tiesimas arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.21, F42.21 ir H49.50, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

([308]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([309]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([310]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([311]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([312]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([313]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Dėl paskirties keitimo dujų perdavimo ir skirstymo pajėgumai nepadidėja. Dėl paskirties keitimo tinklų gyvavimo trukmė nepailgėja tiek, kad būtų ilgesnė už numatytą trukmę iki modifikavimo, nebent tinklas yra skirtas vandeniliui arba kitoms mažo anglies dioksido pėdsako dujoms.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Ventiliatoriai, kompresoriai, siurbliai ir kita naudojama įranga, kuriai taikoma Direktyva 2009/125/EB, atitinkamais atvejais atitinka energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus ir toje direktyvoje nustatytas įgyvendinimo taisykles ir yra laikomi geriausia turima technologija.

([309]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([310]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([311]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([312]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([313]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.15. **Centralizuotas šildymas ir (arba) vėsinimas**

Veiklos aprašymas

Vamzdynų ir susijusios šildymo ir vėsinimo paskirstymo infrastruktūros tiesimas, atnaujinimas ir eksploatavimas, baigiant prie pastotės arba šilumokaičio.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([314]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([315]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([316]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([314]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([315]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([316]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([317]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([318]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Ventiliatoriai, kompresoriai, siurbliai ir kita naudojama įranga, kuriai taikoma Direktyva 2009/125/EB, atitinkamais atvejais atitinka energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus, kitais atžvilgiais atitinka toje direktyvoje nustatytas įgyvendinimo taisykles ir yra laikoma geriausia turima technologija.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.16. **Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Elektrinių šilumos siurblių įrengimas ir eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.30, F43.22, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([317]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([318]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([319]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([320]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([321]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([322]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([323]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma

([319]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([320]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([321]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([322]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([323]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami. Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas, atnaujinimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Šilumos siurblių „oras–oras“, kurių nominalioji galia yra 12 kW arba mažesnė, patalpų ir lauko garso galios lygiai yra mažesni už Reglamente (ES) Nr. 206/2012 nustatytą ribinę vertę.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

4.17. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant saulės energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, bendrai gaminančių elektros energiją ir šilumą arba vėsumą iš saulės energijos, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([324]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([324]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([325]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([326]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([327]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([328]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.18. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant geoterminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, bendrai gaminančių šilumą arba vėsumą ir elektros energiją iš geoterminės energijos, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([325]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([326]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([327]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([328]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([329]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([330]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([331]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([332]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([333]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([329]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([330]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([331]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([332]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([333]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribines oro kokybės vertes, nustatytas Direktyvose 2004/107/EB ir 2008/50/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.19. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Šilumos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma ir elektros energija bendrai gaminamos naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima bendros šilumos arba vėsumos ir elektros gamybos, vykdomos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.20 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(329) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([334]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([335]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([336]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([337]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([338]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([339]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.

([334]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([335]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([336]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([337]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([338]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([339]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

	Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė nei GPGB išvadose nustatytos ribinės vertės, taikomos dideliems kurą deginantiems įrenginiams, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.20. **Šilumos arba vėsumos ir elektros energijos kogeneracija naudojant bioenergiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose bendrai gaminama šiluma arba vėsuma ir elektros energija naudojant tik biomasę, biodujas arba skystuosius bioproduktus, neįskaitant kogeneracijos, kurią vykdant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.19 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais D35.11 ir D35.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([340]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([341]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([342]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([340]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([341]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([342]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([343]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([344]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka su tvarumu, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu ir efektyvumu susijusius reikalavimus, nustatytus Direktyvos 2018/2001 29 straipsnyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, išmetamų teršalų kiekis neviršija teršalų išmetimo lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([345]), kartu užtikrinant, kad nebūtų reikšmingo poveikio kitoms aplinkos terpėms. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė nei GPGB išvadose nustatytos ribinės vertės, taikomos dideliems kurą deginantiems įrenginiams, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes. Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, atsižvelgiama į keitimosi informacija rezultatus ([346]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis.

([343]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([344]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([345]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([346]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir besiformuojančias technologijas, bei susijusias išlaidas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

	Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([347]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.21. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant saulės šiluminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant saulės šiluminės energijos technologiją, statyba ir eksploatavimas.

Kai veikla yra neatsiejama šio priedo 7.6 skirsnyje nurodytos veiklos „Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas“ dalis, taikomi 7.6 skirsnyje nustatyti techninės analizės kriterijai.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([348]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([347]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([348]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([349]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([350]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([351]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([352]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.22. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant geoterminę energiją**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, gaminančių šilumą arba vėsumą iš geoterminės energijos, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([349]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([350]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([351]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([352]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([353]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([354]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([355]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([356]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([357]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([353]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([354]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([355]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([356]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([357]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Didelės entalpijos geoterminės energijos sistemų eksploatacijos atveju įdiegtos taršos mažinimo sistemos, kuriomis siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų kiekio lygį ir taip užtikrinti, kad nebūtų trukdoma pasiekti ribines oro kokybės vertes, nustatytas Direktyvose 2004/107/EB ir 2008/50/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.23. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atsinaujinantįjį neiškastinį dujinį ir skystąjį kurą**

Veiklos aprašymas

Šilumos gamybos įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atsinaujinantįjį dujinį ir skystąjį kurą, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla neapima šilumos arba vėsumos gamybos naudojant tik biodujas ir skystuosius bioproduktus (žr. šio priedo 4.24 skirsnį).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([358]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([359]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([360]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([361]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([362]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant veiklą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra mažesnis nei 270 g CO_2e/kWh.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([363]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.

([358]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([359]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([360]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([361]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([362]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([363]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

	Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė, kad būtų taikomos GPGB išvadose dideliems kurą deginantiems įrenginiams nustatytos ribinės vertės, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.24. **Šilumos arba vėsumos gamyba iš bioenergijos**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant tik biomasę, biodujas arba skystuosius bioproduktus, neįskaitant šilumos arba vėsumos gamybos, kurią vykdant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas kuras maišomas su biodujomis arba skystaisiais bioproduktais (žr. šio priedo 4.23 skirsnį), statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([364]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([365]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([366]) ar mokėjimo modeliais.

([364]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([365]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([366]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([367]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([368]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla atitinka su tvarumu, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimu ir efektyvumu susijusius reikalavimus, nustatytus Direktyvos 2018/2001 29 straipsnyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, išmetamų teršalų kiekis neviršija teršalų išmetimo lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl didelių kurą deginančių įrenginių ([369]), kartu užtikrinant, kad nebūtų reikšmingo poveikio kitoms aplinkos terpėms. Kurą deginančių įrenginių, kurių šiluminė galia didesnė kaip 1 MW, bet mažesnė nei GPGB išvadose nustatytos ribinės vertės, taikomos dideliems kurą deginantiems įrenginiams, išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis už Direktyvos (ES) 2015/2193 II priedo 2 dalyje nustatytas išmetamųjų teršalų ribines vertes. Jei įrenginiai yra zonose arba zonų dalyse, kurios neatitinka Direktyvoje 2008/50/EB nustatytų oro kokybės ribinių verčių, atsižvelgiama į keitimosi informacija rezultatus ([370]), kuriuos Komisija skelbia pagal Direktyvos (ES) 2015/2193 6 straipsnio 9 ir 10 dalis.

([367]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([368]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([369]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442.

([370]) Galutinėje technologijų ataskaitoje, parengtoje keičiantis informacija su valstybėmis narėmis, atitinkamomis pramonės šakomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, pateikiama techninė informacija apie geriausias turimas technologijas, naudojamas vidutinio dydžio kurą deginančiuose įrenginiuose siekiant sumažinti jų poveikį aplinkai, ir apie išmetamų teršalų kiekio lygius, pasiekiamus taikant geriausias turimas ir besiformuojančias technologijas, bei susijusias išlaidas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

	Anaerobinio organinių medžiagų skaidymo atveju, kai pagamintas degazuotasis substratas naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga tiesiogiai arba po kompostavimo ar bet kokio kitokio apdorojimo, jis atitinka tręšiamųjų medžiagų reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([371]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

4.25. **Šilumos arba vėsumos gamyba naudojant atliekinę šilumą**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, kuriuose šiluma arba vėsuma gaminama naudojant atliekinę šilumą, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu D35.30 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([372]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([371]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([372]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([373]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([374]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([375]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([376]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbamą įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Siurbliai ir naudojama įranga, kuriai taikomas ekologinis projektavimas ir energijos vartojimo efektyvumo ženklinimas, atitinkamais atvejais atitinka Reglamente (ES) 2017/1369 nustatytus energijos vartojimo efektyvumo etiketės aukščiausios klasės reikalavimus ir įgyvendinimo reglamentus pagal Direktyvą 2009/125/EB ir yra laikoma geriausia turima technologija.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([373]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([374]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([375]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([376]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5. VANDENTIEKA, KANALIZACIJA, ATLIEKŲ TVARKYMAS, VALYMO VEIKLA

5.1. **Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų statyba, plėtra ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E36.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([377]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([378]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([379]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([377]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([378]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([379]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([380]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([381]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.2. **Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas**

Veiklos aprašymas

Vandens surinkimo, valymo ir tiekimo sistemų atnaujinimas, įskaitant vandens surinkimo, valymo ir skirstymo infrastruktūros atnaujinimą namų ūkių ir pramonės reikmėms. Vykdant veiklą renkamo, valomo arba tiekiamo vandens srauto dydis iš esmės nepakinta.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E36.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

([380]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([381]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([382]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([383]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([384]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([385]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([386]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([382]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([383]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([384]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([385]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([386]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5.3. **Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų statyba, išplėtimas ir eksploatavimas**

Veiklos aprašymas

Centralizuotų nuotekų sistemų, įskaitant surinkimą (kanalizacijos tinklą) ir valymą, statyba, išplėtimas ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E37.00 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([387]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([388]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([389]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([387]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([388]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([389]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([390]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([391]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Yra atliktas iš centralizuotos nuotekų sistemos, apimančios nuotekų surinkimą (kanalizacijos tinklą) ir valymą, tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio vertinimas ([392]). Pareikalavus rezultatai atskleidžiami investuotojams ir klientams.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai nuotekos valomos tiek, kad jas būtų galima pakartotinai panaudoti drėkinimui žemės ūkyje, apibrėžti ir įgyvendinti būtini rizikos valdymo veiksmai, siekiant išvengti neigiamo poveikio aplinkai ([393]).
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Nuotekų išleidimas į priimančiuosius vandenis atitinka Direktyvoje 91/271/EEB nustatytus reikalavimus, arba nacionalines nuostatas, kuriomis nustatomi didžiausi leidžiami su nuotekomis į priimančiuosius vandenis išleidžiamų teršalų kiekiai. Įgyvendintos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama išvengti pernelyg didelio paviršinių nuotekų nutekėjimo iš nuotekų surinkimo sistemos ir jį sumažinti ir kurios gali apimti gamtos procesais pagrįstus sprendimus, atskiras paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, sulaikymo rezervuarus ir pirmojo nuplaunamojo vandens valymą. Nuotekų dumblas naudojamas laikantis Direktyvos 86/278/EEB arba taip, kaip reikalaujama nacionalinėje teisėje, susijusioje su dumblo paskleidimu dirvos paviršiuje ar kitokiu naudojimu ant dirvožemio arba dirvožemyje.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.4. **Nuotekų surinkimo ir valymo sistemų atnaujinimas**

Veiklos aprašymas

Centralizuotų nuotekų sistemų, įskaitant surinkimą (kanalizacijos tinklą) ir valymą, atnaujinimas. Vykdant veiklą nuotekų sistemoje renkamo ar valomo vandens srauto ar apkrovos dydis iš esmės nepakinta.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E37.00 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([390]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([391]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([392]) Pavyzdžiui, pagal IPCC nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gaires, taikomas nuotekų valymo veiklai (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

([393]) Kaip nurodyta 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32) II priede.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([394]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([395]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([396]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([397]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([398]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([394]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([395]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([396]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([397]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([398]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Yra atliktas iš centralizuotos nuotekų sistemos, apimančios nuotekų surinkimą (kanalizacijos tinklą) ir valymą, tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio vertinimas ([399]). Pareikalavus rezultatai atskleidžiami investuotojams ir klientams.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Kai nuotekos valomos tiek, kad jas būtų galima pakartotinai panaudoti drėkinimui žemės ūkyje, apibrėžti ir įgyvendinti būtini rizikos valdymo veiksmai, siekiant išvengti neigiamo poveikio aplinkai ([400]).
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Nuotekų išleidimas į priimančiuosius vandenis atitinka Direktyvoje 91/271/EEB nustatytus reikalavimus, arba nacionalines nuostatas, kuriomis nustatomi didžiausi leidžiami su nuotekomis į priimančiuosius vandenis išleidžiamų teršalų kiekiai. Įgyvendintos atitinkamos priemonės, kuriomis siekiama išvengti pernelyg didelio paviršinių nuotekų nutekėjimo iš nuotekų surinkimo sistemos ir jį sumažinti ir kurios gali apimti gamtos procesais pagrįstus sprendimus, atskiras paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, sulaikymo rezervuarus ir pirmojo nuplaunamojo vandens valymą. Nuotekų dumblas naudojamas laikantis Direktyvos 86/278/EEB arba taip, kaip reikalaujama nacionalinėje teisėje, susijusioje su dumblo paskleidimu dirvos paviršiuje ar kitokiu naudojimu ant dirvožemio arba dirvožemyje.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.5. **Susidarymo vietoje atskirtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas**

Veiklos aprašymas

Atskiras vienos rūšies arba į bendrą grupę sujungtų nepavojingų atliekų rinkimas ir vežimas ([401]) siekiant paruošti jas pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E38.11 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([399]) Pavyzdžiui, pagal IPCC nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gaires, taikomas nuotekų valymo veiklai (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

([400]) Kaip nurodyta 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32) II priede.

([401]) Sąjungoje veikla atitinka Direktyvos 2008/98/EB 10 straipsnio 3 dalį ir nacionalinius teisės aktus bei atliekų tvarkymo planus.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([402]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([403]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([404]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([405]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([406]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma

([402]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([403]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([404]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([405]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([406]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Atskirai surinktos atliekų frakcijos atliekų saugojimo ir perdavimo įrenginiuose nemaišomos su kitomis atliekomis ar skirtingas savybes turinčiomis medžiagomis.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

5.6. **Anaerobinis nuotekų dumblo skaidymas**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, skirtų nuotekų dumblui valyti anaerobinio skaidymo būdu, atitinkamai gaminant ir naudojant biodujas ar chemines medžiagas, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E37.00 ir F42.00, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([407]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([408]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([409]) ar mokėjimo modeliais.

([407]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([408]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([409]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([410]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([411]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Parengtas metano nuotėkio įrenginyje stebėsenos planas.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Išmetamųjų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su anaerobiniam atliekų apdorojimui taikomais geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([412]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Kai gautąjį degazuotąjį substratą ketinama naudoti kaip trąšas arba dirvožemį gerinančias medžiagas, apie azoto kiekį jame (su ± 25 proc. paklaida) pranešama pirkėjui arba už degazuotojo substrato pašalinimą atsakingam subjektui.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.7. **Anaerobinis biologinių atliekų skaidymas**

Veiklos aprašymas

Specialių įrenginių, skirtų atskirai surenkamoms biologinėms atliekoms apdoroti anaerobinio skaidymo būdu ([413]), atitinkamai gaminant ir naudojant biodujas ir degazuotąjį substratą arba chemines medžiagas, statyba arba eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E38.21 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([410]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([411]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([412]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([413]) Kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([414]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([415]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([416]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([417]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([418]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([414]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([415]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([416]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([417]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([418]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Parengtas stebėsenos ir nenumatytų atvejų planas, siekiant kuo labiau sumažinti metano nuotėkį įrenginyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Anaerobinio skaidymo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 100 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([419]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Pagamintas degazuotasis substratas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus atitinkamai Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo 4 ir 5 sudedamųjų medžiagų kategorijose (SMK), taikomose degazuotajam substratui, arba 3 SMK, taikomoje kompostui, arba nacionalinėse taisyklėse dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų. Apie azoto kiekį (su ± 25 proc. paklaida) degazuotajame substrate, kuris yra naudojamas kaip trąša arba dirvožemį gerinanti medžiaga, pranešama pirkėjui arba už degazuotojo substrato pašalinimą atsakingam subjektui.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.8. **Biologinių atliekų kompostavimas**

Veiklos aprašymas

Specialių įrenginių, skirtų atskirai surenkamoms biologinėms atliekoms apdoroti kompostuojant (aerobinis skaidymas), taip gaminant ir naudojant kompostą, statyba arba eksploatavimas ([420]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E38.21 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

([419]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([420]) Biologinių atliekų sąvoka apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte.

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([421]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([422]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([423]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([424]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([425]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([421]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([422]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([423]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([424]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([425]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kompostavimo įrenginiuose, kuriuose per dieną apdorojama daugiau kaip 75 tonų medžiagos, į orą ir vandenį išmetamų teršalų kiekis neviršija išmetamųjų teršalų lygių, siejamų su anaerobiniam atliekų apdorojimui taikomais geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB SITK) intervalais, nustatytais naujausiose atitinkamų geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadose, įskaitant geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvadas dėl atliekų apdorojimo ([426]). Didelio poveikio kitoms aplinkos terpėms nėra. Statybvietėje įdiegta sistema, neleidžianti filtratui patekti į požeminį vandenį. Pagamintas kompostas atitinka tręšiamosioms medžiagoms taikomus reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2019/1009 II priedo sudedamųjų medžiagų 3 kategorijoje (SMK), arba nacionalines taisykles dėl žemės ūkyje naudoti skirtų trąšų arba dirvožemį gerinančių medžiagų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.9. **Medžiagų atgavimas iš nepavojingų atliekų**

Veiklos aprašymas

Įrenginių, skirtų atskirai surinktų nepavojingų atliekų srautų rūšiavimui ir perdirbimui į antrines žaliavas, susijusiam su mechaniniu pakartotiniu apdorojimu, bet ne užpildymo tikslais, statyba ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais E38.32 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([427]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([426]) Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1147.

([427]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([428]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([429]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([430]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([431]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.10. **Sąvartyno dujų surinkimas ir naudojimas**

Veiklos aprašymas

Sąvartyno dujų surinkimo ir panaudojimo infrastruktūros ([432]) įrengimas ir eksploatavimas stacionariai uždaruose sąvartynuose ar sąvartyno sekcijose, naudojant naujus arba papildomus specialius techninius įrenginius ir įrangą, sumontuotus vykstant arba pasibaigus sąvartyno sekcijos uždarymui.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E38.21 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([428]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([429]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([430]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([431]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([432]) Sąvartyno sąvoka apibrėžta 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1) 2 straipsnio g punkte.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([433]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([434]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([435]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([436]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([437]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([433]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([434]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([435]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([436]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([437]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Parengtas metano nuotėkio įrenginyje stebėsenos planas.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Seni sąvartynai, kuriuose įrengta sąvartyno dujų surinkimo sistema, visam laikui uždaromi, valomi ir vėliau prižiūrimi laikantis šių taisyklių: (a) Direktyvos 1999/31/EB I priede nustatytų bendrųjų reikalavimų; (b) tos direktyvos III priede nustatytų kontrolės ir stebėsenos procedūrų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

5.11. **CO_2 transportavimas**

Veiklos aprašymas

Surinkto CO_2 transportavimas naudojant visų rūšių transportavimo priemones, CO_2 transportavimo vamzdynų tiesimas ir eksploatavimas ir dujų tinklų modifikavimas, jeigu pagrindinis šios veiklos tikslas yra surinkto CO_2 integravimas ir jeigu:

(a) transportuojant CO_2 iš įrenginio, kuriame jis surenkamas, į įpurškimo vietą CO_2 nuotėkis yra ne didesnis kaip 0,5 proc. to transportuojamo CO_2 masės;

(b) CO_2 pristatomas į nuolatinę CO_2 saugyklą, atitinkančią CO_2 požeminiam geologiniam saugojimui taikomus kriterijus, nustatytus šio priedo 5.12 skirsnyje arba į kitų rūšių transportavimo priemones, kuriomis CO_2 pristatomas į tuos kriterijus atitinkančią nuolatinę CO_2 saugyklą;

(c) naudojamos tinkamos nuotėkio aptikimo sistemos ir yra parengtas stebėsenos planas, o ataskaitą tikrina nepriklausoma trečioji šalis;

(d) veikla gali apimti turto, kuriuo padidinamas esamo tinklo lankstumas ir pagerinamas jo valdymas, įrengimą.

Ši veikla galėtų būti siejama su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42.21 ir H49.50, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([438]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([439]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([440]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([441]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([442]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Parengtas CO_2 nutekėjimo stebėsenos planas.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

([438]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([439]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([440]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([441]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([442]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5.12. **Požeminis nuolatinis geologinis CO_2 saugojimas**

Veiklos aprašymas

Nuolatinis surinkto CO_2 saugojimas atitinkamose požeminėse geologinėse formacijose.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu E39.00 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([443]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([444]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([445]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([446]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([447]);

([443]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([444]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([445]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([446]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([447]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Parengtas CO_2 nutekėjimo stebėsenos planas.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Veikla atitinka Direktyvą 2009/31/EB.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6. TRANSPORTAS

6.1. **Keleivinis tarpmiestinis geležinkelių transportas**

Veiklos aprašymas

Keleivinio transporto priemonių, naudojančių geležinkelio riedmenis didelę geografinę teritoriją apimančiuose magistraliniuose tinkluose, pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas, keleivių vežimas tarpmiestinio susisiekimo geležinkeliais ir miegamųjų vagonų arba restorano restoranų eksploatavimas kaip integruota geležinkelio įmonės veikla.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H49.10, N77.39, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([448]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([449]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([450]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([451]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([452]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją, visų pirma techninės priežiūros metu.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Geležinkelių lokomotyvams varyti skirti varikliai ir varikliniams vagonams varyti skirti varikliai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.2. **Krovininis geležinkelių transportas**

Veiklos aprašymas

Krovininio transporto, naudojamo magistralinių geležinkelių tinkluose, taip pat trumpųjų linijų krovininių gabenimui skirtuose geležinkeliuose, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H49.20 ir N77.39, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([448]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([449]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([450]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([451]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([452]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([453]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([454]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([455]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([456]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([457]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([453]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([454]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([455]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([456]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([457]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Traukiniai ir vagonai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją, visų pirma techninės priežiūros metu.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Geležinkelių lokomotyvams varyti skirti varikliai ir varikliniams vagonams varyti skirti varikliai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.3. **Miesto ir priemiestinis transportas, keleivinis kelių transportas**

Veiklos aprašymas

Keleivinio miesto ir priemiestinio transporto priemonių ir keleivinių kelių transporto priemonių pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Motorinių transporto priemonių atveju veikla apima M2 arba M3 kategorijos transporto priemonių eksploatavimą pagal Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalį keleivių vežimo tikslu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys gali apimti vežimą įvairių rūšių sausumos transportu, pvz., autobusu, tramvajumi, troleibusu, metro ir estakadiniais geležinkeliais. Ši veikla taip pat apima iš miesto į oro uostą arba į stotį vedančias linijas, taip pat funikulieriaus geležinkelių bei pakabinamųjų lynų kelių eksploatavimą, kai jie yra miesto ar priemiestinio tranzito sistemų dalis.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims taip pat priskiriamos reguliarios vežimo tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos, užsakomieji reisai, ekskursijos ir kitos nemaršrutinio vežimo tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos, oro uosto švytuoklinio maršruto autobusų, mokyklinių autobusų ir darbuotojams vežti skirtų autobusų eksploatavimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H49.31, H49.3.9, N77.39 ir N77.11, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([458]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([459]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([460]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([461]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([462]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma ([463])
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).

([458]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([459]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([460]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([461]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([462]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([463]) Reikalaujama, kad transporto priemonės atitiktų šiame skirsnyje nurodytus reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo kriterijus, be kita ko, susijusius su išmetamo CO_2 kiekio lygiais.

5) Taršos prevencija ir kontrolė	M kategorijų kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką energijos vartojimo efektyvumui), nustatytą Reglamente (ES) 2020/740 , kurį taip pat galima patikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL). Kai taikytina, transporto priemonės atitinka naujausio taikomo sunkiųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus, nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 595/2009.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.4. **Mikromobilumo priemonių eksploatavimas, dviračių transporto logistika**

Veiklos aprašymas

Mikromobilumo priemonių ar transporto įrenginių, varomų naudotojo fiziniu aktyvumu, netaršiu varikliu arba netaršaus variklio ir fizinio aktyvumo deriniu, pardavimas, pirkimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas. Ši veikla apima krovinių vežimo krovininiais dviračiais paslaugų teikimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais N77.11 ir N77.21, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([464]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([465]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([466]) ar mokėjimo modeliais.

([464]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([465]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([466]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([467]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([468]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek naudojimo etapu (techninė priežiūra), tiek gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.5. **Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis**

Veiklos aprašymas

M1 ([469]), N1 ([470]) kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007, arba L kategorijos transporto priemonių (dviračių ir triračių transporto priemonių ir keturračių) ([471]) pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H49.32, H49.39 ir N77.11, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([467]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([468]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([469]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje.

([470]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje.

([471]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalyje.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([472]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([473]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([474]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([475]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([476]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([472]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([473]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([474]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([475]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([476]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	M1 ir N1 kategorijų transporto priemonių savitasis išmetamas CO_2 kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, neviršija visam parkui taikomų CO_2 išmetimo normų ([477]). Visam parkui taikomos CO_2 išmetimo normos, į kurias turi būti atsižvelgta, yra: (a) iki 2024 m. gruodžio 31 d.: i) NEDC teršalų išmetimo normos yra tokios, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2019/631 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse: 95 g CO_2/km M1 kategorijos transporto priemonių atveju ir 147 g CO_2/km N1 kategorijos transporto priemonių atveju; ii) viso ES transporto priemonių parko WLTP 2021 m. tikslinė vertė („tikslas2021“) nurodyta Reglamento (ES) 2019/631 I priedo A dalies 6.0 punkte M1 kategorijos transporto priemonėms ir B dalies 6.0 punkte N1 kategorijos transporto priemonėms. Kol atitinkama visam ES transporto priemonių parkui taikoma 2021 m. tikslinė vertė („tikslas2021“) bus paskelbta, toms M1 ir N1 kategorijų transporto priemonėms, kurių išmetamas CO_2 kiekis nustatomas tik pagal WLTP bandymų procedūrą, bus taikomas atitinkamai 1,21 ir 1,24 perskaičiavimo koeficientas, kad būtų atsižvelgta į perėjimą nuo NEDC prie WLTP, kurį pritaikius gaunama 115 g CO_2/km WLTP vertė, taikoma M1 kategorijos transporto priemonėms, ir 182 g CO_2/km vertė, taikoma N1 kategorijos transporto priemonėms; (b) nuo 2025 m. sausio 1 d. išmetimo normos yra tokios, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2019/631 1 straipsnio 4 dalyje.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	M1 ir N1 kategorijų transporto priemonės pagamintos taip, kad: (a) mažiausiai 85 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba perdirbti; (b) mažiausiai 95 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba atgauti (atnaujinti ([478])). Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Transporto priemonės atitinka naujausio taikomo lengvųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus ([479]), nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 715/2007. Transporto priemonės atitinka Direktyvos 2009/33/EB priedo 2 lentelėje nustatytas netaršių lengvųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekio ribines vertes. M ir N kategorijų kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką transporto priemonės energijos vartojimo efektyvumui), kurie nustatyti Reglamente (ES) 2020/740 ir kuriuos taip pat galima pasitikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL). Transporto priemonės atitinka Reglamentą (ES) Nr. 540/2014.

([477]) Reikalaujama, kad transporto priemonės atitiktų šiame skirsnyje nurodytus reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo kriterijus, be kita ko, susijusius su išmetamo CO_2 kiekio lygiais.

([478]) Kaip nustatyta Direktyvos 2005/64/EB I priede.

([479]) Komisijos reglamentas (ES) 2018/1832.

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.6. **Krovininio kelių transporto paslaugos**

Veiklos aprašymas

N1, N2 ([480]) arba N3 ([481]) kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomi EURO VI ([482]) E etapo arba vėlesnio etapo reikalavimai, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas krovininio kelių transporto paslaugų teikimo tikslu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H49.4.1, H53.10, H53.20 ir N77.12, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([483]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([484]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([485]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([480]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje.

([481]) Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/858 4 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje.

([482]) Kaip nustatyta Reglamente (EB) 595/2009.

([483]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([484]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([485]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([486]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([487]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	1. Transporto priemonės nėra skirtos iškastiniam kurui gabenti. 2. N2 ir N3 kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2019/1242, savitasis tiesiogiai išmetamo CO_2 kiekis yra ne didesnis už visų tam pogrupiui priskiriamų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekio atskaitos vertę, apibrėžtą to reglamento 3 straipsnyje ([488]).
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	N1, N2 ir N3 kategorijų transporto priemonės pagamintos taip, kad: (a) mažiausiai 85 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba perdirbti; (b) mažiausiai 95 proc. jų masės tinka pakartotinai naudoti arba atgauti (atnaujinti ([489])). Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek transporto priemonių parko naudojimo etapu (priežiūra), tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, pakartotinai naudojant ir perdirbant baterijas ir elektroniką (visų pirma jų svarbiausias žaliavas).
5) Taršos prevencija ir kontrolė	M ir N kategorijų kelių transporto priemonių atveju padangos atitinka aukščiausios klasės padangoms taikomus išorinio riedėjimo triukšmo reikalavimus ir dviejų aukščiausių klasių padangoms taikomą riedėjimo varžos koeficientą (darantį įtaką transporto priemonės energijos vartojimo efektyvumui), kurie nustatyti Reglamente (ES) 2020/740 ir kuriuos taip pat galima pasitikrinti Europos gaminių energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo duomenų bazėje (EPREL). Transporto priemonės atitinka naujausio taikomo sunkiųjų transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamų teršalų kiekį etapo (Euro 6) reikalavimus ([490]), nustatytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 595/2009. Transporto priemonės atitinka Reglamentą (ES) Nr. 540/2014.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

([486]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([487]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([488]) Reikalaujama, kad visos transporto priemonės atitiktų šiame skirsnyje nurodytus reikšmingos žalos taršos prevencijai ir kontrolei nedarymo kriterijus, be kita ko, susijusius su išmetamo CO_2 kiekio lygiais.

([489]) Kaip nurodyta Direktyvos 2005/64/EB I priede.

([490]) 2011 m. gegužės 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 582/2011, kuriuo įgyvendinamos ir iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 595/2009 nuostatos, susijusios su sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekiu (Euro VI), bei iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/46/EB I ir III priedai (OL L 167, 2011 6 25, p. 1).

6.7. **Keleivinis vidaus vandenų transportas**

Veiklos aprašymas

Keleiviams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodu H50.30, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([491]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([492]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([493]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([494]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([495]);

([491]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([492]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([493]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([494]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([495]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivuose esantys varikliai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.8. **Krovininis vidaus vandenų transportas**

Veiklos aprašymas

Kroviniams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, pirkimas, finansavimas, išperkamoji nuoma, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodu H50.4, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([496]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([497]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([498]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([499]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([500]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

([496]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([497]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([498]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([499]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([500]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

6.9. **Vidaus vandenų keleivinio ir krovininio transporto priemonių modifikavimas**

Veiklos aprašymas

Kroviniams arba keleiviams vežti vidaus vandenyse skirtų laivų, kurie netinka jūrų transportui, modifikavimas ir modernizavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H50.4, H50.30 ir C33.15, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([501]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([502]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([503]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([504]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([505]);

([501]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([502]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([503]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([504]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([505]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje, įskaitant laivuose esančių pavojingų medžiagų kontrolę ir tvarkymą bei saugaus jų perdirbimo užtikrinimą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Laivai atitinka Reglamento (ES) 2016/1628 II priede nustatytas išmetamųjų teršalų kiekio ribines vertes (įskaitant laivus, atitinkančius tas ribines vertes be patvirtinto tipo sprendimų, pvz., taikant papildomą apdorojimą).
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

6.10. **Krovininis jūrų ir pakrančių vandens transportas, uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai skirti laivai**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų kroviniams arba bendrai kroviniams ir keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse reguliariais ir nereguliariais reisais, pirkimas, finansavimas, frachtavimas (su įgula arba be jos) ir eksploatavimas. Uosto operacijoms ir pagalbinei veiklai vykdyti reikalingų laivų, pvz., vilkikų, švartavimosi, locmanų, gelbėjimo laivų ir ledlaužių, pirkimas, finansavimas, nuoma ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H50.2, H52.22 ir N77.34, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([506]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([507]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([508]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([509]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([510]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 reikalavimus, susijusius su laive esančių pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Komisijos sprendimu 2016/2323.

([506]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([507]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([508]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([509]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([510]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

	Veikla atitinka Direktyvos (ES) 2019/883 nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis IMO MARPOL konvencijos V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Direktyvos (ES) 2016/802 ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės ([511]). Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([512]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės ([513]). II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([514]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti neapaugančiųjų dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([515]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([516]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Komisijos sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

([511]) (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SO_x)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx).

([512]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([513]) (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-(NOx)-–-Regulation-13.aspx^{o}.

([514]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

([515]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([516]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

6.11. **Keleivinis jūrų ir pakrančių vandens transportas**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse reguliariais ir nereguliariais reisais, pirkimas, finansavimas, frachtavimas (su įgula arba be jos) ir eksploatavimas. Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims taip pat priskiriamas keltų eksploatavimas, vandens taksi paslaugų teikimas ir ekskursijų rengimas, kruizinių laivų bei laivų, kuriais rengiamos pažintinės kelionės, eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais H50.10, N77.21 ir N77.34, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([517]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([518]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([519]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([520]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([521]);

([517]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([518]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([519]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([520]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([521]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 reikalavimą, susijusį su pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Komisijos sprendimu 2016/2323. Veikla atitinka Direktyvos (ES) 2019/883 nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis IMO MARPOL konvencijos V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Direktyvos (ES) 2016/802 ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės. Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([522]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės. II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([523]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti neapaugančiųjų dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.

([522]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([523]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([524]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([525]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Komisijos sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

6.12. **Krovininio ir keleivinio jūrų ir pakrančių vandens transporto priemonių modifikavimas**

Veiklos aprašymas

Laivų, skirtų ir pritaikytų kroviniams arba keleiviams vežti jūrų arba pakrančių vandenyse, ir uostų operacijoms bei pagalbinei veiklai atlikti reikalingų laivų, pvz., vilkikų, švartavimosi, locmanų, gelbėjimo laivų ir ledlaužių, modifikavimas ir modernizavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodais H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ir N.77.34 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([526]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([524]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([525]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

([526]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([527]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([528]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([529]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([530]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Laivai nėra skirti iškastiniam kurui gabenti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Taikomos priemonės atliekoms tvarkyti pagal atliekų hierarchiją tiek laivo naudojimo etapu, tiek jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Baterijomis varomų transporto priemonių atveju tos priemonės apima baterijų ir elektronikos, įskaitant jų svarbiausias žaliavas, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą. Esamų didesnės nei 500 t bendrosios registrinės talpos laivų ir juos pakeičiančių naujų laivų atveju veikla atitinka Reglamento (ES) Nr. 1257/2013 reikalavimus, susijusius su pavojingų medžiagų sąrašu. Laužui skirti laivai perdirbami kompleksuose, įtrauktuose į Laivų perdirbimo kompleksų europinį sąrašą, nustatytą Komisijos sprendimu 2016/2323. Veikla atitinka Direktyvos (ES) 2019/883 nuostatas dėl jūrų aplinkos apsaugos nuo neigiamo laivų atliekų išmetimo poveikio. Laivas eksploatuojamas laikantis IMO MARPOL konvencijos V priedo, visų pirma siekiant sumažinti laive susidarančių ir teisėtai išleidžiamų atliekų kiekį, tvariai ir aplinkai tinkamu būdu tvarkant atliekas.

([527]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([528]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([529]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([530]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Kalbant apie išmetamo sieros oksidų ir kietųjų dalelių kiekio mažinimą, laivai laikosi Direktyvos (ES) 2016/802 ir IMO MARPOL konvencijos VI priedo 14 taisyklės. Sieros kiekis degaluose neviršija 0,5 proc. masės (pasaulinė sieros kiekio riba) ir 0,1 proc. masės išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje, kurią IMO nustatė Šiaurės ir Baltijos jūrose ([531]). Išmetamo azoto oksidų (NO_x) kiekio atžvilgiu laivai laikosi IMO MARPOL konvencijos VI priedo 13 taisyklės. II pakopos NO_x reikalavimas taikomas laivams, pastatytiems po 2011 m. Tik eksploatuojant išmetamųjų NO_x teršalų kontrolės zonose, nustatytose pagal IMO taisykles, laivai, pastatyti po 2016 m. sausio 1 d., atitinka griežtesnius variklių reikalavimus (III pakopa), kuriais mažinamas išmetamas NO_x kiekis ([532]). Išleidžiamos srutinės ir buitinės nuotekos atitinka IMO MARPOL konvencijos IV priedą. Taikomos priemonės, kuriomis siekiama kuo labiau sumažinti neapaugančiųjų dažų ir biocidų toksinę taršą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 528/2012, kuriuo Sąjungos teisėje įgyvendinama 2001 m. spalio 5 d. priimta Tarptautinė konvencija dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Balastinis vanduo, kuriame yra nevietinių vandens organizmų, nėra išleidžiamas, kaip reikalaujama Tarptautinėje konvencijoje dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės. Įdiegtos priemonės, kuriomis užkertamas kelias nevietinių rūšių introdukcijai dėl laivų korpusų ir nišų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais, atsižvelgiant į IMO gaires dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais ([533]). Triukšmas ir vibracija ribojami naudojant triukšmą mažinančius sraigtus, korpuso dizainą ar laivo įrangą, vadovaujantis rekomendacijomis, pateiktomis IMO povandeninio triukšmo mažinimo gairėse ([534]). Sąjungoje veikla netrukdo pasiekti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, pagal kurią reikalaujama imtis tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias su tos direktyvos I priede nustatytais deskriptoriais Nr. 1 (biologinė įvairovė), 2 (nevietinės rūšys), 6 (jūros dugno vientisumas), 8 (teršalai), 10 (jūrą teršiančios šiukšlės), 11 (triukšmas/energija) susijusiam poveikiui arba tas poveikis būtų sušvelnintas, laikantis Komisijos sprendime (ES) 2017/848 nustatytų tiems deskriptoriams taikomų atitinkamų kriterijų ir metodologinių standartų.

6.13. **Mikromobilumo infrastruktūra, dviračių transporto logistika**

Veiklos aprašymas

Mikromobilumo priemonių infrastruktūros statyba, modernizavimas, techninė priežiūra ir eksploatavimas, įskaitant kelių, greitkelių tiltų ir tunelių bei kitos infrastruktūros, skirtos pėstiesiems ir dviratininkams judėti su elektrine pagalba arba be jos, statyba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, F711 ir F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([531]) Kalbant apie išmetamųjų teršalų kontrolės zonoje taikomų reikalavimų taikymo srities išplėtimą, įtraukiant į ją kitas ES jūras, su Vidužemio jūra besiribojančios šalys svarsto klausimą dėl atitinkamos išmetamųjų teršalų kontrolės zonos steigimo remiantis Barselonos konvencijos teisiniu pagrindu.

([532]) Sąjungos jūrose reikalavimas taikomas nuo 2021 m. (Baltijos ir Šiaurės jūrose).

([533]) IMO gairės dėl laivų apaugimo biologinės kilmės nešvarumais kontrolės ir valdymo siekiant sumažinti invazinių vandens rūšių perdavimą, rezoliucija MEPC.207(62).

([534]) IMO gairės dėl komercinės laivybos sukeliamo povandeninio triukšmo mažinimo siekiant spręsti žalingo poveikio gyviesiems jūros ištekliams klausimą (MEPC.1/Circ.833).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([535]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([536]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([537]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([538]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([539]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([535]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([536]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([537]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([538]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([539]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([540]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6.14. **Geležinkelių transporto infrastruktūra**

Veiklos aprašymas

Geležinkelių ir požeminių kelių, taip pat tiltų ir tunelių, stočių, terminalų, geležinkelių infrastruktūros objektų ([541]), saugos ir eismo valdymo sistemų statyba, modernizavimas, eksploatavimas ir techninė priežiūra, įskaitant architektūrinių, inžinerijos, projektavimo, pastatų tikrinimo ir apžiūros, stebėjimo ir kartografavimo bei kitų paslaugų teikimą, taip pat visų rūšių medžiagų ir produktų fizinių, cheminių ir kitų analitinių bandymų atlikimą.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21 ir H52.21, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

([540]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([541]) Pagal Direktyvos 34/2012/ES 3 straipsnio 11 punktą.

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([542]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([543]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([544]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([545]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([546]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti arba kaupti. Naujos arba kapitališkai renovuojamos infrastruktūros atveju yra užtikrintas infrastruktūros klimatosauginis tinkamumas, taikant tinkamą klimatosauginio tinkamumo užtikrinimo praktiką, apimančią anglies dioksido pėdsako nustatymą ir aiškiai nustatytus šešėlinius anglies dioksido kaštus. Nustatomas 1–3 išmetamųjų teršalų anglies dioksido pėdsakas ir įrodoma, kad dėl infrastruktūros nebus išmestas papildomas santykinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas remiantis konservatyviomis prielaidomis, vertėmis ir procedūromis.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([542]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([543]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([544]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([545]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([546]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([547]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Tam tikrais atvejais, atsižvelgiant į paveiktos teritorijos jautrumą, visų pirma atsižvelgiant į gyventojų, kuriems daromas poveikis, skaičių, naudojant infrastruktūrą sukeliamas triukšmas ir vibracija švelninami atvirais grioviais, sienos užtvaromis ar kitomis priemonėmis ir jie atitinka Direktyvą 2002/49/EB. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6.15. **Infrastruktūra, sudaranti sąlygas kelių transportui ir viešajam transportui**

Veiklos aprašymas

Automagistralių, gatvių, kelių, kitų transporto priemonių kelių ir pėsčiųjų takų tiesimas, modernizavimas, techninė priežiūra ir eksploatacija, gatvių, kelių, greitkelių, tiltų ar tunelių paviršiaus darbai ir aerodromų takų tiesimas, įskaitant architektūrinių, inžinerijos, projektavimo, pastatų tikrinimo ir apžiūros, stebėjimo ir kartografavimo bei kitų paslaugų teikimą, taip pat visų rūšių medžiagų ir produktų fizinių, cheminių ir kitų analitinių bandymų atlikimą, bet ši veikla neapima gatvių apšvietimo ir elektrinių signalų įrengimo.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti klasifikuojamos keletu NACE kodų, visų pirma kodais F42.11, F42.13, F71.1 ir F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([547]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([548]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([549]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([550]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([551]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([552]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti arba kaupti. Naujos arba kapitališkai renovuojamos infrastruktūros atveju yra užtikrintas infrastruktūros klimatosauginis tinkamumas, taikant tinkamą klimatosauginio tinkamumo užtikrinimo praktiką, apimančią anglies dioksido pėdsako nustatymą ir aiškiai nustatytus šešėlinius anglies dioksido kaštus. Nustatomas 1–3 išmetamųjų teršalų anglies dioksido pėdsakas ir įrodoma, kad dėl infrastruktūros nebus išmestas papildomas santykinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas remiantis konservatyviomis prielaidomis, vertėmis ir procedūromis.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.

([548]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([549]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([550]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([551]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([552]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([553]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Atitinkamais atvejais triukšmas ir vibracija, susiję su infrastruktūros naudojimu, mažinami įrengiant atvirus griovius, sienų užtvaras ar kitas priemones ir atitinka Direktyvą 2002/49/EB. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Atitinkamais atvejais prižiūrint augmeniją prie kelių transporto infrastruktūros užtikrinama, kad neišplistų invazinės rūšys. Siekiant išvengti susidūrimų su laukiniais gyvūnais, įgyvendintos poveikio švelninimo priemonės.

6.16. **Vandens transporto infrastruktūra**

Veiklos aprašymas

Vandens kelių, uostų ir upių statinių, pramoginių laivų uostų (valčių prieplaukų), šliuzų, užtvankų, pylimų ir kt. statyba, techninė priežiūra ir eksploatavimas, įskaitant architektūrinių, inžinerijos, projektavimo, pastatų tikrinimo ir apžiūros, stebėjimo ir kartografavimo bei kitų paslaugų teikimą, taip pat visų rūšių medžiagų ir produktų fizinių, cheminių ir kitų analitinių bandymų atlikimą, bet ši veikla neapima inžinerinių statinių projektų vadybos.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšims nepriskiriamas vandens kelių dugno gilinimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42.91, F71.1 ar F71.20, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

([553]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([554]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([555]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([556]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([557]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([558]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti arba kaupti. Naujos arba kapitališkai renovuojamos infrastruktūros atveju yra užtikrintas infrastruktūros klimatosauginis tinkamumas, taikant tinkamą klimatosauginio tinkamumo užtikrinimo praktiką, apimančią anglies dioksido pėdsako nustatymą ir aiškiai nustatytus šešėlinius anglies dioksido kaštus. Nustatomas 1–3 išmetamųjų teršalų anglies dioksido pėdsakas ir įrodoma, kad dėl infrastruktūros nebus išmestas papildomas santykinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas remiantis konservatyviomis prielaidomis, vertėmis ir procedūromis.

([554]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([555]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([556]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([557]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([558]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka Direktyvos 2000/60/EB nuostatas, visų pirma tos direktyvos 4 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Pagal Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnį, visų pirma jo 7 dalį, prieš pradedant atnaujinimą arba statybą atliekamas projekto poveikio vertinimas, kuriuo siekiama įvertinti visą jo galimą poveikį tame pačiame upės baseino rajone esančių vandens telkinių būklei ir galimą poveikį saugomoms buveinėms bei tiesiogiai nuo vandens priklausančioms rūšims, visų pirma atsižvelgiant į migracijos koridorius, laisvai tekančias upes ar ekosistemas arti netrikdomų gamtinių sąlygų. Vertinimas grindžiamas naujausiais, išsamiais ir tiksliais duomenimis, įskaitant stebėsenos duomenis, susijusius su biologinės kokybės elementais, kurie yra ypač jautrūs hidromorfologiniams pokyčiams, ir numatoma vandens telkinio būkle dėl naujos veiklos, palyginti su dabartine. Visų pirma įvertinamas šio naujo projekto ir kitos upės baseino rajone esančios arba planuojamos infrastruktūros sudėtinis poveikis; Remiantis tuo poveikio vertinimu nustatyta, kad projektas parengtas taip, kad jo koncepcija, vietos parinkimu ir poveikio švelninimo priemonėmis užtikrinta jo atitiktis vienam iš šių reikalavimų: (a) projektas nei pablogina su juo susijusio vandens telkinio geros būklės arba potencialo, nei trukdo pasiekti jo gerą būklę arba potencialą; (b) jei kyla rizika, kad projektas gali pabloginti konkretaus su juo susijusio vandens telkinio gerą būklę arba potencialą arba sutrukdyti pasiekti jo gerą būklę arba potencialą, toks pablogėjimas nėra reikšmingas ir yra pagrįstas išsamia sąnaudų ir naudos analize, įrodančia abu iš toliau nurodytų dalykų: i) tai, kad yra svarbių viešojo intereso priežasčių arba tai, kad su klimato kaitos švelninimu arba prisitaikymu prie klimato kaitos susijusi nauda, kurią tikimasi gauti iš planuojamo laivybos infrastruktūros projekto, yra didesnė už žalą, kurią patirs aplinka ir visuomenė dėl prastėjančios vandens telkinio būklės; ii) tai, kad dėl techninių galimybių ar neproporcingų išlaidų svarbaus viešojo intereso arba naudos, kurią tikimasi gauti iš veiklos, negalima užtikrinti alternatyviomis priemonėmis, kurios padėtų pasiekti geresnį aplinkosauginį rezultatą (pvz., gamtos procesais pagrįstas sprendimas, alternatyvi įgyvendinimo vieta, esamos infrastruktūros atkūrimas arba rekonstravimas ar upės nepertraukiamumą netrikdančių technologijų naudojimas). siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandens telkiniui, taip pat saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims, įgyvendintos visos techniškai įmanomos ir ekologiniu atžvilgiu svarbios poveikio švelninimo priemonės. Atitinkamais atvejais, priklausomai nuo natūraliai paveiktuose vandens telkiniuose esančių ekosistemų, poveikio švelninimo priemonės apima: (a) priemones, kuriomis užtikrinamos netrikdomam nepertraukiamumui kuo artimesnės sąlygos (įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas išilginis ir skersinis nepertraukiamumas, mažiausias gamtosauginis debitas ir nuosėdų srautas);

	(b) priemones, kuriomis siekiama apsaugoti arba pagerinti vandens gyvūnų rūšių morfologines sąlygas ir buveines; (c) priemones, kuriomis siekiama sumažinti neigiamą eutrofikacijos poveikį. Šių priemonių veiksmingumo stebėsena siejama su leidimo, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti gerą paveikto vandens telkinio būklę arba potencialą, išdavimu. Projektas nėra nuolatinė kliūtis pasiekti kurio nors tame pačiame upės baseino rajone esančio vandens telkinio gerą būklę ir (arba) potencialą. Be pirmiau nurodytų poveikio švelninimo priemonių, kai tinkama, taip pat įgyvendinamos kompensacinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad dėl projekto bendra tame pačiame upės baseino rajone esančių vandens telkinių būklė nesuprastėtų. Tai pasiekiama atkuriant (išilginį arba skersinį) tęstinumą tame pačiame upės baseino rajone taip, kad būtų kompensuotas tęstinumo sutrikimas, kurį gali sukelti planuojamas navigacijos infrastruktūros projektas. Kompensavimas pradedamas prieš įgyvendinant projektą.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([559]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas triukšmas, vibracija, dulkių ir teršalų kiekis atliekant tvarkomuosius statybos darbus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

6.17. **Oro uostų infrastruktūra**

Veiklos aprašymas

Infrastruktūros, reikalingos iš variklio CO_2 neišmetantiems orlaiviams eksploatuoti arba netaršiai paties oro uosto veiklai, taip pat infrastruktūros, reikalingos elektros energijai iš stacionarių antžeminių šaltinių ir kondicionuotam orui tiekti stovintiems orlaiviams, statyba, modernizavimas ir eksploatavimas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti klasifikuojamos keletu NACE kodų, visų pirma kodais F41.20 ir F42.99, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([559]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([560]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([561]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([562]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([563]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([564]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Infrastruktūra nėra skirta iškastiniam kurui gabenti arba kaupti. Naujos arba kapitališkai renovuojamos infrastruktūros atveju yra užtikrintas infrastruktūros klimatosauginis tinkamumas, taikant tinkamą klimatosauginio tinkamumo užtikrinimo praktiką, apimančią anglies dioksido pėdsako nustatymą ir aiškiai nustatytus šešėlinius anglies dioksido kaštus. Nustatomas 1–3 išmetamųjų teršalų anglies dioksido pėdsakas ir įrodoma, kad dėl infrastruktūros nebus išmestas papildomas santykinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuojamas remiantis konservatyviomis prielaidomis, vertėmis ir procedūromis.

([560]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([561]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([562]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([563]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([564]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([565]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas triukšmas, vibracija, dulkių ir teršalų kiekis atliekant tvarkomuosius statybos darbus.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.

7. STATYBA IR NEKILNOJAMASIS TURTAS

7.1. **Naujų pastatų statyba**

Veiklos aprašymas

Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statybų plėtra sutelkiant finansines, technines ir fizines priemones vėliau parduoti skirtų pastatų projektams įgyvendinti, taip pat išbaigtų gyvenamųjų arba negyvenamųjų pastatų statyba savo sąskaita siekiant juos parduoti arba jų statyba už atlygį ar pagal sutartį.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F41.1 ir F41.2, įskaitant ir veiklos rūšis, kurioms priskirtas kodas F43, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

([565]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([566]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([567]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([568]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([569]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([570]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti. Pastato pirminės energijos poreikis ([571]), pagal kurį nustatomas pastato energinis naudingumas po statybos, neviršija energijos beveik nevartojančiam pastatui taikomos ribinės vertės reikalavimo, nustatyto nacionaliniame reglamente, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2010/31/ES. Energinis naudingumas sertifikuojamas naudojant pastato, kaip jis faktiškai pastatytas, energinio naudingumo sertifikatą;
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Pagal šio reglamento I priedo E priedėlyje nustatytas technines specifikacijas Sąjungos gaminių duomenų lapuose, pastatų sertifikatuose arba esamų gaminių etiketėse patvirtinamas nurodytas toliau išvardytų vandens sistemų, jei jos įrengtos, išskyrus įrenginius gyvenamųjų pastatų vienetuose, vandens suvartojimas: (a) rankoms plauti skirtų čiaupų ir virtuvės čiaupų didžiausias vandens srautas yra 6 litrai/min.; (b) dušų didžiausias vandens srautas yra 8 litrai/min.;

([566]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([567]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([568]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([569]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([570]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([571]) Apskaičiuotas energijos kiekis, reikalingas su įprastu pastato naudojimu susijusiam energijos poreikiui patenkinti, išreikštas bendro pirminės energijos suvartojimo skaitiniu rodikliu (kWh/m^2 per metus), pagrįstas atitinkama nacionaline skaičiavimo metodika ir nurodytas energinio naudingumo sertifikate.

	(c) klozetų, įskaitant komplektus, dubenis ir nuplaunamojo vandens bakus, didžiausias nuplaunamojo vandens tūris yra 6 litrai, o didžiausias vidutinis nuplaunamojo vandens tūris – 3,5 litro; (d) pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 2 litrai vienam dubeniui per valandą. Nuplaunamuosiuose pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 1 litras nuplaunamojo vandens. Kad būtų išvengta statybos aikštelės poveikio, veikla vykdoma laikantis šio priedo B priedėlyje nustatytų kriterijų.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([572]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas. Pastatų projektavimas ir statybos metodai padeda užtikrinti žiediškumą ir, remiantis ISO 20887 standartu ([573]) arba kitais pastatų ardymo ar pritaikomumo vertinimo standartais, parodyti, kaip jie suprojektuoti taip, kad pastatai efektyviau naudotų išteklius, būtų pritaikomi, lankstūs ir išmontuojami, kad juos būtų galima pakartotinai panaudoti ir perdirbti.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos, su kuriais pastate esantys žmonės gali liestis ([574]), išskiria mažiau kaip 0,06 mg formaldehido vienam medžiagos ar elemento m^3, atliekant bandymą Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede nurodytomis sąlygomis, ir mažiau kaip 0,001 mg kitų 1A ir 1B kategorijų kancerogeninių lakiųjų organinių junginių, atliekant bandymą pagal CEN/EN 16516 ([575]) arba ISO 16000-3 standartą ([576]) arba taikant kitas lygiavertes standartizuotas bandymo sąlygas ir nustatymo metodus ([577]). Jeigu nauja statyba vyksta galimai užterštame sklype (urbanistinėje dykroje), buvo atliktas tyrimas, pvz., taikant ISO 18400 standartą ([578]), siekiant nustatyti, ar jame nėra teršalų. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.

([572]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([573]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

([574]) Taikoma dažams ir lakams, lubų plokštėms, grindų dangoms (įskaitant susijusius klijus ir sandariklius), vidaus izoliacijai ir vidaus paviršių apdorojimui, pvz., apsaugai nuo drėgmės ir pelėsio, skirtoms medžiagoms.

([575]) CEN/TS 16516: 2013 m., „Statybos produktai. Pavojingų medžiagų išleidimo vertinimas. Išsiskyrimo į patalpų orą nustatymas“.

([576]) ISO 16000-3:2011, *Indoor air – Part 3: Determination of formaldehyde and other carbonyl compounds in indoor air and test chamber air – Active sampling method.*

([577]) Išmetamo kancerogeninių lakiųjų organinių junginių kiekio ribinės vertės susijusios su 28 dienų bandymo laikotarpiui.

([578]) ISO 18400 serija, skirta dirvožemio kokybei (*Soil quality – Sampling*).

6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Nauja statyba nėra vykdoma kurioje nors iš šių vietų: (a) ariamojoje ir pasėlių žemėje, pasižyminčioje vidutiniu arba dideliu dirvožemio derlingumo lygiu ir po žeme esančia biologine įvairove, kaip nurodyta ES LUCAS tyrime ([579]); (b) pripažintos didelės biologinės įvairovės vertės plyno lauko žemėje ir žemėje, kuri yra nykstančių rūšių (floros ir faunos), įtrauktų į Europos raudonąją knygą ([580]) arba IUCN raudonąją knygą ([581]), buveinė; (c) žemė atitinka nacionaliniame šiltnamio efektą sukeliančių dujų inventoriuje naudojamą miško apibrėžtį, arba, jei jos nėra – FAO miško apibrėžtį ([582]).

7.2. **Esamų pastatų renovacija**

Veiklos aprašymas

Statybos ir civilinės inžinerijos darbai arba pasiruošimas jiems.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F41 ir F43, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([583]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([579]) JRC ESDCA, LUCAS: *Land Use and Coverage Area frame Survey* (liet. žemės dangos ir žemės naudojimo statistinis tyrimas) (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas).

([580]) IUCN, *IUCN Europos raudonoji nykstančių rūšių knyga (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija):* https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species).

([581]) IUCN, *IUCN raudonoji nykstančių rūšių knyga (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija):* https://www.iucnredlist.org).

([582]) Didesnio nei 0,5 hektaro ploto žemė, kurioje auga aukštesni kaip 5 metrų aukščio medžiai ir medžių lajos danga užima daugiau kaip 10 proc. arba kurioje medžiai gali pasiekti šias ribas *in situ*. Ji neapima žemės, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio ar miesto reikmėms.

([583]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([584]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([585]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([586]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([587]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Pagal šio reglamento I priedo E priedėlyje nustatytas technines specifikacijas Sąjungos gaminių duomenų lapuose, pastatų sertifikatuose arba esamų gaminių etiketėse patvirtinamas nurodytas toliau išvardytų vandens sistemų, jei jos įrengtos atliekant renovacijos darbus, išskyrus gyvenamojo pastato vieneto renovacijos darbus, vandens suvartojimas: (a) rankoms plauti skirtų čiaupų ir virtuvės čiaupų didžiausias vandens srautas yra 6 litrai/min.; (b) dušų didžiausias vandens srautas yra 8 litrai/min.; (c) klozetų, įskaitant komplektus, dubenis ir nuplaunamojo vandens bakus, didžiausias nuplaunamojo vandens tūris yra 6 litrai, o didžiausias vidutinis nuplaunamojo vandens tūris – 3,5 litro; (d) pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 2 litrai vienam dubeniui per valandą. Nuplaunamuosiuose pisuaruose suvartojama ne daugiau kaip 1 litras nuplaunamojo vandens.

([584]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([585]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([586]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([587]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Ne mažiau kaip 70 proc. (pagal svorį) statybvietėje susidariusių nepavojingų statybos ir griovimo atliekų (išskyrus Sprendimu 2000/532/EB nustatyto Europos atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidarančias medžiagas) paruošiama naudoti pakartotinai, perdirbti ir kitaip panaudoti, įskaitant užpildymo operacijas, kai atliekos naudojamos kaip kitų medžiagų pakaitalas, laikantis atliekų hierarchijos ir ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolo ([588]). Veiklos vykdytojai riboja atliekų susidarymą procesuose, susijusiuose su statyba ir griovimu, vadovaudamiesi ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolu ir atsižvelgdami į geriausius prieinamus gamybos būdus bei griaudami selektyviai, kad būtų galima pašalinti ir saugiai tvarkyti pavojingąsias medžiagas, taip pat palengvinti pakartotinį naudojimą ir aukštos kokybės perdirbimą selektyviai šalinant medžiagas ir naudojant turimas statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemas. Pastatų projektavimas ir statybos metodai padeda užtikrinti žiediškumą ir, remiantis ISO 20887 standartu ([589]) arba kitais pastatų ardymo ar pritaikomumo vertinimo standartais, parodyti, kaip jie suprojektuoti taip, kad pastatai efektyviau naudotų išteklius, būtų pritaikomi, lankstūs ir išmontuojami, kad juos būtų galima pakartotinai panaudoti ir perdirbti.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statyboje naudojami statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Atliekant pastato renovaciją naudojami statybos elementai ir medžiagos, su kuriais pastate esantys žmonės gali liestis ([590]), išskiria mažiau kaip 0,06 mg formaldehido vienam medžiagos ar elemento m^3, atliekant bandymą Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede nurodytomis sąlygomis, ir mažiau kaip 0,001 mg 1A ir 1B kategorijų kancerogeninių lakiųjų organinių junginių, atliekant bandymą pagal CEN/EN 16516 arba ISO 16000-3:2011 standartą ([591]) arba taikant kitas lygiavertes standartizuotas bandymo sąlygas ir nustatymo metodus. Imamasi priemonių, kuriomis mažinamas atliekant statybos ar techninės priežiūros darbus keliamas triukšmas ir susidarantis dulkių bei išmetamųjų teršalų kiekis.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.3. **Efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Individualios renovacijos priemonės, apimančios efektyvaus energijos vartojimo įrangos įrengimą, techninę priežiūrą arba remontą. Šios kategorijos veiklą sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos atitinka minimalius reikalavimus, nustatytus atskiriems komponentams ir sistemoms taikomose nacionalinėse priemonėse, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/31/ES, ir, kai taikoma, pasiekia bent dvi aukščiausias dažniausiai naudojamas energijos vartojimo efektyvumo klases pagal Reglamentą (ES) 2017/1369 ir deleguotuosius aktus, priimtus pagal tą reglamentą:

(a) esamų apvalkalo komponentų, pvz., išorinių sienų (įskaitant žaliąsias sienas), stogų (įskaitant žaliuosius stogus), pastolių, rūsių ir žemutinių grindų, izoliacijos įdėjimas (įskaitant sandarumo užtikrinimo priemones, priemones šiluminių tiltų ir pastolių poveikiui mažinti) ir pastato apvalkalo izoliacijai įdėti skirti produktai (įskaitant mechanines tvirtinimo detales ir klijus);

([588]) ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas ((2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([589]) ISO 20887:2020, *Sustainability in buildings and civil engineering works - Design for disassembly and adaptability - Principles, requirements and guidance* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/69370.html).

([590]) Taikoma dažams ir lakams, lubų plokštėms, grindų dangoms (įskaitant susijusius klijus ir sandariklius), vidaus izoliacijai ir vidaus paviršių apdorojimui, pvz., apsaugai nuo drėgmės ir pelėsio, skirtoms medžiagoms.

([591]) ISO 16000-3:2011, *Indoor air – Part 3: Determination of formaldehyde and other carbonyl compounds in indoor air and test chamber air — Active sampling method* (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.iso.org/standard/51812.html).

(b) esamų langų pakeitimas naujais didesnio energinio naudingumo langais;

(c) esamų išorinių durų pakeitimas naujomis didesnio energinio naudingumo durimis;

(d) energiją taupančių šviesos šaltinių įrengimas ir pakeitimas naujais;

(e) šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo bei vandens šildymo sistemų, įskaitant su centralizuoto šilumos tiekimo paslaugomis susijusią įrangą, įrengimas, pakeitimas naujomis, techninė priežiūra ir remontas naudojant itin našias technologijas;

(f) mažai vandens ir energijos naudojančios virtuvės ir sanitarinių mazgų vandens tiekimo įrangos, atitinkančios šio reglamento I priedo A priedėlyje nustatytas technines specifikacijas, įrengimas, o dušo sprendimų atveju dušo maišytuvų, išleidimo angų ir čiaupų didžiausias vandens srautas yra ne didesnis kaip 6 l/min. ir tai liudija Sąjungos rinkoje naudojama etiketė.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22, C33.12, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([592]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([593]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([594]) ar mokėjimo modeliais.

([592]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([593]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([594]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([595]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([596]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Statybos elementai ir medžiagos atitinka šio priedo C priedėlyje nustatytus kriterijus. Jei į esamą pastato apvalkalą įdedama šiluminė izoliacija, pagal nacionalinę teisę statinio apžiūrą atlieka kompetentingas specialistas, mokantis atlikti asbesto nustatymo tyrimą. Bet kokį apkalos sluoksnio, kuriame yra arba gali būti asbesto, išardymą, sulaužymą arba mechaninį gręžimą ar veržimą arba izoliacinių plokščių, plytelių ir kitų asbesto turinčių medžiagų pašalinimą pagal nacionalinę teisę atlieka tinkamai parengti darbuotojai, kurių sveikata stebima prieš darbus, jų atlikimo laikotarpiu ir po jų.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.4. **Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose (ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose), techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Elektra varomų transporto priemonių įkrovimo stotelių įrengimas pastatuose ir prie pastatų esančiose automobilių stovėjimo vietose, techninė priežiūra ir remontas

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 arba C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

([595]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([596]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([597]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([598]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([599]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([600]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([601]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

([597]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([598]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([599]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([600]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([601]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.5. **Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Pastatų energinio naudingumo matavimo, reguliavimo ir kontrolės prietaisų ir įrenginių įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla, kurią sudaro viena iš šių priemonių:

(a) zoninių termostatų, pažangiųjų termostatų sistemų ir jutiklių įrangos, įskaitant judesio ir dienos šviesos reguliavimą, įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(b) pastato automatizavimo ir kontrolės sistemų, pastatų energijos valdymo sistemų, apšvietimo kontrolės sistemų ir energijos valdymo sistemų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(c) pažangiųjų dujų, šilumos, vėsumos ir elektros energijos skaitiklių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(d) fasado ir stogo elementų su saulės šviesos laidumo arba saulės energijos reguliavimo funkcija, įskaitant elementus, kurie palaiko augmenijos augimą, įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42, F43, M71 ir C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([602]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([603]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([604]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([605]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([606]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.6. **Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas**

Veiklos aprašymas

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos:

(a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(b) saulės kolektorių karštam vandeniui ruošti ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

([602]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([603]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([604]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([605]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([606]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) šilumos siurblių, kuriais prisidedama prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos šilumos ir vėsumos srityje tikslų įgyvendinimo pagal Direktyvą (ES) 2018/2001, ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra, remontas ir modernizavimas;

(d) vėjo jėgainių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(e) pratakių saulės energijos kolektorių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(f) šiluminės arba elektros energijos kaupimo įrenginių ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(g) didelio naudingumo labai mažų kogeneracinių (šilumos ir elektros energijos gamybos) jėgainių įrengimas, techninė priežiūra ir remontas;

(h) šilumokaičių ir (arba) regeneravimo sistemų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su keliais NACE kodais, visų pirma kodais F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 arba C28, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([607]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([608]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([609]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

([607]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([608]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([609]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([610]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([611]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
2) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

7.7. **Pastatų įsigijimas ir nuosavybė**

Veiklos aprašymas

Nekilnojamojo turto pirkimas ir naudojimasis tuo nekilnojamuoju turtu.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu L68 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

([610]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([611]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([612]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([613]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([614]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([615]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([616]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Pastatas nėra skirtas iškastiniam kurui gauti, kaupti, gabenti arba gaminti. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų atveju pastatas turi bent C klasės energinio naudingumo sertifikatą. Kaip alternatyva, pastatas yra tarp 30 proc. našiausių nacionalinio arba regioninio pastatų fondo pastatų pagal funkcinį pirminės energijos poreikį, ir tai pagrįsta tinkamais įrodymais, kuriuose atitinkamo turto energinis naudingumas bent jau palyginamas su nacionalinio arba regioninio iki 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų fondo energiniu naudingumu ir bent jau skiriami gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai. Po 2020 m. gruodžio 31 d. pastatytų pastatų atveju pastato pirminės energijos poreikis ([617]), pagal kurį nustatomas pastato energinis naudingumas po statybos, neviršija energijos beveik nevartojančiam pastatui taikomos reikalavimų ribos, nustatytos nacionaliniame reglamente, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2010/31/ES. Energinis naudingumas sertifikuojamas naudojant pastato, kaip jis faktiškai pastatytas, energinio naudingumo sertifikatą;

([612]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([613]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([614]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([615]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([616]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([617]) Apskaičiuotas energijos kiekis, reikalingas su įprastu pastato naudojimu susijusiam energijos poreikiui patenkinti, išreikštas bendro pirminės energijos suvartojimo skaitiniu rodikliu (kWh/m^2 per metus), pagrįstas atitinkama nacionaline skaičiavimo metodika ir nurodytas energinio naudingumo sertifikate.

3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

8. INFORMACIJA IR RYŠIAI

8.1. **Duomenų apdorojimas, priegloba ir susijusi veikla**

Veiklos aprašymas

Įvairių duomenų saugojimas, manipuliavimas jais, duomenų valdymas, judėjimas, kontrolė, rodymas ekrane, komutavimas, keitimasis duomenimis, perdavimas ar priėmimas duomenų centruose ([618]), įskaitant tinklo paribio kompiuteriją.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu J63.1.1 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([619]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([620]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([621]) ar mokėjimo modeliais.

([618]) Duomenų centrai apima šią įrangą: IRT įrangą ir paslaugas; vėsinimo įrangą; duomenų centro energijos tiekimo įrangą; duomenų centro energijos skirstymo įrangą; duomenų centro pastatą; stebėsenos sistemas.

([619]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([620]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([621]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([622]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([623]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Vykdant šią veiklą parodyta, kad labai stengtasi įdiegti atitinkamą praktiką, kuri naujausios redakcijos Europos duomenų centro energijos vartojimo efektyvumo elgesio kodekse ([624]) arba CEN-CENELEC dokumente CLC TR50600-99-1 „Duomenų centro įrenginiai ir infrastruktūros. 99-1 dalis. Rekomenduojama energijos naudojimo valdymo praktika“ ([625]) nurodoma kaip „įgyvendintina praktika“ (angl. *expected practices*), ir kad yra įdiegta visa įgyvendintina praktika, kuriai pagal naujausios redakcijos Europos duomenų centro energijos vartojimo efektyvumo elgesio kodeksą priskirta didžiausia vertė 5.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Naudojama įranga atitinka serveriams ir duomenų saugojimo produktams taikomus Direktyvos 2009/125/EB reikalavimus. Naudojamoje įrangoje nėra Direktyvos 2011/65/ES II priede išvardytų ribojamų medžiagų, išskyrus atvejus, kai homogeninių medžiagų koncentracijos vertės pagal masę neviršija tame priede nurodytų didžiausių verčių. Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus elektros ir elektroninės įrangos perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje, be kita ko, sudarant sutartis su perdirbimo partneriais, į tai atsižvelgiant finansinėse prognozėse ar oficialiuose projekto dokumentuose. Pasibaigus įrangos naudojimo laikui, ji parengiama pakartotiniam naudojimui, atliekų naudojimui ar perdirbimui arba tinkamai apdorojama, be kita ko, pašalinant visus skysčius ir atliekant ir atrankinį apdorojimą pagal Direktyvos 2012/19/ES VII priedą.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

([622]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([623]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

([624]) Naujausios redakcijos Europos duomenų centro energijos vartojimo efektyvumo elgesio kodeksas yra naujausios redakcijos kodeksas, paskelbtas Jungtinio tyrimų centro Europos energijos vartojimo efektyvumo platformos (E3P) svetainėje, https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct, kuriam nustatytas šešių mėnesių pereinamasis laikotarpis, prasidedantis kodekso paskelbimo dieną (2021 m. redakcijos kodeksą galima rasti šiuo adresu: https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency).

([625]) Dokumentą 2019 m. liepos 1 d. paskelbė Europos standartizacijos komitetas (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (CENELEC), (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:110:508227404055501::::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

8.2. **Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla**

Veiklos aprašymas

Informacinių technologijų srities ekspertinių žinių teikimas: programinės įrangos kūrimas, modifikavimas, testavimas ir priežiūra; kompiuterių sistemų, kuriose integruota kompiuterių techninė ir programinė įranga bei ryšių technologijos, planavimas ir projektavimas; užsakovo kompiuterių sistemų arba duomenų apdorojimo įrenginių valdymas ir eksploatavimas vietoje; kita profesionali ir techninė su kompiuteriais susijusi veikla.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu J62 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([626]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([627]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([628]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([629]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([630]);

([626]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([627]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([628]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([629]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([630]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

8.3. **Programų rengimas ir transliavimas**

Veiklos aprašymas

Programų rengimo ir transliavimo veikla apima turinio, tokio kaip pramoginės, naujienų, pokalbių ir panašios radijo bei televizijos laidos ir duomenų perdavimo programos, įskaitant duomenų transliavimą, kuris paprastai yra integruotas į radijo arba televizijos laidų transliavimą, kūrimą ar to turinio platinimo teisės įsigijimą ir paskesnį jo transliavimą. Transliavimas gali būti atliekamas naudojant įvairias technologijas: oru, per palydovą, kabeliniais tinklais arba internetu. Ši veikla taip pat apima ribotam abonentų skaičiui skirtų programų (riboto formato, tokių kaip naujienos, sporto žinios, švietimo ir jaunimui skirtos programos) gamybą už abonentinį mokestį arba užmokestį trečiajai šaliai paskesnio transliavimo plačiajai visuomenei tikslais.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu J60 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([631]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([632]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atviruųjų šaltinių ([633]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([634]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([635]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma

([631]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([632]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([633]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([634]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([635]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

9. PROFESINĖ, MOKSLINĖ IR TECHNINĖ VEIKLA

9.1. **Inžinerijos veikla ir su ja susijusios techninės konsultacijos prisitaikymo prie klimato kaitos klausimais**

Veiklos aprašymas

Inžinerijos veikla ir su ja susijusios techninės konsultacijos prisitaikymo prie klimato kaitos klausimais

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu M71.12 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/20061 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

Šia ekonomine veikla dažniausiai siekiama teikti konsultacijas, kurios padeda pasiekti, kad vienos ar kelių rūšių ekonominė veikla, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, atitiktų tuos atitinkamus svarus prisidėjimo prisitaikant prie klimato kaitos kriterijus ir kartu būtų laikomasi atitinkamų reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams kriterijų.

Ekonominė veikla atitinka vieną iš šių kriterijų:

(a) yra taikomi pažangiausi modeliavimo metodai:

  i) kuriais tinkamai atspindima su klimatu susijusi rizika;

  ii) kurie nėra pagrįsti tik istorinėmis tendencijomis;

  iii) į kuriuos yra integruoti perspektyviniai scenarijai;

(b) yra plėtojami klimato modeliai ir prognozės, paslaugos ir poveikio vertinimai, geriausiais turimais mokslo duomenimis grindžiama pažeidžiamumo ir rizikos analizė ir susijusios metodikos, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ir moksliniais recenzuotais leidiniais.

Vykdant šią ekonominę veiklą pašalinamos informacinės, finansinės, technologinės ir su pajėgumais susijusios prisitaikymo kliūtys.

Potencialas sumažinti reikšmingą poveikį dėl rizikos, susijusios su klimatu, yra nustatomas atliekant patikimą su klimatu susijusios rizikos tikslinės ekonominės veiklos srityje vertinimą.

Vykdant veiklą architektūrinio projektavimo srityje atsižvelgiama į klimatosauginio tinkamumo užtikrinimo gaires ir su klimatu susijusių pavojų modeliavimą ir ja sudaromos sąlygos pritaikyti prie klimato kaitos statybos veiklą ir infrastruktūrą, įskaitant statybos kodeksus ir integruotas valdymo sistemas.

Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([636]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([637]);

([636]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([637]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla nėra vykdoma iškastinio kuro gavybos ar gabenimo tikslais.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

9.2. **Rinkos etapui artimi moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos**

Veiklos aprašymas

Prisitaikymui prie klimato kaitos skirtų sprendimų, procesų, technologijų, veiklos modelių ir kitų produktų tyrimai, taikomieji tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu M72, o mokslinių tyrimų veikla, kuri yra sudėtinė ekonominės veiklos, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, dalis – kituose šio priedo skirsniuose nurodytais NACE kodais pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą tiriami, naujinami arba kuriami sprendimai, technologijos, produktai ar veiklos modeliai, įskaitant gamtos procesais pagrįstus ir gamtos įkvėptus sprendimus ([638]), skirtus sudaryti sąlygas tam, kad vienos ar kelių rūšių ekonominė veikla, kuriai taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, atitiktų tam tikrus svaraus prisidėjimo prisitaikant prie klimato kaitos kriterijus ir taip būtų padidintas jos atsparumas klimato kaitos poveikiui, kartu laikantis atitinkamų reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams kriterijų.

2. Tais atvejais, kai tiriama, kuriama arba naujinama technologija, produktas ar kitas sprendimas jau sudaro sąlygas šiame priede nurodytai vienos ar kelių rūšių veiklai atitikti jai taikomus techninės analizės kriterijus, susijusius su svariu prisidėjimu, vykdant tyrimo, kūrimo ir naujinimo veiklą siekiama pateikti technologijas, produktus ar kitus sprendimus, turinčius naujų reikšmingų pranašumų, tokių kaip, pvz., didesnis veiksmingumas ar mažesnės sąnaudos.

3. Vykdant šią ekonominę veiklą pašalinamos informacinės, finansinės, technologinės ir su pajėgumais susijusios prisitaikymo kliūtys, taikant naujus arba patobulintus sprendimus, technologijas, produktus, procesus ar veiklos modelius, įskaitant gamtos procesais pagrįstus sprendimus.

([638]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

4. Ekonominė veikla gali padėti sumažinti reikšmingą poveikį dėl su klimatu susijusios rizikos, nustatytos atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos kitos ekonominės veiklos srityje vertinimą, nes ją vykdant yra kuriami, tiriami arba naujinami sprendimai, technologijos, produktai, procesai ar veiklos modeliai, kurių potencialas padėti sumažinti riziką buvo įrodytas bent veiklos aplinkoje ([639]) ikikomerciniu etapu ir toliau pagrįstas bent vienu iš šių elementų:

(a) su sprendimu, technologija, produktu, procesu ar veiklos modeliu susijusiu pirmą kartą naudojamu ne senesniu nei 10 metų patentu;

(b) su sprendimu, technologija, produktu, procesu ar veiklos modeliu susijusiomis kitų formų intelektinės nuosavybės teisėmis, tokiomis kaip, pvz., komercinės paslaptys, prekių ženklai ar autorių teisės;

(c) iš kompetentingos institucijos gautu leidimu naudoti su sprendimu, technologija, produktu, procesu ar veiklos modeliu susijusios parodomosios veiklos aikštelę parodomojo projekto trukmės laikotarpiu.

4. Vykdant ekonominę veiklą naudojamos pažangiausios klimato prognozės ir poveikio vertinimas, geriausiais turimais mokslo duomenimis grindžiama pažeidžiamumo ir rizikos analizė ir susijusios metodikos, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ir moksliniais recenzuotais leidiniais kaip lyginamąja vykdant veiklą kuriamų sprendimų, technologijų, produktų, procesų ar veiklos modelių analize.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Veikla nėra vykdoma iškastinio kuro gavybos, gabenimo ar naudojimo tikslais. Prognozuojamas naudojant tiriamą technologiją, produktą ar kitą sprendimą per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis nedaro neigiamo poveikio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslams pagal Paryžiaus susitarimą ir nėra kliūtis diegti klimato poveikio švelninimo sprendimus.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai vandens telkinių, įskaitant paviršinį ir požeminį vandenį, būklei arba geram ekologiniam jų potencialui arba gerai jūrų vandenų aplinkos būklei.
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti žiedinės ekonomikos tikslams, atsižvelgiant į galimos reikšmingos žalos rūšis, nurodytas Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnio 1 dalies d punkte.
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kad labai padidės į orą, vandenį arba žemę išmetamas teršalų kiekis, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią tiriama technologija, produktas ar kitas sprendimas gali kelti gerai ekosistemų būklei ar jų atsparumui arba buveinių ir rūšių, įskaitant Sąjungos svarbos buveines ir rūšis, išsaugojimo būklei.

([639]) Atitinka bent 7-ą technologinės parengties lygį (TPL) pagal programos „Horizontas 2020“ 2016–2017 m. DARBO PROGRAMOS bendrųjų priedų G priedą, p. 29, ir tenkina bent svaraus prisidėjimo prisitaikant prie klimato kaitos kriterijų, taikomą tikslinėms veiklos rūšims.

10. FINANSINĖ IR DRAUDIMO VEIKLA

10.1. **Ne gyvybės draudimas: su klimatu susijusios rizikos draudimas**

Veiklos aprašymas

Vykdant veiklą teikiamos toliau nurodytos draudimo paslaugos (išskyrus gyvybės draudimą), apibrėžtos 2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/35 ([640]) I priede, susijusios su šio priedo A priedėlyje nurodytų su klimatu susijusios rizikos rūšių draudimu:

(a) medicininių išlaidų draudimas;

(b) pajamų apsaugos draudimas;

(c) nelaimingų atsitikimų darbe draudimas;

(d) variklinių transporto priemonių draudimas civilinės atsakomybės draudimu;

(e) kitas transporto priemonių draudimas;

(f) jūrų, oro ir sausumos transporto draudimas;

(g) draudimas nuo gaisro ir kitos žalos, padarytos turtui;

(h) pagalba.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu K65.12 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. *Pirmavimas klimato rizikos modeliavimo ir vertinimo srityje:*

1.1. Draudimo veiklos srityje taikomi pažangiausi modeliavimo metodai:

(a) kuriais tinkamai atspindima su klimatu susijusi rizika;

(b) kurie nėra pagrįsti tik istorine tendencija;

(c) į kuriuos yra integruoti perspektyviniai scenarijai;

1.2. Draudikas viešai atskleidžia, kaip vykdant draudimo veiklą atsižvelgiama į klimato kaitos riziką.

1.3. Išskyrus įstatymais nustatytus apribojimus, taikomus sutartinėms sąlygoms ir draudimo įmokoms, vykdant draudimo veiklą pateikiamos paskatos mažinti riziką, nustatant (išankstines) rizikos draudimo sąlygas ir atliekant rizikos kainos signalo vaidmenį. Šio punkto tikslais sumažintos (galimai remiantis pagalbine informacija apie įgyvendinamus arba galimus veiksmus) įmokos arba atskaitytinos sumos draudėjams, kurie saugo turtą arba veiklą nuo gaivalinių katastrofų daromos žalos, gali būti laikomos paskata mažinti riziką.

1.4. Po draudžiamojo su klimato rizika susijusio įvykio draudikas pateikia informaciją apie sąlygas, kuriomis vykdant draudimo veiklą teikiamas draudimas galėtų būti atnaujintas arba išlaikytas, visų pirma tuo atžvilgiu apie naudą statyti geriau.

2. *Produkto struktūra*

2.1. Draudimo produktais, parduodamais vykdant draudimo veiklą, pateikiamas rizika grindžiamas atlygis už draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus.

Šio punkto tikslu tais atvejais, kai draudėjas yra investavęs į prisitaikymo priemones, mažesnės įmokos gali būti laikomos rizika grindžiamu atlygiu už draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus.

([640]) 2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/35, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II), (OL L 12, 2015 1 17, p. 1.)

Nukrypstant nuo šio punkto, tais atvejais, kai dėl įstatymais nustatytų apribojimų, taikomų sutartinėms sąlygoms ir draudimo įmokoms, draudimo arba perdraudimo įmonė negali pateikti rizika grindžiamo atlygio, draudimo produktais klientams gali būti pateikiamos su turtu, veikla arba asmenimis susijusios priemonės, kuriomis padedama išvengti gaivalinių katastrofų arba nuo jų apsisaugoti. Tai gali būti informacijos apie su klimatu susijusią riziką ir prevencijos priemones, kurių klientai galėtų imtis, bei konsultacijų šiais klausimais teikimas klientams.

2.2. Tokių produktų platinimo strategija apima priemones, kuriomis užtikrinama, kad draudėjai būtų informuoti apie prevencijos priemonių, kurių jie galėtų imtis, tinkamumą draudimo sąlygoms, įskaitant bet kokį tokių priemonių poveikį draudimo apimties ar įmokų lygiui.

3. *Novatoriški draudimo sprendimai:*

3.1. Draudimo produktais, parduodamais vykdant draudimo veiklą, siūlomas su klimatu susijusios rizikos draudimas ([641]), kai to reikia atsižvelgiant į draudėjų reikalavimus ir poreikius.

3.2. Priklausomai nuo pavienių klientų reikalavimų ir poreikių, produktai gali apimti konkrečius rizikos perleidimo sprendimus, tokius kaip, pvz., apsauga nuo veiklos pertraukimo, veiklos pertraukimo nenumatytais atvejais, kitų su nefizine žala susijusių nuostolių veiksnių, pakopinio poveikio ir rizikos veiksnių tarpusavio priklausomumo (antrinė rizika), pakopinio sąveikaujančių natūralių ir technologinių pavojų, ypatingos svarbos infrastruktūros veikimo sutrikimų.

4. *Dalijimasis duomenimis*

4.1. Deramai atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ([642]), didelė su draudiko veikla susijusių duomenų apie nuostolius dalis analitinių tyrimų tikslais nemokamai pateikiama vienai ar kelioms valdžios institucijoms. Tos valdžios institucijos pareiškia, kad naudos duomenis geresnio regiono, šalies ar tarptautinės visuomenės prisitaikymo prie klimato kaitos tikslais, o draudikas pateikia duomenis, kurie yra pakankamai išsamūs tam, kad atitinkamos valdžios institucijos juos galėtų naudoti pagal deklaruotą paskirtį.

4.2. Kai draudikas dar nesidalija su valdžios institucija tokiais duomenimis pirmiau nurodytu tikslu, jis yra paskelbęs apie ketinimą nemokamai pateikti savo duomenis suinteresuotoms trečiosioms šalims ir yra nurodęs, kokiomis sąlygomis tokiais duomenimis galima dalytis. Ta ketinimų dalytis turimais duomenimis deklaracija yra lengvai prieinama, be kita ko, draudiko interneto svetainėje, atitinkamoms valdžios institucijoms.

5. *Aukšto lygio aptarnavimas po nelaimės*

Vykdant draudimo veiklą ir reikalavimai išmokėti nuolatines draudimo išmokas, ir reikalavimai išmokėti draudimo išmokas įvykus didelio masto nuostolių įvykiams, kuriuos lėmė su klimatu susijusi rizika, yra klientų atžvilgiu sąžiningai nagrinėjami laikantis taikytinos teisės ir pastaruoju metu įvykusių didelio nuostolio įvykių atveju šių reikalavimų pažeidimų nebuvo. Informacija apie procedūras, susijusias su papildomomis priemonėmis, didelio masto nuostolio įvykių atveju yra viešai skelbiama.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Ši veikla neapima iškastinio kuro gavybos, kaupimo, gabenimo ar gamybos veiklos draudimo ar tokiems tikslams skirtų transporto priemonių, nuosavybės ar kitokio turto draudimo.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

([641]) Žr. A priedėlį.

([642]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), (OL L 119, 2016 5 4, p. 1.)

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

10.2. **Perdraudimas**

Veiklos aprašymas

Draudiko perdraudikui perduotas rizikos, kylančios dėl šio priedo A priedėlyje nurodytos su klimatu susijusios rizikos, draudimas. Draudimo aprėptis nustatoma draudiko ir perdraudiko sutartyje, kurioje nurodomi su perduodama rizika susiję draudikų produktai (pagrindiniai produktai). Rengiant arba sudarant draudiko ir perdraudiko sutartinį susitarimą gali dalyvauti perdraudimo tarpininkas ([643]).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu K65.20 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Šios kategorijos ekonominė veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. *Pirmavimas klimato rizikos modeliavimo ir vertinimo srityje:*

1.1. Draudimo veiklos srityje taikomi pažangiausi modeliavimo metodai:

(a) kurie naudojami tam, kad nustatant įmokų lygį būtų tinkamai atsižvelgta į poziciją, pavojų ir pažeidžiamumą klimato kaitos rizikos atžvilgiu, taip pat į draudiko draudėjo įgyvendinamus veiksmus, kuriais jis siekia apsaugoti nuo tos rizikos apdraustą turtą arba veiklą, jeigu draudikas teikia tokią informaciją perdraudikui;

(b) kurie nėra pagrįsti tik istorine tendencija;

(c) į kuriuos yra integruoti perspektyviniai scenarijai;

1.2. Perdraudikas viešai atskleidžia, kaip vykdant perdraudimo veiklą yra atsižvelgiama į riziką, kurią lemia su klimatu susijusi rizika.

2. *Sąlygas sudarančių ne gyvybės perdraudimo produktų kūrimo ir teikimo rėmimas*

2.1. Pagrindiniai perdraudimo veiklos produktai apima rizikos, kurią lemia su klimatu susijusi rizika, draudimą ir rizika grindžiamą atlygį už draudiko draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus, teikiamą nepažeidžiant įstatymais nustatytų apribojimų, taikomų sutartinėms sąlygoms ir draudimo įmokoms.

2.2. Perdraudimo veikla atitinka vieną arba kelis toliau nurodytus kriterijus:

(a) kai to pageidauja draudikas, kuriant pagrindinį produktą perdraudikas tiesiogiai arba per perdraudimo tarpininką bendradarbiauja su draudiku:

   i) aptardamas galimus perdraudimo sprendimus, kuriuos jis pageidauja pasiūlyti to produkto atžvilgiu. Galutinis produktas pateikiamas rinkai naudojant vieną iš perdraudimo sprendimų, kurie buvo aptarti su perdraudiku produkto kūrimo etapu;

   ii) teikdamas duomenis arba kitas technines konsultacijas, kad draudikas galėtų nustatyti rizikos, kurią lemia su klimatu susijusi rizika, draudimo kainą ir rizika grindžiamo atlygio už draudiko draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus dydį;

(b) draudikas veikiausiai sumažintų pagrindiniu produktu teikiamo draudimo apimtį arba jį nutrauktų, jeigu nebūtų sudaryta perdraudimo sutartis ar panaši perdraudimo sutartis;

([643]) Kaip apibrėžta 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (OL L 26, 2016 5 2, p. 19) 2 straipsnio 5 punkte.

(c) bendradarbiaudamas su draudiku arba perdraudimo tarpininku perdraudikas teikia duomenis ir (arba) kitas technines konsultacijas, kad draudikas galėtų pasiūlyti rizikos, kurią lemia su klimatu susijusi rizika, draudimą, o draudimas apimtų rizika grindžiamą atlygį už draudiko draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus.

2.3. Kai perdraudimo produktas taikomas pagrindinių produktų portfelio lygiu, 2.1 punkto taikymo tikslu tik dalis perdraudimo veiklos pagrindinių produktų gali apimti rizikos, kurią lemia su klimatu susijusi rizika, draudimą ir rizika grindžiamą atlygį už draudiko draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus. Tokiu atveju perdraudikas gali nustatyti su tais pagrindiniais produktais susijusių perdraudimo įmokų dalį.

3. *Novatoriški perdraudimo sprendimai*

3.1. Vykdant perdraudimo veiklą parduodamais perdraudimo produktais siūlomas rizikos, kurią lemia su klimatu susijusi rizika, draudimas, jeigu to reikia atsižvelgiant į pagrindiniais produktais grindžiamus draudiko klientų reikalavimus ir poreikius. Tokiais draudimo produktais tinkamai atsižvelgiama į rizika grindžiamą atlygį už draudiko draudėjų įgyvendinamus prevencijos veiksmus.

3.2. Priklausomai nuo pavienių draudiko klientų reikalavimų ir poreikių, perdraudimo produktai gali apimti konkrečius rizikos perleidimo sprendimus, kurie gali apimti apsaugą nuo veiklos pertraukimo, veiklos pertraukimo nenumatytais atvejais, kitų su nefizine žala susijusių nuostolių veiksnių, pakopinio poveikio ir rizikos veiksnių tarpusavio priklausomumo (antrinė rizika), pakopinio sąveikaujančių natūralių ir technologinių pavojų ar ypatingos svarbos infrastruktūros veikimo sutrikimų.

4. *Dalijimasis duomenimis*

4.1. Deramai atsižvelgiant į Reglamentą (ES) 2016/679, didelė su perdraudiko veikla susijusių duomenų apie nuostolius dalis analitinių tyrimų tikslais nemokamai pateikiama vienai ar kelioms valdžios institucijoms. Tos valdžios institucijos pareiškia, kad naudos duomenis geresnio regiono, šalies ar tarptautinės visuomenės prisitaikymo prie klimato kaitos tikslais, o perdraudikas pateikia duomenis, kurie yra pakankamai išsamūs tam, kad atitinkamos valdžios institucijos juos galėtų naudoti pagal deklaruotą paskirtį.

4.2. Kai draudikas dar nesidalija su valdžios institucija tokiais duomenimis pirmiau nurodytu tikslu, jis yra paskelbęs apie ketinimą nemokamai pateikti savo duomenis suinteresuotoms trečiosioms šalims ir yra nurodęs, kokiomis sąlygomis tokiais duomenimis galima dalytis. Ta ketinimų dalytis turimais duomenimis deklaracija yra lengvai prieinama, be kita ko, draudiko interneto svetainėje, atitinkamoms valdžios institucijoms.

5. *Aukšto lygio aptarnavimas po nelaimės*

Vykdant perdraudimo veiklą ir reikalavimai išmokėti nuolatines draudimo išmokas, ir reikalavimai išmokėti draudimo išmokas įvykus didelio masto nuostolių įvykiams, kuriuos lėmė su klimatu susijusi rizika, yra klientų atžvilgiu sąžiningai nagrinėjami laikantis taikytinos teisės ir pastaruoju metu įvykusių didelio nuostolio įvykių atveju šių reikalavimų pažeidimų nebuvo. Atitinkamais atvejais perdraudikas padeda draudikui arba perdraudimo tarpininkui nagrinėti su pagrindiniu produktu susijusius reikalavimus. Informacija apie procedūras, susijusias su papildomomis priemonėmis, kurias taiko perdraudikas didelio masto nuostolio įvykių atveju, yra viešai skelbiama.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai

1) Klimato kaitos švelninimas	Perdraudimo veikla neapima iškastinio kuro gavybos, kaupimo, gabenimo ar gamybos veiklos draudimo ar tokiems tikslams skirtų transporto priemonių, nuosavybės ar kitokio turto draudimo perdavimo.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma

5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

11. ŠVIETIMAS

Veiklos aprašymas

Valstybinis arba privatus bet kurio lygmens švietimas ar bet kurios profesijos mokymas. Mokymas gali būti organizuojamas žodžiu ar raštu, taip pat per radiją, televiziją, internetu ar susirašinėjant. Veikla apima skirtingų tradicinės švietimo sistemos įstaigų įgyvendinamą švietimą įvairiais jo lygiais, taip pat suaugusiųjų mokymą ir raštingumo programas, įskaitant atitinkamų lygių karo mokyklas, akademijas ir kalėjimų mokyklas.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu P85 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([644]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([645]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([646]) ar mokėjimo modeliais.

([644]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([645]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([646]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([647]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([648]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

12. ŽMONIŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINIS DARBAS

12.1. **Kita stacionarinė globos veikla**

Veiklos aprašymas

Stacionarinė globa, derinama su slauga ir priežiūra arba su kitos rūšies gyventojams reikalinga globa. Patogumų užtikrinimas sudaro didelę gamybos proceso dalį, o teikiama globa yra sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų derinys, kuriame didelė dalis sveikatos priežiūros paslaugų yra tam tikros lygio slaugos paslaugos.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu Q87 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos
1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

([647]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([648]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([649]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([650]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([651]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([652]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([653]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma

([649]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([650]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([651]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([652]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([653]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Yra parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas 1) saugus ir aplinkai tinkamas pavojingųjų atliekų (visų pirma nuodingų ar infekuotų atliekų) ir vaistų tvarkymas ir 2) nepavojingų atliekų pakartotinis naudojimas arba perdirbimas kuo didesniu mastu, be kita ko, pagal sutartinius susitarimus su atliekų tvarkymo partneriais.
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

13. MENINĖ, PRAMOGINĖ IR POILSIO ORGANIZAVIMO VEIKLA

13.1. **Kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla**

Veiklos aprašymas

Kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla apima jos vartotojų kultūrinius ir pramoginius interesus tenkinančių paslaugų teikimą. Veikla apima visuomenei skirtų gyvų pasirodymų, renginių ar ekspozicijų rengimą, reklamavimą ir dalyvavimą juose, taip pat meninių, kūrybinių ar techninių įgūdžių teikimą kuriant meno kūrinus ir gyvus pasirodymus. Šiai veiklai nėra priskiriama visų rūšių muziejų, botanikos ir zoologijos sodų veikla, istorinių vietų išsaugojimo bei gamtos rezervatų ir draustinių veikla, azartinių žaidimų ir lažybų organizavimo veikla bei sporto, pramogų ir poilsio organizavimo veikla.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu R90 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([654]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

([654]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([655]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([656]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([657]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([658]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

13.2. **Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla**

Veiklos aprašymas

Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla apima bibliotekų ir archyvų veiklą, visų rūšių muziejų, botanikos bei zoologijos sodų ir istorinių vietų eksploatavimą ir gamtos rezervatų veiklą. Ši veikla taip pat apima istorinės, kultūrinės ir mokymo svarbos objektų, vietų ir gamtos stebuklų (pvz., pasaulinio paveldo vietų ir kt.) išsaugojimą ir rodymą. Šiai veiklai nėra priskiriama sporto, pramogų ir poilsio organizavimo veikla, tokia kaip paplūdimių ar rekreacijos parkų eksploatavimas.

([655]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([656]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([657]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([658]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu R91 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([659]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([660]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([661]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([662]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([663]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

([659]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([660]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([661]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([662]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([663]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant vieno iš toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį;

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

13.3. **Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba, garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veikla**

Veiklos aprašymas

Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba, garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veikla apima vaidybinių ir nevaidybinių kino filmų, skirtų tiesiogiai rodyti kino teatruose ar transliuoti per televiziją, gamybą juostose, vaizdajuostėse ar diskuose, pagalbinę veiklą, tokią kaip filmų montavimas, iškarpymas ar dubliavimas, kino filmų platinimą ir kitą filmų gamybą kitiems sektoriams, taip pat kino filmų ar kitos filmų produkcijos demonstravimą. Ši veikla taip pat apima kino filmų ar kitos filmų produkcijos platinimo teisių įsigijimą ar pardavimą. Šios veiklos rūšims taip pat priskiriama garso įrašymo veikla, įskaitant garso įrašų originalų gamybą, jų išleidimą, reklamą ir platinimą, muzikos leidybą bei garso įrašų paslaugas studijoje ar kitur.

Šios kategorijos ekonominės veiklos rūšys galėtų būti siejamos su NACE kodu J59 pagal Reglamentu (EB) Nr. 1893/2006 nustatytą statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių.

Jei šios kategorijos ekonominė veikla atitinka 5 punkte nustatytą svaraus prisidėjimo kriterijų, veikla yra Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta sąlygas sudaranti veikla, jei ji atitinka šiame skirsnyje nustatytus techninės analizės kriterijus.

Techninės analizės kriterijai

Svarus prisidėjimas prisitaikant prie klimato kaitos

1. Vykdant šią ekonominę veiklą yra įdiegti fiziniai ir nefiziniai sprendimai (prisitaikymo sprendimai), kurie padeda smarkiai sumažinti svarbiausią tai veiklai reikšmingą su klimatu susijusią fizinę riziką.

2. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie:

(a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlio išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu;

(b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš šio priedo A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga;

(c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką.

Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomai trukmei, t. y.:

(a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;

(b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus ([664]), atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.

3. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis ([665]), moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių ([666]) ar mokėjimo modeliais.

4. Įgyvendinti prisitaikymo sprendimai:

(a) nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui;

(b) jais sudaromos geresnės sąlygos diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ([667]) arba jų atveju yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji arba žalioji infrastruktūra ([668]);

(c) dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionaliniais prisitaikymo planais ir strategijomis;

(d) yra stebimi ir matuojami pagal iš anksto nustatytus rodiklius, o neatitikties tiems rodikliams atveju svarstoma galimybė imtis taisomųjų veiksmų;

(e) jei įdiegtas sprendimas yra fizinis ir jį sudaro veikla, kuriai yra taikomi šiame priede nustatyti techninės analizės kriterijai, – atitinka tai veiklai taikomus reikšmingos žalos nedarymo techninės analizės kriterijus.

5. Kad veikla būtų laikoma Reglamento (ES) 2020/852 11 straipsnio 1 dalies b punkte nurodoma sąlygas sudarančia veikla, ekonominės veiklos vykdytojas esamos ir būsimos su klimatu susijusios rizikos vertinime, apimančiame netikrumą ir grindžiamame patikimais duomenimis, įrodo, kad vykdant veiklą sukuriama technologija, produktas, paslauga, informacija arba praktika arba yra skatinama juos naudoti, siekiant toliau išvardytų pagrindinių tikslų:

(a) padidinti kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygį; arba

(b) prisidėti prie kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos prisitaikymo arba pritaikymo pastangų.

([664]) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

([665]) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, https://www.ipcc.ch/reports/.

([666]) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

([667]) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai – prie vietos sąlygų pritaikytų, išteklius tausiai naudojančių ir sisteminių intervencijos priemonių įgyvendinimas – lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (2021 m. birželio 4 d. versija) redakcija: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([668]) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 *final*).

Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai	
1) Klimato kaitos švelninimas	Netaikoma
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Netaikoma
4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Netaikoma
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Netaikoma
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Netaikoma

A priedėlis

SU KLIMATU SUSIJUSIOS RIZIKOS KLASIFIKAVIMAS [1]

	Susijusi su temperatūra	Susijusi su vėju	Susijusi su vandeniu	Susijusi su kietąja mase
Nuolatinė	Kintanti temperatūra (oro, gėlo vandens, jūros vandens)	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pobūdžio ir rūšių (lietaus, krušos, sniego/ledo) pokyčiai	Pakrančių erozija
	Šiluminis stresas		Krituliai arba hidrologinis kintamumas	Dirvožemio degradacija
	Temperatūros nepastovumas		Vandenynų rūgštėjimas	Dirvožemio erozija
	Daugiamečio įšalo sluoksnio tirpimas		Sūraus vandens intruzija	Soliflukcija
			Jūros lygio kilimas	
			Vandens stygius	
Ūmi	Karščio banga	Ciklonas, uraganas, taifūnas	Sausra	Lavina
	Šalčio banga/šalna	Audra (įskaitant pūgas, dulkių ir smėlio audras)	Gausūs krituliai (lietus, kruša, sniegas/ledas)	Nuošliauža
	Gamtos gaisras	Tornadas	Potvynis (pakrančių, upių, lietaus, gruntinio vandens)	Smegduobė
			Prieledyninio ežero prasiveržimas	

[1] Šioje lentelėje pateiktas su klimatu susijusių rizikos rūšių sąrašas nėra baigtinis – jis tik orientacinis dažniausių rizikos rūšių, bent į kurias turi būti atsižvelgiama atliekant su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, sąrašas.

B priedėlis

BENDRIEJI REIKŠMINGOS ŽALOS TAUSIAM VANDENS IR JŪRŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMUI IR APSAUGAI NEDARYMO KRITERIJAI

Siekiant, kad būtų pasiekta gera vandens išteklių būklė ir geras ekologinis potencialas, apibrėžti Reglamento (ES) 2020/852 2 straipsnio 22 ir 23 punktuose, konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais nustatyta ir pašalinta aplinkos būklės blogėjimo rizika, susijusi su vandens kokybės išsaugojimu ir vandens stygiaus vengimu, laikantis Direktyvos 2000/60/EB [1] ir galimai paveiktam vandens telkiniui ar telkiniams skirto pagal tą direktyvą parengto vandens išteklių naudojimo ir apsaugos valdymo plano.

Kai pagal Direktyvą 2011/92/ES atliekamas poveikio aplinkai vertinimas, apimantis poveikio vandens ištekliams vertinimą pagal Direktyvą 2000/60/EB, papildomo poveikio vandens ištekliams vertinimo atlikti nereikia, jeigu nustatyta rizika buvo pašalinta.

[1] Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, kuriais siekiama lygiaverčių tikslų užtikrinti gerą vandens išteklių būklę ir gerą ekologinį potencialą, taikant lygiavertes procedūrines ir esmines taisykles, t. y. pagal vandens išteklių naudojimo ir apsaugos valdymo planą, parengtą konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kuriuo užtikrinama, kad 1) būtų įvertintas veiklos poveikis nustatytai galimai paveikto vandens telkinio ar telkinių būklei arba ekologiniam potencialui ir 2) būtų išvengta geros būklės ir (arba) ekologinio potencialo prastėjimo arba jam būtų užkirstas kelias, o kai tai neįmanoma, 3) jis būtų pagrįstas tuo, kad nėra geresnių aplinkosauginių alternatyvų, kurios nebūtų neproporcingai brangios arba techniškai neįgyvendinamos, ir kad yra imtasi visų praktiškai įgyvendinamų priemonių, kuriomis siekiama sušvelninti neigiamą poveikį vandens telkinio būklei.

C priedėlis

ENDRIEJI SU CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ NAUDOJIMU IR BUVIMU SUSIJUSIOS REIKŠMINGOS ŽALOS TARŠOS PREVENCIJAI IR KONTROLEI NEDARYMO KRITERIJAI

Vykdant veiklą nėra gaminamos, pateikiamos rinkai ar naudojamos:

a) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Reglamento (ES) 2019/1021 I arba II priede, išskyrus atvejus, kai medžiagos yra kaip netyčia susidaręs teršalų kiekis;

b) gyvsidabris ir gyvsidabrio junginiai, jų mišiniai ir produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/852 2 straipsnyje;

c) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Reglamento (EB) 1005/2009 I arba II priede;

d) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Direktyvos 2011/65/ES II priede, išskyrus atvejus, kai yra visapusiškai laikomasi tos direktyvos 4 straipsnio 1 dalies;

e) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, išvardytos Reglamento (EB) 1907/2006 XVII priede, išskyrus atvejus, kai yra visapusiškai laikomasi tame priede nurodytų sąlygų;

f) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių sudėtyje, atitinkančios kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) 1907/2006 57 straipsnyje, ir nustatytos pagal to reglamento 59 straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai yra įrodyta, kad jų naudojimas būtinas visuomenei;

g) medžiagos, nesvarbu, ar tai būtų atskiros medžiagos, ar medžiagos, esančios mišinių arba gaminių, atitinkančios kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) 1907/2006 57 straipsnyje, išskyrus atvejus, kai yra įrodyta, kad jų naudojimas būtinas visuomenei.

D priedėlis

BENDRIEJI REIKŠMINGOS ŽALOS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IR EKOSISTEMŲ APSAUGAI IR ATKŪRIMUI NEDARYMO KRITERIJAI

Pagal Direktyvą 2011/92/ES [1] atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė [2].

Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.

Pažeidžiamos biologinės įvairovės vietovėse arba šalia jų (įskaitant „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklą, UNESCO pasaulio paveldo objektus ir pagrindines biologinės įvairovės teritorijas, taip pat kitas saugomas teritorijas) esančių vietovių ir (arba) vykdomų operacijų atveju atitinkamais atvejais buvo atliktas atitinkamas vertinimas [3] ir, remiantis jo išvadomis, įgyvendintos būtinos poveikio švelninimo priemonės [4].

[1] Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, pagal kuriuos reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą arba analizę, pvz., pagal TFK veiklos standartą Nr. 1 „Aplinkos ir socialinės rizikos vertinimas ir valdymas“.

[2] Procedūra, pagal kurią kompetentinga institucija nustato, ar turi būti atliekamas Direktyvos 2011/92/ES II priede išvardytų projektų poveikio aplinkai vertinimas (kaip nurodyta tos direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje).

[3] Pagal direktyvas 2009/147/EB ir 92/43/EEB. Trečiosiose šalyse vykdomos veiklos atveju – pagal lygiavertę taikytiną nacionalinę teisę arba tarptautinius standartus, kuriais siekiama apsaugoti natūralias buveines, laukinę fauną ir florą ir pagal kuriuos reikalaujama atlikti 1) analizės procedūrą, siekiant nustatyti, ar konkrečios veiklos atveju reikia atlikti jos galimo poveikio saugomoms buveinėms ir rūšims vertinimą; 2) tokį tinkamą vertinimą, kai atlikus analizę nustatoma, kad jį reikia atlikti, pvz., TFK veiklos standartą Nr. 6 „Biologinės įvairovės apsauga ir tvarus gyvųjų gamtos išteklių valdymas“.

[4] Tos priemonės nustatytos siekiant užtikrinti, kad projektas, planas arba veikla neturėtų reikšmingo poveikio saugomos teritorijos apsaugos tikslams.